

Ocena programowa

Profil praktyczny

Raport samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Wyższa Szkoła Gospodarki
ul. Garbary 2, 85-229 Bydgoszcz

Nazwa ocenianego kierunku studiów: Budownictwo

1. Poziom/y studiów: **studia pierwszego stopnia**
2. Forma/y studiów: **stacjonarna/niestacjonarna**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹
inżynieria lądowa, geodezja i transport

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
inżynieria lądowa, geodezja i transport	210	100

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
-	-	-	-

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

TAK NIE

p

---

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Symbol	Efekty uczenia się dla kierunku <i>budownictwo</i> . Po ukończeniu studiów pierwszego stopnia na kierunku studiów <i>budownictwo</i> absolwent:	Kod składnika opisu Polskiej Ramy Kwalifikacji – charakterystyki szczegółowe P6S
WIEDZA		
K_W01	ma wiedzę z matematyki, fizyki, chemii i innych obszarów nauki potrzebną do formułowania i rozwiązywania zadań związanych z budownictwem	P6S_WG, P6S_WK
K_W02	zna zasady geometrii wykreślnej i rysunku technicznego dotyczące tworzenia i odczytu rysunków budowlanych, geodezyjnych, architektonicznych, a także ich sporządzania z wykorzystaniem CAD	P6S_WG, P6S_WK, P6S_WG_Inż
K_W03	ma wiedzę w zakresie geodezji, dotyczącą geodezyjnych pomiarów sytuacyjnych, wysokościowych i realizacyjnych oraz pomiarów inwentaryzacyjnych	P6S_WG, P6S_WG_Inż
K_W04	ma wiedzę z mechaniki teoretycznej, wytrzymałości materiałów i ogólnych zasad kształtowania konstrukcji; zna zasady teorii konstrukcji i analizy konstrukcji prętowych w zakresie statyki	P6S_WG, P6S_WG_Inż
K_W05	zna prawo budowlane, normy krajowe i standardy EN, warunki techniczne oraz wytyczne do projektowania i realizacji obiektów budowlanych i ich elementów	P6S_WG, P6S_WK, P6S_WG_Inż, P6S_WK_Inż
K_W06	zna zasady konstruowania i wymiarowania elementów i połączeń konstrukcji budowlanych: metalowych, żelbetowych, drewnianych i murowych	P6S_WG, P6S_WK, P6S_WG_Inż, P6S_WK_Inż
K_W07	Zna geologię, ma wiedzę z mechaniki gruntów oraz fundamentowania obiektów budowlanych	P6S_WG, P6S_WK, P6S_WG_Inż, P6S_WK_Inż
K_W08	zna materiały budowlane oraz podstawowe elementy technologii ich wytwarzania; zna zasady produkcji przemysłowej materiałów i elementów budowlanych oraz ich montażu, zna współczesne technologie i systemy budowlane	P6S_WG, P6S_WK, P6S_WG_Inż, P6S_WK_Inż
K_W09	zna zasady konstruowania i analizy wybranych obiektów budowlanych oraz posiada wiedzę związaną z budową, eksploatacją, utrzymaniem oraz rozbiórką obiektów budowlanych	P6S_WG, P6S_WK, P6S_WG_Inż, P6S_WK_Inż

K_W10	zna normy i wytyczne projektowania budynków z uwzględnieniem wymagań dla budownictwa niskoenergetycznego oraz ma podstawową wiedzę z zakresu fizyki budowli dotyczącą przepływu ciepła i wilgoci w obiektach budowlanych	P6S_WG, P6S_WK, P6S_WG_Inż, P6S_WK_Inż
K_W11	zna wybrane programy komputerowe wspomagające obliczanie i projektowanie konstrukcji, obliczenia energetyczne oraz kosztorysowanie	P6S_WG, P6S_WK, P6S_WG_Inż, P6S_WK_Inż
K_W12	zna zasady konstruowania i analizy wybranych obiektów budownictwa przemysłowego i komunikacyjnego; ma wiedzę na temat projektowania obiektów infrastruktury transportu drogowego	P6S_WG, P6S_WK, P6S_WG_Inż, P6S_WK_Inż
K_W13	ma wiedzę na temat prowadzenia działalności gospodarczej w branży budowlanej oraz zasad tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości; ma wiedzę na temat wpływu realizacji inwestycji budowlanych na środowisko	P6S_WG, P6S_WK, P6S_WG_Inż, P6S_WK_Inż
K_W14	ma wiedzę w zakresie zagadnień powiązanych z kierunkiem budownictwo przede wszystkim architektury i urbanistyki, transportu, instalacji, inżynierii bezpieczeństwa pożarowego, zna zasady projektowania i działania urządzeń instalacyjnych	P6S_WG, P6S_WK, P6S_WG_Inż, P6S_WK_Inż
K_W15	ma wiedzę na temat zarządzania jakością robót budowlanych oraz wiedzę niezbędną do zrozumienia zasad planowania, monitorowania kosztów budowy, szacowania efektywności przedsięwzięć budowlanych; zna organizację i zasady kierowania budową;	P6S_WG, P6S_WK, P6S_WG_Inż, P6S_WK_Inż
K_W16	ma wiedzę niezbędną do rozumienia społecznych, ekonomicznych, prawnych (w tym prawa budowlanego) i pozatechnicznych uwarunkowań działalności inżynierskiej; zna podstawowe zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii w budownictwie	P6S_WG, P6S_WK
K_W17	zna i rozumie pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej, prawa autorskiego potrafi korzystać z zasobów informacji patentowej	P6S_WG, P6S_WK, P6S_WG_Inż, P6S_WK_Inż
K_W18	posiada wiedzę na temat obowiązujących przepisów BHP, zapewniających mu bezpieczne odbycie praktyki, potrafi scharakteryzować profil działalności instytucji, omówić jej strukturę, z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych działów (w miejscu odbywania praktyki), potrafi przedstawić przykładową ścieżkę awansu pracownika w miejscu odbywania	P6S_WG, P6S_WK, P6S_WG_Inż, P6S_WK_Inż

	praktyki, potrafi wymienić podstawowe prawa pracownika, wymienić podstawowe zasady organizacji czasu i miejsca pracy	
K_W19	posiada wiedzę na temat wykorzystywanych metod i narzędzi oraz technik przetwarzania danych; posiada wiedzę w zakresie metod, technik i materiałów stosowanych przy rozwiązywaniu prostych zadań inżynierskich w obszarze budownictwa	P6S_WG, P6S_WK, P6S_WG_Inż, P6S_WK_Inż
K_W20	ma wiedzę w zakresie wykonania pracy inżynierskiej obejmującego etap zbierania literatury, projektowania lub wykonawstwa obiektów budowanych, wykonania doświadczeń, opracowania wyników oraz zaprezentowania ich w kontekście dyskusji; ma pogłębioną wiedzę specjalistyczną, zawodową; posiada wiedzę związaną ze współczesnymi trendami szeroko rozumianego budownictwa ze szczególnym zwróceniem uwagi na dobór technik i metod służących rozwiązywaniu problemów inżynierskich	P6S_WG, P6S_WK, P6S_WG_Inż, P6S_WK_Inż
UMIEJĘTNOŚCI		
Umiejętności ogólne (niezwiązane z obszarem kształcenia inżynierskiego)		
K_U01	sprawnie pozyskuje informacje z literatury, baz danych, także w języku angielskim lub innym języku obcym uznanym za język komunikacji międzynarodowej w zakresie budownictwa; potrafi integrować uzyskane informacje, dokonywać ich interpretacji, a także wyciągać wnioski oraz formułować i uzasadniać opinie	P6S_UW, P6S_UK, P6S_UO, P6S_UU
K_U02	sprawnie porozumiewa się przy użyciu różnych technik w środowisku zawodowym oraz w innych środowiskach	P6S_UK, P6S_UO
K_U03	potrafi przygotować w języku polskim i języku obcym, uznanym za podstawowy dla budownictwa, dobrze udokumentowane opracowanie problemów	P6S_UK, P6S_UO
K_U04	potrafi przygotować i przedstawić w języku polskim i języku obcym prezentację ustną, dotyczącą zagadnień z zakresu budownictwa	P6S_UK, P6S_UO
K_U05	ma umiejętność samokształcenia się, m. in. w celu podnoszenia kompetencji zawodowych	P6S_UU
K_U06	ma umiejętności językowe w zakresie budownictwa, zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	P6S_UK
Umiejętności inżynierskie		

K_U07	umie sklasyfikować obiekty budowlane, potrafi ocenić i dokonać zestawienia obciążeń działających na obiekty budowlane oraz potrafi ocenić kategorię geotechniczną gruntu	P6S_UW, P6S_UK, P6S_UO, P6S_UU, P6S_UW_Inż
K_U08	umie zaprojektować wybrane elementy i proste konstrukcje: metalowe, żelbetowe, drewniane oraz murowe, umie wymiarować podstawowe elementy konstrukcyjne w obiektach budowlanych i inżynierskich, potrafi zaprojektować proste fundamenty pod obiekty budowlane	P6S_UW, P6S_UK, P6S_UO, P6S_UU, P6S_UW_Inż
K_U09	potrafi poprawnie zdefiniować modele obliczeniowe komputerowej analizy konstrukcji; potrafi korzystać z wybranych programów komputerowych wspomagających decyzje projektowe w budownictwie, potrafi krytycznie ocenić wyniki analizy numerycznej konstrukcji budowlanych	P6S_UW, P6S_UK, P6S_UO, P6S_UU, P6S_UW_Inż
K_U10	potrafi wykonać analizę stateczności liniowej i dynamiczną prostych układów prętowych	P6S_UW, P6S_UK, P6S_UO, P6S_UU, P6S_UW_Inż
K_U11	potrafi sporządzić bilans energetyczny obiektu budowlanego, ocenić jakość cieplno-wilgotnościową przegród budowlanych i węzłów konstrukcyjnych, potrafi dokonać oceny energetycznej rozwiązań technicznych budynków w zakresie niezbędnym do sporządzenia świadectwa energetycznego, potrafi dobrać właściwą metodę pomiarową w diagnostyce cieplnej budynku i zinterpretować otrzymane wyniki	P6S_UW, P6S_UK, P6S_UO, P6S_UU, P6S_UW_Inż
K_U12	potrafi wyznaczać siły wewnętrzne, naprężenia i przemieszczenia w układach statycznie wyznaczalnych; zna proste i złożone przypadki wytrzymałościowe, potrafi wykonać wytrzymałościowe badania laboratoryjne, przeprowadzić analizę wyników i ich interpretację, potrafi przyjmować i interpretować schematy statyczne konstrukcji prętowych; potrafi formułować i wykorzystywać równania równowagi statycznej	P6S_UW, P6S_UK, P6S_UO, P6S_UU, P6S_UW_Inż
K_U13	potrafi wykonywać obliczenia statyczne prętowych konstrukcji statycznie wyznaczalnych i niewyznaczalnych	P6S_UW, P6S_UK, P6S_UO, P6S_UU, P6S_UW_Inż
K_U14	potrafi wykonać proste eksperymenty laboratoryjne prowadzące do oceny jakościowej stosowanych materiałów budowlanych oraz zaprojektować beton zgodnie z założonymi wymaganiami konstrukcyjnymi i ocenić jego cechy techniczne, zna zasady wytwarzania i stosowania materiałów budowlanych do założonych rozwiązań technologiczno-konstrukcyjnych,	P6S_UW, P6S_UK, P6S_UO, P6S_UU, P6S_UW_Inż

	potrafi określić właściwości materiałów inżynierskich i zaproponować techniki ich badań	
K_U15	potrafi posługiwać się technikami informacyjno-komunikacyjnymi właściwymi do realizacji zadań typowych dla działalności inżynierskiej w budownictwie, w tym zna zasady wykonania rysunków konstrukcyjnych i wykonawczych; umie odczytać rysunki architektoniczne, budowlane i geodezyjne oraz zgodnie z zasadami geometrii wykreślnej potrafi sporządzić dokumentację graficzną w środowisku wybranych programów CAD; korzysta z technologii informacyjnych, zasobów Internetu oraz innych źródeł do wyszukiwania informacji ogólnych, komunikacji oraz pozyskiwania oprogramowania wspomagającego pracę projektanta i organizatora robót budowlanych	P6S_UW, P6S_UK, P6S_UO, P6S_UU, P6S_UW_Inż
K_U16	umie sporządzić prosty kosztorys i harmonogram robót budowlanych, potrafi planować, analizować i monitorować koszty realizacji procesów budowlanych	P6S_UW, P6S_UK, P6S_UO, P6S_UU, P6S_UW_Inż
K_U17	potrafi analizować warunki realizacyjne; potrafi dokonać analizy i doboru technologii robót budowlanych i na tej podstawie stworzyć harmonogram robót budowlanych; zaprojektować plac budowy, kierować robotami budowlanymi zgodnie ze specyfikacją techniczną i obowiązującymi przepisami budowlanymi; jest przygotowany do kierowania procesem inwestycyjnym na jego różnych etapach, sporządzania umów budowlanych	P6S_UW, P6S_UK, P6S_UO, P6S_UU, P6S_UW_Inż
K_U18	potrafi stosować przepisy prawa budowlanego i aktów prawnych dotyczących obiektów budowlanych; stosuje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz zasady ppoż	P6S_UW, P6S_UK, P6S_UO, P6S_UU, P6S_UW_Inż
K_U19	współpracuje w projektowaniu i wykonaniu z architektami i inżynierami instalacji; umie opisać rozwiązania instalacji sanitarnych i elektrycznych w budynkach, rozumie zasady ich działania	P6S_UW, P6S_UK, P6S_UO, P6S_UU, P6S_UW_Inż
K_U20	potrafi – przy formułowaniu i rozwiązywaniu zadań obejmujących projektowanie obiektów, robót i inwestycji budowlanych – dostrzegać ich aspekty pozatechniczne, w tym środowiskowe, ekonomiczne i prawne	P6S_UW, P6S_UK, P6S_UO, P6S_UU, P6S_UW_Inż
K_U21	potrafi korzystać z instrumentów geodezyjnych optycznych tradycyjnych i elektronicznych, wykonywać pomiary dotyczące	P6S_UW, P6S_UK, P6S_UO, P6S_UU, P6S_UW_Inż

	obsługi geodezyjnej podczas montażu konstrukcji budowlanych, niewymagających uprawnień geodezyjnych	
K_U22	umie planować i kierować procesami budowlanymi w zakresie remontów, modernizacji oraz eksploatacji obiektów budowlanych, potrafi zorganizować przetarg na wykonawstwo robót budowlanych oraz umiejętnie prowadzić negocjacje umowy o roboty budowlane	P6S_UW, P6S_UK, P6S_UO, P6S_UU, P6S_UW_Inż
K_U23	potrafi obsługiwać urządzenia techniczne, niezbędne na stanowisku pracy, do którego się przygotowuje w ramach praktyki, potrafi realizować wyznaczone mu zadania, wymagające zarówno samodzielności, jak i współdziałania w grupie, posiada umiejętność efektywnego komunikowania się, potrafi poszukiwać nowych, innowacyjnych sposobów rozwiązania sytuacji problemowych, potrafi zaprezentować zdobytą wiedzę w formie wystąpienia publicznego, również z użyciem nowoczesnych technologii, potrafi sprawnie posługiwać się technologiami informacyjnymi w celu gromadzenia, przetwarzania i analizowania danych	P6S_UW, P6S_UK, P6S_UO, P6S_UU, P6S_UW_Inż
K_U24	rozumie podstawowe pojęcia i zagadnienia algebry, analizy i geometrii oraz posiada umiejętność wykorzystania ich do rozwiązywania zadań praktycznych; potrafi opracować wyniki badań statystycznych oraz analizować i interpretować wyniki badań	P6S_UW, P6S_UK, P6S_UO, P6S_UU, P6S_UW_Inż
K_U25	posiada umiejętność wykonywania pomiaru podstawowych wielkości fizycznych; rozumienia podstawowych zjawisk i procesów fizycznych występujących w budownictwie; wykorzystywania praw przyrody w technice i życiu codziennym	P6S_UW, P6S_UK, P6S_UO, P6S_UU, P6S_UW_Inż
K_U26	posiada umiejętności analizy składu i właściwości materiałów wykorzystywanych w budownictwie; rozumie wpływ składu chemicznego oraz czynników zewnętrznych na jakość materiałów; ma podstawowe umiejętności analizy laboratoryjnej próbek materiałów budowlanych	P6S_UW, P6S_UK, P6S_UO, P6S_UU, P6S_UW_Inż
K_U27	ma doświadczenie związane ze stosowaniem technologii właściwych dla budownictwa, zdobyte w środowiskach zajmujących się zawodowo działalnością inżynierską	P6S_UW, P6S_UK, P6S_UO, P6S_UU, P6S_UW_Inż
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_K01	rozumie potrzebę i zna możliwości ciągłego dokształcania się (studia drugiego i trzeciego stopnia, studia podyplomowe, kursy) - podnoszenia kompetencji zawodowych, osobistych i społecznych	P6S_KK, P6S_KR

K_K02	rozumie pozatechniczne aspekty i skutki działalności inżynierskiej, w tym jej wpływu na środowisko i związanej z tym odpowiedzialności za podejmowane decyzje; postępuje profesjonalnie, zgodnie z zasadami etyki, szanuje różnorodność poglądów i kultur	P6S_KK, P6S_KO, P6S_KR
K_K03	potrafi kierować pracą grupy, inspirować jej działania i kontrolować efekty jej pracy; potrafi pracować samodzielnie i współpracować w zespole nad wyznaczonym zadaniem; ponosi odpowiedzialność za rzetelność uzyskanych wyników pracy własnej i zespołowej	P6S_KK, P6S_KO
K_K04	potrafi wykazywać się przedsiębiorczością i pomysłowością w działaniu związanym z realizacją zadań inżynierskich	P6S_KK, P6S_KO
K_K05	rozumie społeczną rolę inżyniera oraz bierze udział w przekazywaniu społeczeństwu wiarygodnych informacji i opinii dotyczących rozwoju techniki i związanych z tym zagrożeń	P6S_KO, P6S_KR
K_K06	ma świadomość potrzeby dbałości o zdrowie własne i sprawność fizyczną	P6S_KR
K_K07	ma świadomość potrzeby zrównoważonego rozwoju w budownictwie; samodzielnie uzupełnia i poszerza wiedzę w zakresie nowoczesnych procesów i technologii	P6S_KK, P6S_KO, P6S_KR
K_K08	jest świadomy korzyści płynących ze stosowania numerycznych technik obliczeniowych przy rozwiązywaniu zagadnień matematycznych w tym zagadnień inżynierskich dotyczących budownictwa, związanych z obróbką danych doświadczalnych, projektowaniu, optymalizacji a także z analizą zachowania się materiałów i konstrukcji	P6S_KK, P6S_KO
K_K09	ma świadomość odpowiedzialności za skutki przyjętych rozwiązań inżynierskich	P6S_KK, P6S_KO, P6S_KR
K_K10	w relacjach interpersonalnych przyjmuje postawę tolerancji na odmienne poglądy i zachowania współpracowników, w oparciu o zasady partnerstwa, doskonali swoje zdolności komunikacyjne, w oparciu o zasady dialogu, pracując nad umiejętnością słuchania innych i właściwego wykonywania poleceń, zgodnie z wyznaczonymi rolami w organizacji, w swoim postępowaniu kieruje się zasadami etyki, przyjmuje odpowiedzialność za swoje zachowanie i powierzone mu zadania, potrafi wskazać obszary wiedzy i umiejętności, które powinien uzupełnić i doskonalić; prezentuje postawę gotowości do uczenia się a także pracy nad pożądanymi	P6S_KK, P6S_KO, P6S_KR

	cechami pracownika: systematyczności, pracowitości, samodyscypliny i wytrwałości dla osiągnięcia długofalowych efektów pracy	
--	--	--

Wyjaśnienie oznaczeń:

W – kategoria „wiedza”

U – kategoria „umiejętności”

K – kategoria „kompetencje społeczne”

K (symbol kierunku) _W1, K (symbol kierunku) _W2, ...- efekty kierunkowe dot. kategorii „wiedza”

K (symbol kierunku) _U1, K (symbol kierunku) _U2, ...- efekty kierunkowe dot. kategorii „umiejętności”

K (symbol kierunku) _K1, K (symbol kierunku) _K2, ...- efekty kierunkowe dot. kategorii „kompetencje społeczne”

P6S – charakterystyki drugiego stopnia odpowiadające kształceniu na studiach pierwszego stopnia studiów - 6 poziom PRK *

. _inż – efekty uczenia się umożliwiające uzyskanie kompetencji inżynierskich

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko

Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni

[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	3
Wskazówki ogólne do raportu samooceny	12
Prezentacja uczelni	13
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym	15
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	15
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	27
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	49
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	71
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	84
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	103
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	112
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	121
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	147
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	151
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	164
Część III. Załączniki	166
Wykaz załączników zestawienia dotyczącego ocenianego kierunku studiów	166
Wykaz załączników uzupełniających	166

Wskazówki ogólne do raportu samooceny

Raport samooceny przygotowywany przez uczelnię jest jednym z podstawowych źródeł informacji wykorzystywanych przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w procesie oceny programowej. Jego głównym celem jest prezentacja koncepcji i programu studiów, uwarunkowań jego realizacji oraz miejsca i roli kształcenia w otoczeniu społecznym i gospodarczym, w odniesieniu **do szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia** określonych w załączniku do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a także refleksja nad stopniem spełnienia tych kryteriów.

Istotnymi cechami raportu samooceny jest analityczne i autorefleksyjne podejście do prezentowanych w nim treści oraz poparcie przedstawianych w raporcie aspektów programu studiów i jego realizacji specyficznymi przykładami stosowanych rozwiązań, ze szczególnym uwzględnieniem wyróżniających je cech oraz dobrych praktyk. Raport powinien być zwięzły, w części I jego objętość nie powinna przekraczać 40 000 znaków.

We wzorze raportu samooceny zawarte zostały wskazówki mówiące o tym, co warto rozważyć i do czego odnieść się w raporcie. Zwrócono w nich uwagę na te elementy, odpowiadające szczegółowym kryteriom oceny programowej i przyjętym standardom jakości, do których odniesienie się umożliwi dokonanie pełnej samooceny, a następnie przeprowadzenie rzetelnej oceny przez zespół oceniający PKA.

Wskazówek tych nie należy traktować jako obligatoryjnych dla uczelni przygotowującej raport samooceny. Uczelnia w samoocenie każdego kryterium ma prawo w pełni autonomicznie przedstawiać kluczowe czynniki uwiarygadniające jego spełnienie. Wyłącznym celem wskazówek jest pomoc w zrozumieniu istoty każdego z kryteriów, wskazanie informacji najważniejszych dla procesu oceny oraz zainspirowanie do formułowania pytań, na które warto poszukiwać odpowiedzi w procesie samooceny i opracowywania raportu, a także w celu doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku.

Należy pamiętać, że zgodnie z § 17 ust. 3 statutu PKA z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., Uczelnia powinna opublikować raport samooceny na swej stronie internetowej przed wizytacją zespołu oceniającego.

Prezentacja uczelni

Wyższa Szkoła Gospodarki jest niepubliczną szkołą wyższą, działającą od 1999 r. Uczelnia wyróżnia się dwoma atrybutami:

- 1) silnymi więziami z otoczeniem społeczno-gospodarczym i ukierunkowaniem na poszukiwanie nisz i obszarów życia społecznego i gospodarczego, które wymagają wsparcia w działaniach modernizacyjnych;
- 2) umiędzynarodowieniem wszelkich działań i procesów w zakresie kształcenia i badań naukowych, co przejawia się w tworzeniu międzynarodowego środowiska studentów, pracowników i partnerów biznesowych. Podejmowane przez Uczelnie działania wynikają z przyjętej misji o następującej treści: „Wyższa Szkoła Gospodarki działa w oparciu o koncepcję uniwersytetu przedsiębiorczości i Uczelni zaangażowanej w modelu organizacji uczącej się”.

Uczelnia intensywnie współpracuje z lokalnym środowiskiem społeczno-gospodarczym w celu dopasowania oferty studiów do lokalnych potrzeb oraz pobudzania, stymulowania i oddziaływania na rozwój społeczno-gospodarczy i kulturowy. Wszystkie kierunki studiów (15 na studiach I stopnia, w tym 5 kończących się tytułem zawodowym inżyniera, 7 – na studiach II stopnia, 3 na studiach jednolitych magisterskich) realizują profil praktyczny a 96,77% naszych absolwentów znajduje zatrudnienie w pierwszym roku po ukończeniu studiów (na podstawie rejestru ELA - raport Ekonomicznych losów absolwenta za rok 2023). Wyższa Szkoła Gospodarki zajęła drugie miejsce w ogólnopolskim rankingu uczelni zawodowych (kształcących w profilu praktycznym). W zestawieniu ujęto blisko 120 uczelni państwowych i niepublicznych z całej Polski, podkreślono efektywność kształcenia praktycznego i umiędzynarodowienia, jakość kadry akademickiej biorąc pod uwagę oceny absolwentów i pracodawców. Wyższa Szkoła Gospodarki to Uczelnia o ugruntowanej tożsamości silnie osadzonej w realiach gospodarki regionów, w których ma swoje lokalizacje, z niebagatelnym potencjałem umiędzynarodowienia. Kluczowym wyróżnikiem WSG jest sieciowość, która przekłada się na dynamiczną współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, zarówno w skali lokalnej, jak i krajowej. Dzięki temu nasi studenci kształcą się w bliskiej relacji z praktyką zawodową, a absolwenci są przygotowani do aktywnego uczestnictwa w zmieniającym się rynku pracy oraz lokalnych ekosystemach społeczno-gospodarczych.

Uczelnia dąży do coraz większego umiędzynarodowienia, zarówno oferty edukacyjnej (obecnie 5 programów studiów w języku angielskim), jak i zwiększenia odsetka cudzoziemców wśród kadry i studentów. Od wielu lat prowadzimy współpracę z partnerami zagranicznymi, zarówno uczelniami jak i przedsiębiorstwami (m.in. w ramach programów: International Academic Staff, Erasmus+, organizacji studenckich praktyk zawodowych), wzmacniając potencjał kadrowy Uczelni i jej ofertę edukacyjną poprzez urozmaicenie programu i form prowadzonych zajęć. Nasza aktywność w tym zakresie została doceniona dwiema akredytacjami międzynarodowymi „Najwyższe wskaźniki mobilności międzynarodowej w regionie Erasmus (od 2005 r.) i Copernicus (od 2018 r.)”.

Działania społeczne to dla Uczelni jeden z podstawowych filarów jej funkcjonowania - główną osią wszelkich inicjatyw jest człowiek i jego potrzeby, dlatego liczba podejmowanych działań i projektów społecznych stale wzrasta i dedykowana jest wszystkim grupom wiekowym – od malucha po seniora. Na terenie Uczelni działa Przedszkole Akademickie, Żłobek, Dom Dziennego Pobytu, Akademickie

Centrum Medyczne, Akademickie Centrum Zdrowia Psychicznego, Akademicka Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Centrum Fitness i Dietetyki Rewital. Z wszystkich tych instytucji zarówno studenci, jak i pracownicy mają prawo korzystać w pierwszej kolejności, z możliwością zniżek w opłatach. Wieloletnie zaangażowanie w aktywną politykę na rzecz drugiego człowieka spowodowało, iż Wyższa Szkoła Gospodarki jest sygnatariuszem Deklaracji Społecznej Odpowiedzialności Uczelni.

Wyższa Szkoła Gospodarki jest liderem wśród Uczelni publicznych i niepublicznych w realizacji programu MEiN „Narodowa Reprezentacja Akademicka”. 91 wybitnych sportowców na co dzień studiujących w WSG skorzystało w 2024/2025 roku z tego programu. Dzięki działaniom Uczelni w tym zakresie w roku akademickim 2025/2026 liczba studentów korzystających z NRA wzrosła do 105.

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy pozostaje jednym z najaktywniejszych podmiotów w województwie kujawsko-pomorskim wspierających inicjatywy i działania na rzecz pomocy Ukrainie po agresji Rosji 24 lutego 2022 r. Nasze aktywności realizujemy zarówno bezpośrednio w Ukrainie, jak i w Polsce, odpowiadając na potrzeby osób dotkniętych lub zagrożonych kryzysem. Jako jedni z pierwszych uruchomiliśmy na terenie Uczelni Regionalne Centrum Integracyjno-Doradcze (RCiD), a następnie rozwijaliśmy system wsparcia poprzez Centrum Integracji Społecznej z Obcokrajowcami (CISzO) – jednostkę wyspecjalizowaną w integracji społecznej, edukacyjnej i zawodowej społeczności cudzoziemskiej, w szczególności ukraińskiej. CISzO oferuje m.in. kursy języka polskiego, pomoc w legalizacji pobytu, wsparcie dla studentów, aktywizację zawodową, projekty społeczne i kulturalne, działania interkulturowe oraz współpracę z lokalnymi pracodawcami. Dzięki współpracy z samorządem województwa, instytucjami partnerskimi, organizacjami pozarządowymi oraz przy wsparciu Honorowego Konsulatu Ukrainy w Bydgoszczy stworzyliśmy na poziomie regionalnym komplementarny system pomocy – obejmujący zarówno mieszkańców Ukrainy przybywających do Polski, jak i instytucje działające na rzecz łagodzenia skutków kryzysu uchodźczego. WSG utrzymuje stały kontakt z zaprzyjaźnionymi samorządami w Ukrainie, którym udzielaliśmy pomocy humanitarnej, m.in. mieszkańcom Kremenczuka, Niżyna, Charkowa i Kijowa. Nasze działania obejmują również szeroko zakrojone projekty edukacyjne i młodzieżowe, takie jak organizacja egzaminów maturalnych dla młodzieży ukraińskiej w Bydgoszczy, kursy przygotowawcze, programy studiów w języku ukraińskim, staże online oraz inicjatywy społeczne i kulturalne.

Realizując trzecią misję uczelni zaangażowanej społecznie, aktywnie wspieramy integrację obcokrajowców w regionie kujawsko-pomorskim. Nasze działania przyczyniają się do wzmocnienia kapitału społecznego i kulturowego regionu oraz wspierają jego zrównoważony rozwój.

Wyższa Szkoła Gospodarki jest jedyną polską Uczelnią, która posiada filię zlokalizowaną w Kijowie-Browarach, w Ukrainie na terenach objętych regularnymi działaniami wojennymi. Od 26 lutego 2022 roku nasza siedziba w Browarach znalazła się w bezpośrednim obszarze zagrożenia działaniami wojennymi w związku z natarciem na stolicę i jej obwód czy późniejszymi atakami powietrznymi. Uczelnia znacznym wysiłkiem organizuje wielopłaszczyznową pomoc zarówno w kraju, jak i w Ukrainie. Podjęliśmy działania mające na celu przeniesienie kadry administracyjnej, dydaktycznej i studentów do Bydgoszczy, tworząc studia dedykowane studentom z Ukrainy. Jesteśmy także beneficjentami szeregu programów pomocowych, w tym „Solidarni z Ukrainą” Narodowej Agencji Wymiany

Akademickiej czy stypendium KRASP-Elsevier dla naukowców z Ukrainy (pobyt stypendialny dr Vadyma Orela w sem. zimowym 2025/26).

W misji Uczelni wskazuje się, że pod względem funkcjonalnym wzoruje się ona na modelu tzw. uniwersytetu przedsiębiorczości (podkreślając wagę wdrożeniowych badań naukowych, kształcenia praktycznego i przedsiębiorczości akademickiej), a w stylu zarządzania odwołuje się do modelu organizacji „uczącej się”.

WSG kładzie nacisk na współpracę ze swoim otoczeniem. Relacje Uczelni z biznesem wyróżniają się na tle typowych rozwiązań w tym zakresie. Uczelnia intensywnie współpracuje z lokalnym środowiskiem społeczno-gospodarczym w celu dopasowania oferty studiów do lokalnych potrzeb oraz pobudzania, stymulowania i oddziaływania na rozwój społeczno-gospodarczy, w tym na rozwój kultury. W ramach Uczelni funkcjonuje Konwent, w skład którego wchodzi przedstawiciele firm i organizacji gospodarczych, samorządów zawodowych, a także reprezentanci samorządu terytorialnego, państwowych jednostek organizacyjnych i NGO. Uczelnia jest też miejscem licznych wydarzeń i konferencji naukowych, popularnonaukowych i branżowych. Stawia się także nacisk na podnoszenie aktywności studentów i przedsiębiorczości. Dużą rolę w tym zakresie spełnia tzw. Studencka Strefa Biznesowa i Akademicka Przestrzeń Kulturalna. Koordynacją tych działań zajmuje się Samorząd Studentów WSG.

Ważnym elementem działalności Uczelni jest umiędzynarodowienie. Od wielu lat Uczelnia prowadzi współpracę z partnerami zagranicznymi, zarówno uczelniami jak i przedsiębiorstwami (m.in. w ramach programu Visiting Professors, Erasmus+, organizacji studenckich praktyk zawodowych), wzmacniając potencjał kadrowy Uczelni i jej ofertę edukacyjną poprzez urozmaicenie programu i form prowadzonych zajęć.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

1.1. Powiązanie koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni

Koncepcja kształcenia na kierunku budownictwo jest ściśle powiązana z misją i głównymi celami strategicznymi Uczelni zawartymi w [Strategii Rozwoju Uczelni na lata 2024-2027](#) zarówno w zakresie podstawowych celów związanych z obszarem kształcenia studentów, jak i w obszarze rozwój oraz relacji z otoczeniem zewnętrznym.

Kształcenie na kierunku budownictwo na studiach pierwszego stopnia o profilu praktycznym prowadzone jest od 1 października 2012 (uprawnienia nr MNiSW-DNS-WUN-6022-17727-1/11). Ostatnia ocena programowa była przeprowadzona przez Polską Komisję Akredytacyjną w 2019 roku. W 2021 r. Uczelnia otrzymała zgodę na prowadzenie studiów II stopnia magisterskich na kierunku budownictwo (uprawnienia nr DSW-WNN.8014.10.2021.IZ) w filii w Toruniu.

Realizacja misji i strategii w zakresie kształcenia na kierunku budownictwo została powierzona Kolegium Nauk Technicznych. Cele strategiczne Kolegium Nauk Technicznych realizuje poprzez cele

szczegółowe i działania m.in. w zakresie: stałego podnoszenia jakości kształcenia, elastyczność oferty kształcenia w odpowiedzi na zapotrzebowania płynące z otoczenia społeczno-gospodarczego, umiędzynarodowienie procesu kształcenia i rozwój aktywności studenckiej. Ważne jest także rozwijanie kształcenia ustawicznego, obejmującego osoby, które pragną nabyć nowe kwalifikacje w celu poprawy własnej konkurencyjności na rynku pracy lub też zaktualizować i rozszerzyć dotychczasową wiedzę i umiejętności przydatne w wykonywanej pracy zawodowej, bądź mają potrzebę stałego rozwoju osobistego i zachowania sprawności intelektualnej w różnym wieku.

Studia na kierunku budownictwo są studiami pierwszego stopnia w dyscyplinie inżynieria lądowa, geodezja i transport, w dziedzinie nauk inżynieryjno-technicznych, o profilu praktycznym.

Studia na kierunku budownictwo trwają 7 semestrów (3,5 letnie) i kończą się nadaniem tytułu zawodowego inżyniera specjalność (obszaru):

- budownictwo,
- projektowanie użytkowe,
- manager inwestycji budowlanych.

Głównym celem kształcenia na I stopniu studiów jest przygotowanie studentów do wykonywania zawodu inżyniera budownictwa. Cel ten jest realizowany poprzez przekazywanie studentom podstawowej wiedzy z zakresu budownictwa, umożliwienie im nabycia umiejętności i kompetencji społecznych, które już jako absolwentom z tytułem zawodowym inżyniera pozwolą podjąć pracę w zawodzie i rozpocząć ubieganie się o uprawnienia budowlane.

Koncepcję kształcenia oraz opis sylwetki absolwenta studiów na poziomie pierwszego stopnia na kierunku budownictwo, o profilu praktycznym, opracowano na podstawie [Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce \(z późn. zm.\)](#), [Ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji \(z późn. zm.\)](#) oraz rozporządzeń wykonawczych, w tym:

- [Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów \(Dz.U.2023.2787\)](#);
- [Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r., w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji \(Dz.U.2018.2218\)](#).

Na kierunku budownictwo oferta dydaktyczna rozwijana i dostosowywana jest do zmieniających się potrzeb studentów oraz społeczeństwa i gospodarki. W Kolegium Nauk Technicznych funkcjonuje Zadaniowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia (ZZdsZJK), który poprzez podejmowane działania realizuje politykę doskonalenia procesu kształcenia. W ramach prac zespołu modyfikowane i udoskonalane są programy zajęć do wymagań otoczenia społeczno-gospodarczego i zmieniających się przepisów w budownictwie, jednocześnie z zachowaniem ustalonych efektów i standardów kształcenia. Do zadań ZZdsZJK należy zbieranie informacji od interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych, prowadzenie pomiaru jakości kształcenia oraz opracowanie wyników pomiaru i przekazanie ich do Senackiej Komisji ds. Kształcenia.

1.2. Związek kształcenia z obszarami działalności zawodowej/gospodarczej właściwymi dla kierunku.

Program kształcenia na kierunku budownictwo jest ściśle powiązany z obszarami działalności zawodowej i gospodarczej sektora budowlanego. Treści programowe oraz zakładane efekty uczenia się zostały opracowane w taki sposób, aby odpowiadały aktualnym potrzebom rynku pracy, normom technicznym oraz wymaganiom współczesnego procesu inwestycyjnego. Kształcenie łączy wiedzę inżynierską z praktycznymi umiejętnościami niezbędnymi do pracy w przedsiębiorstwach projektowych, wykonawczych i nadzorczych.

Realizowane zajęcia odzwierciedlają rzeczywiste zadania i procesy występujące w branży. Studenci zdobywają kompetencje umożliwiające im udział w projektowaniu, realizacji i utrzymaniu obiektów budowlanych, a także poznają zasady prowadzenia dokumentacji technicznej i zgodnego z prawem procesu budowlanego.

Kształcenie przygotowuje absolwentów do pracy w kluczowych segmentach działalności zawodowej, takich jak:

- projektowanie obiektów budowlanych,
- wykonywanie i nadzorowanie robót budowlanych,
- zarządzanie procesem budowlanym,
- kontrola jakości materiałów i prac budowlanych, zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami techniczno-budowlanymi;
- wykorzystanie nowoczesnych narzędzi inżynierskich, w tym oprogramowania CAD/BIM, technologii pomiarowych oraz systemów wspomagających zarządzanie inwestycjami;
- prowadzenie dokumentacji budowy, w tym dziennika budowy, protokołów odbiorów, kosztorysów i planów BIOZ;
- udział w procesach eksploatacji, utrzymania i modernizacji obiektów budowlanych.

Zajęcia praktyczne, laboratoria, projekty oraz praktyki zawodowe umożliwiają studentom poznanie realnych warunków funkcjonowania przedsiębiorstw budowlanych. Dzięki temu absolwent kierunku budownictwo jest przygotowany do podjęcia pracy w biurach projektowych, firmach wykonawczych, jednostkach nadzoru budowlanego, administracji technicznej oraz przedsiębiorstwach gospodarki komunalnej, a także do prowadzenia własnej działalności gospodarczej w sektorze budowlanym.

Prowadzenie kierunku budownictwo wpisuje się w potrzeby rozwojowe regionu oraz lokalnego rynku pracy, zapewniając:

- dopływ specjalistów do regionalnych firm wykonawczych i projektowych;
- możliwość współpracy uczelni z przedsiębiorstwami w zakresie badań, praktyk i staży;
- zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej regionu poprzez poprawę jakości kapitału ludzkiego.

1.3. Zgodności koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy, roli i znaczenia interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia.

Koncepcja kształcenia na kierunku budownictwo jest zgodna z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego i rynku pracy. Wynika to z aktywnej roli jaką pełnią interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni współpracujący z Uczelnią.

Jednym z założeń [Strategia Rozwoju Uczelni – Akademii Nauk Stosowanych na lata 2024-2027 \(Uchwała Senatu WSG z dnia 13 listopada 2023 roku w sprawie: przyjęcia „Strategii Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy – Akademii Nauk Stosowanych na lata 2024-2027”\)](#) jest tworzenie programów i form kształcenia studentów, które odpowiadają oczekiwaniom przedsiębiorców, prowadzenie badań dla nich i ciągłe monitorowanie rynku pracy dla poznawania tych oczekiwań. Ponadto koncepcja kształcenia zakłada współpracę i partnerstwo z przedstawicielami kierownictwa przedsiębiorstw, w tym włączenie ich w proces tworzenia oferty edukacyjnej, programów i planów studiów na kierunku „budownictwo”. Ponadto koncepcja kształcenia zakłada współpracę i partnerstwo z przedstawicielami kierownictwa przedsiębiorstw, w tym włączenie ich w proces tworzenia oferty edukacyjnej, programów i planów studiów na kierunku „budownictwo”.

Podstawę doboru treści stanowi wiedza wraz z umiejętnościami, które zostały ukierunkowane na potrzeby rynku pracy, wyrażone m.in. przez przedstawicieli Konwentu Uczelni oraz firm i instytucji współpracujących, takich jak:

- KORMOST S.A.,
- P.W. EBUD – Przemysłówka Sp. z o.o.,
- DOMPOL Sp. z o. o.,
- Urząd Dozoru Technicznego,
- AWZ Deweloper Sp. z o. o.,
- ARKADIA Sp. z o.o.,
- Przedsiębiorstwo Organizacji Budownictwa „POBUD” Sp. z o.o.,
- AEC DESIGN Sp. z o.o.,
- Spółdzielnia mieszkaniowa „Budowlani”,
- BUDOMEX Zakład Projektowania i Wykonawstwa Inwestycyjnego,
- Przedsiębiorstwo Projektowo – Montażowe PROMONT,
- Zespół Szkół Budowlanych im. Jurija Gagarina w Bydgoszczy,
- Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Brodnicy.

W zakresie kształtowania procesu dydaktycznego Uczelnia w ramach kierunku budownictwo systematycznie współpracuje z organizacjami zawodowymi, takimi jak:

- Izba Inżynierów Budownictwa (Kujawsko-Pomorska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa),
- Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa (Oddział Bydgoszcz, Oddział Poznań),
- Pomorsko-Kujawska Izba Budownictwa,
- Wielkopolska Izba Budownictwa.

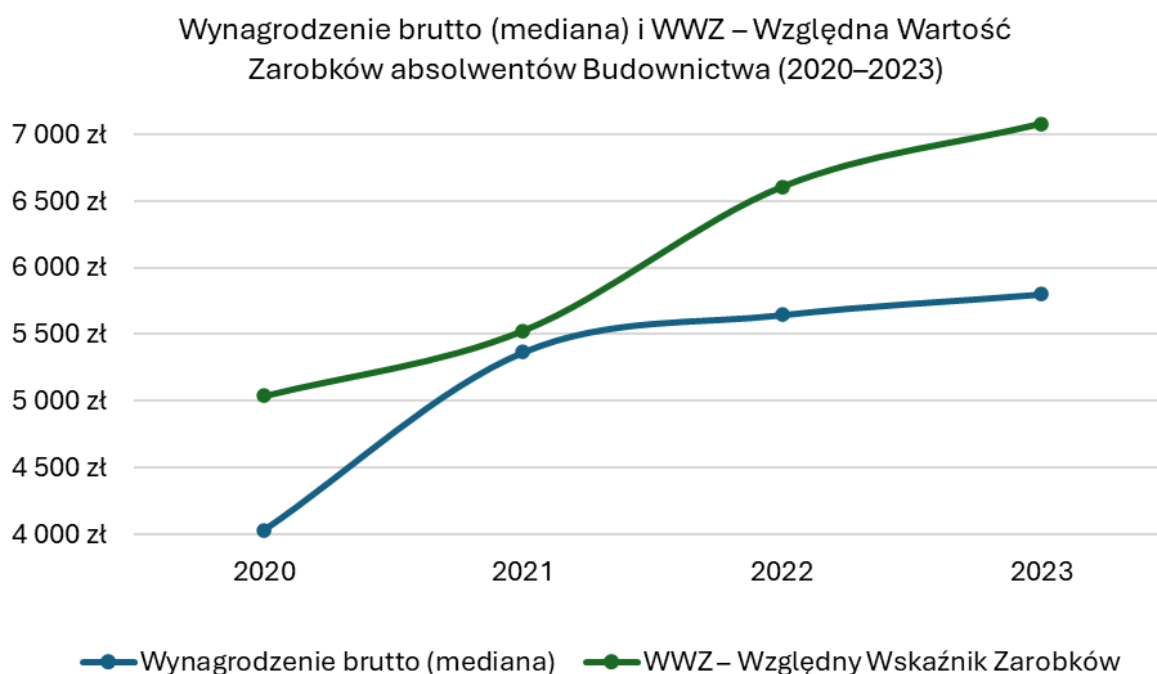
Proces konstruowania efektów uczenia się oraz proces tworzenia programu studiów jest w dużej mierze efektem współpracy pracowników WSG (KNT, Pionu Kształcenia, Pionu Międzynarodowego). Przygotowanie zestawu efektów uczenia się oraz programu kształcenia dla kierunku budownictwo wymagało dużego zaangażowania praktycznie wszystkich pracowników etatowych i współpracowników KNT.

Istotną rolę w procesie opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia odgrywają interesariusze wewnętrzni w postaci Samorządu Studenckiego. Program studiów uwzględnia potrzeby studentów. Mają oni ważny głos przy jego kształtowaniu (student wchodzi w skład Zadaniowego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia). Studenci oceniają również proces nauczania, w tym sposób

prowadzenia zajęć i przygotowanie pracowników KNT do zajęć, [w formie elektronicznej ankiety](#), której wyniki opracowuje dyrektor katedry.

KNT utrzymuje również kontakt z absolwentami realizowanych kierunków studiów, aby wzmacniać relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, ale również, aby uzyskiwać informację zwrotną o użyteczności oraz atrakcyjności programów studiów dla pracodawców. Od 2016 r. monitoring losów absolwentów odbywa się w ramach Ogólnopolskiego Systemu Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów Szkół Wyższych (ELA), który korzysta z danych automatycznie pozyskiwanych z rejestrów administracyjnych (m.in. ZUS i POL-on). Dzięki temu uczelnia otrzymuje ustandaryzowane, porównywalne i obiektywne informacje dotyczące zatrudnienia, czasu poszukiwania pracy, poziomu wynagrodzeń, kontynuacji kształcenia oraz innych wskaźników opisujących sytuację zawodową absolwentów. Analiza danych ELA dla kierunku Budownictwo w latach 2020–2023 potwierdza bardzo dobrą sytuację zawodową absolwentów. Średni czas poszukiwania pracy wyniósł 0,35 miesiąca, co oznacza niemal natychmiastowe podejmowanie zatrudnienia po ukończeniu studiów. Wynagrodzenia rosły systematycznie i osiągnęły średnio 5210,66 zł brutto (mediana), a wartość Względnego Wskaźnika Zarobków (WWZ) - czyli mediany wynagrodzeń absolwentów danego kierunku do mediany wynagrodzeń wszystkich osób pracujących w Polsce o podobnym wieku i doświadczeniu zawodowym, utrzymywała się na wysokim poziomie (0,83).

Najwyższe bezrobocie odnotowano w 2020 roku (11,22%), co było związane z wpływem pandemii COVID-19 na rynek pracy. W kolejnych latach wskaźnik ten spadł do bardzo niskich wartości (średnio 3,90%, gdzie Względny Wskaźnik Bezrobocia wyniósł 0,62), potwierdzając stabilność zatrudnienia w branży oraz wysoką przydatność kompetencji nabywanych na kierunku.

Źródło: [Znajdź kierunek | ELA](#)

Dane te jednoznacznie wskazują, że absolwenci budownictwa są dobrze przygotowani do pracy, szybko znajdują zatrudnienie i osiągają konkurencyjne wynagrodzenia, co potwierdza skuteczność

praktycznego modelu kształcenia oraz adekwatność efektów uczenia się do oczekiwań rynku. Dodatkowo znacząca część studentów niestacjonarnych podejmuje zatrudnienie w branży budowlanej już w trakcie studiów, co potwierdza praktyczny charakter kierunku oraz wysoki poziom przydatności nabywanych kompetencji w środowisku zawodowym.

Dane z systemu ELA stanowią obecnie podstawowy element raportowania na poziomie instytutów, wydziałów i kolegiów. Wyniki analiz oraz wnioski są przedstawiane Senackiej Podkomisji ds. Jakości Kształcenia, a także przekazywane dyrektorom instytutów oraz dziekanom. Informacje te służą do planowania działań doskonalących programy studiów oraz dostosowywania efektów uczenia się do aktualnych potrzeb rynku pracy.

1.4. Sylwetka absolwenta, przewidywane miejsca zatrudnienia absolwentów.

Zasadniczym celem kształcenia na kierunku „budownictwo” jest zapewnienie odpowiedniego wykształcenia technicznego niezbędnego do uzyskania uprawnień budowlanych, które stanowią podstawę prawną pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie. Zdobyte wykształcenie umożliwi uzyskanie uprawnień budowlanych zarówno do projektowania, jak i do kierowania robotami budowlanymi zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa polskiego. Absolwenci otrzymują tytuł zawodowy inżyniera i kwalifikacje do projektowania i kierowania realizacją obiektów budownictwa ogólnego, przemysłowego i specjalnego w zakresie technologii i organizacji wznoszenia obiektów budowlanych, zarządzania przedsiębiorstwem budowlanym, remontów i wzmocnień obiektów istniejących, a także do projektowania i wykonawstwa nieskomplikowanych obiektów drogowych.

Studia pierwszego stopnia trwają 7 semestrów (3,5 letnie) i kończą się nadaniem tytułu zawodowego inżyniera specjalność (obszar):

- budownictwo;
- projektowanie użytkowe;
- manager inwestycji budowlanych.

Na specjalności budownictwo absolwent ma znacznie zwiększone przygotowanie do projektowania konstrukcji obiektów budowlanych. Posiada umiejętność twórczego i celowego postępowania, które umożliwia powstawanie obiektów budowlanych. Ma świadomość i satysfakcję z własnego wkładu w tworzenie konstrukcji. Uzyskuje wiedzę i umiejętności w zakresie zastosowania sprzętu i oprogramowania komputerowego w projektowaniu technicznym. Nabywa umiejętności wykonywania obliczeń statycznych i wymiarowania konstrukcji metalowych, żelbetowych oraz drewnianych w programach komputerowych (Robot Structural Analysis, RM Win). Jednocześnie jest w stanie odrzucić lub zmodyfikować rezultaty tych wyników. Rozumie znaczenie obliczeń „ręcznych” w analizie statycznej konstrukcji. Zapoznaje się z możliwościami programów do kreślenia 2D i 3D, projektowania i tworzenia dokumentacji (AutoCAD, Revit) oraz uczy się obsługi i wykorzystania tych programów.

Intencją studiów na specjalności projektowanie użytkowe jest wykształcenie inżyniera budownictwa z dodatkową wiedzą z architektury wnętrz i projektowania przestrzeni, inżyniera, który harmonijnie wykorzystuje dwa podstawowe składniki każdej budowli, jakimi są konstrukcja i forma architektoniczna. Jest to interdyscyplinarny kurs opierający się na budownictwie oraz podstawach

architektury i urbanistyki. Absolwent będzie potrafił zaprojektować i zaaranżować wnętrze obiektu budowlanego zarówno pod względem konstrukcji jak i architektury. Zdobędzie umiejętności zawodowe z zakresu kształtowania przestrzeni architektonicznej.

W ramach specjalności manager inwestycji budowlanych absolwent ma znacznie zwiększone przygotowanie do zarządzania procesami i firmami z branży budownictwa. Uzyskuje on wiedzę do projektowania i prowadzenia procesów inwestycyjno-budowlanych, obejmujących studia i analizy przedinwestycyjne, dobór i organizację uczestników procesu, inwestorski nadzór techniczny i finansowy oraz controlling efektywności ekonomicznej. Efektem kształcenia jest przygotowanie do sprawowania samodzielnych funkcji koordynujących wszystkie fazy realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych obiektów budowlanych: projektowania, planowania i realizacji robót budowlanych oraz samodzielnego prowadzenia jednostek budowlanych projektowych i wykonawczych oraz działalności gospodarczej i deweloperskiej. Absolwent uzyskuje kwalifikacje nowoczesnego menadżera w budownictwie i jest przygotowany do kierowania wszelką działalnością produkcyjną, usługową i handlową w branży budowlanej.

Absolwenci studiów pierwszego stopnia na kierunku budownictwo są w szczególności przygotowani do pracy w:

- biurach i firmach projektowych – zespoły przygotowujące opracowania i dokumentację architektoniczno-konstrukcyjną;
- pracowniach architektonicznych, konstrukcyjnych i inżynierskich;
- firmach konsultingowych, doradczych agencjach obrotu nieruchomościami;
- przedsiębiorstwach i firmach budowlanych, budowlano-montażowych - realizujących roboty budownictwa mieszkaniowego, przemysłowego lub drogowego;
- prowadzeniu własnej działalności gospodarczej w szeroko rozumianej branży budowlanej;

a także w:

- administracji samorządowej i rządowej wszystkich szczebli (urzędy marszałkowskie, starostwa, urzędy gmin, urzędy wojewódzkie, administracja specjalna) – jednostki zajmujące się budownictwem, planowaniem przestrzennym, urbanistyką, architekturą, ochroną środowiska, gospodarką terenami;
- wytwórniach i przedsiębiorstwach produkujących materiały budowlane;
- hurtowniach i marketach budowlanych;
- działach sprzedaży materiałów budowlanych;
- akredytowanych laboratoriach budowlanych i drogowych;
- kopalniach kruszyw, wytwórniach betonu towarowego oraz wytwórniach prefabrykatów;
- przedsiębiorstwach wykonujących usługi w zakresie wynajmu specjalistycznych środków transportu oraz maszyn i urządzeń budowlanych;
- organizacjach społeczno-gospodarcze, regionalnych fundacjach i izbach gospodarczych;
- instytucjach Unii Europejskiej zajmujące się problemami budownictwa.

1.5. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia oraz wykorzystane wzorce krajowe lub międzynarodowe.

Program studiów został opracowany z wykorzystaniem wzorców krajowych, określonych w stosownych przepisach prawnych oraz wzorców międzynarodowych wynikających z zaleceń Procesu Bolońskiego. Programy są formułowane na podstawie zakładanych efektów uczenia się,

z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy, wzorców międzynarodowych, zaleceń stowarzyszeń zawodowych oraz dobrych praktyk.

Koncepcja kształcenia na kierunku budownictwo opiera się na integracji wiedzy teoretycznej z intensywną praktyką, co zapewnia przygotowanie absolwentów do realnych wyzwań w branży budowlanej. Kluczowe elementy wyróżniające to:

- silny komponent praktyczny – studenci realizują zajęcia laboratoryjne z wykorzystaniem specjalistycznego oprogramowania, takiego jak Robot Structural Analysis, RM-Win, AutoCAD czy Revit, co pozwala na tworzenie dokumentacji zgodnej z najwyższymi standardami branżowymi;
- kompleksowe przygotowanie zawodowe – praktyczne umiejętności zawodowe nabyte podczas praktyk powodują, że absolwenci są przygotowani podjęcia pracy zawodowej bezpośrednio po ukończeniu studiów;
- powiązanie z rynkiem pracy – kształcenie odpowiada na potrzeby dynamicznie rozwijającej się branży budowlanej, przygotowując absolwentów do pełnienia funkcji kierowniczych i projektowych;
- rozwój kompetencji cyfrowych – szerokie zastosowanie technologii informatycznych w procesie nauczania, w tym narzędzi BIM (Building Information Modeling), czyli specjalistycznego oprogramowania i technologii służących do tworzenia, zarządzania i analizowania cyfrowych modeli budynków oraz infrastruktury, wspierające innowacyjność i efektywność pracy projektowej.

Koncepcja została opracowana w oparciu o standardy krajowe oraz zgodność z dobrymi praktykami Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a także regulacjami dotyczącymi uzyskiwania uprawnień budowlanych. Wzorce międzynarodowe to inspiracja modelami kształcenia stosowanymi w europejskich uczelniach technicznych, w tym podejście projektowe (project-based learning), promowane w ramach Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego oraz integracja technologii BIM i cyfrowych narzędzi projektowych, zgodnie z trendami globalnymi w inżynierii lądowej.

Swoją tożsamość budujemy wzorując się na model uniwersytetu przedsiębiorczości i organizacji uczącej się, dzięki czemu realizujemy działania prospołeczne, umiędzynarodowienie oraz interdyscyplinarne projekty badawcze, co wpisuje się w europejskie i światowe tendencje rozwoju szkolnictwa wyższego.

Program kształcenia jest zatem spójny z misją uczelni, która łączy edukację z kreowaniem innowacyjnych rozwiązań dla otoczenia społeczno-gospodarczego, a jednocześnie odpowiada na globalne wyzwania w zakresie jakości życia i zrównoważonego rozwoju.

1.6. Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się, ze wskazaniem ich związku z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których kierunek jest przyporządkowany, jak również stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Kierunek budownictwo został przyporządkowany do dziedziny nauk inżynieryjno-technicznych. Efekty uczenia się na kierunku budownictwo, mieszczą się w zakresie dyscypliny inżynieria lądowa, geodezja i transport z udziałem 100%.

Efekty uczenia się dla studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym na kierunku budownictwo zostały określone [Uchwałą Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy z dnia 24 czerwca 2025 r. w sprawie: zatwierdzenia programów studiów](#).

Na ocenianym kierunku sformułowano 20 kierunkowych efektów w zakresie wiedzy, 27 efektów w kategorii umiejętności oraz 10 w kategorii kompetencji społecznych. Kluczowymi kierunkowymi efektami uczenia się, związanymi z koncepcją, poziomem oraz profilem kształcenia na kierunku budownictwo są: K_KW04, K_W05, K_W06, K_W07, K_W08, K_KW09, K_W10, K_W11, K_W13, K_W14, K_W15, K_W16, K_W17, K_W20, K_U07, K_U08, K_U11, K_U12, K_U13, K_U14, K_U15, K_U16, K_U17, K_U18, K_U19, K_U20, K_U22, K_U27, K_K01, K_K02, K_K03, K_K09.

Ze względu na specyfikę studiów na kierunku budownictwo kierunkowe efekty uczenia się uwzględniają to, że student oprócz zdobytej wiedzy, zna również jej praktyczne zastosowanie. Program studiów przewiduje, że kluczowe efekty uczenia się mają prowadzić do uzyskania przez studentów kompetencji praktycznych. Ze względu na praktyczny profil studiów, szczególną uwagę zwrócono na formę prowadzonych zajęć przypisując zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne 130,5 pkt. ECTS co stanowi ponad 60% ogólnej liczby punktów. Wartości te odnoszą się do studiów stacjonarnych i niestacjonarnych i są zgodne z § 3 [Rozporządzenia MNiSW z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów. \(Dz.U.2023.2787\)](#).

Wszystkie kierunkowe efekty uczenia się są weryfikowane w sposób określony w kartach przedmiotów, a nakład ich pracy, niezbędny do osiągnięcia tych efektów, jest mierzony za pomocą punktów ECTS przypisanych do zajęć. Kierunkowe efekty uczenia się zostały zdefiniowane w obszarze wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, umożliwiając jednocześnie stworzenie systemu weryfikacji oraz oceny stopnia ich osiągnięcia.

Wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne zawarte w kluczowych efektach uczenia się dostosowane są do aktualnego stanu wiedzy i trendów w branży budowlanej. Studia I stopnia kończą się wykonaniem projektu dyplomowego i egzaminem dyplomowym. Obowiązkowe praktyki są realizowane poza Uczelnią, w przedsiębiorstwach budowlanych. Praktyczne umiejętności zawodowe nabyte podczas praktyk, połączone z wiedzą umiejętnościami oraz kompetencjami społecznymi nabytymi przez studentów podczas zajęć na Uczelni, powodują, że absolwenci są przygotowani zarówno do podjęcia pracy zawodowej bezpośrednio po ukończeniu studiów, jak i podjęcia studiów drugiego stopnia.

1.7. Efekty uczenia się prowadzące do uzyskania kompetencji inżynierskich, z ukazaniem przykładowych rozwinięć na poziomie wybranych zajęć lub grup zajęć służących zdobywaniu tych kompetencji, w przypadku kierunku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera/magistra inżyniera.

W programie studiów na kierunku budownictwo z uwagi na możliwość uzyskania tytułu zawodowego inżyniera, uwzględnione są charakterystyki drugiego stopnia PRK dla kwalifikacji obejmujących kompetencje inżynierskie - poziom 6. Program studiów na kierunku budownictwo zapewnia osiągnięcie przez studenta wszystkich efektów uczenia się przewidzianych dla kierunków inżynierskich. Przykładowe rozwinięcie efektów uczenia się dla kompetencji inżynierskich obowiązujących w roku akademickim 2025/2026 przedstawiono w **tabeli 1**.

Tabela 1. Przykładowe rozwinięcie wybranego efektu uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności dla kompetencji inżynierskich na kierunku Budownictwo.

Kompetencje inżynierskie	Symbol efektu kierunkowego	Opis efektu kierunkowego	Przykładowe przedmioty
W zakresie wiedzy			
Zna i rozumie: podstawowe procesy zachodzące w cyklu życia urządzeń, obiektów i systemów technicznych	K_W09	zna zasady konstruowania i analizy wybranych obiektów budowlanych oraz posiada wiedzę związaną z budową, eksploatacją, utrzymaniem oraz rozbiórką obiektów budowlanych	konstrukcje betonowe, konstrukcje metalowe, technologia robót budowlanych
zasady tworzenia i rozwoju różnych form indywidualnej przedsiębiorczości	K_W13	ma podstawową wiedzę na temat prowadzenia działalności gospodarczej w branży budowlanej oraz zasad tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości; ma wiedzę na temat wpływu realizacji inwestycji budowlanych na środowisko	ekonomika budownictwa, bezpieczeństwo pożarowe i BHP w budownictwie
W zakresie umiejętności			
Potrafi: planować i przeprowadzać eksperymenty, w tym pomiary i symulacje komputerowe, interpretować uzyskane wyniki i wyciągać wnioski;	K_U14	potrafi wykonać proste eksperymenty laboratoryjne prowadzące do oceny jakościowej stosowanych materiałów budowlanych oraz zaprojektować beton zgodnie z założonymi wymaganiami konstrukcyjnymi i ocenić jego cechy techniczne, zna zasady wytwarzania i stosowania materiałów budowlanych do założonych rozwiązań technologiczno-konstrukcyjnych, potrafi określić właściwości materiałów inżynierskich i zaproponować techniki ich badań	materiały budowlane, wytrzymałość materiałów,

<p>przy identyfikacji i formułowaniu specyfikacji zadań inżynierskich oraz ich rozwiązywaniu:</p> <ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać metody analityczne, symulacyjne i eksperymentalne; dostrzegać ich aspekty systemowe i pozatechniczne, w tym aspekty etyczne; dokonywać wstępnej oceny ekonomicznej proponowanych rozwiązań i podejmowanych działań inżynierskich. 	K_U20	<p>potrafi – przy formułowaniu i rozwiązywaniu zadań obejmujących projektowanie obiektów, robót i inwestycji budowlanych – dostrzegać ich aspekty pozatechniczne, w tym środowiskowe, ekonomiczne i prawne</p>	<p>ekonomika budownictwa, podstawy projektowania architektonicznego i urbanistycznego</p>
	K_U12	<p>potrafi wyznaczać siły wewnętrzne, naprężenia i przemieszczenia w układach statycznie wyznaczalnych; zna proste i złożone przypadki wytrzymałościowe, potrafi wykonać wytrzymałościowe badania laboratoryjne, przeprowadzić analizę wyników i ich interpretację, potrafi przyjmować i interpretować schematy statyczne konstrukcji prętowych; potrafi formułować i wykorzystywać równania równowagi statycznej</p>	<p>wytrzymałość materiałów, metody obliczeniowe</p>
<p>dokonywać krytycznej analizy sposobu funkcjonowania istniejących rozwiązań technicznych i oceniać te rozwiązania;</p>	K_U17	<p>potrafi analizować warunki realizacyjne; potrafi dokonać analizy i doboru technologii robót budowlanych i na tej podstawie stworzyć harmonogram robót budowlanych; zaprojektować plac budowy, kierować robotami budowlanymi zgodnie ze specyfikacją techniczną i obowiązującymi przepisami budowlanymi; jest przygotowany do kierowania procesem</p>	<p>technologia robót budowlanych, organizacja produkcji budowlanej</p>

		inwestycyjnym na jego różnych etapach, sporządzania umów budowlanych	
projektować – zgodnie z zadaną specyfikacją - oraz wykonywać typowe dla kierunku studiów proste urządzenia, obiekty, systemy lub realizować procesy, używając odpowiednio dobranych metod, technik, narzędzi i materiałów;	K_U08	umie zaprojektować wybrane elementy i proste konstrukcje: metalowe, żelbetowe, drewniane oraz murowe, umie zwymiarować podstawowe elementy konstrukcyjne w obiektach budowlanych i inżynierskich, potrafi zaprojektować proste fundamenty pod obiekty budowlane;	budownictwo ogólne, konstrukcje metalowe, konstrukcje betonowe
rozwiązywać praktyczne zadania inżynierskie wymagające korzystania ze standardów i norm inżynierskich oraz stosowania technologii właściwych dla kierunku studiów, wykorzystując doświadczenie zdobyte w środowisku zajmującym się zawodowo działalnością inżynierską - w przypadku studiów o profilu praktycznym;	K_U27	ma doświadczenie związane ze stosowaniem technologii właściwych dla budownictwa, zdobyte w środowiskach zajmujących się zawodowo działalnością inżynierską	zajęcia eksperckie, projekt inżynierski
wykorzystywać zdobyte w środowisku zajmującym się zawodowo działalnością inżynierską doświadczenie związane z utrzymaniem urządzeń, obiektów i systemów typowych dla kierunku studiów - w przypadku studiów o profilu praktycznym.	K_U23	potrafi obsługiwać urządzenia techniczne, niezbędne na stanowisku pracy, do którego się przygotowuje w ramach praktyki, potrafi realizować wyznaczone mu zadania, wymagające zarówno samodzielności, jak i współdziałania w grupie, posiada umiejętność efektywnego komunikowania się, potrafi poszukiwać nowych, innowacyjnych sposobów rozwiązania sytuacji problemowych, potrafi zaprezentować zdobytą wiedzę w formie wystąpienia publicznego, również z użyciem nowoczesnych technologii,	praktyka inżynierska

		potrafi sprawnie posługiwać się technologiami informacyjnymi w celu gromadzenia, przetwarzania i analizowania danych	
--	--	--	--

1.8. Spełnienie wymagań odnoszących się do ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

Nie dotyczy

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Zaleca się przyporządkowanie opisu kierunku do dyscyplin naukowych zgodnie z zapisami zawartymi w Ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018 poz. 1668) oraz Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacyjnej (Dz. U. 2018 poz. 2218)	Od roku akademickiego 2019/2020 wszystkie kierunki studiów prowadzone przez Uczelnię zostały przyporządkowane do dyscyplin naukowych zgodnie z zapisami zawartymi w Ustawie o szkolnictwie wyższym i nauce oraz charakterystyk drugiego stopnia określonych dla PRK. W 2022 roku zgodnie z rekomendacją Zespołu Oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej, ale także w oparciu o wnioski poczynione przez Zadaniowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, poparte szczegółową analizą programu studiów pod względem między innymi treści zajęć i ich przynależności do poszczególnych dyscyplin przyporządkowano kierunek budownictwo na studiach pierwszego stopnia do dziedziny nauk inżynieryjno-technicznych i dyscypliny naukowej inżynieria lądowa, geodezja i transport z udziałem 100%.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

2.1. Dobór kluczowych treści kształcenia, w tym treści związanych z praktycznymi zastosowaniami wiedzy w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których kierunek jest przyporządkowany, normami i zasadami, a także aktualnym stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz w zakresie znajomości języków obcych, ze wskazaniem przykładowych powiązań treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia.

Dobór treści programowych na kierunku budownictwo jest zgodny z przyjętymi efektami uczenia się. Oferowane treści kształcenia dotyczą aktualnego stanu wiedzy w zakresie dziedziny nauk inżyniersko-technicznych i dyscypliny naukowej inżynieria lądowa, geodezja i transport.

Treści kształcenia są spójne z praktycznym profilem kształcenia i obejmują swoim zakresem stan praktyki w obszarze budownictwa. Dobór treści kształcenia następuje poprzez połączenie potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego, aktualnych trendów w zakresie budownictwa, praktycznego i naukowego doświadczenia wykładowców oraz w oparciu o współpracę z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi na posiedzeniach Zadaniowego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, Rady Dyrektorów oraz Komisji ds. Kształcenia.

Przykładowe powiązania pomiędzy przedmiotami, a kierunkowymi efektami uczenia się przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2. Przykładowe powiązania pomiędzy treściami kształcenia, a kierunkowymi efektami uczenia się.

Przedmiot	Kierunkowy efekt uczenia się	Wybrane treści kształcenia	Treść efektu kierunkowego
Wytrzymałość materiałów	K_W04	Student ma uporządkowaną, podbudowaną teoretycznie wiedzę w zakresie statyki prętowych konstrukcji statycznie wyznaczalnych, Student ma wiedzę na temat prostych przypadków wytrzymałościowych	ma wiedzę z mechaniki teoretycznej, wytrzymałości materiałów i ogólnych zasad kształtowania konstrukcji; zna zasady teorii konstrukcji i analizy konstrukcji prętowych w zakresie statyki
	K_U01	Sprawnie pozyskuje informacje z literatury, baz danych w zakresie przedmiotu; potrafi integrować uzyskane informacje, dokonywać ich interpretacji, a także wyciągać wnioski oraz formułować i uzasadniać opinie	sprawnie pozyskuje informacje z literatury, baz danych, także w języku angielskim lub innym języku obcym uznanym za język komunikacji międzynarodowej w zakresie budownictwa; potrafi integrować uzyskane informacje, dokonywać ich interpretacji, a także wyciągać wnioski oraz formułować i uzasadniać opinie;
	K_U12	Potrafi przeprowadzić analizę statyczną i wytrzymałościową	potrafi wyznaczać siły wewnętrzne, naprężenia i przemieszczenia w układach

		konstrukcji prętowych statycznie wyznaczalnych	statycznie wyznaczalnych; zna proste i złożone przypadki wytrzymałościowe, potrafi wykonać wytrzymałościowe badania laboratoryjne, przeprowadzić analizę wyników i ich interpretację, potrafi przyjmować i interpretować schematy statyczne konstrukcji prętowych; potrafi formułować i wykorzystywać równania równowagi statycznej
	K_U13	Student potrafi wykonać obliczenia statyczne belek, ram, łuków, kratownic i układach złożonych statycznie wyznaczalnych	potrafi wykonywać obliczenia statyczne prętowych konstrukcji statycznie wyznaczalnych i niewyznaczalnych
	K_U14	Student umie wyznaczyć podstawowe parametry wytrzymałościowe na podstawie badań doświadczalnych.	potrafi wykonać proste eksperymenty laboratoryjne prowadzące do oceny jakościowej stosowanych materiałów budowlanych oraz zaprojektować beton zgodnie z założonymi wymaganiami konstrukcyjnymi i ocenić jego cechy techniczne, zna zasady wytwarzania i stosowania materiałów budowlanych do założonych rozwiązań technologiczno-konstrukcyjnych, potrafi określić właściwości materiałów inżynierskich i zaproponować techniki ich badań
Konstrukcje betonowe	K_W04	ma uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie podstawową wiedzę w zakresie istoty konstrukcji betonowych i ich nieliniowego charakteru, podstawowych modeli obliczeniowych; zna zasady kształtowania konstrukcji z betonu,	ma wiedzę z mechaniki teoretycznej, wytrzymałości materiałów i ogólnych zasad kształtowania konstrukcji; zna zasady teorii konstrukcji i analizy konstrukcji prętowych w zakresie statyki
	K_W05	zna normy krajowe i standardy EN dotyczące projektowania i realizacji konstrukcji betonowych	zna prawo budowlane, normy krajowe i standardy EN, warunki techniczne oraz wytyczne do projektowania

			i realizacji obiektów budowlanych i ich elementów
	K_W06	zna zasady konstruowania i wymiarowania elementów żelbetowych konstrukcji budowlanych	zna zasady konstruowania i wymiarowania elementów i połączeń konstrukcji budowlanych: metalowych, żelbetowych, drewnianych i murowych
	K_W09	ma elementarną wiedzę dotyczącą obliczania i konstruowania betonowej konstrukcji nośnej budynków	zna zasady konstruowania i analizy wybranych obiektów budowlanych oraz posiada wiedzę związaną z budową, eksploatacją, utrzymaniem oraz rozbiórką obiektów budowlanych
	K_U07	umie sklasyfikować objekty budowlane, potrafi ocenić i dokonać zestawienia obciążeń działających na objekty budowlane	umie sklasyfikować objekty budowlane, potrafi ocenić i dokonać zestawienia obciążeń działających na objekty budowlane oraz potrafi ocenić kategorię geotechniczną gruntu
	K_U08	umie zaprojektować wybrane elementy i proste konstrukcje żelbetowe, umie zwymiarować podstawowe żelbetowe elementy konstrukcyjne w obiektach budowlanych i inżynierskich, potrafi zaprojektować proste fundamenty pod objekty budowlane	umie zaprojektować wybrane elementy i proste konstrukcje: metalowe, żelbetowe, drewniane oraz murowe, umie zwymiarować podstawowe elementy konstrukcyjne w obiektach budowlanych i inżynierskich, potrafi zaprojektować proste fundamenty pod objekty budowlane;
	K_U18	potrafi opracować dokumentację techniczną dotyczącą realizacji zadania inżynierskiego	zna i stosuje przepisy prawa budowlanego i aktów prawnych dotyczących obiektów budowlanych; stosuje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz zasady ppoż.
Metody obliczeniowe	K_W04	Student zna podstawowe metody obliczeniowe i potrafi wskazać różnice między nimi, ma podstawową wiedzę o tworzeniu modelu dyskretnego konstrukcji i warunkach racjonalnej dyskretyzacji,	ma wiedzę z mechaniki teoretycznej, wytrzymałości materiałów i ogólnych zasad kształtowania konstrukcji; zna zasady teorii konstrukcji

		Student zna podstawy metody różnic skończonych w zagadnieniach mechaniki, Student zna metody rozwiązywania układów prętowych na podłożu sprężystym Winklera	i analizy konstrukcji prętowych w zakresie statyki
	K_W11	Student zna wybrane programy komputerowe wspomagające obliczanie i projektowanie konstrukcji	zna wybrane programy komputerowe wspomagające obliczanie i projektowanie konstrukcji, obliczenia energetyczne oraz kosztorysowanie
	K_U09	Student potrafi rozwiązać zagadnienie brzegowe metodą różnic skończonych, potrafi krytycznie ocenić wyniki analizy numerycznej konstrukcji budowlanych	potrafi poprawnie zdefiniować modele obliczeniowe komputerowej analizy konstrukcji; potrafi korzystać z wybranych programów komputerowych wspomagających decyzje projektowe w budownictwie, potrafi krytycznie ocenić wyniki analizy numerycznej konstrukcji budowlanych;
	K_U13	Potrafi znaleźć ugięcia i siły przekrojowe oraz sporządzić odpowiednie wykresy prętowych konstrukcji statycznie wyznaczalnych i niewyznaczalnych	potrafi wykonywać obliczenia statyczne prętowych konstrukcji statycznie wyznaczalnych i niewyznaczalnych

Proces kształcenia realizowany na budownictwie prowadzony jest według planu i programu studiów. Dobór treści nadzorowany jest przez koordynatorów przedmiotów, którzy w oparciu o doświadczenie zawodowe, w tym dydaktyczne i dorobek naukowy, opracowują i weryfikują zakres tematyczny realizowanych zajęć. Powyższe informacje, podobnie jak metody pozwalające na weryfikację zakładanych efektów uczenia się dla danego przedmiotu, warunki zaliczenia, zamieszczone są w sylabusach przedmiotu. Prowadzący zajęcia zobligowani są do poinformowania o tym studentów w trakcie pierwszych zajęć.

Przyporządkowanie kierunkowych efektów uczenia się do poszczególnych zajęć dydaktycznych zostało zawarte w programach studiów, które wykazują, że studia umożliwiają realizację wszystkich założonych efektów uczenia się. Dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych przewidywane jest osiągnięcie tych samych efektów kształcenia. Podstawą uzyskania przez studenta założonych efektów kształcenia są plany studiów dla formy stacjonarnej i niestacjonarnej, które obejmują zestaw przedmiotów, rygor zaliczenia, liczbę godzin i formy prowadzenia zajęć oraz przypisane do zajęć punkty ECTS.

Istotne miejsce w treściach programowych zajmuje rozwijanie znajomości języków obcych. Łączny wymiar 156 godzin (bez pracy własnej studenta) przeznaczonych na lektorat z języka obcego

umożliwiają studentom uzyskanie kompetencji językowych w zakresie opanowania języka obcego na poziomie B2.

Treści programowe są aktualizowane zgodnie z potrzebami i dostosowywane do pojawiających się zmian prawnych i instytucjonalnych. Analiza i weryfikacja treści programowych, w korelacji z określonymi w kartach przedmiotu efektami, metodami nauczania i kontroli oraz literaturą prowadzona jest przez Zadaniowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia (ZZdsZJK). Programy studiów od cyklu kształcenia 2019/2020 przygotowywane są zgodnie z [Uchwałą Kolegium Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy z dnia 12 marca 2019 roku w sprawie: wytycznych dotyczących projektowania programów studiów wyższych na kierunkach prowadzonych w Wyższej Szkole Gospodarki](#). ZZdsZJK systematyzuje zebrane informacje od interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych dotyczące programu studiów oraz jakości kształcenia (analiza kart ewaluacyjnych zajęć dydaktycznych, ankiet, opinii i sugestii wyrażonych przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych), opracowuje rekomendacje odnośnie jakości i doskonalenia programu studiów, przygotowuje plan studiów oraz program studiów. Zmiany w programach studiów mogą być również wprowadzane, zgodnie z [Ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce \(z późn. zm.\)](#), jako skutek zaleceń instytucji akredytujących, bądź też mogą wynikać ze zmian w zewnętrznych aktach prawnych. W Wyższej Szkole Gospodarki Senat WSG z udziałem przedstawicieli Samorządu Studenckiego podejmuje uchwałę o przyjęciu programu studiów zgodnie z harmonogramem wynikającym z wyżej wymienionej ustawy.

Ocena treści programowych na kierunku budownictwo nie ogranicza się do obserwacji zajęć czy ankiet studenckich. Kluczowe znaczenie ma wielostronna współpraca z interesariuszami zewnętrznymi oraz wewnętrznymi. Pracodawcy, instytucje branżowe i absolwenci biorą udział w konsultacjach programów studiów oraz przekazują opinie na temat poziomu przygotowania zawodowego przyszłych absolwentów. Ich uwagi są uwzględniane podczas okresowych przeglądów i modyfikacji programów kształcenia, dzięki czemu w Uczelni zapewnia się realizację efektów kształcenia maksymalnie zbliżonych do potrzeb rynku.

W celu doskonalenia programu studiów Uczelnia wykorzystuje następujące analizy:

- analiza dokumentacji przebiegu procesu dydaktycznego, m.in. prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych oraz prac etapowych – [Uchwała Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki z dnia 1 października 2023 r. w sprawie: instrumentów Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia](#),
- analiza ankiet przeprowadzonych wśród studentów oraz zawartych w nich informacji zwrotnych dotyczących realizacji poszczególnych przedmiotów,
- analiza protokołów hospitacji zajęć na dany rok akademicki,
- analiza kart ewaluacyjnych zajęć dydaktycznych, zawierających informacje o weryfikacji efektów uczenia się i ewaluacji zajęć uzyskane od prowadzących zajęcia,
- badanie losów absolwentów,
- analiza ankiet dotyczących studenckich praktyk zawodowych wypełnianych przez praktykodawców oraz studentów po zakończeniu każdej praktyki,
- analiza opinii przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego na temat programów studiów.

Propozycje zmian w programie studiów zaproponowane przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych są systematyzowane i analizowane przez ZZdsZJK. Opracowuje on rekomendacje odnośnie doskonalenia programu studiów i przygotowuje plan oraz program studiów w oparciu o zatwierdzone zmiany. Za tworzenie i doskonalenie programów studiów, w tym akceptację propozycji zmian, odpowiadają dyrektorzy jednostek badawczo-kształceniowych (katedr) we współpracy z ZZdsZJK

i Senacką Komisją ds. Kształcenia. Ostatecznie program studiów przyjmowany jest w drodze uchwały Senatu WSG z udziałem przedstawicieli Samorządu Studenckiego.

Nad właściwą realizacją efektów uczenia się nadzór sprawuje Pion Kształcenia, który koordynuje comiesięczne seminaria WSZJK organizowane przez prorektora ds. kształcenia, w celu zapewniania właściwej jakości kształcenia, ewaluacji procesu dydaktycznego, zapobiegania powielaniu treści kształcenia, wyjaśniania wątpliwości oraz naprawie zdefiniowanych nieprawidłowości. Obowiązującą jest [Karta ewaluacyjna zajęć dydaktycznych](#), stanowiąca załącznik do [Instrukcji dotyczącej weryfikacji, dokumentowania i archiwizacji dokumentacji potwierdzającej osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się](#), w której prowadzący zajęcia dokonuje analizy efektów, poziomu ich osiągnięcia, metod kształcenia i weryfikacji efektów, bilansu nakładu pracy studenta, z możliwością zaproponowania zmian. Zmiany są kierowane do Zadaniowego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia na kierunku budownictwo w celu ich przeanalizowania i rekomendacji wdrożenia. Ponadto, nauczyciele proszeni są o wyrażanie swoich opinii także podczas spotkań i zebrań jednostki. Opinie i sugestie przedstawione przez prowadzących zajęcia oraz rekomendacje ZZdsZJK na kierunku budownictwo mogą stanowić podstawę dokonywania zmian w programie studiów.

System weryfikacji zakładanych efektów uczenia się obejmuje również badanie opinii studentów na temat przyjętych efektów uczenia się i programów studiów, kontrolę i nadzór nad procesem dyplomowania, badanie losów zawodowych absolwentów. Oprócz formułowania swoich opinii w ankietach dotyczących oceny prowadzonych zajęć dydaktycznych, studenci mają możliwość indywidualnego wypowiedzenia się na temat zakładanych efektów uczenia się oraz programów studiów na platformie zdalnego nauczania ONTE. Dodatkowo studenci wyrażają swoje zdanie poprzez swojego przedstawiciela w ZZdsZJK, na spotkaniach których omawiane są kwestie związane z procesem uczenia się, realizacji i doskonalenia programu studiów oraz bezpośrednio z prowadzącym zajęcia bądź kierownictwem jednostki badawczo-kształceniowej.

2.2. Dobór metod kształcenia i ich cech wyróżniających, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, w szczególności umożliwiających rozwijanie umiejętności praktycznych, w tym posługiwania się zaawansowanymi technikami informacyjno-komunikacyjnymi, jak również nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego.

Formy prowadzenia zajęć na kierunku „budownictwo” obejmują wykłady, ćwiczenia, zajęcia laboratoryjne, zajęcia warsztatowe, zajęcia projektowe, lektoraty językowe, konsultacje dydaktyczne i zajęcia zdalne. Formy te przypisane są do przedmiotów zgodnie z ich specyfiką i określonymi dla nich efektami uczenia się. Przedmioty, które wiążą się z praktycznym przygotowaniem do zawodu realizowane są przede wszystkim w oparciu o zajęcia ćwiczeniowe, warsztatowe i projektowe. Każda

z tych form, jeśli uzasadniają to efekty uczenia się, może być wspierana metodami i technikami kształcenia na odległość.

Treści programowe, realizowane na wykładach, odnoszą się do efektów uczenia się w zakresie wiedzy. Prowadzący stosują różne metody nauczania w zależności od celu zajęć. Klasyczna metoda podawcza, jaką jest wykład, pozwala na zaprezentowanie podstawowej wiedzy z danej dyscypliny, która rozszerzana jest na ćwiczeniach. Forma ta służy przedstawieniu podstawowej wiedzy, teorii, klasyfikacji i opisu zagadnień dotyczących budownictwa. Wykłady prowadzone są z wykorzystaniem wyposażenia sal dydaktycznych w sprzęt audio-wizualny. Prowadzą je pracownicy naukowo-dydaktyczni z tytułem profesora, stopniem doktora habilitowanego, stopniem doktora, bądź tytułem magistra z dużym doświadczeniem zawodowym, co gwarantuje wysoki poziom merytoryczny.

Treści programowe realizowane na ćwiczeniach pozostają w korelacji z wykładami, przy czym podczas ćwiczeń przeważa metoda heurystyczna. Ich tematyka sprowadza się do rozwiązywania zadań lub analizowania przykładów stanowiących określone zastosowanie wiedzy teoretycznej.

Zajęcia warsztatowe stanowią formę zajęć umożliwiającą studentom zastosowanie wiedzy teoretycznej w rozwiązywaniu wybranych, podstawowych problemów inżynierskich, zadań dotyczących analizy konstrukcji i projektowania elementów budowlanych. Studenci, aktywnie uczestnicząc w zajęciach, zdobywają umiejętności pracy zespołowej oraz indywidualnego podejścia do rozwiązywania zadań.

Na zajęciach projektowych i laboratoryjnych zwykle są osiągnane umiejętności i kompetencje. Laboratoria są prowadzone jako laboratoria badawcze oraz laboratoria komputerowe. W laboratoriach badawczych studenci badają właściwości materiałów budowlanych, gruntów, elementów wybranych konstrukcji, ponadto wykonują eksperymenty, analizują wyniki i zapoznają się z technologiami oraz aparaturą stosowaną w budownictwie. W laboratoriach komputerowych studenci uczą się obsługi specjalistycznego oprogramowania, takiego jak AutoCAD, RM WIN, Robot Structural Analysis, Norma Pro czy Revit, co pozwala na modelowanie, optymalizację, projektowanie i kosztorysowanie elementów konstrukcyjnych. W procesie kształcenia na zajęciach laboratoryjnych wykorzystywane są zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne.

Zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne przypisano ponad 60% ogólnej liczby punktów ECTS. Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, iż wszystkie zajęcia na studiach I stopnia wskazane w programach studiów jako zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne są realizowane w formie zajęć warsztatowych, projektowe i laboratoryjne.

Do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne należy niewątpliwie praktyka zawodowa. W programie studiów występuje ona na studiach stacjonarnych na 3 i 7 semestrze, natomiast na studiach niestacjonarnych na 3 i 7 semestrze. W obu przypadkach rodzajów studiów trwa ona 960 godzin i w obu przypadkach powiązana jest z 32,5 punktami ECTS.

W procesie nauczania języka obcego stosowane są metody komunikacyjne oraz ćwiczeniowo-praktyczne, które wyróżniają się naciskiem na aktywne posługiwanie się językiem w sytuacjach wymagających interakcji i działań językowych. Ćwiczenia leksykalno-gramatyczne umożliwiają poszerzanie zasobu słownictwa, w tym specjalistycznego, oraz utrwalanie struktur językowych

stosowanych w praktycznym użyciu języka. Praca z tekstem oraz materiałem audiowizualnym doskonali umiejętność analizy i interpretacji treści, identyfikowania informacji głównych i pobocznych, wnioskowania z kontekstu, a także rozwija zasób słownictwa oraz funkcji językowych realizowanych za pomocą odpowiednich struktur językowych. Metoda komunikacyjna ukierunkowana jest na doskonalenie płynności i precyzji wypowiedzi, rozwijanie strategii kompensacyjnych, adekwatne reagowanie na wypowiedzi innych oraz właściwe funkcjonowanie w sytuacjach wymagających porozumiewania się. Korzystanie z platformy edukacyjnej ONTE podczas wykonywania zadań domowych i ćwiczeń pozwala na indywidualne dostosowanie tempa nauki, przyswajanie i utrwalanie materiału oraz umożliwia studentom skupienie się na konkretnych obszarach słownictwa specjalistycznego. Ponadto sprzyja rozwijaniu umiejętności posługiwania się technikami informacyjno-komunikacyjnymi. Zastosowane metody kształcenia charakteryzują się integracją czterech sprawności językowych oraz wykorzystaniem strategii wspierających autonomię uczącego się.

2.3. Zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość.

Wdrożeniem i koordynacją kształcenia zdalnego na Uczelni zajmuje się Pracownia Dydaktyki Mieszanej, wchodząca w skład Pionu Kształcenia. Głównymi narzędziami wykorzystywanymi do tego celu są: platforma zdalnego nauczania (zwana dalej platformą ONTE) oraz narzędzie pracy synchronicznej jakim jest aplikacja MS Teams. Zarówno studenci jak i pracownicy mają, możliwość bezpłatnego dostępu do pakietu Office 365, w tym aplikacji MS Teams z pełnym wykorzystaniem coraz bogatszych możliwości aplikacji. Z kolei platforma ONTE utworzona jest na bazie otwartego systemu LMS (Learning Management System) typu Moodle.

Do podstawowych zadań Pracowni Dydaktyki Mieszanej należy zarządzanie istniejącą platformą ONTE, implementacja kursów zdalnych, szkolenia studentów i kadry dydaktycznej oraz monitorowanie pracy użytkowników systemu. Realizację zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość reguluje [Uchwała Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy z dnia 1 października 2024 r. w sprawie: kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość](#), która określa zasady realizacji zajęć zdalnych w kontakcie synchronicznym i asynchronicznym, rodzaje materiałów dydaktycznych zamieszczanych na platformie oraz inne formy aktywności dydaktycznej z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W załącznikach do uchwały opisane są standardy jakie muszą spełniać zamieszczane materiały. Materiały dydaktyczne przygotowane dla studentów składają się z plików tekstowych (w formacie *.pdf), prezentacji (w formacie *.html), materiałów audio w formie podcastów oraz materiałów video. Platforma daje studentom możliwość przesyłania plików z wykonanymi przez nich zadaniami. Nie mniej ważne są również testy ćwiczeniowe oraz sprawdzające opanowanie przez studentów materiału zaliczeniowego. Duża dywersyfikacja rodzajów pytań oferowanych w ramach testów realizowanych na platformie sprawia, że testy te podnoszą jakość zajęć oraz znacznie je urozmaicają. Ponadto platforma umożliwia zakładanie różnego rodzaju forów dyskusyjnych – od ćwiczeniowych, na których studenci dyskutują na wyznaczone przez prowadzącego tematy, po fora ogłoszeniowe, przeznaczone do prowadzenia rozmów na dowolny temat. Dzięki testom i zadaniom wykonywanym przez studentów z wykorzystaniem platformy zdalnego nauczania, stanowi ona miejsce przechowywania dokumentacji weryfikującej efekty uczenia się.

Na platformie ONTE zaimplementowany został obszar „Poradnika”, w którym umieszczono filmy instruktażowe oraz infografiki wspomagające proces tworzenia materiałów e-learningowych oraz interaktywnych form aktywizujących przez kadre dydaktyczną. Dodatkowo „Poradnik” stanowi wsparcie dla studentów, którzy znaleźć tam mogą odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania oraz rozwiązania podstawowych problemów korzystania z platform edukacyjnych Uczelni oraz narzędzi kontaktu synchronicznego z prowadzącym.

Realizacja i jakość zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest stale monitorowana przez metodyków Pracowni Dydaktyki Mieszanej, wchodzącej w skład Pionu Kształcenia. Metodycy są w stałym kontakcie z osobami prowadzącymi zajęcia z wykorzystaniem narzędzi kształcenia zdalnego stosowanymi w Uczelni, m.in. instruują w jaki sposób opracowywać materiał kształceniowy, prowadzą szkolenia stacjonarne, zdalne i indywidualne, opracowują materiały poglądowe dla prowadzących celem podniesienia jakości treści kształcenia zdalnego. Każdy nauczyciel akademicki może skorzystać z indywidualnych konsultacji w sprawie modyfikowania autorskich materiałów w kursach.

Dzięki transmisjom wykładów za pośrednictwem MS Teams, prowadzący mogą zapisywać nagrania i udostępniać je na platformie ONTE, co wzbogaca proces kształcenia i zwiększa jego dostępność. Tego rodzaju rozwiązania są odpowiedzią na dynamicznie zmieniające się potrzeby studentów, zapewniając im elastyczny, nowoczesny i bardziej efektywny dostęp do wiedzy.

Zgodnie z obowiązującym [Rozporządzeniem MNiSW z dnia 27 września 2018 r. ws. studiów \(z późn. zm.\)](#) Uczelnia prowadzi zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, spełniając przy tym następujące wymagania:

- nauczyciele akademicy i inne osoby prowadzące zajęcia są przygotowane do ich realizacji z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, a realizacja zajęć jest na bieżąco kontrolowana przez Uczelnię. Pracownia Dydaktyki mieszanej oferuje szkolenia o różnorodnej tematyce i w wielu dostępnych formach. Prowadzący mogą korzystać również ze szkoleń indywidualnych;
- dostęp do infrastruktury informatycznej i oprogramowania umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia. Uczelnia oferuje darmowy dostęp do oprogramowania Office 365 oraz platformy typu LMS;
- zapewniono materiały dydaktyczne opracowane w formie elektronicznej;
- studenci mają możliwość osobistych konsultacji z nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia w siedzibie Uczelni;
- weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się odbywa się przez bieżącą kontrolę postępów w nauce;
- studenci odbyli zajęcia przygotowujące do udziału w tych zajęciach, a dodatkowo na uczelnianej platformie ONTE mają dostęp do licznych instruktaży.

W ramach ewaluacji aktywności nauczycieli oraz studentów w obszarach przedmiotowych na platformie zdalnego nauczania (zwanej dalej platformą ONTE) dyrektorzy jednostek badawczo-kształceniowych mają dostęp do cokuwartalnych raportów. W celu wzmocnienia nadzoru nad jakością tych obszarów, od roku akademickiego 2023/24 wprowadzono także ich hospitacje ([zał. 5 do Uchwały](#)

[Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki z dnia 1 października 2023 w sprawie: instrumentów Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia](#)). Wśród mierników merytorycznych, wyróżnione zostały: zgodności tematyki materiałów z programem przedmiotu, określenie zasad zaliczenia części asynchronicznej, aktualność materiałów oraz dobór odpowiednich form aktywizujących. Wśród mierników technicznych najistotniejsze są: określenie zasad kontaktu z prowadzącym, zgodność ilości materiałów oraz form aktywizujących z [zał. 1. do Uchwały Senatu z dnia 1 października 2024 roku w sprawie: kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość](#), zachowanie odpowiednich proporcji między materiałami podawczymi a aktywizującymi oraz przekazywanie informacji zwrotnej przez nauczyciela.

W celu umożliwienia komunikacji pracowników administracyjnych oraz dydaktycznych ze studentami, uczelnia wdrożyła następujące narzędzia zapewniające możliwość kontaktu asynchronicznego i synchronicznego, a także udostępnianie i archiwizację dokumentów:

1. MS Teams – komunikacja bezpośrednia między użytkownikami systemu oraz grupowa w ramach tworzonych zespołów przedmiotowych oraz narzędzie do transmisji zajęć realizowanych w sali;
2. iSAPS – czat z promotorem pracy dyplomowej oraz komunikaty przesyłane od wykładowców do studentów;
3. ONTE – platforma zdalnego kształcenia na bazie otwartego systemu LMS (Learning Management System) Moodle.

Ze względu na praktyczny profil kształcenia metody i techniki kształcenia na odległość stosowane są pomocniczo. Nie stosuje się takiej formy nauczania w przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne.

2.4. Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia.

Wyższa Szkoła Gospodarki realizuje kompleksowe i systemowe działania ukierunkowane na dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w szczególności studentów z niepełnosprawnościami, a także na tworzenie realnych możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia.

Już na etapie rekrutacji Uczelnia wprowadza rozwiązania wspierające dostępność kształcenia – kandydaci posiadający aktualne orzeczenie o niepełnosprawności są zwolnieni w 100% z opłaty wpisowego, pod warunkiem terminowego złożenia dokumentów rekrutacyjnych, zarówno przy naborze na semestr zimowy, jak i letni. Studenci z niepełnosprawnościami mogą również korzystać z szerokiego systemu wsparcia materialnego, obejmującego m.in. stypendium dla osób z niepełnosprawnościami, stypendium socjalne, stypendium Rektora dla najlepszych studentów oraz zapomogi przyznawane w sytuacjach losowych i życiowych, takich jak choroba, wypadek czy trudna sytuacja materialna.

Istotnym elementem systemu wsparcia jest funkcjonujące w Uczelni Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych (BON), które zapewnia studentom pomoc organizacyjną, informacyjną i doradczą. Biuro wspiera studentów w kontaktach z nauczycielami akademickimi, pomaga w rozwiązywaniu

problemów związanych z procesem studiowania i adaptacją do środowiska akademickiego, a także pośredniczy w ubieganiu się o dodatkowe formy wsparcia, w tym środki z programów PFRON, takich jak „Aktywny Samorząd”.

Uczelnia umożliwia studentom z niepełnosprawnościami korzystanie z indywidualnych form studiowania, w tym bezpłatnej Indywidualnej Organizacji Studiów. Proces kształcenia może być dostosowywany do indywidualnych potrzeb poprzez modyfikację form zaliczeń i egzaminów, wydłużenie czasu ich trwania, a także dostosowanie sposobu realizacji zajęć dydaktycznych, po konsultacji z Biurem ds. Osób Niepełnosprawnych. Studenci mają również możliwość korzystania z narzędzi wspomagających naukę zdalną, w tym materiałów dydaktycznych udostępnianych na platformie edukacyjnej ONTE oraz wydłużonego czasu realizacji zadań w środowisku e-learningowym.

Organizacja zajęć dydaktycznych uwzględnia potrzeby studentów z niepełnosprawnościami ruchowymi – zajęcia dla osób poruszających się na wózkach realizowane są, w miarę możliwości, na parterach budynków, po wcześniejszym zgłoszeniu takiej potrzeby. Studenci mogą także korzystać z pomocy asystentów osób z niepełnosprawnościami w przemieszczaniu się po kampusie oraz w przypadku studentów niesłyszących lub słabosłyszących, z pomocy tłumacza języka migowego podczas zajęć.

Uczelnia wspiera również rozwój zawodowy i społeczny studentów z niepełnosprawnościami. Biuro Karier WSG prowadzi działania z zakresu aktywizacji zawodowej, a studenci mają możliwość odbywania praktyk zawodowych również w strukturach Uczelni, w tym w Biurze ds. Osób Niepełnosprawnych. Dodatkowo oferowane są – na wniosek studentów – zajęcia wyrównawcze z wybranych przedmiotów. Studenci mogą uczestniczyć w projektach, programach aktywizujących, warsztatach integracyjnych, szkoleniach i kursach realizowanych przez Uczelnię lub jej partnerów, a także korzystać z obsługi poza kolejnością w Dziale Spraw Studenckich. Działania te są uzupełniane współpracą Uczelni z pracodawcami zatrudniającymi osoby z niepełnosprawnościami oraz wsparciem oferowanym przez Fundację Gaudeamus – Organizację Pożytku Publicznego działającą na rzecz studentów WSG.

Uzupełnieniem systemu dostępności jest dedykowana strona internetowa Biura ds. Osób Niepełnosprawnych, dostosowana do potrzeb osób z dysfunkcjami wzroku, wyposażona w tryb wysokiego kontrastu oraz możliwość stopniowego powiększania czcionki, co zapewnia pełny dostęp do informacji i aktualnych form wsparcia.

Studenci kształcący się na kierunku „budownictwo” mają możliwość kreowania własnej ścieżki edukacyjnej poprzez indywidualny wybór niektórych elementów programu studiów. Dotyczy to, m. in.: zajęć fakultatywnych, wyboru tematyki pracy

owej/projektu dyplomowego, praktyk studenckich oraz korzystania z programów mobilnościowych. Program Most i Erasmus+ są jednymi z najbardziej efektywnych metod rozwijających indywidualne zainteresowania studenta. Istotne znaczenie w motywowaniu studentów do ich aktywnego udziału w procesie kształcenia, dostosowanego do indywidualnych potrzeb, jest wybór instytucji, w której odbywają się praktyki. W opinii wielu studentów, dobrze wybrane miejsce praktyki ma decydujący wpływ na tworzenie indywidualnej wizji własnej kariery zawodowej.

Rozwiązania w zakresie indywidualizacji procesu kształcenia są pochodną oczekiwań samych studentów (w tym studentów z niepełnosprawnościami) oraz możliwości organizacyjnych Uczelni i kadry. [Regulamin Studiów WSG](#) przewiduje indywidualną organizację studiów (IOS), indywidualny program studiów (IPPS) oraz indywidualną ścieżkę studiowania (IŚS). Student może korzystać z indywidualnej organizacji studiów w ciągu wybranego semestru. IOS jest specjalnym trybem organizacji kształcenia umożliwiającym studentowi ustalanie indywidualnych sposobów osiągania efektów uczenia się i ich weryfikacji z prowadzącymi zajęcia. Studenci wybitnie zdolni mogą również podjąć kształcenie na kierunku „budownictwo” według indywidualnego programu studiów. IPPS polega na rozszerzeniu zakresu efektów uczenia się w ramach studiowanego kierunku, poziomu, profilu, specjalności studiów. Indywidualna ścieżka studiowania, zwana dalej IŚS, dotyczy indywidualizacji w zakresie realizacji planów studiów, w tym sposobów osiągania efektów uczenia się i ich weryfikacji oraz indywidualnej organizacji procesu studiowania. Student studiuje w ramach IŚS na podstawie oferty programowej/przedmiotowej Uczelni, z uwzględnieniem jego indywidualnych zainteresowań oraz liczby punktów ECTS przypisanej poszczególnym formom zajęć lub modułom przedmiotowym. IŚS w szczególności dotyczy studentów, którzy zostali przyjęci na wyższy niż pierwszy semestr studiów.

Regulacje prawne, dotyczące wyrównania szans edukacyjnych studentów z niepełnosprawnościami, są szczegółowo opisane w [Regulaminie studiów](#) przyjętym [Uchwałą Senatu WSG z dnia 15 kwietnia 2025 r. w sprawie: zatwierdzenia Regulaminu Studiów WSG](#). W Uczelni i w Kolegium Nauk Technicznych zajęcia dydaktyczne oraz zaliczenia i egzaminy mogą być prowadzone z wykorzystaniem alternatywnych rozwiązań, które pozwolą dostosować realizację zajęć do indywidualnych potrzeb. Istotnym elementem wsparcia jest przekazywanie materiałów dydaktycznych od prowadzącego zajęcia oraz zgoda na rejestrację zajęć. Do organizacji i prowadzenia działań zmierzających do zapewnienia równych szans na Uczelni został powołany opiekun studentów niepełnosprawnych. Studenci mają możliwość uczestniczenia w projekcie „Kompleksowy program wsparcia osób z niepełnosprawnościami w Bydgoszczy”, czyli tzw. „Uczelnia Dostępna”. W ramach projektu zapewniono kompleksowe wsparcie edukacyjne osób z niepełnosprawnością wzroku przez tyflop pedagoga, osób z niepełnosprawnością słuchu przez surdopedagoga, osób z niepełnosprawnością ruchową przez konsultanta ds. osób z niepełnosprawnością ruchową oraz kompleksowe wsparcie psychologiczne osób ze wszystkimi rodzajami niepełnosprawności. Podjęliśmy też kolejne kroki dotyczące niwelowania barier architektonicznych, włączania technologii wspierających oraz z zakresu podnoszenia świadomości dotyczącej niepełnosprawności. Przygotowanie kadry dydaktycznej do zadań z tego zakresu odbywało się w ramach szeregu szkoleń, w których brało udział 12 wykładowców prowadzących zajęcia na kierunku budownictwo.

Uczelnia realizowała projekt „Projektując słuchaj ludzi”, który miał na celu podniesienie kompetencji studentów i kadry dydaktycznej Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy, w zakresie stosowania rozwiązań opartych na koncepcji projektowania uniwersalnego poprzez:

- modyfikację programów kształcenia, wprowadzającą zajęcia z projektowania uniwersalnego, umożliwiającą studentom poznanie potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz praktyczne zastosowanie zasad uniwersalnego projektowania produktów i usług. Studenci budownictwa mają w ramach przedmiotów do wyboru dwa przedmioty związane z projektowaniem uniwersalnym: „Projektowanie uniwersalne moduł I” „Niepełnosprawność, savoir vivre bez barier

w edukacji” oraz “Projektowanie uniwersalne Moduł II “Projektowanie prospołeczne w edukacji”.

- działania podnoszące kompetencje dydaktyczne kadr - realizację szkoleń dla kadry dydaktycznej w celu efektywnego nauczania projektowania uniwersalnego, z których na kierunku budownictwo skorzystały 4 osoby. W ramach projektu w Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy udostępnione są studentom i wykorzystywane podczas zajęć 3 symulatory VR:
- symulator geriatryczny – komputer PC wraz z oprogramowaniem, zestaw HTC Vive Pro, kombinezon do symulacji odczuć starczych,
- symulator wad wzroku i symulator osoby niedosłyszącej – komputer PC wraz z oprogramowaniem, zestaw Oculus Quest 2,
- symulator wózka inwalidzkiego – komputer PC wraz z oprogramowaniem, platforma mechaniczna z wózkiem inwalidzkim firmy InterIT.

Celem jest nauka przez doświadczanie: zrozumienie, jak drobne elementy przestrzeni wpływają na samodzielność i komfort życia. Symulatory rzeczywistości wirtualnej i mieszanej rozwijają empatię, zwiększają świadomość problemów dostępności oraz inspirują do projektowania bardziej inkluzyjnych rozwiązań w przestrzeni publicznej i prywatnej.

Grupy Aktywności Studenckiej (GAS)

Studenci, zgodnie z Ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, mają prawo zrzeszać się w organizacjach studenckich. W Wyższej Szkole Gospodarki funkcjonują Grupy Aktywności Studenckiej (GAS), które umożliwiają rozwój naukowy, realizację zainteresowań oraz szeroko pojęty rozwój intelektualny. W pracach GAS mogą uczestniczyć nie tylko studenci, ale także uczniowie szkół średnich oraz absolwenci WSG do pięciu lat po zakończeniu studiów. Rejestracja GAS odbywa się na podstawie wniosku złożonego do Rektora, który podejmuje decyzję w ciągu 14 dni. Opiekę nad grupą sprawuje Mentor – nauczyciel akademicki, pełniący rolę doradcy i przewodnika. GAS mogą mieć charakter interdyscyplinarny, międzynarodowy, naukowy, projektowy czy innowacyjny.

Uczniowie szkół średnich uczestniczą w GAS na podstawie porozumień ze szkołami, a absolwenci mogą stanowić do 20% składu grupy, posiadając głos doradczy. Dodatkowo mogą powstawać Grupy Aktywności Młodzieżowej (GAM), przeznaczone głównie dla uczniów, działające pod opieką pracownika dydaktycznego WSG. GAS mogą ubiegać się o dofinansowanie działalności poprzez wnioski do Samorządu Studenckiego, a aktywność w grupie może być nagradzana dodatkowymi punktami ECTS w ramach Bloku Elastycznego Kształcenia. GAS prowadzące działalność niezgodną z prawem lub regulaminami uczelni mogą zostać wykreślone z rejestru decyzją Rektora.

BON

Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych (BON) Wyższej Szkoły Gospodarki stanowi centralny element systemu wsparcia studentów z niepełnosprawnościami. Jego zadaniem jest koordynowanie działań mających na celu zapewnienie równych szans w dostępie do kształcenia oraz dostosowanie organizacji procesu dydaktycznego do indywidualnych potrzeb studentów. BON udziela wsparcia informacyjnego, doradczego i organizacyjnego, pośredniczy w kontaktach z kadrą dydaktyczną i administracją Uczelni oraz rekomenduje rozwiązania umożliwiające studentom samodzielne i efektywne studiowanie. Działania Biura realizowane są z poszanowaniem autonomii, godności i poufności studentów.

Sekcja Kształcenia Praktycznego i Sekcja Aktywizacji Zawodowej Studentów

W ramach dostosowania procesu kształcenia do zróżnicowanych potrzeb studentów, w tym studentów z niepełnosprawnościami, uczelnia wspiera realizację praktyk zawodowych poprzez Sekcję Aktywizacji Zawodowej Studentów. Sekcja współpracuje z Sekcją Kształcenia Praktycznego i służy pomocą indywidualną studentom, którzy zgłaszają trudności ze znalezieniem odpowiednich miejsc praktyk. Uczelnia systematycznie rozwija porozumienia dotyczące praktyk, dzięki temu zapewnia stałą sieć miejsc praktyk dostępnych dla studentów.

2.5. Harmonogram realizacji programu studiów z uwzględnieniem: zajęć lub grup zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów (w przypadku gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych), zajęć lub grup zajęć kształtujących umiejętności praktyczne oraz zajęć lub grup zajęć rozwijających kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego, jak również zajęć lub grup zajęć do wyboru.

Studia trwają 7 semestrów, którym łącznie przypisano 210 pkt. ECTS. Dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych przewidywane jest osiągnięcie tych samych efektów kształcenia. Podstawą uzyskania przez studenta założonych efektów kształcenia są plany studiów dla formy stacjonarnej i niestacjonarnej, które obejmują zestaw przedmiotów, rygor zaliczenia, liczbę godzin i formy prowadzenia zajęć oraz przypisane do zajęć punkty ECTS.

Treści kształcenia są realizowane w ramach przedmiotów podzielonych na moduły: przedmioty kanoniczne (ogólnouczelniane), przedmioty elastycznego kształcenia, przedmioty podstawowe, przedmioty kierunkowe, przedmioty obszarowe, przedmioty dyplomowe, praktyki.

Moduł przedmiotów ogólnouczelnianych (w programie studiów nazwany „przedmioty kanoniczne”), obejmuje 11 przedmiotów. Na moduł ten przypada 15,5 punktów ECTS (7,4%) o łącznej liczbie godzin 413.

łącznie w module przedmiotów podstawowych realizowanych jest 6 przedmiotów, o łącznej liczbie 24 punktów ECTS (11,4%) i liczbie godzin 598.

Przedmioty ogólnouczelniane i przedmioty podstawowe realizowane są przede wszystkim w pierwszych semestrach. Uzyskanie efektów kształcenia na poziomie przedmiotów ogólnouczelnianych i podstawowych umożliwia lepsze przygotowanie studenta do opanowania treści w ramach modułu przedmiotów kierunkowych i modułu przedmiotów specjalistycznych.

Lektorat językowy realizowany jest w semestrach drugim, trzecim, czwartym oraz piątym. Całości przypisano łącznie 8 punktów ECTS, po 2 punkty ECTS na każdy semestr. W semestrach drugim, trzecim i czwartym lektorat prowadzony jest w modelu hybrydowym, obejmującym synchroniczne spotkania z lektorem oraz pracę studentów w ramach komplementarnego kursu językowego na platformie ONTE. Na studiach niestacjonarnych przewidziano łącznie 72 godziny spotkań z lektorem oraz 54 godziny pracy na platformie ONTE, co daje łączny wymiar 126 godzin dydaktycznych. W semestrze piątym, w ramach lektoratu z języka specjalistycznego, zajęcia realizowane są w wymiarze

2 godzin synchronicznych spotkań z lektorem oraz 28 godzin ćwiczeń nadzorowanych przez lektora na platformie ONTE, co łącznie stanowi 30 godzin dydaktycznych.

Moduł elastycznego kształcenia stanowi część programu studiów, która umożliwia studentom samodzielne kształtowanie swojej ścieżki edukacyjnej poprzez wybór dodatkowych przedmiotów, za które przyznawane są punkty ECTS. W ramach tego modułu studenci mają możliwość wyboru zajęć z zakresu tematyki powiązanej z kierunkiem studiów, częściowo związanej lub całkowicie niezwiązanej z głównym obszarem kształcenia. Dzięki temu mogą rozwijać zainteresowania, zdobywać nowe kompetencje oraz poszerzać wiedzę w obszarach interdyscyplinarnych. Elastyczność modułu pozwala na personalizację planu studiów, wspiera rozwój umiejętności miękkich i specjalistycznych, a także zwiększa atrakcyjność absolwentów na rynku pracy. Dodatkowe punkty ECTS uzyskane w ramach wybranych przedmiotów mogą być szczególnie przydatne w kontekście mobilności międzynarodowej czy dalszego kształcenia na studiach wyższego stopnia. Moduł ten sprzyja tworzeniu indywidualnych ścieżek edukacyjnych, umożliwia zdobycie wiedzy spoza głównego kierunku studiów i wspiera wszechstronny rozwój studentów. W ramach modułu elastycznego kształcenia studenci kierunku budownictwo mogą realizować wymienione niżej przedmioty:

- Wprowadzenie do informacji naukowej,
- Projektowanie wstępne,
- Projektowanie wnętrza,
- Planowanie, finansowanie i rozliczanie inwestycji budowlanych,
- Zamówienie publiczne w procesie budowlanym,
- Pierwsza pomoc przedmedyczna,
- Specjalistyczne systemy informatyczne,
- Technologie informatyczne,
- Angielska terminologia techniczna w budownictwie,
- Civil Engineering.

Efekty kierunkowe realizowane są na 30 przedmiotach kierunkowych, o łącznej liczbie ECTS równej 122,5 pkt., co stanowi 58,3% liczby wszystkich punktów ECTS.

W planie studiów, ze względu na specyfikę zagadnień poruszanych w ramach przedmiotów, przewidziano również moduły przedmiotów specjalnościowych (nazywane w programie obszarowymi), które są charakterystyczne dla więcej niż jednej specjalności. Przedmiotom tym na każdej specjalności przypisano 39 ECTS w planach studiów, co stanowi 18,6 % liczby wszystkich punktów ECTS.

Przygotowanie pracy dyplomowej realizowane jest w ramach modułu „Proces dyplomowania”. Na moduł ten przypada 9 punktów ECTS na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, co stanowi 4,3% liczby wszystkich punktów ECTS.

Program studiów umożliwia studentowi wybór przedmiotów w wymiarze 84 pkt. ECTS, co stanowi 40% łącznej liczby punktów ECTS dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. W przedmiotach do wyboru uwzględniono również praktyki. Student ma możliwość zaproponowania podmiotu, w którym odbędzie praktykę.

Moduł „Praktyki” realizowany jest pod nadzorem opiekuna praktyk z ramienia zakładu oraz z ramienia Uczelni. W programie studiów występuje ona na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych na 3 i 7

semestrze. W obu przypadkach rodzajów studiów trwa ona 960 godzin i w obu przypadkach powiązana jest z 32,5 punktami ECTS, co stanowi 15,5 % liczby wszystkich punktów ECTS.

Na studiach pierwszego stopnia na kierunku budownictwo oferowane są trzy specjalności: „budownictwo”, „projektowanie użytkowe” oraz „manager inwestycji budowlanych” w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

W roku akademicki 2025/2026 został uruchomiony obszar “budownictwo” w trybie niestacjonarnym.

Program kształcenia na wszystkich specjalnościach na studiach stacjonarnych obejmuje 5471 godziny nakładu pracy studenta, a na niestacjonarnych 5411 godziny.

Ogólna liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów wynosi (z uwzględnieniem praktyk i konsultacji dydaktycznych):

- 2794 dla studiów stacjonarnych,
- 2406 dla niestacjonarnych.

W grupie „zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela” wyróżnia się zajęcia w kontakcie bezpośrednim, które obejmują tradycyjne formy zajęć, oraz w kontakcie pośrednim, które realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w formie synchronicznej (w planie studiów online).

Ogólna liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez uwzględniania praktyk i konsultacji wynosi:

- 1826 dla studiów stacjonarnych,
- 1358 dla niestacjonarnych.

Na samokształcenie przewidziano:

- 2459 godzin dla studiów stacjonarnych,
- 2763 godzin dla niestacjonarnych.

Udział zajęć na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia, wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli bez uwzględniania konsultacji, liczony w godzinach i mierzony w punktach ECTS wraz z podaniem w nawiasach ich procentowego udziału w odniesieniu, odpowiednio, do globalnej liczby godzin kontaktowych i całkowitej liczby ECTS wynosi:

- w grupie treści ogólnych – liczba godzin 220 (12%) i liczba punktów ECTS 15,5 (7,4%),
- w grupie treści podstawowych – liczba godzin 232 (12,7%) i liczba punktów ECTS 24 (11,4%),
- w grupie treści kierunkowych – liczba godzin 1250 (68,5%) i liczba punktów ECTS 122,5 (58,3%),
- w grupie treści obieralnych – liczba godzin 100 (7,4%) i liczba punktów 15,5 ECTS (7,4%).

Udział zajęć na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia, wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli bez uwzględniania konsultacji, liczony w godzinach i mierzony w punktach ECTS wraz z podaniem w nawiasach ich procentowego udziału w odniesieniu, odpowiednio, do globalnej liczby godzin kontaktowych i całkowitej liczby ECTS wynosi:

- w grupie treści ogólnych – liczba godzin 136 (10%) i liczba punktów ECTS 15,5 (7,4%),

- w grupie treści podstawowych – liczba godzin 168 (12,4%) i liczba punktów ECTS 24 (11,4%),
- w grupie treści kierunkowych – liczba godzin 954 (70,3%) i liczba punktów ECTS 122,5 (58,3%),
- w grupie treści obieralnych – liczba godzin 124 (6,8%) i liczba punktów 15,5 ECTS (7,4%).

Na studiach pierwszego stopnia na kierunku budownictwo w formie stacjonarnej i niestacjonarnej całkowita liczba punktów ECTS, związana z realizacją zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów przekracza 50% wszystkich punktów ECTS.

Program studiów przewiduje w ramach poszczególnych modułów zajęcia powiązane z praktycznym przygotowaniem zawodowym. Ze względu na praktyczny profil studiów, szczególną uwagę zwrócono na formę prowadzonych zajęć przypisując zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne 130,5 pkt. ECTS co stanowi ponad 60% ogólnej liczby punktów. Wartości te odnoszą się do studiów stacjonarnych i niestacjonarnych i są zgodne z §3 [Rozporządzenia MNiSW z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów. \(z późn. zm.\)](#).

Student ma możliwość wyboru języka obcego. W celu uzyskania kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego na studiach I stopnia na kierunku budownictwo student jest zobowiązany do zrealizowania 156 godzin zajęć z języka obcego, łącznie za 8 ECTS.

W programie studiów przewidziano możliwość wyboru zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym od 30% całkowitej liczby punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów. Zajęcia do wyboru zlokalizowane są w module przedmiotów ogólnych (np. język obcy), przedmiotów kierunkowych (np. budownictwo energooszczędne i certyfikacja energetyczna, projektowanie uniwersalne) oraz w grupie zajęć specjalnościowych, ujętych w zakresach obszarów „budownictwo”, „projektowanie użytkowe”, „manager inwestycji budowlanych”. Wyborowi przez studenta podlega również miejsce odbywania praktyk.

2.6. Dobór form zajęć, proporcji liczby godzin przypisanych poszczególnym formom, a także liczebności grup studenckich oraz organizacji procesu kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (w przypadku gdy na studiach prowadzone jest takie kształcenie), harmonogramu zajęć (w przypadku, gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych).

Formy prowadzenia zajęć na kierunku „budownictwo” obejmują wykłady, ćwiczenia, zajęcia laboratoryjne, zajęcia warsztatowe, zajęcia projektowe, lektoraty językowe, konsultacje dydaktyczne i praktyki zawodowe. Formy te przypisane są do przedmiotów zgodnie z ich specyfiką i określonymi dla nich efektami uczenia się. Przedmioty, które wiążą się z praktycznym przygotowaniem do zawodu realizowane są przede wszystkim w oparciu o zajęcia warsztatowe, projektowe i laboratoryjne. Każda z tych form, jeśli uzasadniają to efekty uczenia się, może być wspierana metodami i technikami kształcenia na odległość.

Zajęcia warsztatowe stanowią formę zajęć umożliwiającą studentom zastosowanie wiedzy teoretycznej w rozwiązywaniu wybranych, podstawowych problemów inżynierskich, zadań dotyczących analizy konstrukcji i projektowania elementów budowlanych. Studenci, aktywnie

uczestnicząc w zajęciach, zdobywają umiejętności pracy zespołowej oraz indywidualnego podejścia do rozwiązywania zadań. Na zajęciach projektowych i laboratoryjnych zwykle są osiągnięte umiejętności i kompetencje. Laboratoria są prowadzone jako laboratoria badawcze oraz laboratoria komputerowe. W laboratoriach badawczych studenci badają właściwości materiałów budowlanych, gruntów, elementów wybranych konstrukcji, ponadto wykonują eksperymenty, analizują wyniki i zapoznają się z technologiami oraz aparaturą stosowaną w budownictwie. W laboratoriach komputerowych studenci uczą się obsługi specjalistycznego oprogramowania, co pozwala na modelowanie, optymalizację, projektowanie i kosztorysowanie elementów konstrukcyjnych. Praktyki zawodowe zogniskowane są na zadaniowości w firmach budowlanych i biurach projektowych, pracy na budowie przy realizacji inwestycji, współpracy z inwestorami i inspektorami nadzoru. Praca dyplomowa w postaci projektu inżynierskiego to samodzielne opracowanie projektu, analiza problemu inżynierskiego i zaproponowanie rozwiązania.

Zgodnie z założeniami profilu praktycznego, zajęcia o charakterze praktycznym obejmują 62,1 % wszystkich punktów ECTS możliwych do uzyskania w całym toku studiów, co przekracza wymagany minimalny poziom 50%. Do form zajęć praktycznych zaliczają się:

- zajęcia warsztatowe (24,5 ECTS), które stanowią 11,7% wszystkich punktów ECTS w toku studiów,
- zajęcia laboratoryjne (64 ECTS), obejmujące 30,5 % wszystkich punktów ECTS w toku studiów,
- ćwiczenia (2 ECTS), których udział wynosi 1 % wszystkich punktów ECTS w toku studiów
- zajęcia projektowe (4 ECTS), które obejmują 1,9 % wszystkich punktów ECTS w toku studiów,
- lektoraty językowe (3,5 ECTS), których udział wynosi 1,7 % wszystkich punktów ECTS w toku studiów,
- praktyki zawodowe (32,5 ECTS), stanowiące 15,5 % wszystkich punktów ECTS w toku studiów.

Zgodnie z [Instrukcją Prorektora ds. Kształcenia i Studentów WSG z dnia 13 września 2022 w sprawie liczebności grup studenckich](#) na zróżnicowanych formach zajęć dydaktycznych w Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy obowiązują następujące zasady:

- grupa wykładowa - do 180 studentów;
- grupa ćwiczeniowa – do 30 studentów;
- grupa laboratoryjna – do 15 studentów;
- grupa warsztatowa – do 15 studentów;
- lektoraty – do 30 studentów;
- grupy projektowe – do 20 studentów;
- zajęcia kliniczne – do 12 studentów;
- zajęcia terenowe – do 30 studentów;
- zajęcia sportowe – do 22 studentów;
- grupa seminarium dyplomowe – do 15 studentów;
- konsultacje dyplomowe – do 15 studentów.

2.7. Program i organizacja praktyk, w tym w szczególności ich wymiaru i terminu realizacji oraz doboru instytucji, w których odbywają się praktyki, a także liczby miejsc praktyk.

Podstawę prawną w zakresie praktyk stanowi [Regulamin studenckich praktyk zawodowych przyjęty Zarządzeniem Rektora z dnia 1 października 2024 roku](#). W toku studiów student uzyskuje 32,5 punktu

ECTS za odbyte praktyki (11 punktów za praktykę „kompetencje pracownicze” oraz 21,5 punktu za praktykę inżynierską). Praktyka „kompetencje pracownicze” kładzie nacisk na wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne związane z funkcjonowaniem pracownika w środowisku pracy. Praktyka inżynierska uwzględnia specyfikę obszaru/specjalności realizowanego w ramach kierunku „budownictwo”.

Koordinacja praktyk „Kompetencje pracownicze” spoczywa na koordynatorze ds. kształcenia praktycznego w Katedrze Budownictwa i Projektowania Inżynierskiego. Z kolei osobą, która pełni funkcję opiekuna merytorycznego praktyk w przypadku praktyk inżynierskich jest pracownik dydaktyczny ze względu na przygotowanie merytoryczne w określonym obszarze kierunkowym. Do zadań koordynatora należy nadzorowanie prawidłowości przebiegu procesu praktyk na kierunku, jak również organizacja szkoleń specjalistycznych nieobjętych programem nauczania oraz pozyskiwanie do współpracy nowych przedsiębiorstw.

Program praktyk przygotowany jest indywidualnie dla kierunku studiów. Student jest pod bieżącą opieką i kontrolą opiekuna merytorycznego powołanego przez dyrektora Katedry Budownictwa i Projektowania Inżynierskiego i opiekuna w organizacji, w której praktyka jest realizowana. Decyzję o zaliczeniu praktyki zawodowej podejmuje opiekun merytoryczny praktyk. Studenci kierunku budownictwo mają również możliwość skorzystania z Biura Karier WSG oraz Pracowni Kształcenia Praktycznego, które zajmują się m.in. wsparciem w organizacji praktyk i staży, doradztwem w zakresie założenia własnej działalności gospodarczej oraz indywidualnym doradztwem zawodowym.

Miejscem realizacji praktyki zawodowej przez studentów WSG w Bydgoszczy może być firma/instytucja odpowiadająca jego kierunkowi studiów, w której istnieje możliwość zorganizowania praktyki zgodnej z przygotowanym wcześniej ramowym programem jej przebiegu. Uczelnia współpracuje z ok. 30 firmami, z którymi zawarła porozumienia w sprawie organizacji praktyk. Znaczące porozumienie zostało zawarte z Pomorsko-Kujawską Izbą Budownictwa, której przedmiotem działania jest pośrednictwo w odbywaniu przez studentów „budownictwa” praktyk zawodowych w firmach zrzeszonych w PKIB. Kluczowymi miejscami odbywania praktyk zawodowych przez studentów kierunku budownictwo są następujące przedsiębiorstwa:

- ALSTAL Grupa Budowlana Sp. z o.o. Spółka Komandytowa;
- ARKADIA Sp. z o.o.;
- BOHAMET-ARMATURA spółka jawna Zakład Produkcyjny Henryk Bogusz, Jarosław Halarewicz;
- Budlex sp. z o.o.,
- BUDOMEX Zakład Projektowania i Wykonawstwa Inwestycyjnego;
- DOMPOL Sp. z o. o.;
- EBUD - Przemysłówka Sp. z o.o. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe;
- FORT Polska Sp. z o.o.;
- INSTALBUD Sp. z o.o.;
- KORMOST S.A.;
- LECH Sp. z o.o. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe;
- MELBUD S.A. Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjno-Melioracyjnych;
- Przedsiębiorstwo Organizacji Budownictwa „POBUD” Sp. z o.o.,
- PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWY DRÓG I MOSTÓW Kobyłarnia S.A.;
- WIKSBUD Sp. z o.o.,

- Zarząd Dróg Miejskich i Komunikacja Publicznej.

Praktyka studencka na kierunku budownictwo na studiach I stopnia obejmuje łącznie 960 godz., podzielonych na 2 rodzaje praktyk:

- Praktyka „Kompetencje pracownicze” - 320 godzin w III semestrze,
- Praktyka inżynierska – 640 godzin w VII semestrze.

Na podstawie Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce (art. 67, ust.7) oraz § 26 ust. 4 [Regulaminu studiów WSG](#) Uczelnia umożliwia studentom zaliczanie wszystkich bądź części efektów uczenia się studenckich praktyk zawodowych na podstawie pracy zawodowej, w zależności od spójności tej pracy z efektami uczenia się przypisanymi do praktyk zawodowych. Zmiana ta została wprowadzona od roku akademickiego 2023/2024. Procedura ta zobowiązuje studenta do realizacji takiej samej procedury jak w przypadku normalnie realizowanej praktyki, w tym m.in. konieczność zaakceptowania przez opiekuna merytorycznego miejsca praktyk, wypełnienie karty praktyk, ankiet dotyczących studenckich praktyk zawodowych oraz wykonanie zakładanych w programie praktyk zadań dodatkowych (projektów).

Studenci mają możliwość dokonania oceny programu praktyk oraz efektów uczenia się osiągniętych na praktykach w ramach procedury badania opinii studentów. Studenci wyrażają swoje opinie poprzez swojego reprezentanta w Zadaniowym Zespole ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, a także mają możliwość indywidualnego wypowiedzenia się na temat zakładanych efektów uczenia się oraz programów studiów na platformie zdalnego nauczania ONTE, na spotkaniach organizowanych przez Samorząd Studencki oraz przy zatwierdzaniu programów studiów.

Podstawą zaliczenia praktyki zawodowej jest złożenie przez studenta następujących dokumentów, które następnie są weryfikowane przez opiekuna merytorycznego sprawującego nadzór nad praktykami na określonym obszarze/specjalności studiów:

- zatwierdzonego przez opiekuna praktyk po stronie praktykodawcy sprawozdania z odbytej praktyki, zwanego Kartą Praktyk, którą student wypełnia poprzez swoje konto w iSAPS;
- umowy o praktykę zawartej pomiędzy Uczelnią a praktykodawcą;
- ankiet dotyczących studenckich praktyk zawodowych (wypełnianych przez studenta i praktykodawcę);
- zatwierdzonych zadań i innych dokumentów wynikających ze szczegółowego programu praktyki na danym kierunku i obszarze/specjalności studiów.

Cały proces dokumentowania studenckich praktyk zawodowych, opisany został w [Uchwale Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki z dnia 1 lipca 2025 roku w sprawie dokumentowania studenckich praktyk zawodowych](#).

2.8. Dobór treści i metod kształcenia, form, liczebności grup studenckich w odniesieniu do zajęć lub grup zajęć, na których studenci osiągają efekty uczenia się prowadzące o uzyskania kompetencji inżynierskich, w przypadku kierunku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera/magistra inżyniera.

Na kierunku budownictwo zdefiniowano 34 efekty kierunkowe, które prowadzą do uzyskania kompetencji inżynierskich, w tym 18 w zakresie wiedzy i 16 w zakresie umiejętności.

Kompetencje inżynierskie w zakresie wiedzy studenci zdobywają głównie podczas wykładów. Z kolei kompetencje inżynierskie w zakresie umiejętności studenci uzyskują podczas zajęć warsztatowych, laboratoryjnych i projektowych, a także podczas praktyk i w czasie realizacji pracy dyplomowej.

Zajęcia warsztatowe stanowią formę zajęć umożliwiającą studentom zastosowanie wiedzy teoretycznej w rozwiązywaniu wybranych, podstawowych problemów inżynierskich, zadań dotyczących analizy konstrukcji i projektowania elementów budowlanych. Studenci, aktywnie uczestnicząc w zajęciach, zdobywają umiejętności pracy zespołowej oraz indywidualnego podejścia do rozwiązywania zadań. Na zajęciach projektowych i laboratoryjnych zwykle są osiągane umiejętności i kompetencje. Laboratoria są prowadzone jako laboratoria badawcze oraz laboratoria komputerowe. W laboratoriach badawczych studenci badają właściwości materiałów budowlanych, gruntów, elementów wybranych konstrukcji, ponadto wykonują eksperymenty, analizują wyniki i zapoznają się z technologiami oraz aparaturą stosowaną w budownictwie. W laboratoriach komputerowych studenci uczą się obsługi specjalistycznego oprogramowania, takiego jak AutoCAD, RM WIN, Robot Structural Analysis, Norma Pro czy Revit, co pozwala na modelowanie, optymalizację, projektowanie i kosztorysowanie elementów konstrukcyjnych. Praktyki zawodowe zogniskowane są na zadaniowości w firmach budowlanych i biurach projektowych, pracy na budowie przy realizacji inwestycji, współpracy z inwestorami i inspektorami nadzoru. Praca dyplomowa w postaci projektu inżynierskiego to samodzielne opracowanie projektu, analiza problemu inżynierskiego i zaproponowanie rozwiązania. Zajęcia służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich przedstawione są w tab. 5 (załącznik 1).

Liczebność grup na poszczególnych formach zajęć określa [Instrukcja Prorektora ds. Kształcenia i Studentów WSG z dnia 13 września 2022 w sprawie liczebności grup studenckich](#).

2.9. *Spełnienie reguł i wymagań w zakresie programu studiów i sposobu organizacji kształcenia, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.*

Nie dotyczy

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Proponuje się przeanalizowanie obciążenia studentów liczbą godzin w bezpośrednim kontakcie w semestrze dyplomowym w celu jej zmniejszenia (na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych). Dokonanie redukcji liczby przedmiotów i jednocześnie	Od roku akademickiego 2019/2020 roku zgodnie z rekomendacją Zespołu Oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej, ale także w oparciu o wnioski poczynione przez Zadaniowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia zmniejszono obciążenia zajęć dydaktycznych studentów w kontakcie bezpośrednim w semestrze dyplomowym. Jako priorytetowe uznane zostało umożliwienie studentom pełnego

zmiany kolejności realizowanych przedmiotów, np. opisanych w punkcie 2.1 niniejszego raportu.	<p>zaangażowania w proces dyplomowy, poświęcenia czasu na pisanie i konsultowanie pracy dyplomowej oraz odbycie praktyk zawodowych. Ponadto modyfikacji uległ plan studiów. Liczba przedmiotów w planie studiów została zredukowana, a ich kolejność ustalona zgodnie z zasadami następstwa treści. Wszystkie wprowadzone zmiany miały na celu skuteczne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Od roku akademickiego 2019/2020 w ostatnim semestrze studiów (VII semestr) do obecnie realizowane są tylko następujące przedmioty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projekt inżynierski, • Przygotowanie do egzaminu dyplomowego, • Laboratorium dyplomowe/Pracownia Dyplomowa, • Praktyka inżynierska, • Zajęcia eksperckie.
---	--

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

3.1. Wymagania stawiane kandydatom, warunki rekrutacji na studia oraz kryteria klasyfikacji kandydatów na każdy z poziomów studiów.

Rekrutacja na studia jest prowadzona w oparciu o odpowiednią uchwałę Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy w sprawie: warunków i trybu rekrutacji na poszczególnych kierunkach studiów. Od kandydatów na studia inżynierskie wymagany dokumentem jest świadectwo dojrzałości lub inny dokument uprawniający do podjęcia studiów wyższych w Polsce (zgodnie z art. 326a ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym). W przypadku cudzoziemców, w zależności od kraju pochodzenia i rodzaju dostarczonych dokumentów (zgodnie z art. 70 Prawa o szkolnictwie wyższym) dodatkowo może być wymagane:

- potwierdzenie znajomości języka wykładowego na poziomie B2,
- pozytywny wynik wstępnego egzaminu kwalifikacyjnego,
- weryfikacja świadectwa przez dyrektora NAWA.

W przypadku cudzoziemców, w zależności od kraju pochodzenia i rodzaju dostarczonych dokumentów (zgodnie z art. 70 Prawa o szkolnictwie wyższym) dodatkowo może być wymagane:

- potwierdzenie znajomości języka wykładowego na poziomie B2,
- weryfikacja dyplomu przez dyrektora NAWA.

Warunkiem rozpoczęcia procedury rekrutacji jest złożenie w Biurze Rekrutacji (osobiście, pocztą, przez e-mail, system iSAPS) podania o przyjęcie na studia. Kolejne kroki, to złożenie wymaganych dokumentów, potwierdzenie opłat rekrutacyjnych i ewentualnie opłaty wpisowej oraz okazanie dowodu tożsamości przed podpisaniem umowy o studia.

W przypadku studiów I stopnia kandydaci są klasyfikowani w oparciu o wynik egzaminu maturalnego lub równorzędnego. Punkty rekrutacyjne przyznawane są za ocenę z języka obcego oraz ocenę z przedmiotu wskazanego przez kandydata z grupy: matematyka, fizyka, chemia. W przypadku cudzoziemców, którzy zobowiązani są do zdawania egzaminu kwalifikacyjnego brany jest pod uwagę tylko wynik tego egzaminu. Sposób przeliczania punktów określa załącznik nr 3 do wymienionej na wstępie Uchwały Senatu WSG. Minimalny wynik kwalifikujący to 4,0 (w skali punktowej).

W przypadku studiów II stopnia podstawą przyjęcia jest ocena na dyplomie ukończenia studiów I stopnia. Sposób przeliczania punktów określa załącznik nr 3 do wymienionej na wstępie Uchwały Senatu WSG. Minimalny wynik kwalifikujący: 2,0.

Przyjęcie kandydatów do Uczelni następuje na podstawie wyników postępowania rekrutacyjnego opisanego szczegółowo w [załączniku nr 1 Procedura postępowania rekrutacyjnego WSG do Uchwały Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy z dnia 17 czerwca 2025 r. o zmianie Uchwały z dnia 14 maja 2024 r w sprawie: warunków i trybu rekrutacji na poszczególnych kierunkach studiów na rok akademicki 2025/2026](#), który udostępniony jest do wiadomości publicznej w Biuletynie Informacji Publicznej.

3.2. Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej.

Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej określa obowiązująca od 1 września 2019 roku [Instrukcja w sprawie rekrutacji na studia z uwzględnieniem zaliczonych w toku studiów punktów ECTS](#). Uznawanie efektów uczenia się jest związane z rekrutacją studenta w formie: wznowienia studiów, przeniesienia i przyjęcia z innej Uczelni. W istocie polega ono na przeprowadzeniu formalnej procedury uznawania określonych efektów uczenia się w toku wcześniejszej edukacji w Uczelni macierzystej bądź innej niż macierzysta.

Efekty uczenia się mogą zostać potwierdzone osobie posiadającej świadectwo dojrzałości (lub równoważny dokument uznany na podstawie obowiązujących przepisów), zaświadczenie o wynikach egzaminu maturalnego, dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe na poziomie technika (zgodnie z przepisami o systemie oświaty), a w przypadku dokumentów zagranicznych świadectwo lub inny dokument uznany za równorzędny polskiemu świadectwu dojrzałości.

Efekty dla kierunku studiów określone w sylwetce absolwenta są weryfikowane na różnych etapach kształcenia. Weryfikacja efektów uczenia się przez prowadzącego zajęcia i odpowiedzialnego za przedmiot ma na celu sprawdzenie, czy zakładane w programie studiów efekty uczenia się zostały osiągnięte. Weryfikacja efektów dokonywana jest w sposób zgodny z zasadami pomiaru dydaktycznego, zwłaszcza z zachowaniem zasady rzetelności i trafności pomiaru. Przewidziana jest weryfikacja osiągnięcia zakładanych efektów poprzez egzaminy/zaliczenia ustne i pisemne, praktyczne. Analizę semestralnej pracy studenta i osiągniętych efektów uczenia się przeprowadza każdy nauczyciel akademicki - wykorzystuje się wszystkie dostępne informacje na temat pracy studenta (zarówno w trakcie zajęć, jak i w ramach pracy własnej). Po zakończonym semestrze prowadzący przedmiot zobowiązany jest do sporządzenia protokołu zaliczeniowego w wirtualnym indeksie ISAPS. Na podstawie dostarczonych protokołów przygotowywane jest zestawienie (dotyczące struktury ocen

z poszczególnych przedmiotów), które razem z [Kartą ewaluacyjną zajęć dydaktycznych](#) jest przedmiotem analizy na posiedzeniach Zadaniowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Podczas analizy bierze się pod uwagę: czy zastosowana forma egzaminu/zaliczenia była zgodna ze wskazaną w programie przedmiotu oraz czy pozwoliła ona na zweryfikowanie zakładanych efektów uczenia się; uwzględnia się również czy i w jakim stopniu zostały przez studentów osiągnięte założone efekty uczenia się (w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych).

Uczelnia uznaje okresy kształcenia oraz kwalifikacje uzyskane w innych uczelniach, w tym zagranicznych, na podstawie analizy efektów uczenia się (porównanie treści programowych, zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z efektami wymaganymi w aktualnym programie), sprawdzaniu zgodności z ramami kwalifikacji oraz oceny punktów ECTS (porównanie nakładu pracy studenta i efektów uczenia się). Proces ten odbywa się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, [Instrukcją w sprawie rekrutacji na studia z uwzględnieniem zaliczonych w toku studiów punktów ECTS](#) oraz [Regulaminem Studiów](#), co zapewnia transparentność i zgodność z europejskimi standardami mobilności akademickiej.

W WSG obowiązuje roczny system rozliczania osiągnięć studenta. Warunkiem zaliczenia roku jest uzyskanie zaliczeń i/lub pozytywnych ocen końcowych z zajęć prowadzonych we wszystkich formach w ramach danego przedmiotu oraz wymaganej liczby punktów ECTS w danym semestrze, zgodnie z obowiązującym programem studiów. W czasie trwania semestru prowadzona jest na bieżąco weryfikacja osiągania przez studentów zakładanych efektów uczenia się z wykorzystaniem metod weryfikacji wskazanych w programach przedmiotu (syllabusach). Zasady zaliczeń i skalę ocen określa [Regulamin Studiów WSG](#), dostępny w Biuletynie Informacji Publicznej Uczelni.

Każdy efekt uczenia się musi mieć przyporządkowaną metodę weryfikacji/oceny, np.:

- w przypadku wiedzy są to m.in.: prace pisemne, testy, sprawdziany, rozwiązywanie zadań, raport z badań, realizacja projektu, w tym: projektu informatycznego, wypowiedzi ustne (w tym merytoryczny wkład w dyskusję), symulacje, interpretacja tekstu, interpretacja wyników liczbowych itp.;
- umiejętności weryfikuje się wykorzystując m.in. następujące metody: udział w dyskusji i debacie, symulacje, pozyskanie i analiza informacji na zadany temat, zadania projektowe indywidualne i grupowe, wykonywanie powierzonych zadań itp.;
- efekty z grupy kompetencji społecznych są kontrolowane poprzez: samoocenę (ustną/pisemną), ocenę koleżeńską/nauczycielską, obserwację, studia przypadków, pracę grupową, działanie na rzecz Uczelni, firmy lub społeczności lokalnej itp.

Kolejnym elementem skuteczności osiągania zakładanych efektów uczenia się jest przeprowadzanie hospitacji i ankietyzacji zajęć. Zgodnie z [Uchwałą Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki z dnia 1 października 2023 w sprawie: instrumentów Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia](#) kierownik jednostki organizacyjnej zatwierdza plan hospitacji zajęć oraz zarządza procesem kontrolno-oceniającym. W ocenie skuteczności osiągania efektów uczenia się wyróżniono mierniki ilościowe i jakościowe. Wśród mierników ilościowych najważniejsze są: oceny prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych, struktura ocen uzyskiwanych na egzaminie dyplomowym. Wśród mierników jakościowych można wymienić wnioski z hospitacji zajęć, adekwatność zadań i pytań do zakładanych efektów uczenia się, opinie pracodawców o studentach odbywających praktyki i o absolwentach, wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród studentów.

3.3. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się określa [Uchwała Kolegium Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy z dnia 1 października 2018 r. w sprawie: potwierdzania w Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy efektów uczenia się](#). Potwierdzenie efektów polega na przeprowadzeniu formalnej procedury weryfikacji posiadanego przez kandydata zasobu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, uzyskanych poza systemem studiów, poprzez wykonywanie obowiązków zawodowych, uczestnictwo w kursach i szkoleniach, aktywność w organizacjach społecznych, uczestniczenie w badaniach naukowych i projektowych, samodoskonalenie, uprawianie dyscypliny sportowej, wolontariat itp.

Kluczowe zasady to:

- Kandydat może uzyskać potwierdzenie efektów uczenia się maksymalnie dla 50% punktów ECTS przypisanych do zajęć objętych programem studiów.
- Warunek doświadczenia zawodowego: Procedura jest dostępna wyłącznie dla osób posiadających odpowiednie doświadczenie zawodowe w przypadku ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie.
- Zgodność z programem: Potwierdzone efekty uczenia się muszą odpowiadać efektom określonym w programie studiów danego kierunku, poziomu i profilu kształcenia.

O potwierdzenie efektów uczenia się zdobytych poza systemem studiów mogą ubiegać się kandydaci przyjmowani na pierwszy rok studiów, na określonym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia w trybie rekrutacji wynikającej z podjętej przez Senat Uczelni uchwały, studenci, którzy w trakcie trwania studiów spełnili kryteria określone w [Uchwale Kolegium Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy z dnia 1 października 2018 r. w sprawie potwierdzania efektów uczenia się](#) i inne osoby, posiadające określone w tej uchwale doświadczenie zawodowe związane z określonym kierunkiem studiów, ubiegające się o przyjęcie na studia poza rekrutacją.

Potwierdzanie efektów uczenia się może być przeprowadzone na kierunku, poziomie i profilu kształcenia, który posiada pozytywną ocenę programową, a weryfikacja efektów uczenia się jest dokonywana w oparciu o efekty kształcenia określone w programie kształcenia dla danego kierunku, poziomu i profilu kształcenia. Wniosek o potwierdzenie efektów uczenia się zdobytych poza systemem studiów Wnioskodawca składa do Dyrektora właściwej jednostki badawczo-kształceniowej (JBK) za pośrednictwem Doradcy. Decyzję w tej sprawie podejmuje Dyrektor JBK na podstawie rekomendacji Grupy ds. potwierdzania efektów uczenia się. Organem odwoławczym od decyzji Dyrektora jest Rektor.

3.4. Zasady, warunki i tryb dyplomowania na każdym z poziomów studiów.

Dyplomowanie jest elementem systemu weryfikacji efektów uczenia się. [Uchwała Senatu WSG z dnia 6 maja 2025 roku w sprawie procesu dyplomowania](#) określa m.in. kto może pełnić rolę promotora / opiekuna oraz recenzenta/opiniującego pracy/projektu inżynierskiego.

Ze względu na profil praktyczny studiów w procesie dyplomowania dopuszcza się udział interesariuszy zewnętrznych w charakterze ekspertów. Procedura Modułu Dyplomowania ([zał. nr 2 do uchwały](#))

[w sprawie procesu dyplomowania](#)) określa terminy, czynności oraz odpowiedzialność podmiotową na określonym etapie procesu dyplomowania. Uzupełnienie do przepisów wewnętrznych Uczelni w zakresie procesu dyplomowania stanowią: informacja o trybie kończenia studiów pierwszego i drugiego stopnia, formularz recenzji projektu dyplomowego (inżynierskiego), pracy magisterskiej, a także formularz oceny/opinii projektu dyplomowego (inżynierskiego).

Od roku akademickiego 2019/2020 (dla cyklu kształcenia 2019/2020) w Uczelni podjęto decyzję o rezygnacji z prac dyplomowych na studiach I stopnia i wprowadzeniu do procesu kształcenia projektu dyplomowego (inżynierskiego). Projekt dyplomowy (inżynierski), ze względu na swój aplikacyjny charakter stanowi lepszą możliwość weryfikacji efektów uczenia się na profilu praktycznym. Zachowanie krótkiej części teoretycznej, opartej na analizie literatury przedmiotu, stawia przed studentem większe wymagania dotyczące świadomego wyboru tylko tych treści, które rzeczywiście są ściśle związane z założeniami badawczymi. Projekt dyplomowy (inżynierski) w większym stopniu umożliwia realizację efektów wynikających z misji Uczelni zaangażowanej, a studentom, ze względu na rozstrzygnięcie problemów praktycznych, w tym często konkretnej instytucji, daje większą satysfakcję oraz poczucie sensu podejmowanych działań. Poza tym, dzięki projektom dyplomowym (inżynierskim) student częściej nawiązuje kontakt z jednostkami branżowymi, w szczególności tymi, w których odbywał praktyki, co zwiększa jego szanse na rynku pracy. Wprowadzenie projektu dyplomowego (inżynierskiego) poprzedzone było konsultacjami ze wszystkimi interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, których wcześniejsze uwagi były podstawą do podjęcia prac nad wprowadzeniem zmian w procesie dyplomowania na studiach I stopnia. Szczegółowe informacje dotyczące założeń projektu dyplomowego zostały zawarte w [Instrukcji Prorektora ds. Kształcenia z dnia 1 października 2019 roku w sprawie realizacji przedmiotu projekt dyplomowy od r.a. 2019/2020 jako elementu procesu dyplomowania](#). Pierwotne rozwiązania ulegały modyfikacjom na zebraniach instytutów i katedr, w trakcie seminariów WSZJK, na zebraniach ZZdsZJK, doprowadzając do ostatecznego kształtu instrukcji i formatki oceny projektu dyplomowego (inżynierskiego).

W związku z powyższym od roku akademickiego 2019/2020 (dla cyklu kształcenia 2019/2020) wprowadzono następujące elementy procesu dyplomowania:

- a) na studiach pierwszego stopnia kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego licencjata: projekt dyplomowy, przygotowanie do egzaminu dyplomowego,
- b) na studiach pierwszego stopnia kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera: projekt inżynierski, laboratorium dyplomowe/pracownia dyplomowa, przygotowanie do egzaminu dyplomowego,
- c) na studiach drugiego stopnia i jednolitych studiach magisterskich: metodologia badań naukowych, komputerowe metody opracowania danych naukowych, seminarium magisterskie, seminarium magisterskie i przygotowanie do egzaminu dyplomowego,
- d) na studiach pierwszego, drugiego stopnia i jednolitych studiach magisterskich utworzonych na podstawie standardów kształcenia proces dyplomowania jest zgodny z zapisem standardów kształcenia.

Student może przystąpić do egzaminu dyplomowego po spełnieniu warunków formalnych określonych w [Regulaminie Studiów WSG](#), który wszedł w życie z początkiem roku akademickiego 2025/2026. Do najważniejszych warunków można zaliczyć: uzyskanie przez studenta zaliczeń w toku studiów oraz zaliczenia formy zajęć, na której przygotowywany był projekt w ostatnim semestrze studiów

po przedłożeniu projektu dyplomowego (inżynierskiego) i zaakceptowaniu go przez opiekuna wraz z uzyskaniem pozytywnej oceny projektu dyplomowego (inżynierskiego).

Osobą opiniującą projekt dyplomowy (inżynierski) może być pracownik jednostki badawczo-kształceniowej Uczelni powołany na stanowisko akademickie: profesora, profesora wizytującego, docenta, adiunkta, eksperta dydaktycznego, wykładowcy.

Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym i odbywa się przed komisją, która weryfikuje stopień osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Zgodnie z [Ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce](#) art. 76a, ust. 2: „Egzamin dyplomowy może być przeprowadzony poza siedzibą Uczelni lub poza jej filią przy użyciu środków komunikacji elektronicznej (...)”. Egzamin dyplomowy składa się z dwóch części: przedstawienia założeń i wniosków wynikających z projektu dyplomowego (inżynierskiego) oraz odpowiedzi na wylosowane pytania z zakresu programu studiów. W przypadku studiów pierwszego stopnia zadawane są trzy pytania: dwa losowane z puli zagadnień kierunkowych, jedno losowane z puli zagadnień obszarowych (specjalnościowych).

W toku egzaminu dyplomowego ocenie podlega nie tylko wiedza merytoryczna, ale także umiejętności wypowiedzania się w sposób precyzyjny i zrozumiały z zastosowaniem pojęć i języka specjalistycznego dla kierunku. Odpowiedź na każde pytanie jest oceniana w skali ocen od 2 (ndst) do 5 (bdb). Zdanie egzaminu dyplomowego następuje po uzyskaniu przez studenta co najmniej oceny dostatecznej z egzaminu dyplomowego. Ocena z egzaminu dyplomowego i ocena końcowa umieszczona na dyplomie ukończenia studiów nie muszą być tożsame.

Zasady oceniania przedstawiają się w sposób następujący:

1. Ocena z egzaminu dyplomowego stanowi średnią arytmetyczną ocen poszczególnych odpowiedzi.
2. Ogólny wynik studiów stanowi sumę trzech następujących składników wg poniższych zasad:
  - a) Na studiach, na których student zobowiązany jest złożyć pracę dyplomową:
    - 0,5 średniej ocen z egzaminów i zaliczeń uzyskanych w czasie studiów;
    - 0,3 oceny za pracę dyplomową;
    - 0,2 oceny egzaminu dyplomowego.
  - b) Na studiach, na których student nie jest zobowiązany do złożenia pracy dyplomowej:
    - 0,7 średniej ocen z egzaminów i zaliczeń uzyskanych w czasie studiów;
    - 0,3 oceny egzaminu dyplomowego.

Na dyplomie ukończenia studiów wpisuje się ocenę ustaloną na podstawie wyniku studiów wg zasady:

- a) poniżej 3,26 — dostateczny (3,0);
- b) 3,26-3,75 — dostateczny plus (3,5);
- c) dobry (4,0);
- d) dobry plus (4,5);
- e) powyżej 4,75 — bardzo dobry (5,0).

Średnia jest wyliczana do dwóch miejsc po przecinku.

Komisja egzaminacyjna może podwyższyć maksymalnie o jeden stopień ocenę końcową, jeżeli jednocześnie:

- a) praca dyplomowa, jeżeli występuje, została oceniona na ocenę bardzo dobrą (5,0),
- b) student na egzaminie dyplomowym uzyskał ocenę bardzo dobrą (5,0),

- c) w ciągu ostatnich dwóch lat studiowania uzyskał średnią ocen nie niższą niż 4,0,
- d) nie otrzymał żadnej oceny niedostatecznej w trakcie ostatniego roku studiowania (ostatnie dwa semestry).

3.5. Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów (np., liczby kandydatów przyjętych na studia, odsiewu studentów, liczba studentów kończących studia w terminie) oraz działań podejmowanych na podstawie tych informacji, jak również sposobów wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia studentów.

Zgodnie z [Zarządzeniem Rektora Wyższej Szkoły Gospodarki z dnia 23 września 2024 r. w sprawie powołania Zespołu ds. strategii przeciwdziałania zjawisku drop-outu](#) powołano zespół do przeciwdziałania zjawisku drop-out.

Głównymi zadaniami zespołu są:

- sprawowanie długoterminowego nadzoru i kontroli nad zjawiskiem drop outu formalnego wśród populacji własnych studentów polskojęzycznych oraz obcojęzycznych na wszystkich uruchomionych obszarach i kierunkach studiów w ramach dostępnych poziomów kształcenia,
- okresowe sporządzanie analiz pozwalających na identyfikację kluczowych przyczyn występowania zjawiska drop outu formalnego wśród populacji własnych studentów na podstawie danych pochodzących z wydziałów zamiejscowych oraz jednostki macierzystej zlokalizowanej w Bydgoszczy,
- poznanie szczegółowej specyfiki problemu jakim jest zjawisko drop outu wśród populacji własnych studentów – analiza rezygnacji według poziomu kształcenia, analiza rezygnacji według kierunku studiów, analiza rozwiązania umów przez studentów według zaistniałych powodów przy wykorzystaniu ogólnych bądź częściowych wskaźników struktury badanej zbiorowości oraz wskaźników dynamiki zmian w czasie dla badanej zbiorowości,
- ocena skali zaistniałego problemu oraz interpretacja uzyskanych wyników na tle trendów ogólnopolskich oraz europejskich,
- opracowanie efektywnych wewnętrznych mechanizmów i strategii przeciwdziałania zjawisku drop outu, których użycie przyczyni się do skutecznego ograniczenia skali występującego zjawiska rezygnacji ze studiów w ujęciu długoterminowym,
- modyfikowanie istniejących mechanizmów i strategii przeciwdziałania zjawisku drop outu poprzez inicjowanie okresowych spotkań pomiędzy członkami zespołu na bazie konsultacji wzajemnych służących wymianie informacji, wiedzy bądź poglądów,
- okresowe przygotowanie raportu badawczego dotyczącego zjawiska drop outu w Wyższej Szkole Gospodarki.

W swoich analizach Zespół ds. strategii przeciwdziałania zjawisku drop outu skupił się na powodach skreśleń studentów z listy studentów mających bezpośredni wpływ na zjawisko drop outu takich jak:

- 1) skreślenie przez Uczelnię w związku z:
  - brakiem zaliczeń;
  - brakiem ukończenia studiów;
  - brakiem opłat;
- 2) rezygnacja z dotychczasowych studiów poprzez rozwiązanie umowy przez studenta, które wynikało z następujących 12 przesłanek:
  - kierunek nie spełnia oczekiwań;

- nieuruchomienie kierunku bądź obszaru;
- powody finansowe;
- powody osobiste;
- powody zawodowe;
- powody zdrowotne;
- wyjazd za granicę;
- zmiana miejsca zamieszkania;
- zmiana uczelni;
- zmiana kierunku;
- wojna;
- inne - w tym brak podania przyczyny rozwiązania umowy.

W niniejszym badaniu przeprowadzono analizę drop outu formalnego, czyli zjawiska polegającego na przedwczesnym przerwaniu procesu edukacyjnego przez studenta, co prowadziło do oficjalnego skreślenia z listy studentów przez uczelnię. Analiza drop outu prowadzona była w odniesieniu do zbiorowości studentów Budownictwa, studia 7-semesterne inżynierskie w roku akademickim, 2022/2023, 2023/2024, 2024/2025, przy czym rok akademicki zaczyna się 1 października danego roku kalendarzowego i kończy się 30 września następnego roku kalendarzowego.

W roku akademickim 2022/2023 skreślonych z listy studentów zostało 26 osób studiujących na kierunku budownictwo, przy czym głównym powodem skreślenia było rozwiązanie umowy – 12 osób, co stanowiło 46,16% badanej populacji, za brak opłat skreślonych zostało 7 osób, co stanowiło 26,92% badanej populacji, natomiast za brak zaliczeń skreślonych zostało 7 osób, co stanowiło 26,92% badanej populacji. Nie odnotowano żadnego skreślenia z tytułu braku ukończenia studiów.

Analizując strukturę 12 rozwiązanych umów według kluczowych powodów rezygnacji otrzymaliśmy następujące wyniki:

- Powody osobiste – dotyczyły 8 studentów, co stanowiło 66,68% badanego ogółu;
- Nieuruchomienie kierunku lub obszaru – dotyczyło 1 studenta, co stanowiło 8,33% badanego ogółu;
- Powody finansowe – dotyczyły 1 studenta, co stanowiło 8,33% badanego ogółu;
- Wojna – dotyczyła 1 studenta, co stanowiło 8,33% badanego ogółu;
- Zmiana kierunku – dotyczyła 1 studenta, co stanowiło 8,33% badanego ogółu.

Z kolei w roku akademickim 2023/2024 skreślonych z listy studentów zostało 36 osób studiujących na kierunku Budownictwo, przy czym głównym powodem skreślenia było rozwiązanie umowy – 22 osoby, co stanowiło 61,10% badanej populacji, za brak zaliczeń skreślonych zostało 11 osób, co stanowiło 30,55% badanej populacji, za brak opłat skreślono 3 osoby, co stanowiło 8,35% badanej populacji. Ponownie nie odnotowano żadnego skreślenia z tytułu braku ukończenia studiów.

Analizując strukturę 22 rozwiązanych umów według kluczowych powodów rezygnacji otrzymaliśmy następujące wyniki:

- Powody osobiste – dotyczyły 11 studentów, co stanowiło 50% badanego ogółu;
- Kierunek nie spełnia oczekiwań – dotyczył 2 studentów, co stanowiło 9,092% badanego ogółu;
- Nieuruchomienie kierunku lub obszaru – dotyczyło 2 studentów, co stanowiło 9,092% badanego ogółu;

- Powody zawodowe – dotyczyły 2 studentów, co stanowiło 9,092% badanego ogółu;
- Powody zdrowotne – dotyczyły 2 studentów, co stanowiło 9,092% badanego ogółu;
- Powody finansowe – dotyczyły 1 studenta, co stanowiło 4,546% badanego ogółu;
- Wyjazd za granicę – dotyczył 1 studenta, co stanowiło 4,546% badanego ogółu;
- Zmiana uczelni – dotyczyła 1 studenta, co stanowiło 4,546% badanego ogółu.

W kolejnym roku akademickim 2024/2025 skreślonych z listy studentów zostało 25 osób studiujących na kierunku Budownictwo, przy czym głównym powodem skreślenia było rozwiązanie umowy – 15 osób, co stanowiło 60% badanej populacji, za brak zaliczeń skreślono 8 osób, co stanowiło 32% badanej populacji, za brak opłat skreślono 2 osoby, co stanowiło 8% badanego ogółu. Również w tym roku akademickim nie odnotowano żadnego skreślenia z tytułu braku ukończenia studiów.

Analizując strukturę 15 rozwiązanych umów według kluczowych powodów rezygnacji otrzymaliśmy następujące wyniki:

- Powody osobiste – dotyczyły 6 studentów, co stanowiło 40% badanego ogółu;
- Powody zawodowe – dotyczyły 4 studentów, co stanowiło 26,66% badanego ogółu;
- Nieuruchomienie kierunku lub obszaru – dotyczyło 2 studentów, co stanowiło 13,33% badanego ogółu;
- Powody finansowe – dotyczyły 1 studenta, co stanowiło 6,67% badanego ogółu;
- Zmiana miejsca zamieszkania – dotyczyła 1 studenta, co stanowiło 6,67% badanego ogółu;
- Zmiana uczelni – dotyczyła 1 studenta, co stanowiło 6,67% badanego ogółu.

Analizując dynamikę zmian rok do roku w odniesieniu do liczby skreślonych studentów mogliśmy zauważyć tendencję rosnącą pomiędzy rokiem akademickim 2023/2024 a rokiem 2022/2023, natomiast pomiędzy rokiem akademickim 2024/2025 a rokiem 2023/2024 mogliśmy zaobserwować tendencję malejącą. Wśród głównych powodów skreślenia dominowało rozwiązanie umowy o naukę, które odpowiadało od 46,16% do 61,10% skreśleń w każdym z analizowanych przedziałów czasowych. Z kolei brak zaliczeń odpowiadał za przedział od 26,92% do 32% wszystkich skreśleń w rozpatrywanych przedziałach czasowych. Natomiast brak opłat odpowiadał za przedział od 8% do 26,92% wszystkich skreśleń w analizowanych przedziałach czasowych. W przypadku analizy struktury rozwiązywanych umów pod względem kluczowych powodów, mogliśmy stwierdzić, że w każdym z badanych okresów dominowały powody osobiste, które odpowiadały za rozwiązanie wszystkich umów w przedziale od 40% do 66,68% w zależności od analizowanego przedziału czasowego. Warto zwrócić też uwagę na fakt, iż w ciągu analizowanych 3 cykli kształcenia nie pojawiło się ani jedno skreślenie za brak ukończenia studiów, co świadczy o wysokim stopniu efektywności procesu dyplomowania dla kierunku Budownictwo.

Wskaźnik drop outu liczony jako stosunek liczby skreślonych studentów do liczby studentów aktywnych kształtował się następująco dla poszczególnych lat akademickich:

- dla roku akademickiego 2022/2023 – 26 studentów skreślonych/95 studentów aktywnych, wskaźnik drop outu na poziomie 27,37%;
- dla roku akademickiego 2023/2024 – 36 studentów skreślonych/73 studentów aktywnych, wskaźnik drop outu na poziomie 49,32%;
- dla roku akademickiego 2024/2025 – 25 studentów skreślonych/76 studentów aktywnych, wskaźnik drop outu na poziomie 32,89%.

Analizując dynamikę zmian w czasie samego wskaźnika drop outu mogliśmy zauważyć, że pomiędzy rokiem akademickim 2023/2024 a rokiem akademickim 2022/2023 wskaźnik wzrósł i mieliśmy do czynienia z trendem rosnącym, natomiast pomiędzy rokiem akademickim 2024/2025 a rokiem akademickim 2023/2024 wskaźnik spadł i mieliśmy do czynienia z trendem malejącym. Wysoka wartość wskaźnika drop outu dla kierunku Budownictwo wynikała z faktu, że jest to kierunek techniczny, charakteryzujący się trudnymi przedmiotami powiązanych z takimi dziedzinami nauki jak: fizyka, matematyka, technika i mechanika przez co nie każda osoba jest w stanie ukończyć cykl kształcenia, co skutkuje zjawiskiem przedwczesnego przerwania studiów, dodatkowo sytuację komplikował fakt, że coroczne nabory studentów na ten kierunek były stosunkowo niewielkie, przez co sam wskaźnik pozostaje relatywnie wysoki w porównaniu do wskaźników drop outu wyliczanych dla innych kierunków.

Przeciwdziałanie zjawisku drop outu w Uczelni.

Do czynników wewnętrznych przyczyniających się do zmniejszenia zjawiska drop outu wśród studentów różnych kierunków i specjalności z pewnością zaliczyć można wsparcie finansowe oferowane przez Uczelnię, doradztwo zawodowe, możliwość indywidualizacji procesu kształcenia, pomoc psychologiczną, jak i ocenę procesu kształcenia, w tym uzyskanie informacji zwrotnej od studentów poprzez badanie poziomu satysfakcji ze studiów i obsługi oraz zgodności procesu kształcenia z oczekiwaniami studentów.

Uczelnia zapewnia studentom różnorodne formy wsparcia finansowego najczęściej w formie stypendiów. Stypendia dla studentów przyznawane są ze środków budżetowych państwa i funduszy własnych Uczelni. Świadczenia przyznawane studentom ze środków budżetu państwa obejmują:

- stypendia socjalne;
- stypendia dla osób z niepełnosprawnościami;
- stypendia rektorskie;
- zapomogi.

Studenci mogą również ubiegać się o stypendium ministra za wybitne osiągnięcia. Z kolei rodzaje pomocy materialnej ze środków własnych Uczelni obejmują stypendia w ramach programu „Uczelnia Liderów”, „Uczelnia Kreatywna” oraz programów kandydackich.

Z kolei funkcjonowanie Sekcji Aktywizacji Zawodowej wpływa na zmniejszenie ryzyka skreślenia z powodu braku opłat. Pracownicy tej jednostki uczelnianej oferują studentom konsultacje indywidualne, wsparcie przy tworzeniu CV i przygotowaniu się do rozmowy kwalifikacyjnej, udostępniają również studentom aktualne oferty pracy.

W zakresie indywidualizacji procesu kształcenia studenci mogą skorzystać z przedstawionych poniżej form:

- IOS – Indywidualna Organizacja Studiów, pozwalająca w sposób elastyczny połączyć proces studiowania z wykonywaną przez studentów pracą zawodową. Możliwość indywidualnych ustaleń z poszczególnymi wykładowcami co do terminów i sposobów zaliczenia poszczególnych przedmiotów w dogodnych dla studenta terminach zmniejsza ryzyko niezaliczenia danego semestru i jednocześnie zwiększa prawdopodobieństwo ukończenia całego cyklu kształcenia przez studenta, zwiększając jednocześnie efektywność procesu kształcenia;

- IŚS – Indywidualna Ścieżka Studiowania pozwala z kolei na indywidualizację w zakresie realizacji planów studiów, innymi słowy plan studiów jest przebudowywany i dostosowywany do potrzeb konkretnego studenta, co zwiększa komfort studiowania i znacząco obniża ryzyko wystąpienia zjawiska drop outu;
- IPPS – Indywidualny Program i Plan Studiów, w tym przypadku studentowi wyróżniającemu się w nauce jest przydzielany opiekun naukowy, który ustala indywidualną organizację studiów w porozumieniu z prowadzącymi zajęcia dydaktyczne. Optymalizacja procesów studiowania poprzez udział opiekuna naukowego ogranicza ryzyko wystąpienia zjawiska drop outu.

Uczelnia umożliwia studentom kontakt z wykładowcami poza godzinami zajęć – na dyżurach dydaktycznych i konsultacjach. Dzięki tej formie wsparcia studenci mają możliwość uzyskania dodatkowych wyjaśnień do materiału, z którego zrozumieniem mają największy problem. Przekłada się to na lepsze wyniki w nauce a tym samym na zmniejszenie ryzyka skreślenia z listy studentów za brak zaliczeń.

Studenci mogą korzystać z darmowego wsparcia psychologicznego i terapeutycznego, świadczonego przez specjalistów w Psychologiczno-Pedagogicznej Poradni Akademickiej przy Wyższej Szkole Gospodarki. Poradnia Akademicka oferuje rozmowy z psychologiem, z Doradcą ds. Studentów oraz z Doradcą metodycznym ds. studiów.

W ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia przeprowadza się regularną ankietyzację zajęć, która umożliwia studentowi udzielenie informacji zwrotnej na temat prowadzącego i zajęć dydaktycznych. Student ocenia m. im. punktualność, zaangażowanie i przygotowanie do zajęć, zgodność zajęć z programem przedmiotu, różnorodność metod i środków dydaktycznych stosowanych przez prowadzącego na zajęciach, kultura osobista, aktualność przekazywanych treści, tolerancje i szacunek wobec studentów, możliwość kontaktu poza zajęciami, mobilizowanie studentów do pracy własnej oraz adekwatność i przejrzystość sposobu zaliczania zajęć. Studenci mogą podzielić się dodatkowymi uwagami dotyczącymi zajęć dydaktycznych. Zaleca się zwiększenie liczby przeprowadzanych ankietyzacji. W tym celu, należy wykorzystać aktywność Samorządu Studenckiego oraz inne sposoby dotarcia do studentów, celem zwiększenia zwrotności arkuszy ankietowych. Oprócz ewaluacji procesu kształcenia studenci mają możliwość udzielenia informacji zwrotnej na temat obsługi przez pracowników pierwszego kontaktu w poszczególnych działach Uczelni. Na podstawie uzyskanych informacji odpowiednie jednostki uczelniane podejmują działania naprawcze, co przekłada się na polepszenie jakości świadczonych usług a tym samym pomaga zmniejszyć ryzyko rezygnacji ze studiów z powodu niespełnienia oczekiwań studenta.

3.6. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się.

Dla wszystkich założonych w programie studiów efektów uczenia się, zostały dobrane adekwatne i odpowiednio zróżnicowane metody ich weryfikacji. Szczegółowe sposoby sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów zostały zawarte w kartach poszczególnych przedmiotów. Za sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się odpowiada nauczyciel akademicki lub inna osoba prowadząca zajęcia ze studentami. Na początku zajęć prowadzący jest zobowiązany zapoznać studentów z kartą przedmiotu oraz z metodami sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się, metod ich weryfikacji, wykazu

literatury i innych niezbędnych pomocy dydaktycznych oraz z warunkami uzyskania zaliczenia. Każdy program przedmiotów i modułów kształcenia również zawiera opis zakładanych efektów uczenia się, treści kształcenia, informację o formach i metodach kształcenia, metodach weryfikacji zakładanych efektów uczenia się, warunki zaliczenia oraz wykaz literatury obowiązkowej i uzupełniającej.

Zgodnie z [Instrukcją Prorektora ds. Kształcenia z dnia 1 października 2019 roku w sprawie weryfikacji efektów uczenia się na kierunku studiów w Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy](#) sprawdzanie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się uwzględnia następujące zakresy działań:

- a) analizę opisu efektów uczenia się na kierunku oraz macierzy określającej realizację tych efektów poprzez moduły przedmiotowe/przedmioty/formy zajęć z uwzględnieniem opinii interesariuszy zewnętrznych;
- b) analizę planowanych efektów zawartych w programie przedmiotu, pod kątem ich poprawności, adekwatności do formy zajęć i metod weryfikacji efektów uczenia się w ramach realizacji danego przedmiotu;
- c) przeprowadzanie hospitacji zajęć i ankietyzacji studentów oceniających dane zajęcia;
- d) badanie opinii studentów dotyczących efektów uczenia się na kierunku;
- e) analizę procesu dyplomowania;
- f) pozyskiwanie opinii o funkcjonowaniu studentów na praktykach.

Regulamin Studiów podkreśla, że warunkiem zaliczenia zajęć dydaktycznych jest osiągnięcie efektów uczenia się, zweryfikowanych poprzez formę egzaminu lub zaliczenia. Zaliczenie zajęć dydaktycznych potwierdza się wpisem do protokołu w wewnętrznym systemie informatycznym Uczelni (iSAPS) najpóźniej do końca danego okresu rozliczeniowego. Karty okresowych osiągnięć studenta sporządzane są na podstawie protokołów zaliczeniowych/egzaminacyjnych i uwierzytelniane przez Rektora w systemie teleinformatycznym Uczelni.

W przypadku rygoru zaliczenia z oceną, stosuje się następującą skalę:

ocena słowna (skrót)	ocena liczbowa/wg ECTS	opis wymaganych kryteriów
bardzo dobry (bdb)	5,0 A	osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się obejmujących wszystkie istotne aspekty
dobry plus (db plus)	4,5 B	osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się obejmujących wszystkie istotne aspekty z pewnymi błędami lub nieścisłościami
dobry (db)	4,0 C	osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się z pominięciem niektórych mniej istotnych aspektów
dostateczny plus (dst plus)	3,5 D	osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się z pominięciem niektórych istotnych aspektów lub z istotnymi nieścisłościami

dostateczny (dst)	3,0 E	osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się z pominięciem niektórych ważnych aspektów lub z poważnymi nieścisłościami
niedostateczny (ndst)	2,0 F	brak osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się

3.7. Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiąganych przez studentów w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia (dyplomowania), w tym metod sprawdzania efektów uczenia się osiąganych na praktykach zawodowych, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod sprawdzania i oceniania z efektami uczenia się odnoszącymi się do umiejętności praktycznych, efektami dotyczącymi stosowania właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego.

Weryfikacja efektów uczenia się na kierunku budownictwo przeprowadzana jest po realizacji pełnego cyklu kształcenia na danym poziomie i kierunku studiów oraz po zakończeniu każdego roku akademickiego jako zadanie ciągłe.

Zgodnie z [Instrukcją Prorektora ds. Kształcenia z dnia 1 października 2019 roku w sprawie weryfikacji efektów uczenia się na kierunku studiów w Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy](#) weryfikacja i dokumentowanie efektów uczenia się jest realizowane za pomocą:

- a) prac etapowych, zaliczeniowych i egzaminacyjnych związanych z założonymi w programie przedmiotu efektami, opatrzonych oceną z komentarzem,
- b) wypełnienia protokołu zajęć i złożenia w jednostce naukowo-dydaktycznej,
- c) wypełnienia karty weryfikacji efektów zajęć dydaktycznych,
- d) przeprowadzenia zaliczeń i egzaminów, w tym wynikających z sesji poprawkowej i dodatkowej sesji zaliczeniowej.

O prawidłowe funkcjonowanie systemu weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się na kierunku Budownictwo dba WSZJK. [Uchwała Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki z dnia 1 października 2023 r. w sprawie: instrumentów Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia](#) wraz [Instrukcją dotyczącą weryfikacji, dokumentowania i archiwizacji dokumentacji potwierdzającej osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się](#) wskazują, że weryfikacja i dokumentowanie efektów uczenia się osiąganych na zajęciach realizowane są przez prowadzącego zajęcia przez cały cykl kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia. Prowadzący składa w Jednostce Badawczo-Kształceniowej następujące dokumenty:

- a) przed rozpoczęciem zajęć:
  - program przedmiotu
- b) po zakończeniu zajęć:
  - prace etapowe;
  - prace zaliczeniowe i egzaminacyjne;
  - karty ewaluacyjne zajęć dydaktycznych;
  - protokoły zaliczeń i egzaminów.

Efekty uczenia się uzyskiwane przez studentów w formie zajęć e-learningowych i b-learningowych są dokumentowane w formie elektronicznej na platformie edukacyjnej ONTE. W celu wzmocnienia nadzoru nad jakością tych obszarów, od roku akademickiego 2023/24 wprowadzono także ich hospitację ([zał. 5 do Uchwały Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki z dnia 1 października 2023 w sprawie: instrumentów Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia](#)). Wśród mierników merytorycznych, wyróżnione zostały: zgodności tematyki materiałów z programem przedmiotu, określenie zasad zaliczenia części asynchronicznej, aktualność materiałów oraz dobór odpowiednich form aktywizujących. Wśród mierników technicznych najistotniejsze są: określenie zasad kontaktu z prowadzącym, zgodność ilości materiałów oraz form aktywizujących z [zał. 1. do Uchwały Senatu z dnia 1 października 2024 roku w sprawie: kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość](#), zachowanie odpowiednich proporcji między materiałami podawczymi a aktywizującymi oraz przekazywanie informacji zwrotnej przez nauczyciela.

Studenci kierunku budownictwo mają możliwość skorzystania z pomocy Pracowni Kształcenia Praktycznego, w ramach którego funkcjonują Sekcja Aktywizacji Zawodowej Studentów oraz Sekcja Kształcenia Praktycznego, które zajmują się m.in. wsparciem w organizacji praktyk i staży, doradztwem w zakresie założenia własnej działalności gospodarczej oraz indywidualnym doradztwem zawodowym. Podstawę prawną w zakresie praktyk stanowi [Regulamin studenckich praktyk zawodowych](#).

Decyzję o zaliczeniu praktyki zawodowej podejmuje merytoryczny opiekun praktyk. Proces zaliczenia praktyki zawodowej jest wieloetapowy. Przed rozpoczęciem praktyki student zobowiązany jest zgłosić, poprzez Internetowy System Administrowania Procesem Studiowania (ISAPS), proponowane miejsce praktyk. Po zatwierdzeniu miejsca przez opiekuna merytorycznego, podpisywana jest umowa o praktykę pomiędzy Uczelnią i praktykodawcą. Podstawą zaliczenia praktyki zawodowej jest złożenie przez studenta następujących dokumentów, które następnie są weryfikowane przez opiekuna merytorycznego sprawującego nadzór nad praktykami na określonym obszarze/specjalności studiów:

- zatwierdzonego przez opiekuna praktyk po stronie praktykodawcy sprawozdania z odbytej praktyki, zwanego Kartą Praktyk, którą student wypełnia poprzez swoje konto w Internetowym Systemie Administrowania Procesem Studiowania (ISAPS);
- umowy o praktykę zawartej pomiędzy Uczelnią a praktykodawcą;
- ankiet dotyczących studenckich praktyk zawodowych (wypełnianych przez studenta i praktykodawcę);
- zatwierdzonych zadań wynikających ze szczegółowego programu praktyki na danym kierunku i obszarze/specjalności studiów.

Cały proces dokumentowania studenckich praktyk zawodowych, opisany został w [Uchwale Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki z dnia 1 lipca 2025 roku w sprawie dokumentowania studenckich praktyk zawodowych](#).

Warunkiem zaliczenia roku jest uzyskanie zaliczeń i/lub pozytywnych ocen końcowych z zajęć prowadzonych we wszystkich formach w ramach danego przedmiotu oraz wymaganej liczby punktów ECTS w danym semestrze, zgodnie z obowiązującym programem studiów. W czasie trwania semestru prowadzona jest na bieżąco weryfikacja osiągania przez studentów zakładanych efektów uczenia się z wykorzystaniem metod weryfikacji wskazanych w programach przedmiotu (sylabusach).

Zasady zaliczeń i skalę ocen określa [Regulamin Studiów WSG](#), dostępny w Biuletynie Informacji Publicznej Uczelni.

Weryfikacja efektów uczenia się przez prowadzącego zajęcia i odpowiedzialnego za przedmiot ma na celu sprawdzenie, czy zakładane w programie studiów efekty uczenia się zostały osiągnięte. Weryfikacja efektów dokonywana jest w sposób zgodny z zasadami pomiaru dydaktycznego, zwłaszcza z zachowaniem zasady rzetelności i trafności pomiaru. Przewidziana jest weryfikacja osiągnięcia zakładanych efektów poprzez egzaminy/zaliczenia ustne i pisemne, praktyczne. Analizę semestralnej pracy studenta i osiągniętych efektów uczenia się przeprowadza każdy nauczyciel akademicki - wykorzystuje się wszystkie dostępne informacje na temat pracy studenta (zarówno w trakcie zajęć, jak i w ramach pracy własnej). Po zakończonym semestrze prowadzący przedmiot zobowiązany jest do sporządzenia protokołu zaliczeniowego w wirtualnym indeksie ISAPS. Na podstawie dostarczonych protokołów przygotowuje się zestawienie (dotyczące struktury ocen z poszczególnych przedmiotów), które razem z kartą ewaluacyjną zajęć dydaktycznych jest przedmiotem analizy na posiedzeniach Zadaniowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. Podczas analizy bierze się pod uwagę: czy zastosowana forma egzaminu/zaliczenia była zgodna ze wskazaną w programie przedmiotu oraz czy pozwoliła ona na zweryfikowanie zakładanych efektów uczenia się; uwzględnia się również czy i w jakim stopniu zostały przez studentów osiągnięte założone efekty uczenia się (w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych).

Dyplomowanie jest elementem systemu weryfikacji efektów uczenia się. [Uchwała Senatu WSG z dnia 6 maja 2025 roku w sprawie procesu dyplomowania](#) określa m.in. kto może pełnić rolę promotora/opiekuna oraz recenzenta/opiniującego pracy/projektu dyplomowego. Ze względu na profil praktyczny studiów w procesie dyplomowania dopuszcza się udział interesariuszy zewnętrznych w charakterze ekspertów. Procedura Modułu Dyplomowania ([zał. nr 2 do uchwały w sprawie procesu dyplomowania](#)) określa terminy, czynności oraz odpowiedzialność podmiotową na określonym etapie procesu dyplomowania. Uzupelnienie do przepisów wewnętrznych Uczelni w zakresie procesu dyplomowania stanowią: informacja o trybie kończenia studiów pierwszego i drugiego stopnia, formularz recenzji pracy licencjackiej, inżynierskiej, magisterskiej, a także formularz oceny/opinii projektu dyplomowego.

Od roku akademickiego 2019/2020 (dla cyklu kształcenia 2019/2020) w Uczelni podjęto decyzję o rezygnacji z prac dyplomowych na studiach I stopnia i wprowadzeniu do procesu kształcenia projektu dyplomowego. Wprowadzenie projektu dyplomowego poprzedzone było konsultacjami ze wszystkimi interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, których wcześniejsze uwagi były podstawą do podjęcia prac nad wprowadzeniem zmian w procesie dyplomowania na studiach I stopnia. Szczegółowe informacje dotyczące założeń projektu dyplomowego zostały zawarte w [Instrukcji Prorektora ds. Kształcenia z dnia 1 października 2019 roku w sprawie realizacji przedmiotu projekt dyplomowy od r.a. 2019/2020 jako elementu procesu dyplomowania](#). Pierwotne rozwiązania ulegały modyfikacjom na zebraniach instytutów i katedr, w trakcie seminariów WSZJK, na zebraniach ZZdsZJK, doprowadzając do ostatecznego kształtu instrukcji i formatki oceny projektu dyplomowego.

W związku z powyższym od roku akademickiego 2019/2020 (dla cyklu kształcenia 2019/2020) wprowadzono następujące elementy procesu dyplomowania:

- a) Na studiach pierwszego stopnia kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego licencjata: projekt dyplomowy, przygotowanie do egzaminu dyplomowego,

- b) Na studiach pierwszego stopnia kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera: projekt inżynierski, laboratorium dyplomowe/pracownia dyplomowa, przygotowanie do egzaminu dyplomowego.
- c) Na studiach drugiego stopnia i jednolitych studiach magisterskich: metodologia badań naukowych, komputerowe metody opracowania danych naukowych, seminarium magisterskie, seminarium magisterskie i przygotowanie do egzaminu dyplomowego.
- d) Na studiach pierwszego, drugiego stopnia i jednolitych studiach magisterskich utworzonych na podstawie standardów kształcenia proces dyplomowania jest zgodny z zapisem standardów kształcenia.

Lektorat językowy rozwija umiejętności językowe wykorzystywane podczas odbioru, przetwarzania i tworzenia wypowiedzi, a także przygotowuje studentów do posługiwania się językiem w sytuacjach zawodowych, w tym poprzez znajomość słownictwa specjalistycznego i umiejętność czytania i analizowania tekstów branżowych. W ramach przedmiotów *język obcy* (zaliczenie na ocenę w każdym semestrze) oraz *język obcy specjalistyczny* (zaliczenie bez oceny) dobór metod sprawdzania i oceniania kompetencji językowych jest powiązany z zakładanymi efektami uczenia się i uwzględnia praktyczny charakter lektoratu językowego. System weryfikacji opiera się na bieżącej ocenie pracy i aktywności studentów, zadaniach realizowanych podczas zajęć i na platformie edukacyjnej ONTE, a także na testach, pracach domowych, pisemnych i wypowiedziach ustnych, co pozwala na wszechstronne sprawdzenie i ocenę kompetencji receptywnych i produktywnych (indywidualne wypowiedzi ustne, udział w dyskusji, praca w parach i grupach, odgrywanie ról, tworzenie maili, profili zawodowych, listów motywacyjnych, analiza tekstów, praca z tekstem słuchanym, ćwiczenia realizowane podczas zajęć oraz na platformie edukacyjnej ONTE). Metody te pozwalają ocenić stopień opanowania praktycznych umiejętności językowych, w tym adekwatnego reagowania w sytuacjach komunikacyjnych, formułowania wypowiedzi, argumentowania oraz posługiwania się słownictwem ogólnym i specjalistycznym. W przypadku języka obcego specjalistycznego dodatkowe znaczenie ma test zaliczeniowy oraz zadania sprawdzające rozumienie treści o charakterze technicznym, co umożliwia ocenę kompetencji językowych w kontekstach branżowych. System oceniania, obejmujący skale punktowe, kryteria oceny wypowiedzi ustnych i pisemnych oraz progi zaliczeń, zapewnia przejrzystość procesu oceniania i rzetelne potwierdzenie osiągnięcia efektów uczenia się.

Zgodnie z wewnętrzną [Procedurą WSZJK dot. weryfikacji, dokumentowania i archiwizacji dokumentacji potwierdzającej osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się z dnia 1 października 2023 roku](#) efekty uzyskiwane przez studentów na zajęciach realizowanych w formie e-learningowej i b-learningowej na platformie edukacyjnej ONTE lub za pomocą MS Teams są przechowywane w formie elektronicznej.

Istotnym instrumentem oceny osiągnięcia efektów uczenia się są hospitacje zajęć. Hospitacje wszystkich pracowników naukowo-dydaktycznych Uczelni przeprowadzane są zgodnie z [Uchwałą Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki z dnia 1 października 2023 r. w sprawie: instrumentów Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia](#) i harmonogramem hospitacji na dany rok akademicki. Efektem przeprowadzonej hospitacji zajęć jest protokół sporządzony przez hospitującego według obowiązującego na Uczelni wzoru. Wyniki przeprowadzanej ankietyzacji oraz protokoły hospitacji wykorzystywane są w okresowych ocenach nauczycieli akademickich, prowadzonych raz na 4 lata. W przypadku oceny negatywnej (np. nieosiągnięcie efektów lub spadek poziomu ich osiągnięcia w porównaniu do lat ubiegłych), przeprowadza się rozmowę dyscyplinującą z nauczycielem, który ją uzyskał, oraz ustala się działania korygujące i harmonogram ich realizacji. Ocena negatywna jest

również przesłanką do złożenia wniosku o zmianę warunków pracy lub rozwiązanie umowy. W kolejnym semestrze przeprowadza się ponowną ankietyzację bądź dodatkową hospitację zajęć.

3.8. Dobór metod sprawdzania i oceniana efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich, ze wskazaniem przykładowych powiązań tych metod z efektami uczenia się, w przypadku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera/ magistra inżyniera.

Efekty uczenia się odnoszące się do działalności inżynierskiej zostały uwzględnione w programach studiów, które obrazują ich osiąganie w ramach licznych przedmiotów. Metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się proponowane są przez autora programu przedmiotu w karcie przedmiotu. Metody stosowane do oceniania stopnia realizacji efektów uczenia się w poszczególnych przedmiotach są oparte na sprawdzonych wzorcach.

Efekty uczenia się z kategorii wiedza, prowadzące do uzyskania kompetencji inżynierskich, są weryfikowane, tak jak i pozostałe efekty, za pomocą egzaminu lub zaliczenia wykładu przeprowadzanego najczęściej w formie pisemnej. Efekty uczenia się z kategorii umiejętności, prowadzące do uzyskania kompetencji inżynierskich, są weryfikowane na podstawie zadań realizowanych w ramach laboratoriów, pracowni specjalistycznych, projektów oraz praktyki zawodowej i pracy dyplomowej. Oceniana jest nie tylko poprawność wykonanych zadań, ale również jakość oraz sposób udokumentowania wykonanych prac, również w połączeniu z ich prezentacją i dyskusją. W zależności od przedmiotu zadania praktyczne są realizowane indywidualnie lub zespołowo. Zadania są również zróżnicowane pod względem czasu potrzebnego na ich realizację. W przypadku zadań dotyczących rozwiązywania prostego problemu studenci pracują indywidualnie. W przypadku zadań wymagających planowania i przeprowadzenia eksperymentu, w tym pomiarów, symulacji i interpretacji uzyskanych wyników praca odbywa się w zespołach przynajmniej dwuosobowych.

Przykładowe powiązania metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się przedstawiono na przykładzie przedmiotu materiały budowlane - efekty uczenia się student nabywa podczas realizacji dwóch form zajęć: wykładów i laboratoriów a także w ramach pracy własnej. Sprawdzenie i ocena efektów uczenia się z zakresy wiedzy nabywanych w trakcie wykładów odbywa się w formie egzaminu pisemnego. Efekty uczenia się, nabywane w trakcie laboratoriów, weryfikowane są przez sprawdzenie poprawności i zaliczenie ustne przygotowanego przez studenta sprawozdania z ćwiczenia laboratoryjnego. W ramach uczestnictwa i zaliczenia laboratoriów weryfikowane są efekty uczenia się w zakresie umiejętności przeprowadzania badań laboratoryjnych wybranych właściwości materiałów budowlanych oraz kompetencji społecznych: pracy zespołowej, prezentacji wyników.

3.9. Spełnienia reguł i wymagań w zakresie metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

Nie dotyczy

3.10. Rodzaje, tematyka i metodyka prac etapowych i egzaminacyjnych projektów.

Na kierunku budownictwo prace etapowe i projekty egzaminacyjne stanowią kluczowy element procesu kształcenia, umożliwiając weryfikację osiągnięcia efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji praktycznych.

Rodzaje prac obejmują projekty indywidualne i zespołowe realizowane w ramach przedmiotów projektowych, ćwiczeń oraz laboratoriów. Tematyka prac jest ściśle związana z zagadnieniami inżynierii lądowej i obejmuje m.in. projektowanie elementów konstrukcyjnych, projektowanie obiektów budowlanych, analizy statyczne konstrukcji, organizację i harmonogramowanie robót budowlanych, kosztorysowanie, a także zagadnienia z zakresu geotechniki i technologii materiałów.

Metodyka realizacji prac opiera się na wykorzystaniu obowiązujących norm i przepisów budowlanych, stosowaniu specjalistycznego oprogramowania inżynierskiego (np. programów do obliczeń statycznych, modelowania konstrukcji, kosztorysowania), a także na pracy z dokumentacją techniczną.

Projekty etapowe są realizowane w formie zadań praktycznych, które wymagają od studentów samodzielnego opracowania rozwiązań technicznych, przygotowania rysunków i obliczeń, a następnie ich prezentacji i obrony przed prowadzącym. Egzaminacyjne projekty końcowe, w tym prace dyplomowe, mają charakter kompleksowy i integrują wiedzę z różnych obszarów kształcenia, co pozwala na ocenę umiejętności projektowych, analitycznych oraz zdolności do samodzielnego rozwiązywania problemów inżynierskich. Całość procesu jest zgodna z wymaganiami profilu praktycznego z zachowaniem jakości kształcenia oraz zapewniając studentom przygotowanie do pracy w zawodzie inżyniera budownictwa.

Stopień osiągnięcia efektów uczenia się jest sprawdzany i oceniany przez nauczycieli akademickich na podstawie zasad określonych w sylabusach opracowanych przez koordynatorów przedmiotów. Nauczyciele akademicy wykorzystują w tym celu skalę ocen od 2 do 5. Stopień osiągnięcia efektów uczenia się oceniany jest przy zastosowaniu danego sposobu weryfikacji:

- egzaminu (pisemnego lub ustnego),
- kolokwium (pisemnego lub ustnego),
- oceny pracy i współpracy w grupie,
- projektu,
- pracy kontrolnej,
- pracy dyplomowej,
- prezentacji,
- raportu,
- sprawdzianu pisemnego,
- sprawozdania,
- testu kompetencyjnego,
- udziału w dyskusji.

Najczęściej wybieranymi metodami sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy lub wiedzy i umiejętności osiągniętych przez studentów w trakcie procesu kształcenia, są:

- kolokwium pisemne,
- sprawdzian pisemny,
- praca kontrolna,

- test kompetencyjny,
- egzamin pisemny.

Sprawdzanie i ocenianie efektów uczenia się w zakresie umiejętności oraz kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów w trakcie procesu kształcenia są:

- projekt,
- sprawozdanie,
- praca kontrolna,
- udział w dyskusji,
- raport.

3.11. Rodzaje, tematyka i metodyka prac dyplomowych ze szczególnym uwzględnieniem nabywania i weryfikacji osiągnięć przez studentów umiejętności praktycznych oraz kompetencji inżynierskich (w przypadku, gdy oceniany kierunek prowadzi do uzyskania tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera).

Prace dyplomowe (projekt inżynierski) na kierunku budownictwo mają na celu weryfikację osiągnięć przez studentów umiejętności praktycznych oraz kompetencji inżynierskich niezbędnych do wykonywania zawodu inżyniera budownictwa. Tematy prac dyplomowych ustalane są zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie 4 tego Kryterium. Prace dyplomowe realizowane na kierunku budownictwo mają przede wszystkim charakter projektowy, dzięki czemu studenci nabywają różnorodne umiejętności praktyczne niezbędne do podjęcia pracy w sektorze budowlanym. Temat pracy dyplomowej proponuje studentowi promotor. Promotorzy starają się ustalić tematy pracy zgodnie z zainteresowaniami dyplomanta oraz możliwościami dostępu do potrzebnych danych. Podczas wykonywania pracy dyplomowej inżynierskiej oraz egzaminu dyplomowego studenci uzyskują określone efekty uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności prowadzące do zdobycia kompetencji inżynierskich. Wykaz tematów prac dyplomowych (projektów inżynierskich) został przygotowany zgodnie z wytycznymi zawartymi w Załączniku nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających” (punkt 6).

3.12. Sposoby dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów (np. testy, prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, raporty, zadania wykonane przez studentów, projekty zrealizowane przez studentów, wypełnione dzienniczki praktyk, prace artystyczne, prace dyplomowe, protokoły egzaminów dyplomowych).

Dokumentowanie efektów uczenia się osiągniętych przez studentów prowadzi się w sposób systematyczny poprzez ocenę przebiegu procesu kształcenia, warunków jego realizacji, dokumentacji dydaktycznej oraz weryfikację efektów uczenia się. Monitorowanie tego procesu podejmuje się na podstawie dokumentacji przebiegu procesu dydaktycznego – zaleca się przechowywanie prac etapowych, prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych w wersji papierowej lub elektronicznej przez okres trwania cyklu kształcenia dla studiów określonego stopnia.

Zgodnie z [Instrukcją Prorektora ds. Kształcenia z dnia 1 października 2019 roku w sprawie weryfikacji efektów uczenia się na kierunku studiów w Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy](#) weryfikacja i dokumentowanie efektów uczenia się jest realizowane za pomocą:

- a) prac etapowych, zaliczeniowych i egzaminacyjnych związanych z założonymi w programie przedmiotu efektami, opatrzonych oceną z komentarzem,
- b) wypełnienia protokołu zajęć i złożenia w jednostce naukowo-dydaktycznej,
- c) wypełnienia karty weryfikacji efektów zajęć dydaktycznych,
- d) przeprowadzenia zaliczeń i egzaminów, w tym wynikających z sesji poprawkowej i dodatkowej sesji zaliczeniowej.

O prawidłowe funkcjonowanie systemu dokumentacji i weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się na kierunku budownictwo dba WSZJK. [Uchwała Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki z dnia 1 października 2023 r. w sprawie: instrumentów Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia](#) wraz [Instrukcją dotyczącą weryfikacji, dokumentowania i archiwizacji dokumentacji potwierdzającej osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się](#) wskazują, że weryfikacja i dokumentowanie efektów uczenia się osiąganych na zajęciach realizowane są przez prowadzącego zajęcia przez cały cykl kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia. Prowadzący składa w Jednostce Badawczo-Kształceniowej następujące dokumenty:

- a) przed rozpoczęciem zajęć:
  - program przedmiotu
- b) po zakończeniu zajęć:
  - prace etapowe
  - prace zaliczeniowe i egzaminacyjne
  - karty ewaluacyjne zajęć dydaktycznych
  - protokoły zaliczeń i egzaminów

Efekty uczenia się uzyskiwane przez studentów w formie zajęć e-learningowych i b-learningowych są dokumentowane w formie elektronicznej na platformie edukacyjnej ONTE.

[Uchwała Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy z dnia 1 lipca 2025 roku w sprawie dokumentowania studenckich praktyk zawodowych](#) określa dokumentację składaną przez studenta w celu zaliczenia praktyki. Zgodnie z §1 ust. 1 Uchwały: „W celu udokumentowania odbycia studenckich praktyk zawodowych w Wyższej Szkole Gospodarki z siedzibą w Bydgoszczy wprowadza się następujące dokumenty:

1. Kartę Praktyk.
2. Ankietę dotyczącą studenckich praktyk zawodowych wypełnianą przez studenta.
3. Ankietę dotyczącą studenckich praktyk zawodowych wypełnianą przez Praktykodawcę.
4. Arkusz hospitacji praktyk zawodowych.
5. Inne dodatkowe dokumenty określone w programie praktyk dla danego obszaru (specjalności) studiów.

W trosce o efektywne zarządzanie zasobami przestrzennymi i zapewnienie stałego dostępu do dokumentacji kształcenia egzaminy i zaliczenia mogą również być przeprowadzone w formie zdalnej na platformie ONTE i przechowywane są na serwerze platformy wraz z wynikami. Egzaminy są ukierunkowane na sprawdzenie wiedzy na poziomie wyższym niż sama znajomość zagadnień (poziom zrozumienia zagadnień, umiejętność analizy i syntezy informacji oraz rozwiązywania problemów).

W trosce o efektywne zarządzanie zasobami przestrzennymi i zapewnienie stałego dostępu do dokumentacji kształcenia Uczelnia umożliwia archiwizację prac etapowych studentów w obszarach komplementarnych na platformie ONTE. Do archiwizacji osiągniętych efektów uczenia się stosuje się m.in. następujące rodzaje zasobów:

1. Zasoby typu „zadanie” umożliwiające studentom przesyłanie plików z wykonanymi przez nich zadaniami.
2. Zasoby typu „test” wykorzystywane do ćwiczeń, sprawdzania swojej wiedzy przez studentów we własnym zakresie oraz testy zaliczeniowe sprawdzające opanowanie materiału z danego przedmiotu.
3. Zasoby typu „forum” umożliwiające dyskusję pomiędzy użytkownikami. Do archiwizacji efektów uczenia się wykorzystuje się fora ćwiczeniowe, na których studenci dyskutują na wyznaczone przez prowadzącego tematy.

Platforma umożliwia prowadzącemu ocenę zadań, testów i aktywności na forum oraz udzielenie studentom informacji zwrotnej.

3.13. Wyniki monitoringu losów absolwentów okazujące stopień przydatności na rynku pracy efektów uczenia się osiągniętych na ocenianym kierunku oraz luki kompetencyjne, jak również informacje dotyczące kontynuowania kształcenia przez absolwentów ocenianego kierunku.

Monitoring losów absolwentów w Wyższej Szkole Gospodarki prowadzony jest od 2005 roku. Do 2016 roku opierał się przede wszystkim na wewnętrznych badaniach ankietowych realizowanych wśród absolwentów. Koordynacją badań zajmowało się Biuro Karier WSG oraz Pracownia Analiz Społecznych i Rynkowych Instytutu Nauk Społecznych WSG. Wyniki raportów były wykorzystywane w procesach doskonalenia jakości kształcenia oraz przekazywane władzom dziekańskim.

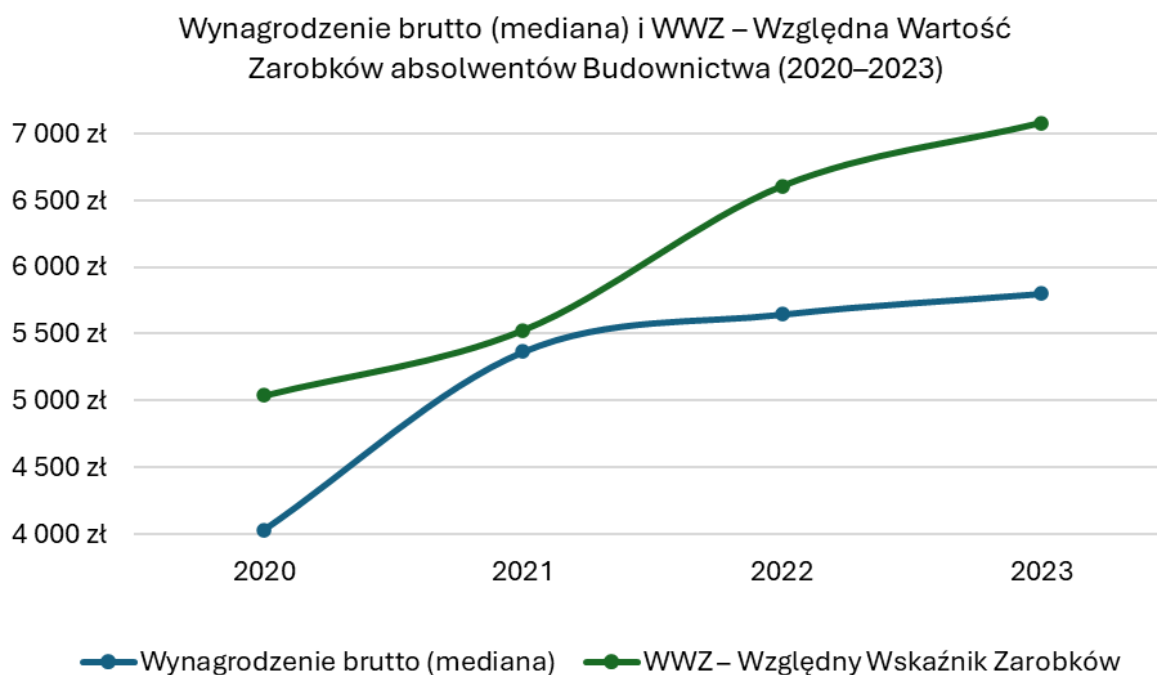
Od 2016 r. monitoring losów absolwentów odbywa się w ramach Ogólnopolskiego Systemu Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów Szkół Wyższych (ELA), który korzysta z danych automatycznie pozyskiwanych z rejestrów administracyjnych (m.in. ZUS i POL-on). Dzięki temu uczelnia otrzymuje ustandaryzowane, porównywalne i obiektywne informacje dotyczące zatrudnienia, czasu poszukiwania pracy, poziomu wynagrodzeń, kontynuacji kształcenia oraz innych wskaźników opisujących sytuację zawodową absolwentów.

Podsumowanie monitoringu losów absolwentów Budownictwa (ELA, lata 2020–2023)

Analiza danych ELA dla kierunku Budownictwo w latach 2020–2023 potwierdza bardzo dobrą sytuację zawodową absolwentów. Średni czas poszukiwania pracy wyniósł 0,35 miesiąca, co oznacza niemal natychmiastowe podejmowanie zatrudnienia po ukończeniu studiów. Wynagrodzenia rosły systematycznie i osiągnęły średnio 5210,66 zł brutto (mediana), a wartość Względego Wskaźnika Zarobków (WWZ)- czyli mediany wynagrodzeń absolwentów danego kierunku do mediany wynagrodzeń wszystkich osób pracujących w Polsce o podobnym wieku i doświadczeniu zawodowym, utrzymywała się na wysokim poziomie (0,83).

Najwyższe bezrobocie odnotowano w 2020 roku (11,22%), co było związane z wpływem pandemii COVID-19 na rynek pracy. W kolejnych latach wskaźnik ten spadł do bardzo niskich wartości (średnie

3,90%, gdzie Względny Wskaźnik Bezrobocia wyniósł 0,62), potwierdzając stabilność zatrudnienia w branży oraz wysoką przydatność kompetencji nabywanych na kierunku.

Źródło: [Znajdź kierunek | ELA](#)

Dane te jednoznacznie wskazują, że absolwenci Budownictwa są dobrze przygotowani do pracy, szybko znajdują zatrudnienie i osiągają konkurencyjne wynagrodzenia, co potwierdza skuteczność praktycznego modelu kształcenia oraz adekwatność efektów uczenia się do oczekiwań rynku. Dodatkowo znacząca część studentów niestacjonarnych podejmuje zatrudnienie w branży budowlanej już w trakcie studiów, co potwierdza praktyczny charakter kierunku oraz wysoki poziom przydatności nabywanych kompetencji w środowisku zawodowym.

Dane z systemu ELA stanowią obecnie podstawowy element raportowania na poziomie instytutów, wydziałów i kolegiów. Wyniki analiz oraz wnioski są przedstawiane Senackiej Podkomisji ds. Jakości Kształcenia, a także przekazywane dyrektorom instytutów oraz dziekanom. Informacje te służą do planowania działań doskonalących programy studiów oraz dostosowywania efektów uczenia się do aktualnych potrzeb rynku pracy.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	-	-

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

4.1. Liczby, struktury kwalifikacji oraz dorobku naukowego/artystycznego nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia ze studentami na ocenianym kierunku, jak również ich kompetencji dydaktycznych (z uwzględnieniem przygotowania do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz w językach obcych). W tym kontekście warto wymienić najważniejsze osiągnięcia dydaktyczne jednostki z ostatnich 5 lat w zakresie ocenianego kierunku studiów (własne zasoby dydaktyczne, podręczniki autorstwa kadry, miejsca w prestiżowych rankingach dydaktycznych, popularyzacja).

Kadra prowadząca zajęcia dydaktyczne na kierunku budownictwo w Kolegium Nauk Technicznych stanowi:

- 22 nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy w ramach umowy o pracę, w tym:
  - 2 doktorów habilitowanych: 2 doktorów habilitowanych nauk inżynierijno-technicznych z dorobkiem naukowym w dyscyplinie inżynieria lądowa, geodezja i transport w zakresie budownictwo,
  - 8 doktorów: 3 doktorów nauk inżynierijno-technicznych z dorobkiem naukowym w dyscyplinie inżynieria lądowa, geodezja i transport w zakresie budownictwo, 1 doktor nauk ścisłych i przyrodniczych z dorobkiem naukowym w dyscyplinie matematyczna, 1 doktor nauk społecznych z dorobkiem naukowym w dyscyplinie ekonomia i finanse, 1 doktor nauk społecznych z dorobkiem naukowym w dyscyplinie nauki socjologiczne, 1 doktor nauk humanistycznych z dorobkiem naukowym w dyscyplinie nauki o kulturze i religii, 1 doktor nauk humanistycznych z dorobkiem naukowym w dyscyplinie filozofia.
  - 4 pracowników z tytułem zawodowym magistra inżyniera w zakresie budownictwo,
  - 8 pracowników z tytułem zawodowym magistra w zakresie: wychowanie techniczne, politologia, pedagogika, teologia, fizyka, matematyka, filologia angielska, administracja.

- 20 pracowników zatrudnionych w dodatkowym miejscu pracy, w tym:
  - 1 profesora: profesor nauk inżynierijno-technicznych z dorobkiem naukowym w dyscyplinie inżynieria lądowa, geodezja i transport w zakresie budownictwo,
  - 4 doktorów habilitowanych: 2 doktorów habilitowanych nauk inżynierijno-technicznych z dorobkiem naukowym w dyscyplinie inżynieria lądowa, geodezja i transport w zakresie budownictwo, 1 doktor habilitowanych nauk rolniczych w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo, 1 doktor habilitowany nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki farmaceutyczne;
  - 10 doktorów: 7 doktorów nauk inżynierijno-technicznych z dorobkiem naukowym w dyscyplinie inżynieria lądowa, geodezja i transport w zakresie budownictwo, 1 doktor nauk inżynierijno-technicznych z dorobkiem naukowym w dyscyplinie inżynieria lądowa, geodezja i transport w zakresie geodezja, 1 doktor nauk społecznych z dorobkiem naukowym w dyscyplinie nauki prawne, 1 doktor nauk społecznych z dorobkiem naukowym w dyscyplinie ekonomia i finanse;
  - 4 pracowników z tytułem zawodowym magistra inżyniera w zakresie: budownictwo (3 osoby), bezpieczeństwo pożarowe (1 osoba),
  - 1 pracownika z tytułem zawodowym magistra w zakresie: prawo.

Większość pracowników prowadzących zajęcia na kierunku budownictwo, zatrudnionych w podstawowym oraz dodatkowym miejscu pracy, posiada dorobek naukowy w postaci publikacji w czasopiśmie krajowych oraz zagranicznych.

Liczba nauczycieli akademickich z dorobkiem naukowym w dziedzinie nauk inżynieryjno-technicznych w dyscyplinie inżynieria lądowa, geodezja i transport w zakresie budownictwo wynosi 22 osoby i w zakresie geodezja 1 osoba, w tym osoby zatrudnione są w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy w ramach umowy o pracę: 9 osób (w zakresie budownictwo - dwóch doktorów habilitowanych, trzech doktorów i czterech magistrów inżynierów).

Liczebność kadry z dorobkiem naukowym w dziedzinie nauk inżynieryjno-technicznych w dyscyplinie inżynieria lądowa, geodezja i transport w zakresie budownictwo w stosunku do liczby wszystkich studentów wynosi 22:82 w przybliżeniu 1:4.

Większość nauczycieli akademickich jest zatrudniona w Wyższej Szkole Gospodarki jako podstawowym miejscu pracy (22:20) i ponad 50% (75,3%) godzin programu kierunku budownictwo prowadzonych jest przez nauczycieli akademickich, którzy są zatrudnieni na WSG (1930 realizowanych godzin przez osoby zatrudnione na WSG/2562 godzin ogółem na uruchomionych semestrach).

Kadra prowadząca kształcenie na kierunku „budownictwo”, oprócz dorobku naukowego, posiada duże doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią, także w ramach współpracy z podmiotami gospodarczymi w kraju i za granicą. Dorobek zawodowo-praktyczny kadry prowadzącej kształcenie jest zgodny z opisem efektów kierunkowych dotyczących umiejętności. Nauczyciele posiadają uprawnienia budowlane do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń. Są czynnymi członkami Kujawsko - Pomorskiej Izby Inżynierów Budownictwa. Mają bogate doświadczenie zawodowe w projektowaniu i budowie budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej, obiektów przemysłowych, obiektów drogowych i mostowych zarówno w kraju jak i poza jego granicami. Kilku pracowników prowadzi własną działalność gospodarczą z zakresu specjalistycznego projektowania, obsługi inwestycyjnej w budownictwie lub sprawuje funkcje kierownika przy budowie obiektów. Zajęcia praktyczne prowadzone są przez specjalistów z zakresu nauczanej dyscypliny. Pozwala to przekazywać studentom przede wszystkim praktyczne, inżynierskie umiejętności i kompetencje.

Nauczyciele akademicy posiadają wieloletnie doświadczenie dydaktyczne, potwierdzone osiągnięciami w tym zakresie. Wielu z nauczycieli w swojej karierze zawodowej uczestniczyło w kształtowaniu lub tworzeniu programów studiów. Pracownicy KNT pełnili rolę ekspertów przy aktualizacji sektorowej ramy kwalifikacji (SRK) w sektorze budownictwo (ekspert Kategoria VIII – Edukacja formalna - szkolnictwo wyższe z zakresu budownictwa, ekspert Kategoria IX – Edukacja formalna – zawodowa edukacja formalna z zakresu budownictwa). Sektorowe Ramy Kwalifikacji (SRK) stanowią rozwinięcie zapisów Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK) zgodnie z założeniami Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK).

Nauczyciele akademicy podejmują również działania w zakresie popularyzacji kierunku. Budowanie pozytywnego wizerunku szkolnictwa zawodowego Kolegium Nauk Technicznych realizuje poprzez współpracę ze szkołami ponadgimnazjalnymi oraz instytucjami kształcenia ustawicznego. Do głównych celów współpracy należy rozwijanie wśród młodzieży zainteresowania budownictwem oraz pogłębianie wiedzy i umiejętności budowlanych, kształtowanie nawyku doskonalenia zawodowego

u uczniów i absolwentów szkół o profilu budowlanych oraz lepsze przygotowanie uczniów do podejmowania dalszego kształcenia na kierunkach budowlanych w szkołach wyższych. W ramach współpracy:

- uruchomiono studia podyplomowe „Budownictwo - studia dla nauczycieli” – dzięki którym nauczyciele mają możliwość pogłębić wiedzę budowlaną, przenosząc ją na grunt edukacji w szkołach. Studia trwały 3 semestry i stanowiły jedną z form samokształcenia w trakcie realizacji kolejnych stopni awansu zawodowego nauczycieli;
- przy organizacji Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Budowlanych, ufundowano nagrody dla zwycięzców eliminacji okręgowych, nauczyciele akademicy zasiadali w jury konkursu, a także zrealizowano cyklu dodatkowych, specjalistycznych zajęć dla najzdolniejszych uczniów Zespół Szkół Budowlanych im. Jurija Gagarina w Bydgoszczy biorących udział w finale ogólnopolskim;
- prowadzono otwarte wykłady dla młodzieży ponadgimnazjalnej w następujących szkołach:
  - Zespół Szkół Budowlanych im. Jurija Gagarina w Bydgoszczy,
  - I LO im. Cypriana Kamila Norwida w Bydgoszczy,
  - VII LO im. Janusza Kusocińskiego w Bydgoszczy,
  - Zespół Szkół Mechanicznych nr 1 w Bydgoszczy,
  - Zespół Szkół im. Ziemi Dobrzyńskiej w Nadrożu,
  - Zespół Szkół Inżynierii Środowiska w Toruniu,
  - Zespół Szkół Technicznych w Toruniu,
  - Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego i VIII LO,
  - Zespół Szkół Mechanicznych Elektrycznych i Elektronicznych,
  - Zespół Szkół Samochodowych w Toruniu,
  - Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Brodnicy.

Wyższa Szkoła Gospodarki wraz z Uniwersytetem Kazimierza Wielkiego, Politechniką Bydgoską od 2010 r. corocznie organizuje Bydgoski Festiwal Nauki. Celem Festiwalu jest popularyzacja nauki, kultury i sztuki, promocja wśród mieszkańców Bydgoszczy i regionu najważniejszych osiągnięć naukowych, technicznych, a także rozbudzenie zainteresowań szeroko rozumianą kulturą i sztuką. Bydgoski Festiwal Nauki jest największym tego typu wydarzeniem w Bydgoszczy, w którym czynnie uczestniczą pracownicy akademicy Kolegium Nauk Technicznych. Jako wieloletni współorganizator wydarzenia Instytut zaprezentował szereg ciekawych imprez dla uczestników w każdym wieku, od przedszkolaka po seniora, na przykład:

- Odkrywamy Świat Małego Budowlańca,
- Statyka w obiektach zabytkowych,
- Paradoksy, sofizmaty i ciekawostki matematyczne,
- Komputerowe modelowanie wybranych elementów konstrukcji,
- Projekt domku letniskowego w programie AutoCAD,
- Jak zbudować rekordowy most?,
- Odkrywki miejskie,
- Ile naprawdę kosztuje dom? - dlaczego projekt to nie tylko rysunek
- Budynki zielone – budynkami przyszłości,
- Od teorii do praktyki – droga zawodowa architekta,
- Odkrywanie świata osób z niepełnosprawnościami za pomocą technologii VR,
- Przełam bariery niepełnosprawności. Warsztaty wirtualnej rzeczywistości.

Osoby prowadzące zajęcia na kierunku budownictwo posiadają kompetencje dydaktyczne związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość umożliwiające prawidłową realizację zajęć.

Wdrożeniem i koordynacją kształcenia zdalnego na Uczelni zajmuje się Pracownia Dydaktyki Mieszanej, wchodząca w skład Pionu Kształcenia. Głównymi narzędziami wykorzystywanymi do tego celu są: platforma zdalnego nauczania (zwana dalej platformą ONTE) oraz narzędzie pracy synchronicznej jakim jest aplikacja MS Teams. W związku z rozszerzeniem wykorzystania nowoczesnych metod kształcenia na odległość, szkolenia podnoszące cyfrowe kompetencje kadry stały się nieodłącznym elementem działalności Pracowni Dydaktyki Mieszanej. W tym celu organizowane są szkolenia i webinaria z wykorzystania LMS i opracowywania materiałów do zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, szkolenia z metodyki prowadzenia zajęć przez MS Teams oraz webinaria z przeprowadzania egzaminów i zaliczeń zdalnych. Na platformie kształcenia zdalnego ONTE zaimplementowany został obszar „Poradnika”, w którym materiały wspomagające proces tworzenia materiałów e-learningowych oraz interaktywnych form aktywizujących. W ramach tego obszaru każdy pracownik naukowo-dydaktyczny ma dostęp do bezpłatnych e-learningowych szkoleń z nowoczesnych narzędzi kształcenia zdalnego, rozbudowanej bazy nagrań ze szkoleń, instruktaży wideo oraz infografik. Dodatkowo kadra naukowo- dydaktyczna ma możliwość korzystania ze szkoleń indywidualnych, oferowanych przez Pracownię Dydaktyki Mieszanej w formie stacjonarnej lub zdalnej. W biurze Pracowni zostało stworzone specjalne stanowisko do pracy indywidualnej dla prowadzących, z którego pracownicy mogą również korzystać poprzez udostępnienie pulpitu zdalnego. W przypadku wątpliwości związanych z metodami lub technikami kształcenia na odległość, potrzeby szkolenia indywidualnego lub chęci skorzystania ze sprzętu i oprogramowania oferowanego przez Uczelnię, każdy prowadzący ma możliwość korzystania z tego stanowiska w godzinach pracy biura.

Część kadry nauczycieli akademickich jest także przygotowana do prowadzenia zajęć w języku obcym.

4.2. Obsady zajęć, ze szczególnym uwzględnieniem zajęć, które prowadzą do osiągnięcia przez studentów umiejętności praktycznych oraz kompetencji inżynierskich (w przypadku, gdy oceniany kierunek prowadzi do uzyskania tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera).

Zgodnie z [Ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce \(z późn. zm.\)](#) ponad 50% godzin zajęć na kierunku budownictwo prowadzone jest przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w WSG w Bydgoszczy, jako podstawowym miejscu pracy. Zajęcia są prowadzone przez wykładowców oraz specjalistów z branży, którzy posiadają zarówno wiedzę teoretyczną, jak i praktyczne doświadczenie. Przy obsadzie zajęć dydaktycznych na kierunku „budownictwo” uwzględnia się przede wszystkim posiadane przez nauczyciela kwalifikacje, w tym posiadane stopnie i tytuły naukowe poświadczane dyplomem i dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią, przygotowanie i doświadczenie dydaktyczne.

W szczególności zajęcia, które prowadzą do osiągnięcia przez studentów umiejętności praktycznych oraz kompetencji inżynierskich są prowadzone przez nauczycieli akademickich łączących działalność naukową i zawodową oraz osoby posiadające doświadczenie praktyczne i przygotowanie w dziedzinie nauk inżynieryjno-technicznych.

Główne zasady przydzielania zajęć dydaktycznych i ocena obsady:

- obsadę proponuje Katedra Budownictwa i Projektowania Inżynierskiego WSG,
- przy powoływaniu nauczycieli akademickich do odpowiednich komisji egzaminów dyplomowych brane są pod uwagę kwalifikacje,
- ocena obsady zajęć następuje w trakcie okresowej oceny nauczycieli akademickich, prowadzonej zgodnie z zasadami określonymi w odpowiednich zarządzeniach wewnętrznych;
- informacje o nieprawidłowościach w obsadzie i sposobie prowadzenia poszczególnych zajęć są pozyskiwane poprzez ankietyzację zajęć prowadzoną wśród studentów, protokołów z hospitowania zajęć oraz od przedstawicieli Samorządu Studenckiego,
- podczas przydziału zajęć uwzględniane są opinie studentów na temat nauczyciela wyrażone w ankietach.

4.3. Łączenia przez nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia działalności dydaktycznej z działalnością naukową lub zawodową.

Pracownicy zatrudnieni na kierunku budownictwo poprzez swoje kwalifikacje, kompetencje, doświadczenie zawodowe, dydaktyczne i naukowe realizują kształcenie o profilu praktycznym. W większości przypadków posiadają stosowne doświadczenie zawodowe lub naukowe, które wykorzystywane jest przez nich w pracy dydaktycznej. Doświadczenie dydaktyczne większości kadry wynika nie tylko z długoletniej pracy w szkolnictwie wyższym, ale także z doświadczenia praktycznego zdobytego poza Uczelnią i spełnia kryteria połączenia dydaktyki z działalnością zawodową. Dlatego też, w KNT zajęcia są przydzielane nauczycielom akademickim nie tylko z uwzględnieniem stopnia lub tytułu naukowego, ale także w zgodzie z posiadanym doświadczeniem praktycznym. Zajęcia prowadzą praktycy, czyli osoby, które pracowały lub aktualnie pracują zawodowo w sektorze budownictwa.

4.4. Założenia, cele i skuteczność prowadzonej polityki kadrowej, z uwzględnieniem metod i kryteriów doboru oraz rekrutacji kadry, sposobów, zasad i kryteriów oceny jakości kadry oraz udziału w tej ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także wykorzystania wyników oceny w rozwoju i doskonaleniu kadry.

W Uczelni przywiązuje się dużą wagę do właściwego doboru kadry nauczycieli akademickich i rozwoju pracowników. Priorytetami polityki kadrowej są:

- pozyskiwanie pracowników z bogatym dorobkiem naukowym związanym z dyscyplinami, do których przyporządkowane są efekty uczenia się na danym kierunku studiów;
- pozyskiwanie pracowników z doświadczeniem dydaktycznym;
- pozyskiwanie pracowników z doświadczeniem praktycznym pozwalającym na prawidłową realizację zajęć;
- zatrudnianie osób spoza szkolnictwa wyższego w charakterze ekspertów branżowych;
- dbanie o rozwój młodych pracowników naukowo-dydaktycznych.

Uczelnia przy doborze kadry dydaktycznej, kieruje się kompetencjami kandydatów, ich doświadczeniem dydaktycznym, dorobkiem naukowym, jak również uznaniem w środowisku akademickim i branżowym. Umowy z pracownikami naukowo-dydaktycznymi zawierane są po raz pierwszy na czas określony. W trosce o wysoki poziom kształcenia, decyzje o kontynuacji współpracy podejmowane są tylko w przypadku pozytywnej oceny pracownika. W przeciwnym razie, rezygnuje się z dalszej współpracy. Niezwykle istotne dla dalszego rozwoju kierunku staje się tworzenie właściwych

warunków dla dynamicznego rozwoju młodej kadry naukowo-dydaktycznej pod opieką doświadczonych samodzielnych nauczycieli akademickich – służą temu m.in. naukowe zebrania pracowników oraz system wsparcia rozwoju naukowego.

Stabilizacji kadrowej sprzyja polityka uczelni m.in w zakresie informacji o:

- podstawie zatrudnienia pracowników uczelni, jaką jest umowa o pracę,
- tworzeniu warunków do promowania i rozwoju przedsiębiorczości akademickiej, w tym prowadzenia działalności gospodarczej,
- tworzeniu warunków do promowania i rozwoju ekonomii społecznej, w tym aktywizowania członków wspólnoty akademickiej w różnych formach podmiotów ekonomii społecznej i innych organizacjach społecznych,
- możliwości tworzenia spółdzielni akademickich, między innymi w formie spółdzielni socjalnych jako przedsiębiorstw społecznych, w tym z udziałem członków wspólnoty akademickiej,
- przysługujących nauczycielom akademickim praw do urlopów w wymiarze określonym w Ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce,
- przysługujących pozostałym pracownikom urlopów w wymiarze określonym w kodeksie pracy.

Zgodnie ze statutem i prowadzoną polityką uczelnia:

- stwarza warunki do rozwoju zawodowego (w tym naukowego) nauczycieli akademickich oraz innych pracowników,
- wspiera rozwój zawodowy i osobisty członków wspólnoty akademickiej, w tym w postaci systemów stypendialnych i grantowych,
- realizuje seminaria, konferencje i kongresy oraz inne formy organizacji nauki,
- tworzy mechanizmy ułatwiające godzenie życia zawodowego z rodzinnym oraz zaangażowaniem obywatelskim,
- może tworzyć wyodrębnione fundusze w celu zabezpieczenia form wsparcia członków wspólnoty akademickiej.

System oceny jakości kadr

Podstawę prawną oceny nauczycieli akademickich stanowi Art. 128 Ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku - Prawo o szkolnictwie wyższym. Na mocy §45 obowiązującego [Statutu WSG](#) oraz [Uchwały Senatu WSG z dnia 8 stycznia 2025 w sprawie okresowej oceny nauczycieli akademickich](#), ocenę okresową przeprowadza się co najmniej raz na dwa lata lub na wniosek kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej.

Ocenę okresową nauczycieli akademickich przeprowadza się wykorzystując do tego celu wzorcowy kwestionariusz oceny. Wypełniany przez nauczyciela akademickiego kwestionariusz opiniowany jest przez bezpośredniego przełożonego i Komisję Oceniającą powołaną w trybie §2 w/w Uchwały Senatu WSG. Ocena dotyczy całokształtu działalności nauczyciel akademickiego w głównych zakresach: naukowo-badawczym, dydaktycznym, organizacyjnym.

Uzyskanie negatywnej oceny przez nauczyciela akademickiego skutkuje kolejną oceną po upływie roku, a dwie oceny negatywne - rozwiązaniem stosunku pracy z ocenianym nauczycielem akademickim. Rozmowa dziekana z ocenianym nauczycielem akademickim ma na celu zaproponowanie wszystkich

form pomocy, np. przyznanie stypendium naukowego, przekazanie środków finansowych na realizację badań lub staż naukowy (grant wewnątrzuczelniany) w celu uzyskania oceny pozytywnej.

Polityka kadrowa Uczelni zakłada rekrutację młodej kadry także spośród najlepszych absolwentów kierunku budownictwa. Osoby, które podczas studiów wykazywały się ponadprzeciętnym talentem, pracowitością i zaangażowaniem, są identyfikowane i zachęcane do kontynuowania kariery naukowej oraz podjęcia pracy na Uczelni. W ciągu ostatnich lat zatrudniono czterech absolwentów (jeden na umowę o pracę, trzech na umowy cywilno-prawne), którzy zasilili zespoły dydaktyczne, przyczyniając się do wzmocnienia kadry.

Polityka kadrowa obejmuje zasady rozwiązywania konfliktów i reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa oraz wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie, a także formy pomocy ofiarom. W WSG obowiązuje polityka przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji, przyjęta [Uchwałą Kolegium ws. Przyjęcia Regulaminu przeciwdziałania przemocy, dyskryminacji i molestowaniu seksualnemu z dnia 1 października 2018 r.](#) Zgodnie z wymienionym dokumentem pracodawca jest odpowiedzialny za kształtowanie zasad współżycia społecznego w miejscu pracy i w związku z pracą wykonywaną przez pracowników. Za rozstrzygnięcie skarg oraz rozpatrywanie wniosków zgłaszanych przez studentów odpowiedzialny jest Rektor. Podczas organizowanych spotkań ze studentami poświęconych kształceniu porusza się kwestie podejmowanych decyzji i rozstrzygnięć oraz rozpatrywanych wniosków i skarg, a ewentualne wnioski Dziekan przedstawia na posiedzeniu Rady Dyrektorów, która formułuje postulaty w tym zakresie i przekazuje Rektorowi.

4.5. System wspierania i motywowania kadry do rozwoju zawodowego, naukowego lub artystycznego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych.

Pierwszym działaniem mającym na celu motywowanie członków kadry prowadzącej kształcenie do rozpoznawania własnych potrzeb rozwojowych i wszechstronnego doskonalenia jest pozyskiwanie odpowiedniej kadry do pracy, pod kątem:

- perspektywy organizacyjnej, w tym pozyskiwanie ludzi kompetentnych technicznie,
- perspektywy psychospołecznej.

Proces doboru i adaptacji nowego pracownika jest opisany w procedurze postępowania w sprawach personalnych w WSG, opracowany przez członka Senatu, odpowiedzialnego za politykę kadrową, czyli Wicekanclerza. Materiał ten został ponownie zaprezentowany przez Wicekanclerza na Kolegium Rozszerzonym 28 lutego 2023 r.

Pracownicy (kadra prowadząca kształcenie) są informowani przez kierownictwo katedry o celach i zadaniach uczelni, o jej strategii, tak aby mogli utożsamiać się z firmą poprzez akceptację i zgodność celów osobistych z celami firmy. Elementem wpływającym na motywację pracowników jest formalny feedback, czyli ocena pracownicza. Ma ona na celu zebranie i kodyfikowane informacji, które doprowadzają do:

- rozwijanie talentów,
- korekty wynagrodzeń.

- Jeśli wyniki oceny pracowniczej znacznie różnią się oczekiwanych rezultatów rozmowy oceniającej opracowany zostaje nowy plan pracy, który pozwoli wyeliminować rozbieżności pomiędzy rzeczywistymi a wymaganymi wynikami.

Plan pracy zawiera:

- konkretne cele,
- harmonogram ich osiągnięcia,
- kolejne działania,
- oczekiwanie wyniki,
- niezbędne szkolenia lub zasoby.

Wśród zadań Uczelni zdefiniowanych w dokumentacji strategicznej znajduje się między innymi wspieranie rozwoju naukowego nauczycieli akademickich. Rozwój, na który stawia Uczelnia, dotyczy m.in. uzyskiwania przez nauczycieli akademickich wyższych stopni lub tytułu naukowego. Może to dotyczyć na przykład:

- grantów naukowych na realizację projektów indywidualnych i zespołowych,
- stypendiów doktorskich,
- płatnych urlopów naukowych,
- nauki języków obcych,
- finansowania i współfinansowania wewnętrznych i zewnętrznych studiów podyplomowych, szkoleń i innych form kształcenia ustawicznego,
- obniżenia pensum
- wyjazdów zagranicznych w ramach programu Erasmus+.

Działania uczelni zmierzają do budowania lojalności i zwiększania zaangażowania pracowników w realizację celów i misji uczelni. W związku z powyższym, uczelnia kontynuuje system motywacyjno-integracyjny oparty na filarach motywacji finansowej i pozafinansowej.

Finansowe motywowanie kadry opiera się przede wszystkim na systemie premiowym uzależnionym ściśle od efektów realizowanych zadań i nakładu pracy pracownika. Stosowane są systemy premii strategicznych (związane z poziomem realizacji celów strategicznych jednostki), premie zadaniowe (za realizację ponadstandardowych zadań), premie projektowe (za koordynację i efektywność realizowanych projektów) oraz bony premiowe z możliwością ich wykorzystywania na dowolną usługę z oferty uczelni.

Motywowanie pozafinansowe związane jest głównie z obszarem realizacji idei work-life-blance, benefitów, realizowane z wykorzystaniem programów ubezpieczeniowych oraz programów wsparcia rodzinno-socjalnego, sportowego i rekomendacji zachowań prozdrowotnych.

Ponadto, w bieżącym roku akademickim uczelnia ukierunkowała swoje działania, z zamiarem kontynuacji, na rozbudowę programów integracyjnych. Opinie pracowników potwierdzają znaczenie motywacyjne organizowanych imprez/eventów skupiających społeczność akademicką. Celem uczelni jest organizacja przynajmniej jednego spotkania w roku akademickim, będącego pretekstem do wspólnego, pozazawodowego spełnienia czasu. Dostrzega się również istotność wyznaczania zadań grupowych/zespołowych umożliwiających integrację i współzawodnictwo w zakresie ich realizacji.

Aktywizacja kadry do zaangażowania w działalność społeczną prowadzoną przez uczelnię jest również jednym z podstawowych filarów integracji pracowników. W każdym roku WSG organizuje spotkania w formie warsztatów integracyjnych, których tematykę wybierają sami pracownicy.

W ramach podnoszenia kompetencji dydaktycznych prowadzone są systematyczne szkolenia wewnętrzne dla kadry nauczycieli akademickich m.in.: Szkolenie z obsługi MS Teams, Prowadzenie skutecznych prezentacji i wystąpień publicznych, Wykorzystanie narzędzi Office 365 w dydaktyce, Prince 2 Foundation, Analiza danych biznesowych, Wizualizacja danych biznesowych, MS Office w pracy Dziekanatu, Tworzenie materiałów e-learningowych, Przygotowanie do prowadzenia szkoleń on-line, Zarządzanie działaniami rozwojowymi studentów oraz Tworzenie interaktywnych materiałów edukacyjnych. W związku z rozszerzeniem wykorzystania nowoczesnych metod kształcenia na odległość szkolenia podnoszące cyfrowe kompetencje kadry stały się nieodłącznym elementem działalności Pracowni Dydaktyki Mieszanej, wchodzącej w skład Pionu Kształcenia uczelni. W tym celu organizowane są szkolenia i webinaria z wykorzystania LMS i opracowywania materiałów do zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, szkolenia z metodyki prowadzenia zajęć przez MS Teams oraz webinaria z przeprowadzania egzaminów i zaliczeń zdalnych. Na platformie kształcenia zdalnego ONTE zaimplementowany został obszar „Poradnika”, w którym materiały wspomagające proces tworzenia materiałów e-learningowych oraz interaktywnych form aktywizujących. W ramach tego obszaru każdy pracownik naukowo-dydaktyczny ma dostęp do bezpłatnych e-learningowych szkoleń z nowoczesnych narzędzi kształcenia zdalnego, rozbudowanej bazy nagrań ze szkoleń, instruktaży wideo oraz infografik. Dodatkowo kadra naukowo-dydaktyczna ma możliwość korzystania ze szkoleń indywidualnych, oferowanych przez Pracownię Dydaktyki Mieszanej w formie stacjonarnej lub zdalnej. W biurze Pracowni zostało stworzone specjalne stanowisko do pracy indywidualnej dla prowadzących, z którego pracownicy mogą również korzystać poprzez udostępnienie pulpitu zdalnego. W przypadku wątpliwości związanych z metodami lub technikami kształcenia na odległość, potrzeby szkolenia indywidualnego lub chęci skorzystania ze sprzętu i oprogramowania oferowanego przez Uczelnię, każdy prowadzący ma możliwość korzystania z tego stanowiska w godzinach pracy biura.

Projekty badawcze realizowane przez pracowników Uczelni, finansowane są zarówno ze środków wewnętrznych (własny fundusz grantowy), jak i zewnętrznych (MEiN, NCN, UE i inne). Niezależnie od źródła finansowania propozycje projektów podlegają w pierwszej kolejności opiniowaniu przez odpowiednie jednostki i gremia uczelniane. Ważną rolę pełni Komisja ds. Grantów. Jej zadaniem jest ocena wniosków o dofinansowanie indywidualnych i zespołowych wniosków o przyznanie grantu uczelnianego na działalność naukowo-badawczą. Granty finansowane są ze środków własnych Uczelni. Ocena dokonywana jest w oparciu o kryteria spodziewanych efektów naukowych (publikacje, patenty) aplikacyjności, związków z priorytetami badawczymi Uczelni, a także ścieżki rozwoju naukowego aplikanta (przewód doktorski, postępowanie habilitacyjne). Komisję powołuje prezydent w składzie: kanclerz, przedstawiciele podstawowych jednostek organizacyjnych Uczelni, przedstawiciel Działu Nauki oraz prorektor do spraw nauki, jako przewodniczący. Zgodnie z regulaminem grantów Komisja ds. Grantów w przypadku wysokonakładowego grantu, tj. powyżej 30 000 zł może powołać eksperta spoza Uczelni, do merytorycznej oceny grantu.

Inną formą wspomagania rozwoju naukowego nauczyciela akademickiego jest obniżenie pensum dydaktycznego (do 50%). Do obowiązków kadry naukowo-dydaktycznej należy prowadzenie prac

naukowo–badawczych. Dokumentowaniem prac badawczych zajmuje się Dział Nauki, który podlega prorektorowi ds. nauki i współpracy. Natomiast za prace badawcze wspierające działalność dydaktyczną odpowiada prorektor ds. kształcenia.

Szczególną formą wspierania podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników naukowo-dydaktycznych jest dofinansowanie wyjazdów w ramach programu Erasmus+ lub innych programów i form wymiany międzynarodowej ze środków własnych Uczelni.

Motywowanie członków kadry prowadzącej kształcenie do rozpoznawania własnych potrzeb rozwojowych i wszechstronnego doskonalenia opiera się również na pozyskiwaniu odpowiedniej kadry do pracy, pod kątem perspektywy merytorycznej, perspektywy organizacyjnej (w tym pozyskiwanie ludzi kompetentnych technicznie) oraz perspektywy psychospołecznej. Pracownicy (kadra prowadząca kształcenie) są informowani przez kierownictwo JBK o celach i zadaniach uczelni, o jej strategii, tak aby mogli utożsamiać się z nią poprzez akceptację i zgodność celów osobistych z celami Uczelni. Elementem wpływającym na motywację pracowników jest formalny feedback, czyli ocena pracownicza. Ma ona na celu zebranie i kodyfikowane informacji, które doprowadzają do rozwijania talentów oraz korekty wynagrodzeń.

W listopadzie 2021 został zapoczątkowany program „Harmonia w pracy – Komfort i zdrowie” został wdrożony w Wyższej Szkole Gospodarki 29 listopada 2021 roku. Celem programu jest poprawa komfortu pracy, zdrowia psychicznego i fizycznego pracowników oraz podniesienie efektywności i satysfakcji zawodowej. Projekt obejmuje wszystkich pracowników uczelni i stanowi element strategii WSG w zakresie zarządzania zasobami ludzkimi. Program opiera się na założeniu, że najważniejszym zasobem organizacji są jej pracownicy. Nowoczesny i świadomy pracodawca tworzy warunki sprzyjające harmonii między życiem zawodowym a prywatnym, co przekłada się na wyższą motywację, zaangażowanie i zdrowie zespołu. „Harmonia w pracy” jest narzędziem wspierającym kierowników w planowaniu pracy w sposób elastyczny i przyjazny pracownikom.

W ramach programu wprowadzono szereg rozwiązań organizacyjnych i prozdrowotnych, obejmujących:

- 7-godzinny system aktywności zawodowej – skrócony czas pracy na terenie uczelni dla pracowników zatrudnionych w pełnym wymiarze etatu, z zachowaniem prawa do pełnego wynagrodzenia.
- Elastyczną godzinę przerwy w ciągu dnia – pracownicy mogą wykorzystać ją na lunch, wizytę u lekarza, rehabilitację, zajęcia sportowe lub inne sprawy osobiste.
- Możliwość pracy zdalnej – w uzasadnionych przypadkach kierownik jednostki może podjąć decyzję o realizacji zadań poza siedzibą WSG.
- Ćwiczenia online – krótkie sesje 10-minutowe w pracy i 20-minutowe w domu prowadzone przez trenerów w aplikacji Teams.
- Przestrzeń coworkingową – strefę cichej pracy dla pracowników.
- Nową funkcjonalność karty pracowniczej WSG – karta służy jako klucz dostępu do pomieszczeń oraz umożliwia korzystanie z profitów i zniżek u partnerów uczelni.

Celem programu jest poprawa jakości środowiska pracy oraz dobrostanu pracowników. Dzięki wdrożeniu programu uzyskano większą elastyczność organizacyjną, poprawę komunikacji między pracownikami i kadrą kierowniczą, a także pozytywny wpływ na zdrowie i samopoczucie zespołu. Program wzmacnia wizerunek WSG jako nowoczesnego i odpowiedzialnego pracodawcy. W październiku 2025 roku Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej ogłosiło rozpoczęcie pilotażu programu skróconego czasu pracy z zachowaniem wynagrodzenia – do którego zgłosiło się blisko 2 tysiące pracodawców. Tymczasem nasze rozwiązania działały już od kilku lat, co pokazuje, że WSG nie tylko podąża za trendami, lecz sama je wyznacza. Dzięki temu możemy mówić o sprawdzonym modelu funkcjonującym w praktyce, który może być inspiracją dla innych instytucji i firm.

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku budownictwo uczestniczą w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych, zarówno bezpłatnych jak i dofinansowanych przez Uczelnię. Oferta szkoleń adresowanych do nauczycieli akademickich przygotowawana jest przez Centrum Kształcenia Podyplomowego i Szkoleń w porozumieniu z jednostkami Wyższej Szkoły Gospodarki. Zrealizowane szkolenia dla kadry akademickiej dotyczyły między innymi:

- poznawania nowych technik dydaktycznych,
- tworzenia interaktywnych materiałów edukacyjnych i treści e-learningowych,
- metodyki prowadzenia zajęć z wykorzystaniem LMS i MS Teams,
- przeprowadzania zaliczeń w formie zdalnej,
- prowadzenia skutecznych prezentacji i wystąpień publicznych,
- wykorzystania narzędzi Office 365 w dydaktyce,
- analizy i wizualizacji danych biznesowych,
- bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych,
- sztucznej inteligencji,
- podnoszenie świadomości kadry nauczycielskiej w kwestii problemów, z jakimi borykają się osoby z niepełnosprawnościami,
- podstaw termografii i jej zastosowania w technice,
- budownictwa zielonego,
- zintegrowanego systemu kwalifikacji (ZSK),
- dostępności.

Nauczyciele akademicki mogą poszerzać swoje kompetencje uczestnicząc w studiach podyplomowych organizowanych przez Centrum Kształcenia Podyplomowego i Szkoleń.

4.6. Spełnienie reguł i wymagań w zakresie doboru nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz obsady zajęć, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 powołanej ustawy.

Nie dotyczy

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Należy zadbać, aby większa liczba godzin była prowadzona przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w WSG jako podstawowym miejscu pracy	<p>Kadra prowadząca zajęcia dydaktyczne na kierunku budownictwo w Kolegium Nauk Technicznych stanowi 42 nauczycieli akademickich. Większość nauczycieli akademickich jest zatrudniona w Wyższej Szkole Gospodarki jako podstawowym miejscu pracy (22:20) i ponad 50% (60,5%) godzin programu kierunku budownictwo prowadzonych jest przez nauczycieli akademickich, którzy są zatrudnieni na WSG.</p> <p>Zgodnie z rekomendacją Zespołu Oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej liczba godziny prowadzonych przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w WSG jako podstawowym miejscu pracy została zwiększona (970 realizowanych godzin przez osoby zatrudnione na WSG (bez praktyk) / 1602 godzin ogółem na uruchomionych semestrach (bez praktyk).</p> <p>Liczba nauczycieli akademickich z dorobkiem naukowym w dziedzinie nauk inżynieryjno-technicznych w dyscyplinie inżynieria lądowa, geodezja i transport w zakresie budownictwo wynosi 22 osoby i w zakresie geodezja 1 osoba, w tym osoby zatrudnione są w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy w ramach umowy o pracę: 9 osób (w zakresie budownictwo - dwóch doktorów habilitowanych, trzech doktorów i czterech magistrów inżynierów).</p> <p>Spośród 42 nauczycieli akademickich. prowadząca zajęcia dydaktyczne na kierunku budownictwo w Kolegium Nauk Technicznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 18 osób współpracuje z WSG od ponad 10 lat, • 14 osób od ponad 5 lat. <p>Liczebność kadry z dorobkiem naukowym w dziedzinie nauk inżynieryjno-technicznych w dyscyplinie inżynieria lądowa, geodezja i transport w zakresie budownictwo w stosunku do liczby wszystkich studentów wynosi 22:82 w przybliżeniu 1:4.</p>

		<p>Polityka kadrowa Uczelni zakłada rekrutację młodej kadry także spośród najlepszych absolwentów kierunku budownictwa. W ciągu ostatnich lat zatrudniono czterech absolwentów (jeden na umowę o pracę, trzech na umowy cywilno-prawne), którzy zasilili zespoły dydaktyczne, przyczyniając się do wzmocnienia kadry.</p> <p>Nabór nowej kadry w jednostkach badawczo-kształceniowych</p> <p>W Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy, a tym samym w Katedrze Budownictwa i Projektowania Inżynierskiego prowadzącej kierunek budownictwo na potrzeby zarządzania kadrą i doбором do prawidłowej obsady, rozróżniamy kadrę badawczo-dydaktyczną oraz kadrę praktyczną, którą definiujemy następująco:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kadra badawczo-dydaktyczna to: <ul style="list-style-type: none"> o osoby ze stopniem co najmniej dr. w dyscyplinach do których przypisany został kierunek studiów – dobór oparty na zgodności dorobku naukowego z prowadzonymi zajęciami; o osoby z tytułem zawodowym magistra – zgodność dorobku publikacyjnego z zajęciami, powierzanie ćwiczeń, ewentualne prace doktorskie związane z wybranymi aspektami, które łączą się z prowadzonymi zajęciami, znajomość języka obcego; • kadra praktyczna to osoby posiadające doświadczenie w zakresie logistyki, znajomość języka obcego oraz oprogramowania specjalistycznego dla sektora. <p>Procedura</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. W przypadku pozyskania nowego pracownika Dział Personalny we współpracy z Dyrektorem Katedry opracowuje ogłoszenie rekrutacyjne (według Procedury Personalnej WSG). 2. Postępowanie rekrutacyjne składa się z 4 etapów: <ul style="list-style-type: none"> • Wstępna selekcja kandydatów – dokonywana przez Dział Personalny,
--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Pierwsza rozmowa kwalifikacyjna – przeprowadzana przez dyrektora katedry i/lub inną osobę wskazaną przez Dyrektora Katedry. Etap kończy się wyłonieniem kilku kandydatów (2-3) spełniających kryteria rekrutacyjne (badanie podstawowych kompetencji niezbędnych na stanowisku – kwalifikacyjne, efektywnościowe), • Ostateczna rozmowa kwalifikacyjna – przeprowadzana przez Dyrektora Katedry i pracownika Działu Personalnego. Podczas tego etapu weryfikowane są pozostałe kompetencje kandydata (dopasowanie do kultury organizacyjnej, cechy osobowościowe, motywacje). • Podjęcie decyzji personalnej – Dyrektor Personalny wspólnie z Dyrektorem Katedry podejmują decyzję o wyborze konkretnego kandydata. Dyrektor Katedry przedstawia kandydatowi warunki zatrudnienia, a po ich akceptacji przygotowuje Wniosek o zatrudnienie. Forma zatrudnienia (etat, umowa cywilno-prawna) zależy od zapotrzebowania Uczelni i potencjału danej osoby. <p>W celu przyporządkowania pracownika do obsady, Komisja w składzie: Dyrektor Katedry, konsultant ds. kierunku oraz konsultant ds. kształcenia praktycznego na kierunku dokonuje analizy kandydatów, wybrane osoby są zapraszane na rozmowę. Zajęcia są przydzielane odpowiednio do kwalifikacji ww. osób.</p> <p>W pierwszym roku pracy dokonywana jest ocena pracownika poprzez następujące narzędzia WSZJK: hospitacje i ankietyzacje. Dodatkowym wzmocnieniem rozmowa wspierająca z dyrektorem katedry.</p>
--	--	--

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

5.1. Stan, nowoczesność, rozmiar i kompleksowość bazy dydaktycznej służącej realizacji zajęć na ocenianym kierunku oraz jej adekwatność do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej studentów oraz możliwości kształcenia umiejętności praktycznych z wykorzystaniem posiadanej bazy.

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy usytuowana jest w centrum miasta przy ul. Garbary 2 w śródmiejskiej dzielnicy Okole, bezpośrednio położonej nad rzeką Brdą. Atutem tego położenia jest bliskość Starówki (Stary Rynek, Wyspa Młyńska) i dworców głównych: kolejowego i autobusowego oraz doskonała komunikacja z innymi częściami miasta. Na szczególną uwagę zasługuje także bliskie położenie kampusu Uczelni w stosunku do dużych bibliotek w Bydgoszczy, tj. Wojewódzkiej, Pedagogicznej i Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego. Skupienie bazy dydaktycznej w bezpośredniej bliskości ułatwia organizację i realizację zajęć, gdyż nie wymaga przejazdów studentów do obiektów położonych w innych częściach miasta. Teren Uczelni Kampus główny, Kampus Obrońców Bydgoszczy 1, Kampus Karpacza 52 zajmują powierzchnię całkowitą ponad 1,5 ha, w tym 1 ha to grunty własne, pozostała część jest użytkowana na podstawie długoterminowych umów dzierżawy.

W skład kompleksu obiektów dydaktycznych Uczelni wchodzi 10 wolnostojących budynków o łącznej powierzchni 10 863,50 m², w tym:

Sale wykładowe	2510 m ²
Sale ćwiczeniowe	2750 m ²
Sale laboratoryjne	1050 m ²
Biblioteka z czytelnią i Centrum Dokumentacji Europejskiej	347 m ²
Hala sportowa	705 m ²
Budynek sportu	754 m ²
Obiekty dydaktyczne w trakcie adaptacji i modernizacji	1600 m ²

Powierzchnia użytkowana przez biura poszczególnych jednostek dydaktyczno-naukowych wynosi 950 m². Pozostałą powierzchnię budynków zajmują między innymi: Dziekanat, Rektorat, Kwestura, pomieszczenia administracyjne, pomieszczenia socjalne, gospodarczo-magazynowe oraz ciągi komunikacyjne.

Uczelnia dysponuje parkingami. Dodatkowo, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz przeciwdziałaniu wykluczeniu transportowemu, na terenie kampusu zlokalizowano kilkadziesiąt miejsc postojowych dla rowerów.

Wszystkie pomieszczenia administracyjne i sale dydaktyczne sprzężone są w lokalną sieć komputerową. Stanowiska komputerowe w salach i administracji posiadają szerokopasmowy dostęp do Internetu. Sale wykładowe są w pełni wyposażone w rzutniki multimedialne, a sale laboratoryjne w komputery oraz niektóre w tablice multimedialne. Ponadto każdy nauczyciel akademicki ma możliwość wypożyczenia takiego sprzętu jak m.in. laptop, nagłośnienie, myszka, klawiatura, projektor, wskaźnik laserowy czy odpowiednie adaptory. Komputery dla studentów pracują w autonomicznej sieci, dodatkowo studentom udostępniono sieć bezprzewodową z zasięgiem na terenie całego obiektu. W pracowni komputerowej udostępniono sprzęt i oprogramowanie umożliwiające realizację zajęć ze sprzętem VR, dzięki któremu studenci mogą poznać zastosowania wirtualnej rzeczywistości.

Dzięki środkom pozyskanym z projektów dofinansowanych z Unii Europejskiej, w tym m.in. projektu „Kompleksowy program rozwoju Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy” (wartość projektu: 8 246 458,73 zł), studenci oraz wykładowcy mają możliwość wykorzystania na zajęciach symulacje biznesowe przygotowane przez firmę Revas sp. z o.o., które rekomendowane były w czasie pandemii COVID przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego do realizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych. Gry symulacyjne wpisują się w realizację założeń misji Uczelni, pozwalając na kształtowanie umiejętności praktycznych. Gry, są dedykowane podnoszeniu świadomości, kompetencji oraz biegłości w skutecznym funkcjonowaniu w rzeczywistym środowisku biznesowym. Poprzez integrację teorii i praktyki (cykl Kolba), student nabiera wprawy w:

- a) zarządzaniu firmą — narzędzie to symuluje roczny obrót zarządzania własną działalnością, podzielone na 12 tur, każda tura obrazuje miesiąc obrotu firmy, stawiając przed użytkownikiem wyzwania związane z prowadzeniem firmy;
- b) planowaniu biznesu — ta symulacja, to odwzorowanie biznesplanu, odzwierciedla ona dokładny proces, przez jaki użytkownik musi przejść przy zakładaniu własnej działalności w Polsce;
- c) zarządzaniu projektami — rzetelna symulacja przedstawiająca, proces decyzyjny oraz kroki, podejmowane przez kierownika projektu, celem symulacji jest finalizacja zakładanego projektu, przy jak najlepszych wynikach podejmowanych decyzji.

Zarządzanie projektami (rozumianymi jako projekty UE, jak i tymczasowe przedsięwzięcia organizacji mające na celu stworzenie unikalnej usługi lub produktu) to nie tylko jedno z bieżących działań Uczelni jako organizacji, ale także jedna z kompetencji, którą, wdrażając koncepcję uniwersytetu przedsiębiorczości, chcemy kształtować wśród studentów. Dlatego, prócz wyżej wymienionych gier symulacyjnych, pozwalających na naukę w immersyjnym środowisku, Uczelnia zdecydowała się na zakup oprogramowania do zarządzania projektami oraz mapowania procesów organizacji. Spośród dostępnych na rynku rozwiązań zdecydowano się na zakup programów Microsoft Project Professional 2021 oraz Microsoft Visio Professional 2021. Microsoft Project to popularne w środowisku kierowników projektów narzędzie do planowania i śledzenia postępu projektów. Umożliwia tworzenie wykresów Gantta, automatyzację procesów planowania, śledzenie ścieżek krytycznych, zarządzanie zasobami oraz tworzenie raportów. Microsoft Visio umożliwia tworzenie różnego rodzaju schematów, w tym schematów organizacji, map procesów itp. Oprogramowanie w wersji Professional umożliwia tworzenie diagramów spełniających standardy branżowe w tym standard BPMN i UML.

Wybór oprogramowania firmy Microsoft podyktowany jest jego dużą popularnością na całym świecie, skalowalnością (możliwość planowania zarówno małych projektów jak i dużych inicjatyw), implementacji metod i narzędzi znanych z różnych metodyk zarządzania projektami. Wpisuje się to także w szerszą strategię związaną z wykorzystaniem różnych narzędzi pakietu Microsoft 365 w procesie kształcenia (integracje Internetowego Systemu Zarządzania Procesem Studiowania z kontami studenckimi pakietu Microsoft 365, wykorzystanie MS Teams, udostępnienie studentom pakietu Microsoft 365 w wersji A1. Informacje zwrotne od przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego wskazują, że umiejętność praktycznego wykorzystania oprogramowania pakietu Microsoft 365 jest uznawane za podstawową umiejętność na wielu stanowiskach, lecz ciągle dostrzegane są luki kompetencyjne, szczególnie w zakresie wykorzystania bardziej zaawansowanych funkcji oprogramowania, umiejętności pracy zespołowej na plikach, czy umiejętności wdrażania standaryzacji i automatyzacji procesów dzięki zaawansowanym funkcjom tych programów. Dlatego

oswajanie studenta z narzędziami pakietu Microsoft 365 to nie tylko wsparcie procesu kształcenia, ale przede wszystkim szansa na przekazanie umiejętności praktycznych pożądanych przez przyszłych pracodawców.

W realizacji zajęć praktycznych studenci korzystają z sal laboratoryjnych wyposażonych w sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć specjalistycznych na kierunku budownictwo. W ramach Katedry Budownictwa i Projektowania Inżynierskiego funkcjonują następujące laboratoria umożliwiające wykonywanie czynności praktycznych oraz realizację projektów:

- Laboratorium Chemii,
- Laboratorium Fizyki i Detekcji Promieniowania Podczerwonego,
- Laboratorium Geodezji,
- Laboratorium Geologii Inżynierskiej,
- Laboratorium Komputerowego Wspomagania Projektowania,
- Laboratorium Materiałów Budowlanych,
- Laboratorium Mechaniki Gruntów,
- Laboratorium OZE,
- Pracownia dostępności.

5.2. Infrastruktura i wyposażenie instytucji, w których prowadzone są zajęcia poza uczelnia oraz praktyki zawodowe.

Oprócz własnej bazy dydaktycznej w celu realizacji zajęć Uczelnia wynajmuje laboratoria w Zespole Szkół Mechanicznych nr 1 w Bydgoszczy (oddalonym od kampusu uczelni około 600 metrów) oraz Zespole Szkół Budowlanych nr 1 w Bydgoszczy. Laboratoria wyposażone są między innymi w uniwersalną maszynę wytrzymałościową, przyrząd Erichsena, twardościomierze Vickersa i Rockwella, młot udarnościowy. Wykaz sprzętu znajduje się w załączniku nr 2 Charakterystyka wyposażenia.

Praktyki są prowadzona poza Uczelnią, dlatego do ich realizacji wykorzystywana jest infrastruktura podmiotu, który zawarł z Uczelnią i studentem porozumienie w sprawie praktyki oraz podjął się opieki nad studentem. Uczelnia posiada bazę podmiotów rekomendowanych do realizacji praktyk przez studentów. Są to instytucje związane ze specyfiką kierunku budownictwo i prężnie działające na lokalnym i regionalnym rynku pracy.

5.3. Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej (w tym Internetu, a także platformy e-learningowej w przypadku, gdy na ocenianym kierunku prowadzone jest kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość) oraz stopnia jej wykorzystania w procesie nauczania i uczenia się studentów, a w szczególności w ramach kształcenia umiejętności praktycznych.

W celu umożliwienia komunikacji pracowników administracyjnych oraz dydaktycznych ze studentami, uczelnia wdrożyła następujące narzędzia zapewniające możliwość kontaktu asynchronicznego i synchronicznego, a także udostępnianie i archiwizację dokumentów:

- MS Teams – komunikacja bezpośrednia między użytkownikami systemu oraz grupowa w ramach tworzonych zespołów przedmiotowych oraz narzędzie do transmisji zajęć realizowanych w sali;
- ISAPS – czat z promotorem pracy dyplomowej oraz komunikaty przesyłane od wykładowców do studentów;

- ONTE – platforma zdalnego kształcenia na bazie otwartego systemu LMS (Learning Management System) Moodle.

Zdalne nauczanie jest wpisane w strategię Wyższej Szkoły Gospodarki od 2006 roku, kiedy Uchwałą Kolegium Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy rozpoczęło się wdrażanie nowego systemu kształcenia tzw. nauczania komplementarnego (blended learning). Dotyczy to także kierunku „budownictwo”. Podstawowe cele jakie Uczelnia osiąga stosując kształcenie komplementarne są:

- podniesienie efektywności nauczania;
- rozwijanie umiejętności studentów w zakresie samokształcenia;
- umożliwienie dostępności materiałów przez cały okres kształcenia;
- archiwizacja osiągniętych efektów uczenia się;
- standaryzacja kształcenia prowadzonego przez wszystkie jednostki Uczelni.

Koordinacją kształcenia zdalnego zajmuje się Pracownia Dydaktyki Mieszanej, wchodząca w skład Pionu Kształcenia. Głównymi narzędziami wykorzystywanymi do tego celu są: platforma zdalnego nauczania zwana dalej platformą ONTE oraz narzędzie pracy synchronicznej jakim jest aplikacja MS Teams. Zarówno studenci jak i pracownicy mają możliwość bezpłatnego dostępu do pakietu Office 365, w tym aplikacji MS Teams z pełnym wykorzystaniem coraz bogatszych możliwości aplikacji. Z kolei platforma ONTE utworzona jest na bazie otwartego systemu LMS (Learning Management System) typu Moodle.

Do podstawowych zadań Pracowni Dydaktyki Mieszanej należy zarządzanie istniejącą platformą ONTE, implementacja kursów zdalnych, szkolenia studentów oraz kadry dydaktycznej oraz monitorowanie pracy użytkowników systemu. Realizację zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość reguluje w [Uchwała Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy z dnia 1 października 2024 r. w sprawie kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość](#), która określa zasady realizacji zajęć zdalnych w kontakcie synchronicznym i asynchronicznym, rodzaje materiałów dydaktycznych zamieszczanych na platformie oraz inne formy aktywności dydaktycznej z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W załącznikach do uchwały opisane są standardy jakie muszą spełniać zamieszczane materiały.

Materiały dydaktyczne przygotowane dla studentów składają się z plików skryptowych (w formacie *.pdf), prezentacji (w formacie *.html), materiałów audio w formie podcastów oraz materiałów video. Platforma daje studentom możliwość przesyłania plików z wykonanymi przez nich zadaniami. Nie mniej ważne są również testy ćwiczeniowe oraz testy sprawdzające opanowanie przez studentów materiału zaliczeniowego. Duża dywersyfikacja rodzajów pytań oferowanych w ramach testów realizowanych na platformie sprawia, że testy te podnoszą jakość zajęć oraz znacznie je urozmaicają. Ponadto platforma umożliwia zakładanie różnego rodzaju forów dyskusyjnych – od ćwiczeniowych, na których studenci dyskutują na wyznaczone przez prowadzącego tematy, aż po fora ogłoszeniowe, przeznaczone do prowadzenia rozmów na dowolny temat. Dzięki testom i zadaniom wykonywanym przez studentów z wykorzystaniem platformy zdalnego nauczania, stanowi ona miejsce przechowywania dokumentacji weryfikującej efekty uczenia się.

Na platformie ONTE zaimplementowany został obszar Poradnika, w którym umieszczono filmy instruktażowe oraz infografiki wspomagające proces tworzenia materiałów e-learningowych oraz interaktywnych form aktywizujących przez kadre dydaktyczną. Dodatkowo Poradnik stanowi wsparcie dla studentów, którzy znaleźć tam mogą odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania oraz rozwiązania podstawowych problemów korzystania z platform edukacyjnych Uczelni oraz narzędzi kontaktu

synchronicznego z prowadzącym. Jest to również wirtualne środowisko, poprzez które udostępniane są akty prawne, pliki z materiałami metodycznymi oraz zestaw instrukcji z zakresu obsługi platformy. W biurze Pracowni Dydaktyki Mieszanej pozostaje do dyspozycji pracowników naukowo-dydaktycznych stanowisko do pracy własnej, wyposażone w profesjonalny sprzęt komputerowy, oprogramowanie umożliwiające tworzenie nowoczesnych treści multimedialnych (w tym edycję materiałów audio i wideo) oraz wysokiej jakości sprzęt do nagrywania dźwięku (mikrofony podcastowe, stacje robocze do produkcji podcastów).

Pracownicy naukowo-dydaktyczni mogą korzystać z oprogramowania typu Canva Pro i iSpring poprzez udostępnianie pulpitu sterowanego w godzinach pracy biura Pracowni Dydaktyki Mieszanej. Każdy pracownik ma również możliwość wypożyczania sprzętu komputerowego oraz profesjonalnych stacji roboczych do nagrywania dźwięku i obrazu.

W ramach podnoszenia kompetencji dydaktycznych prowadzone są szkolenia wewnętrzne dla nauczycieli akademickich. W ciągu ostatnich lat zrealizowano następujące szkolenia:

- Tworzenie treści e-learningowych;
- Weryfikacja efektów uczenia się studentów z wykorzystaniem platformy ONTE;
- Nowoczesne metody edycji materiałów kształceniowych;
- Metody prowadzenia zajęć z wykorzystaniem platformy ONTE;
- Obsługa narzędzi kształcenia zdalnego.

Dodatkowo na platformie edukacyjnej został przygotowany specjalny obszar z filmami instruktażowymi i nagraniami ze szkoleń rozwijających umiejętności pracy dydaktycznej z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Szkolenia są bezpłatne, realizowane przez metodyków zatrudnionych w Pracowni Dydaktyki Mieszanej. Szkolenie z obsługi narzędzi kształcenia zdalnego jest obowiązkowe dla pracowników dydaktycznych, którzy prowadzą zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, a wcześniej takiego szkolenia nie przeszli. Pozostałe szkolenia są fakultatywne.

Realizacja i jakość zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest stale monitorowana przez metodyków Pracowni Dydaktyki Mieszanej, wchodzącej w skład Pionu Kształcenia. Metodycy są w stałym kontakcie z osobami prowadzącymi zajęcia z wykorzystaniem narzędzi kształcenia zdalnego stosowanymi w Uczelni, m.in. instruują w jaki sposób opracowywać materiał kształceniowy, prowadzą szkolenia stacjonarne, zdalne i indywidualne, opracowują materiały poglądowe dla prowadzących celem podniesienia jakości treści kształcenia zdalnego. Każdy nauczyciel akademicki może skorzystać z indywidualnych konsultacji w sprawie modyfikowania autorskich materiałów w kursach. Regularnie jest przygotowywany przez Pracownię Dydaktyki Mieszanej raport aktywności wykładowców w obszarach na platformie ONTE, ich zaangażowanie i poziom uzupełnienia w treści. Raport ten jest przekazywany JBK, które poddają go dalszej analizie.

Zadowolenie nauczycieli akademickich z funkcjonalności stosowanych platform oraz narzędzi kształcenia na odległość jest regularnie monitorowane. W r.a. 2020/21 zostało przeprowadzone otwarte badanie ankietowe, na podstawie którego opracowano Raport Jakość kształcenia zdalnego w Wyższej Szkole Gospodarki. W r.a. 2021/22 przeprowadzono badanie dot. poziomu zadowolenia z oferowanych przez Uczelnię form szkoleniowych z kształcenia z wykorzystaniem cyfrowych metod i technik. W październiku r.a. 2023/24 przeprowadzono badania dotyczące potrzeb szkoleniowych kadry w zakresie kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Wszystkie

raporty są dostępne dla prowadzących na platformie edukacyjnej ONTE, a wnioski i zalecenia są wdrażane przez zespół Pracowni Dydaktyki Mieszanej.

Interfejs platformy ONTE jest przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami wzroku. Istnieje możliwość ustawienia kontrastu i wielkości czcionek. Zastosowanie takich ustawień ułatwia studentom z niepełnosprawnością wzroku przystępowanie do zaliczeń na platformie ONTE w formie testów oraz zadań. W przypadku materiałów pisanych, które mogą być trudne do czytania student ma możliwość wypożyczenia z Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami sprzętu i oprogramowania służącego do czytania tekstu.

W procesie kształcenia na zajęciach laboratoryjnych wykorzystywane są zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne. Zajęcia praktyczne związane z obsługą programów wspomagających działalność inżynierską realizowane są w ramach Laboratorium Komputerowego Wspomagania Projektowania w trzech pracowniach w których zostały zainstalowane programy do celów kształcenia na kierunku „budownictwo”. Dodatkowo do dyspozycji wykładowców są również dwie mobilne pracownie wyposażone w 15 notebooków każda z pełnym oprogramowaniem:

- Autodesk AutoCAD,
- Autodesk Revit,
- Autodesk Robot Structural Analysis Professional, Program do analizy statycznej i wytrzymałościowej dowolnych płaskich konstrukcji prętowych – RM WIN,
- Zintegrowane narzędzie do analizy konstrukcji budowlanych – SOLDIS PROJEKTANT,
- Program do kosztorysowania WINBUD,
- Rodos - Program do kosztorysowania,
- Norma Pro – program do kosztorysowania,
- Arkadia Termo,
- Program graficzny ArchiCad.

W kampusie WSG w Bydgoszczy do prowadzenia zajęć z technologii informatycznych zostało utworzone pracownie komputerowe wyposażonych w komputery, w liczbie 12 - 20 każda. Komputery PC mogą pracować pod kontrolą systemu Windows lub Linux. Standardem jest wyposażenie pracowni w projektory multimedialne lub cyfrowe wyświetlacze umożliwiające wyświetlanie materiałów dydaktycznych przez prowadzących. Uczelnia posiada także pracownie mobilne wyposażone w komputery przenośne (laptopy). Na komputerach dostępne jest następujące oprogramowanie: NI LabView, Microsoft Visual Studio, Borland C++ Builder, Subiekt GT, Rachmistrz, ArcGIS, Microsoft Office, Mathworks Matlab.

5.4. Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowane do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami.

Wyższa Szkoła Gospodarki konsekwentnie rozwija infrastrukturę dydaktyczną, sportową, administracyjną oraz zaplecze techniczne w sposób uwzględniający zróżnicowane potrzeby funkcjonalne studentów z niepełnosprawnościami. Przyjęty model dostępności obejmuje zarówno rozwiązania architektoniczne, techniczne i cyfrowe, jak i elastyczną organizację procesu kształcenia, umożliwiającą pełne i równoprawne uczestnictwo w życiu akademickim oraz realizację indywidualnych ścieżek edukacyjnych.

Uczelnia zapewnia możliwość korzystania z indywidualnych form studiowania, w tym bezpłatnej Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS), co pozwala na dostosowanie harmonogramu zajęć do stanu zdrowia, możliwości psychofizycznych oraz specyfiki funkcjonowania studentów z niepełnosprawnościami. Istotnym elementem dostosowania procesu kształcenia jest także możliwość modyfikacji form zaliczeń i egzaminów, w tym ich formy oraz czasu trwania – z możliwością wydłużenia czasu do 50%, po konsultacji z Biurem ds. Osób Niepełnosprawnych. Rozwiązania te wspierają równość szans w weryfikacji efektów uczenia się, bez obniżania wymagań merytorycznych.

Wsparcie infrastrukturalne i techniczne obejmuje również szerokie wykorzystanie narzędzi cyfrowych i e-learningowych. Studenci mają dostęp do materiałów dydaktycznych zgromadzonych na platformie ONTE, z możliwością wydłużenia czasu realizacji zadań oraz pracy w trybie asynchronicznym. Dla osób niewidomych i słabowidzących podręczniki oraz notatki dydaktyczne są poddawane digitalizacji, co umożliwia ich odczyt przy użyciu technologii asystujących oraz specjalistycznego oprogramowania.

Uczelnia dysponuje zapleczem sprzętowym wspierającym proces studiowania osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Studenci słabosłyszący mogą korzystać z wypożyczanych systemów FM wspomagających słyszenie, natomiast osoby niewidome i słabowidzące mają możliwość wypożyczenia lup oraz przenośnych, cyfrowych odtwarzaczy książek mówionych BookSense, umożliwiających dostęp do szerokiego spektrum formatów (m.in. DAISY, MP3, WAV, MP4, Audible, BookShare) oraz wyposażonych w syntezę mowy pozwalającą na odczyt plików tekstowych i dokumentów. Studenci mający trudności z pisaniem notatek mogą korzystać z dyktafonów, a osoby z orzeczoną niepełnosprawnością lub znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej – z wypożyczanych laptopów i tabletów, co zwiększa ich samodzielność i dostęp do zasobów edukacyjnych.

W celu udostępniania przestrzeni Uczelni różnym jej użytkownikom przygotowano także Pracownię komputerową dla osób z niepełnosprawnościami dostosowaną do ograniczeń osób z dysfunkcjami ruchu, wzroku i słuchu, w której znajduje się zmodyfikowanych pod względem ograniczeń osób z niepełnosprawnością 10 stanowisk. Pracownia zlokalizowana jest w budynku, w którym wyeliminowano bariery fizyczne (zlikwidowano uskoki przy stopniach, poszerzono otwory drzwiowe, zamontowano dodatkowe poręcze).

Również biblioteka Uczelni oferuje stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu, przystosowane do potrzeb osób z dysfunkcją wzroku, a jej infrastruktura architektoniczna umożliwia swobodne korzystanie z zasobów przez osoby poruszające się na wózkach inwalidzkich.

Uczelnia sukcesywnie eliminuje bariery architektoniczne w budynkach dydaktycznych i administracyjnych. Budynek M wyposażony jest w windę zapewniającą dostęp do biur kierowniczych i koordynacyjnych, sali fitness, w której realizowane są zajęcia sportowe dla osób z niepełnosprawnościami, sal wykładowych, szatni, siłowni oraz toalety dostosowanej do potrzeb osób z ograniczeniami ruchowymi. Wejścia do budynku znajdują się na poziomie terenu, a jedno z nich wyposażone jest w drzwi rozsuwane, ułatwiające samodzielne poruszanie się.

Budynek K, w którym mieści się główna Aula Maior, posiada dostosowaną toaletę, dostępną recepcję oraz platformę przyschodową umożliwiającą dostęp do wyższej kondygnacji. Aula wyposażona jest w pętlę indukcyjną, wspierającą osoby z dysfunkcją narządu słuchu. Budynek C zapewnia wejście z poziomu terenu, dostęp do sal dydaktycznych, sali komputerowej oraz kluczowych jednostek obsługi studenta, takich jak biuro promocji i biuro rekrutacji. Znajduje się w nim również obszerna toaleta

dostosowana, wyposażona w przewijak dla niemowląt, umożliwiającą korzystanie także opiekunom poruszającym się na wózkach, a także tzw. „Pink Boks” – różowa skrzyneczka menstruacyjna.

Dziekanat zlokalizowany w budynku G jest w pełni dostępny architektonicznie, a w trakcie prac modernizacyjnych zlikwidowano wysoką ladę obsługową, co zapewnia równy dostęp osobom niskorosłym oraz poruszającym się na wózkach inwalidzkich. W budynku tym dostępne są również biuro stypendialne oraz biuro praktyk studenckich. Budynek H oferuje dostęp do czterech sal dydaktycznych zlokalizowanych na parterze, a także do biur Kolegium Medycznego, administracji obiektu oraz toalety dostosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Budynek B zapewnia dostęp do pracowni dostępności, w której studenci mogą doświadczać różnych rodzajów niepełnosprawności w celach edukacyjnych i empatycznych, a także do pracowni druku 3D oraz biur IT.

Dodatkowym udogodnieniem jest fakt, że we wszystkich dostępnych biurach Uczelni zamontowane są przenośne pętle indukcyjne, co umożliwia sprawną i komfortową obsługę osób z dysfunkcją słuchu. Studenci ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz określonymi stopniami umiarkowanymi zwolnieni są z opłat parkingowych, co ułatwia codzienne funkcjonowanie na terenie kampusu. Zajęcia dla studentów poruszających się na wózkach inwalidzkich realizowane są, w miarę możliwości, na parterach budynków, po wcześniejszym zgłoszeniu potrzeb do Biura ds. Osób Niepełnosprawnych.

Uzupełnieniem infrastrukturalnego wsparcia są stałe, cotygodniowe dyżury doradcy ds. studentów w Poradni Akademickiej WSG, zapewniające dostęp do pomocy psychologicznej i doradczej w warunkach dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Całość zastosowanych rozwiązań tworzy spójny i funkcjonalny system dostępności infrastrukturalnej i wyposażeniowej, który nie tylko eliminuje bariery architektoniczne i techniczne, lecz także aktywnie wspiera samodzielność studentów, ich komfort studiowania oraz pełne uczestnictwo w procesie dydaktycznym i życiu akademickim Uczelni. Ponadto Parking uczelni posiada wydzielone i oznakowane dwa miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami na terenie kampusu.

5.5. Dostępność infrastruktury, w tym oprogramowania specjalistycznego i materiałów dydaktycznych, w celu wykonywania przez studentów zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej.

Studenci mogą korzystać z pracowni w porozumieniu z opiekunami pracowni i prowadzącymi zajęcia. Ponadto na Uczelni wyznaczone są miejsca ze stanowiskami komputerowymi, z których studenci mogą korzystać, realizując zadania związane z samokształceniem. Stosowaną praktyką jest udostępnianie studentom materiałów dydaktycznych w formie elektronicznej za pomocą ONTE i MS Teams. Biblioteka daje możliwość zdalnego rezerwowania książek do wypożyczenia. Studenci mają dostęp do książek i publikacji naukowych znajdujących się na platformach iBuk Libra, Biblio oraz do zbiorów cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej ACADEMICA. Uczelnia udostępnia studentom możliwość bezpłatnego korzystania z najnowszej wersji pakietu biurowego Office 365. Natomiast na podstawie konta poczty elektronicznej, które zostało im przypisane przez Uczelnie, studenci mogą rejestrować się także w innych firmach, pobierać oprogramowanie i bezpłatnie wykorzystywać do celów edukacyjnych np.: Autodesk, Norma Pro, Soldis, Cadsis.

5.6. System biblioteczno-informacyjny uczelni, w tym dostępu do aktualnych zasobów informacji naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej o zasięgu międzynarodowym oraz zakresie dostosowanym do potrzeb wynikających z procesu nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku, w tym w szczególności dostępu do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach.

Wyższa Szkoła Gospodarki wdrożyła zaawansowany, scentralizowany system biblioteczno-informacyjny, który gwarantuje studentom kierunku budownictwo pełny i równy dostęp do całości zasobów Uczelni, niezależnie od ich fizycznej lokalizacji. Fundamentem tego systemu jest Biblioteka Główna w Bydgoszczy, której podlegają wszystkie biblioteki filialne. Taka struktura organizacyjna jest wyrazem strategicznego podejścia do zarządzania zasobami w uczelni wielooddziałowej, gdzie celem jest niwelowanie barier geograficznych i zapewnienie spójnego, wysokiego standardu obsługi akademickiej.

Kluczowym narzędziem operacyjnym, które urzeczywistnia tę strategię, jest Zintegrowany System Zarządzania Biblioteką PROLIB, wdrożony przez Uczelnię w grudniu 2020 roku. System ten pozwala na pełną automatyzację procesów bibliotecznych, a z perspektywy studenta jego ważną funkcjonalnością jest możliwość przeglądania zintegrowanego katalogu online i zamawiania książek z dowolnej filii. Oznacza to, że student nie jest ograniczony do lokalnie dostępnego księgozbioru, lecz ma na wyciągnięcie ręki całą, liczącą ponad 45907 woluminów (stan na 07.11.2025 r.) kolekcję Uczelni. Inwestycja w system PROLIB jest dowodem na proaktywne działanie Uczelni, która zidentyfikowała potencjalne wyzwanie związane z dostępem do zasobów w filiach i wdrożyła nowoczesne, technologiczne rozwiązanie, które efektywnie je eliminuje.

Dedykowany księgozbiór dla kierunku budownictwo

Uczelnia zgromadziła bogaty i starannie wyselekcjonowany księgozbiór, który jest precyzyjnie dopasowany do treści programowych zawartych w sylabusach poszczególnych przedmiotów. Łączna liczba woluminów bezpośrednio dedykowanych tematyce budownictwa i naukom pokrewnym, dostępnych w ramach całej sieci bibliotecznej WSG, wynosi 400. Zbiór ten obejmuje zarówno pozycje z literatury podstawowej, jak i uzupełniającej, zapewniając studentom kompleksowe wsparcie merytoryczne na każdym etapie studiów.

Szczegółowy wykaz liczby woluminów przypisanych do wybranych przedmiotów realizowanych na kierunku budownictwo przedstawia poniższa tabela, która obrazuje zarówno szerokość, jak i głębość zgromadzonej kolekcji.

Lp.	Przedmiot	Liczba woluminów
1.	Wybrane zagadnienia z ekonomii i przedsiębiorczości	3
2.	Szkolenie biblioteczne	1
3.	Szkolenie BHP	2
4.	Podstawy prawa i ochrona własności intelektualnej	2
5.	Praktyczne podstawy kształcenia zdalnego	3
6.	Regionalizm	3
7.	Kultury świata	6
8.	Etyka	2

9.	Etyka sztucznej inteligencji	2
10.	Wprowadzenie do informacji naukowej	3
11.	Pierwsza pomoc przedmedyczna	22
12.	Specjalistyczne systemy informatyczne	3
13.	Kultura języka polskiego	5
14.	Angielska terminologia techniczna w budownictwie	5
15.	Civil Engineering	2
16.	Technologie informatyczne	4
17.	Chemia budowlana	4
18.	Geologia inżynierska z mechaniką gruntów	7
19.	Matematyka	3
20.	Fizyka	25
21.	Mechanika teoretyczna	19
22.	Metody obliczeniowe	3
23.	Geometria wykreślna	12
24.	Podstawy architektury	5
25.	Rysunek techniczny	4
26.	Materiały budowlane	11
27.	Geodezja	8
28.	Komputerowe wspomaganie projektowania	4
29.	Budownictwo ogólne	14
30.	Fizyka budowli	6
31.	Wytrzymałość materiałów	15
32.	Podstawy BIM	6
33.	Warunki techniczne w budownictwie	4
34.	PDW: Budownictwo energooszczędne i certyfikacja energetyczna	11
35.	PDW: Budownictwo energooszczędne i audyt energetyczny	8
36.	Mechanika budowli	11
37.	Konstrukcje metalowe	9
38.	Konstrukcje betonowe	5
39.	Technologia robót budowlanych	16
40.	Kosztorysowanie robót budowlanych	8
41.	Budownictwo komunikacyjne	7
42.	Organizacja produkcji budowlanej	4
43.	Prawo budowlane	3
44.	Bezpieczeństwo pożarowe i BHP w budownictwie	9
45.	Kierowanie procesem inwestycyjnym	11
46.	Fundamentowanie	5
47.	Ekonomika budownictwa	3
48.	PDW: Wytrzymałość materiałów	8
49.	PDW: Mechanika budowli	6
50.	PDW: Projektowanie uniwersalne I - Bariery, a dostępność przestrzeni publicznych	3

51.	PDW: Socjologia niepełnosprawności	2
52.	PDW: Projektowanie uniwersalne II - Projektowanie przestrzeni publicznych	5
53.	PDW: Projektowanie uniwersalne II - Projektowanie prospołeczne w edukacji	4
54.	PDW: Eksploatacja obiektów budowlanych	3
55.	PDW: Diagnostyka w budownictwie	5
56.	Podstawy budownictwa przemysłowego i prefabrykacji	3
57.	Podstawy projektowania architektonicznego i urbanistycznego	5
58.	PDW: Metoda elementów skończonych	14
59.	PDW: Metody komputerowe	6
60.	Współczesne technologie i systemy w budownictwie	8
	Razem	400

Pokrywa ona wszystkie obszary kształcenia – od nauk podstawowych (matematyka, fizyka, mechanika), przez kluczowe zagadnienia związane z projektowaniem konstrukcji (metalowych, betonowych, stalowych, budownictwo drogowe, materiały budowlane, wytrzymałość materiałów, mechanika budowli), aż po dyscypliny techniczne i inżynierskie (rysunek techniczny, geometria wykreślna, technologia robót budowlanych) oraz związane z prawem i BHP (prawo budowlane, bezpieczeństwo pożarowe i BHP w budownictwie).

Normy

W Bibliotece Głównej dostępny jest zestaw Eurokodów określających zasady projektowania i wykonywania konstrukcji budowlanych oraz sposoby weryfikacji cech wyrobów budowlanych o znaczeniu konstrukcyjnym, obowiązujących w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Łączna liczba Norm Europejskich dla kierunku Budownictwo wynosi 246.

Systematyczny rozwój i aktualizacja zasobów

Zasoby biblioteczne Uczelni nie stanowią statycznego zbioru, lecz są dynamicznie rozwijającym się ekosystemem wiedzy, który podlega ciągłej aktualizacji. Uczelnia prowadzi wielokanałową politykę powiększania księgozbioru, opierającą się na zakupach finansowanych z budżetu ogólnego, środków Unii Europejskiej oraz dotacji MNiSW. Co istotne, proces ten jest ustrukturyzowany i oparty na analizie rzeczywistych potrzeb dydaktycznych. Biblioteka co roku przeprowadza ankiety wśród nauczycieli akademickich, w tym kadry prowadzącej zajęcia na kierunku budownictwo, w celu zebrania informacji o zapotrzebowaniu na nową literaturę specjalistyczną. Wyniki tych ankiet, w połączeniu z bieżącą analizą planów studiów i programów kształcenia, stanowią podstawę do dokonywania celowanych zakupów kolejnych publikacji.

Taki model działania świadczy o funkcjonowaniu wewnętrznego systemu zapewniania jakości, w którym rozwój bazy dydaktycznej jest bezpośrednio powiązany z ewolucją programu nauczania i potrzebami kadry akademickiej. Jest to proces oparty na współpracy i zorientowany na przyszłość, co gwarantuje, że księgozbiór pozostaje aktualny i w pełni odpowiada wymogom nowoczesnego kształcenia.

Dostęp do czasopism naukowych

Biblioteka Główna Wyższej Szkoły Gospodarki zapewnia studentom kierunku Budownictwo szeroki dostęp do czasopism naukowych zarówno w formie drukowanej, jak i elektronicznej. Dla kierunku budownictwo dostępne jest czasopismo „Builder” w wersji papierowej, będące jednym z najważniejszych branżowych tytułów w Polsce, które biblioteka otrzymuje w darze. Dzięki temu studenci mogą śledzić bieżące trendy, zmiany w standardach zawodowych oraz dyskusje toczące się w środowisku inżynierskim. Uzupełnieniem tradycyjnej prenumeraty jest rozbudowany dostęp do czasopism elektronicznych, realizowany w ramach krajowych licencji akademickich oraz otwartego dostępu. Studenci oraz kadra dydaktyczna mają możliwość korzystania z renomowanych platform wydawniczych i baz danych, takich jak:

- EBSCOhost;
- ScienceDirect (Elsevier);
- Springer Link;
- Wiley Online Library;
- BazEkon (zawierająca polskie czasopisma z dziedzin pokrewnych).

Dodatkowo, Uczelnia aktywnie promuje dostęp do periodyków naukowych w modelu Open Access. Na stronie internetowej Biblioteki WSG, w zakładce „Zasoby dziedzinowe – Budownictwo”, zamieszczono aktualny wykaz bezpłatnych i recenzowanych czasopism naukowych, z których mogą korzystać wszyscy użytkownicy – niezależnie od miejsca studiowania. Dzięki temu studenci mają dostęp do aktualnych publikacji z zakresu budownictwa oraz nauk inżynieryjno-technicznych i ścisłych, co umożliwia im stałe poszerzanie wiedzy i korzystanie z najnowszych wyników badań naukowych. Tym samym, uczelniany model zapewniania dostępu do czasopism uwzględnia zróżnicowane potrzeby użytkowników i oferuje im elastyczne, profesjonalne wsparcie merytoryczne – zarówno lokalnie, jak i online.

Czytelnia i komputery z dostępem do Internetu oraz baz danych

Czytelnia Biblioteki Głównej WSG wyposażona jest w kilkanaście komputerów (w tym 10 stanowisk przeznaczonych bezpośrednio dla studentów) z dostępem do Internetu oraz specjalistycznym oprogramowaniem (np. programy prawnicze, bibliograficzne, aplikacje wspomagające kształcenie). Ważnym elementem organizacji pracy bibliotecznej jest fakt, że rejestracja w zintegrowanym systemie PROLIB/INTEGRO umożliwia każdemu użytkownikowi dostęp do źródeł informacji z dowolnego urządzenia i miejsca – nie jest wymagane korzystanie z komputerów znajdujących się na terenie uczelni. Dzięki temu studenci mogą przeglądać katalogi biblioteczne, korzystać z e-zasobów, zamawiać książki oraz przeszukiwać bazy danych z poziomu własnych laptopów, tabletów lub smartfonów. Uczelnia aktywnie rozwija również zasoby elektroniczne – obecnie studenci mają dostęp do ponad 1000 e-booków w języku polskim i angielskim, obejmujących najważniejsze publikacje z zakresu matematyki, fizyki, mechaniki budowli, materiałów budowlanych oraz BHP w budownictwie. Dodatkowo, studenci mogą korzystać z zasobów licznych baz danych pełnotekstowych, takich jak:

- EBSCOhost (w tym literatura specjalistyczna i czasopisma naukowe);
- Academica – platforma cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej prowadzona przez Bibliotekę Narodową.

Wszystkie te rozwiązania zapewniają studentom elastyczność, wygodę i pełny dostęp do zasobów dydaktycznych – niezależnie od ich miejsca pobytu i rodzaju używanego sprzętu. Studenci mają możliwość korzystania z literatury i baz danych zarówno lokalnie, jak i zdalnie, co wspiera proces kształcenia niezależnie od warunków infrastrukturalnych. W efekcie studenci kierunku budownictwo realizują program kształcenia w środowisku, które odpowiada wymaganiom współczesnego nauczania i wspiera efektywność procesu edukacyjnego.

Godziny otwarcia biblioteki

Wyższa Szkoła Gospodarki zapewnia wielokanałowy dostęp do zasobów bibliotecznych, dostosowany do ich zróżnicowanych potrzeb czasowych i lokalizacyjnych. Studenci mają pełen dostęp do zasobów Biblioteki Głównej WSG w Bydgoszczy, która funkcjonuje siedem dni w tygodniu podczas trwania roku akademickiego – od poniedziałku do piątku w godz. 9:00–16:00, w soboty do 17:00, a w niedziele do 15:00. Harmonogram ten został zaplanowany tak, by odpowiadać zarówno potrzebom studentów dziennych, jak i zaocznych, umożliwiając im korzystanie z usług bibliotecznych także podczas zjazdów weekendowych. Warto również zaznaczyć, że wielu studentów korzysta z nauki hybrydowej i dojeżdża na zajęcia z innych miejscowości – dla tej grupy partnerstwo z lokalnymi bibliotekami ma szczególne znaczenie, zwiększając dostępność fizyczną zbiorów blisko miejsca zamieszkania. Jednocześnie rozwój infrastruktury cyfrowej powoduje, że godziny otwarcia placówek stacjonarnych nie są już jedynym czynnikiem determinującym dostęp do wiedzy. System PROLIB oraz platformy elektroniczne umożliwiają korzystanie z katalogów, baz danych i czasopism naukowych w trybie 24/7 – na dowolnym urządzeniu, także poza siedzibą uczelni. Analiza logów systemowych i liczby wypożyczeń zarówno z Biblioteki Głównej, jak i Miejskich, udowadnia, że przyjęta organizacja biblioteczna w pełni odpowiada na potrzeby dydaktyczne studentów i zapewnia im realny dostęp do wymaganej literatury.

Podsumowanie

Biblioteka Główna Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy zapewnia pełną zgodność z wymaganiami standardów kształcenia na kierunku Budownictwo. Uczelnia wdrożyła nowoczesny, hybrydowy model biblioteczny oparty na integracji zasobów, mobilnym dostępie do literatury oraz aktywnej współpracy z instytucjami lokalnymi. Zastosowane rozwiązania – w tym centralny system PROLIB, wielokanałowy dostęp do specjalistycznych baz wiedzy, rozbudowany katalog e-booków i czasopism naukowych w praktyce zapewniają studentom kierunku Budownictwo narzędzia i zasoby zgodne z wymaganym poziomem akademickim.

Obecny model organizacyjny nie tylko spełnia formalne wymogi, ale również wpisuje się w nowoczesne, zrównoważone podejście do kształcenia wyższego – elastyczne, inkluzywne i realnie wspierające proces dydaktyczny.

5.7. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów.

Podstawą działalności Uczelni jest sukcesywny rozwój infrastruktury dydaktycznej. Bieżące zapotrzebowanie nauczycieli akademickich w tym zakresie zgłaszane jest do dyrektorów jednostek badawczo-kształceniowych oraz konsultowane z partnerami branżowymi. Adekwatne do potrzeb przygotowanie i rozwój infrastruktury dydaktycznej (pracownie specjalistyczne, laboratoria) są

tematem obrad Kolegium Rozszerzonego Uczelni. Przedstawia się wówczas stan bazy w poszczególnych jednostkach badawczo-kształceniowych, sposób zapewnienia odpowiednich warunków zajęć w laboratoriach u interesariuszy zewnętrznych oraz ocenia poziom zaspokojenia wymagań odnośnie do prowadzenia zajęć specjalistycznych. Zapotrzebowanie na doposażenie infrastruktury specjalistycznej stanowi wyjściowe wytyczne dla systematycznego uzupełniania wyposażenia Uczelni.

Na bieżąco prowadzona jest ocena sprawności i poziomu wyposażenia technicznego pracowni komputerowych, laboratoriów i sal dydaktycznych prowadzona przez dział IT. Przeglądy przeprowadzane są 2 razy w semestrze. Ich celem jest sprawdzenie pracowni pod kątem działania hardware jak i oprogramowania. Podczas tych przeglądów sprawdzany jest także sprzęt audiowizualny w pozostałych salach dydaktycznych. Niedziałający sprzęt jest wymieniany lub naprawiany, natomiast oprogramowanie jest przeinstalowywane na bieżąco. Wynikiem tych przeglądów są także wnioski o modernizację sprzętu, np. wymiana dysków twardych na SSD, zwiększenie pamięci RAM, czy aktualizacja oprogramowania. Przedstawiciel Samorządu Studenckiego jest członkiem Senatu i podczas spotkań ma możliwość zgłaszania uwag dotyczących infrastruktury.

Na tym odcinku w 2023 roku:

- zmodernizowano sieci komputerowe w ośrodkach zamiejscowych w celu zagwarantowania studentom i pracownikom nieograniczonego i bezpiecznego dostępu do sieci bezprzewodowych,
- zmodernizowano wyposażenie sal dydaktycznych w ośrodkach zamiejscowych – zakupiono projektory multimedialne, dostosowano sale wykładowe do prowadzenia zajęć zdalnych,
- zmodernizowano komputery w pracowniach – wymieniono dyski twarde na SSD, zwiększono pamięci RAM, zaktualizowano systemy operacyjne,
- udostępniono wykładowcom oprogramowanie Office 2016 ProPlus do użytku prywatnego (w ramach licencji Office 365),
- odnowiono dzierżawę w serwisie DreamSpark gwarantującej wykładowcom i studentom dostęp do wszelkich narzędzi developerskich oraz systemów operacyjnych firmy Microsoft,
- odnowiono dzierżawę oprogramowania Office, Solid Edge, SPSS,
- zakupiono dwa serwery i macierz dyskową na potrzeby oprogramowania laboratoryjnego,
- utworzono usługę zdalnego dostępu do oprogramowania laboratoryjnego.

W Wyższej Szkole Gospodarki priorytetem działań Działu Administracji jest utrzymanie w doskonałym stanie technicznym sal dydaktycznych, laboratoriów oraz pozostałej infrastruktury niezbędnej do prowadzenia zajęć dydaktycznych i obsługi studentów. W tym celu prowadzi się okresowe przeglądy techniczne wymagane przepisami prawa i zbierane są informacje o bieżących potrzebach w tym zakresie.

Wykonywanie tych zadań należy obok Działu Administracji także do Sekcji Obsługi Informatycznej, Działu Organizacji Studiów oraz koordynatorów jednostek administracyjnych i jednostek badawczo-kształceniowych. Pracownicy i studenci kierunku budownictwo mają możliwość oceny infrastruktury bądź wnoszenia uwag podczas regularnych spotkań lub podczas dyżurów kadry akademickiej. Odbywają się również regularne spotkania z kadrą i studentami w trakcie roku akademickiego. Jest to odpowiednie miejsce do rozmów również na temat infrastruktury akademickiej. Dodatkowo studenci

i nauczyciele akademicy mają możliwość wzięcia udziału w przeglądach infrastruktury dydaktycznej, naukowej, zasobów bibliotecznych, informacyjnych i edukacyjnych. Władze Uczelni są otwarte na rozmowy i przyjmowanie uwag dotyczących poprawy jakości infrastruktury dydaktycznej, naukowej oraz zasobów bibliotecznych. Dalsze niezbędne inwestycje w infrastrukturę dydaktyczną oraz zasoby biblioteczne planowane są również w bieżącym roku akademickim 2025/2026.

Dział Administracji realizuje przeglądy budynków roczne i pięcioletnie oraz odpowiada za realizację przepisów przeciwpożarowych oraz wynikające z przepisów sanitarnych. Prowadzi dokumentację w tym zakresie. W związku z wielkością kampusu Uczelni, a także użytkowaniem obiektów poza kampusem, za nadzór nad poszczególnymi budynkami odpowiedzialne są wyznaczone osoby z jednostek, których siedziby znajdują się w danym miejscu. W celu wymiany informacji, co dwa tygodnie odbywają się spotkania Rady Administracyjnej, której przewodniczącym jest Dyrektor Działu Administracji, a członkami przedstawiciele wszystkich jednostek organizacyjnych. Podczas tych spotkań przedstawiciele jednostek administracyjnych i naukowo dydaktycznych przekazują uwagi dotyczące infrastruktury zgłaszane do poszczególnych biur przez wykładowców, studentów, a także usterki zauważone przez opiekunów budynków. W spotkaniach biorą także udział przedstawiciele Filii, łącząc się za pomocą aplikacji MS Teams.

Wszystkie budynki i urządzenia mają wymagane prawem przeglądy roczne i pięcioletnie, urządzeń elektrycznych, przewodów wentylacyjnych grawitacyjnych oraz wentylacji mechanicznej i instalacji odgromowych. W każdej sali dydaktycznej oraz pracowni znajduje się regulamin BHP korzystania z wyposażenia Sali oraz poszczególnych jej urządzeń. W przypadku Biblioteki informacje dotyczące nośności stropów oraz nośności regałów są sprawdzane odrębnie przez Dział Administracji.

Przed rozpoczęciem każdego semestru dokonywane są przeglądy infrastruktury przez Dział Organizacji Studiów z udziałem przedstawiciela Działu Administracji. Celem tych przeglądów jest ustalenie potrzeb w zakresie remontów, likwidacji usterek, a także ustalenie potrzeb dodatkowego wyposażenia. W razie potrzeb, oprócz okresowych przeglądowo odbywają się także spotkania i przeglądy doraźne, w których biorą udział przedstawiciele Działu Administracji, Działu Organizacji Studiów, przedstawiciele jednostek, których dotyczą planowane remonty, inwestycje czy modernizacja pracowni i pomieszczeń.

W ramach działań permanentnego aktualizowania księgozbioru Biblioteka Główna prowadzi coroczne wywiady wśród wszystkich wykładowców Uczelni dotyczące zapotrzebowania na aktualną literaturę specjalistyczną. Wraz ze zgłaszanym przez wykładowców zapotrzebowaniem analizowane są także plany studiów i programy kształcenia. Na tej podstawie dokonuje się zakupów podręczników i bieżących wydań literatury naukowej.

Wszyscy użytkownicy mają możliwość zgłaszania zapotrzebowania na literaturę zgromadzoną w Bibliotece poprzez specjalny formularz zamówień literatury oraz moduł zgłaszania dostępny dla zalogowanych użytkowników bazy bibliotecznej, na stronie katalogu bibliotecznego poprzez przycisk „Zaproponuj zakup”. Brane są również pod uwagę te zamówienia, które spływają do biblioteki drogą mailową czy telefoniczną.

Wyższa Szkoła Gospodarki wdrożyła zaawansowany, scentralizowany system biblioteczno-informacyjny, który gwarantuje studentom kierunku Budownictwo pełny i równy dostęp do całości

zasobów Uczelni, niezależnie od ich fizycznej lokalizacji. Fundamentem tego systemu jest Biblioteka Główna w Bydgoszczy, której podlegają wszystkie biblioteki filialne. Taka struktura organizacyjna jest wyrazem strategicznego podejścia do zarządzania zasobami w uczelni wielooddziałowej, gdzie celem jest niwelowanie barier geograficznych i zapewnienie spójnego, na bieżąco monitorowanego wysokiego standardu obsługi akademickiej.

Biblioteka Główna Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy zapewnia pełną zgodność z wymaganiami standardów kształcenia na kierunku budownictwo. Uczelnia wdrożyła nowoczesny, hybrydowy model biblioteczny oparty na integracji zasobów, mobilnym dostępie do literatury oraz aktywnej współpracy z instytucjami lokalnymi. Zastosowane rozwiązania – w tym centralny system PROLIB, wielokanałowy dostęp do specjalistycznych baz wiedzy, rozbudowany katalog e-booków i czasopism naukowych w praktyce zapewniają studentom kierunku budownictwo narzędzia i zasoby zgodne z wymaganym poziomem akademickim, które są na bieżąco aktualizowane.

Uzupełnieniem tradycyjnej prenumeraty jest rozbudowany dostęp do czasopism elektronicznych, realizowany w ramach krajowych licencji akademickich oraz otwartego dostępu. Studenci oraz kadra dydaktyczna mają możliwość korzystania z renomowanych platform wydawniczych i baz danych.

Dodatkowo, Uczelnia aktywnie promuje dostęp do periodyków naukowych w modelu Open Access. Na stronie internetowej Biblioteki WSG, w zakładce „Zasoby dziedzinowe – Budownictwo”, zamieszczono aktualny wykaz bezpłatnych i recenzowanych czasopism naukowych, z których mogą korzystać wszyscy użytkownicy – niezależnie od miejsca studiowania. Dzięki temu studenci mają dostęp do aktualnych publikacji z zakresu budownictwa oraz nauk inżynieryjno-technicznych i ścisłych, co umożliwia im stałe poszerzanie wiedzy i korzystanie z najnowszych wyników badań naukowych. Tym samym, uczelniany model zapewniania dostępu do czasopism uwzględnia zróżnicowane potrzeby użytkowników i oferuje im elastyczne, profesjonalne wsparcie merytoryczne – zarówno lokalnie, jak i online.

Uczelnia aktywnie rozwija również zasoby elektroniczne – obecnie studenci mają dostęp do ponad 1000 e-booków w języku polskim i angielskim, obejmujących najważniejsze publikacje z zakresu matematyki, fizyki, mechaniki budowli, materiałów budowlanych oraz BHP w budownictwie. Dodatkowo, studenci mogą korzystać z zasobów licznych baz danych pełnotekstowych, takich jak:

- EBSCOhost (w tym literatura specjalistyczna i czasopisma naukowe);
- Academica – platforma cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej prowadzona przez Bibliotekę Narodową.

W efekcie studenci kierunku budownictwo realizują program kształcenia w środowisku, które odpowiada wymaganiom współczesnego nauczania i wspiera efektywność procesu edukacyjnego.

5.8. Spełnienie reguł i wymagań w zakresie infrastruktury dydaktycznej i naukowej, zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art.68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w przypadku studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art.68 ust.1 powołanej ustawy.

Nie dotyczy

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Rozwijanie własnej bazy laboratoryjnej w celu pogłębienia niezbędnej wiedzy do uzyskania zawodu inżyniera budownictwa. Przeanalizowanie kwestii dojazdu studentów do odległego laboratorium firmy Baumat Sp. z o.o.	<p>Infrastruktura sprzętowa na kierunku budownictwo jest regularnie modernizowana w celu jej dostosowania do wymagań dydaktycznych na kierunku budownictwo. Przykładowo, w przeciągu ostatnich trzech lat:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zakupiono do laboratoriów specjalistycznych dedykowanych dla kierunku budownictwo: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kamera termowizyjna FLIR F95, ▪ Anemometr Testo 440, ▪ Pirometr Testo 835-T1, ▪ Dalmierz laserowy Fanger LaserPoint Pro, ▪ Dalmierz laserowy Leica DISTO X3– 6 sztuk, ▪ Kamera termowizyjna FLIR E8 PRO – 4 sztuki, ▪ Miernik wilgotności drewna, materiałów budowlanych i papieru Doser AD4A, ▪ Anemometer DCFM8901, ▪ zakupiono dwie mobilne pracownie wyposażone w 15 notebooków każda z pełnym oprogramowaniem: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Autodesk AutoCAD, ▪ Autodesk Revit, ▪ Autodesk Robot Structural Analysis Professional, Program do analizy statycznej i wytrzymałościowej dowolnych płaskich konstrukcji prętowych – RM WIN, ▪ Zintegrowane narzędzie do analizy konstrukcji budowlanych – SOLDIS PROJEKTANT,

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Program do kosztorysowania WINBUD, ▪ Rodos - Program do kosztorysowania, ▪ Norma Pro – program do kosztorysowania, ▪ Arkadia Termo, ▪ Program graficzny ArchiCad. <p>✓ zakupiono sprzęt specjalistyczny do nowej pracowni OZE dedykowanej dla kierunku budownictwo w postaci:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kolektor Słoneczny- zestaw rozbudowany 2.0 - EZSO-46 – 4 sztuki ▪ Fotowoltaika – zestaw profesjonalny – 4 sztuki ▪ Energia wiatru – zestaw rozbudowany 2.0 – 4 sztuki ▪ Odnawialne źródła energii – zestaw rozbudowany – 4 sztuki ▪ Ogniwowo paliwowe – zestaw rozbudowany 3.0. <p>✓ stworzono nowe laboratorium o nazwie pracownia dostępności wyposażoną w następujący sprzęt:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ symulator geriatryczny – komputer PC wraz z oprogramowaniem, zestaw HTC Vive Pro, kombinezon do symulacji odczuć starczych, ▪ symulator wad wzroku i symulator osoby niedosłyszącej – komputer PC wraz z oprogramowaniem, zestaw Oculus Quest 2, ▪ symulator wózka inwalidzkiego – komputer PC wraz z oprogramowaniem, platforma mechaniczna z wózkiem inwalidzkim firmy InterIT, ▪ wózek inwalidzki.
--	--	---

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

6.1. Zakres i formy współpracy uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami oraz jej wpływu na koncepcję kształcenia, efekty uczenia się, program studiów i jego realizację, w tym realizację praktyk zawodowych.

W zakresie tworzenia programu kształcenia na kierunku „budownictwo” Kolegium Nauk Technicznych intensywnie współpracuje z instytucjami gospodarczymi i jednostkami badawczo-rozwojowymi. Zasady tej współpracy określone są w umowach, które przygotowywane są indywidualnie, z uwzględnieniem profilu i specyfiki danego podmiotu. Wśród najistotniejszych form współpracy z instytucjami gospodarczymi i badawczo-rozwojowymi wymienić należy:

- wzajemne wsparcie merytoryczne i organizacyjne przy realizacji projektów badawczych, rozwojowych i analitycznych oraz opracowywaniu ich wyników,
- wspieranie studentów w procesie dyplomowania, także poprzez możliwość realizacji prac dyplomowych na zlecenie partnera strategicznego,
- przygotowanie studentów i absolwentów do wejścia na rynek pracy (staże, praktyki),
- promowanie i wdrażanie do procesu dydaktycznego nowoczesnych rozwiązań technicznych,
- współpracę w zakresie edukacji i popularyzacji wiedzy oraz doskonalenia zawodowego,
- tworzenie nowoczesnych form oferty edukacyjnej w szczególności studiów podyplomowych oraz profilowanych szkoleń,
- współpracę w zakresie merytorycznego i technicznego przygotowania raportów, publikacji oraz innych materiałów o charakterze naukowo-dydaktycznym,
- organizowanie wspólnych konferencji, seminariów, szkoleń, wykładów eksperckich, itp.,
- innych działań, w których następuje transfer wiedzy lub technologii.

Współpraca Kolegium Nauk Technicznych z instytucjami gospodarczymi i badawczo-rozwojowymi ma podwójny wymiar. W pierwszej kolejności obejmuje ona jednostki wewnętrzne Wyższej Szkoły Gospodarki: Zadaniowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na poziomie podstawowej jednostki organizacyjnej oraz Kreator Innowacyjności.

Zadaniowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na poziomie podstawowej jednostki organizacyjnej ma trzy podstawowe zadania. Po pierwsze zbiera informacje od interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych, proponuje ewentualne zmiany w planach i programach studiów, proponuje sposoby doskonalenia jakości kształcenia w ramach danego kierunku i prowadzonych specjalności, a następnie przekazuje je do Senackiej Komisji ds. Kształcenia i działających w jej ramach Senackich Podkomisji.

Z kolei Kreator Innowacyjności jest drugą jednostką podstawową Uczelni, realizującą interdyscyplinarne badania w obszarze nauk ścisłych i inżynierskich. Podczas tworzenia programu kształcenia na kierunku „budownictwo” Kolegium Nauk Technicznych korzysta z potencjału badawczego, kadry naukowej oraz projektów naukowo-badawczych i działalności wdrożeniowej wymienionych jednostek. W ostatnim czasie realizowano projekty B+R obejmujące swoim zakresem obszar budownictwa. Wśród takich przedsięwzięć wymienić można:

- Opracowanie technologii produkcji oraz prototypu samonośnego stalowego panelu dachowego (2021),
- System do półautomatycznego wykonywania kosztorysów budowlanych (2020).

Wśród podmiotów współpracujących z Kolegium Nauk Technicznych są również jednostki i instytucje zewnętrzne. Należą do nich:

- Kujawsko- Pomorska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa,
- Pomorsko-Kujawska Izba Budownictwa,
- Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa,
- Urząd Dozoru Technicznego,
- KORMOST S.A.,
- EBUD - Przemysłówka Sp. z o.o.,
- DOMPOL Sp. z o. o.,
- ARKADIA Sp. z o.o.,
- AEC DESIGN Sp. z o.o.,
- Zespół Szkół Budowlanych im. Jurija Gagarina w Bydgoszczy,
- Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Brodnicy.

Do prac nad doskonaleniem programu kształcenia zaprasza się także przedstawiciele Konwentu Wyższej Szkoły Gospodarki tj. Kormost S.A., PESA Bydgoszcz Holding S.A., AWZ Developer, czy też Spółdzielnia Mieszkaniowa „Budowlani “. Konwent jest organem doradczym i wspierającym, a do jego głównych zadań należy:

- wspieranie działalności Kolegium Nauk Technicznych na rzecz rozwoju,
- kształtowanie inicjowanie szeroko zakrojonej współpracy między nauką, biznesem i administracją publiczną,
- wyrażanie opinii w sprawach dotyczących proponowanych przez Kolegium kierunków kształcenia, oferty kształcenia na studiach podyplomowych oraz kursach i szkoleniach, a także organizacji praktyk i staży studenckich,
- wzajemny rozwój i promowanie, zwłaszcza w zakresie realizacji projektów, organizacji konferencji, seminariów, szkoleń, spotkań eksperckich czy wydarzeń branżowych,
- wyrażanie opinii w innych sprawach przedłożonych przez dziekana.

W trakcie tworzenia programu kształcenia i podczas realizacji procesu kształcenia Kolegium Nauk Technicznych podejmuje działania mające na celu poszerzenie współpracy i podtrzymywanie nawiązanych wcześniej kontaktów z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

W przygotowaniu oferty edukacyjnej i wypracowaniu koncepcji kształcenia na kierunku budownictwo aktywnie uczestniczą interesariusze zewnętrzni i wewnętrzni. Do grona interesariuszy wewnętrznych zaliczani są nauczyciele akademicki, pracownicy niebędący nauczycielami akademickimi, Samorząd Studencki i studenci oraz Senat WSG. Z kolei do interesariuszy zewnętrznych należą: lokalne władze samorządowe, organizacje związane z lokalnym rynkiem pracy (Powiatowy Urząd Pracy), państwowe jednostki organizacyjne, pracodawcy.

Ścisła współpraca Uczelni z partnerami branżowymi obejmowała przede wszystkim współpracę z pracodawcami w zakresie wzmocnienia praktycznych aspektów kształcenia,

w tym m.in. współtworzenie programów nauczania, realizację dodatkowych staży i praktyk studentów oraz przygotowanie doświadczonej i specjalistycznej kadry przedsiębiorstw do prowadzenia zajęć dydaktycznych z zakresu budownictwa. Kluczową sferą współdziałania, z punktu widzenia innowacyjności i potrzeb rynku pracy, stało się stworzenie a następnie rozwój stałego partnerstwa. Funkcjonuje ono do chwili obecnej, mimo zmieniających się władz przedsiębiorstw oraz przeprowadzanych zmian organizacyjnych. Wprowadzanie zmian wynikających z nowelizacji ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i określenie warunków, jakie musi spełniać program kształcenia stanowi o potrzebie rozwijania współpracy z partnerami branżowymi.

Ścisła współpraca pracowników Uczelni z interesariuszami zewnętrznymi organizowana jest również na stowarzyszeń skupiających środowisko zawodowe inżynierów budownictwa.

W trosce o rozwój rzetelnego, fachowego i wiarygodnego polskiego rynku budowlanego oraz inżyniera budownictwa cieszącego się zaufaniem społecznym, posiadającym prawidłowe przygotowanie zawodowe w dniu 15.12.2014 roku zawarto porozumienie pomiędzy Kujawsko-Pomorską Okręgową Izbą Inżynierów Budownictwa a Wyższą Szkołą Gospodarki. W ramach współpracy studenci WSG mają możliwość uczestnictwa w konkursie na najlepsze prace dyplomowe na kierunku studiów „budownictwo” dla absolwentów uczelni wyższych współpracujących z Izbą. Od 2015 absolwenci kierunku „budownictwo” uczestniczą w konkursie. W ostatnich dwóch latach absolwenci zajęli drugie miejsce i otrzymali wyróżnienie w konkursie. Współpraca odbywa się również poprzez informowanie w zakresie nabywania uprawnień, przynależności do Izby itp. Od 2016 roku zajęcia eksperckie dla studentów ostatniego semestru przeprowadza Przewodnicząca KPOIIB.

Od początku kształcenia na kierunku budownictwo Uczelnia współpracuje z Pomorsko-Kujawską Izbą Budownictwa w zakresie kształtowania planów i programów studiów, organizacji wspólnych wydarzeń naukowych i podnoszenia kwalifikacji pracowników i studentów. Kluczowym punktem porozumienia jest pośrednictwo Izby w odbywaniu przez studentów budownictwa praktyk zawodowych w firmach zrzeszonych w PKIB. Pomorsko-Kujawska Izba Budownictwa z siedzibą w Bydgoszczy jest organizacją samorządu gospodarczego zrzeszającą przedsiębiorców z branży budowlanej województwa kujawsko-pomorskiego. Zrzesza obecnie ponad 50 członków – podmioty gospodarcze zajmujące się budownictwem, usługami budowlanymi i inżynieryjnymi, produkcją i obrotem materiałami budowlanymi. Są to takie firmy jak:

- ALSTAL Grupa Budowlana Sp. z o.o. Spółka Komandytowa,
- APRO Construction Sp. z o.o.,
- DOMPOL Sp. z o. o.,
- EBUD - Przemysłówka Sp. z o.o. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe,
- ERBUD S.A.,
- Kobylarnia S.A.,
- Kobylarnia S.A.,
- KORMOST S.A.,
- MAT-BUD Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Sp. z o.o. Sp. komandytowa
- Odeka Simp - Szkolenia zawodowe,
- PROMONT Bujak Sp. zo.o. Spółka Komandytowa Przedsiębiorstwo Projektowo-Montażowe,
- SOLBET Sp. zo.o.,

- ZAKŁAD PRODUKCJI MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH INŻ. KAZIMIERZ GINTER ZAKŁAD PRACY CHRONIONEJ.

Ponad to jest organizatorem konkursu "Arcydzieło Sztuki Budowlanej", którego celem jest wyróżnienie najciekawszych obiektów budowlanych oraz promowanie sztuki budowlanej i uczestników całego procesu inwestycyjnego oraz realizacyjnego. Dziekan KNT zasiada w Kapitułe konkursu, a prezes Zarządu Izby jest członkiem Zadaniowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia.

Od 2020 Uczelnia współpracuje z Wielkopolską Izbą Budownictwa, największą regionalną organizacją samorządu gospodarczego budownictwa w Polsce. Skupiającą na zasadach dobrowolności wszelkie podmioty gospodarcze zajmujące się budownictwem, usługami budowlanymi, produkcją i obrotem materiałami budowlanymi, spółdzielnie mieszkaniowe, zawodowych inwestorów, w tym zajmujących się budową domów w celu ich późniejszej odsprzedaży lub odsprzedaży znajdujących się w nich lokali oraz inne bezpośrednio lub pośrednio biorące udział w procesie budowlanym.

Przykładem współpracy ze stowarzyszeniami skupiających środowisko zawodowe inżynierów budownictwa może być współpraca z Polskim Związkiem Inżynierów i Techników Budownictwa. Studenci i wykładowcy KNT uczestniczyli w konferencji pod hasłem „SZTUKA BUDOWLANA” organizowanej przez Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa Oddział w Bydgoszczy, Koło Młodych przy Oddziale Bydgoszcz oraz Komitet Młodej Kadry PZITB. Studenci z nauczycielami uczestniczyli również w konferencji naukowo technicznej pod tytułem Różnorodność w modularności: drewno, żelbet, stal organizowanej przez Oddział w Poznaniu. Konferencja odbyła się w dniu 14 lutego 2025 r. na Targach BUDMA w Poznaniu. Absolwenci studiów na kierunku budownictwo mogą uczestniczyć w konkursie na najlepszą pracę dyplomową przyznaną przez Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa.

Przedstawiciele Uczelni, przy wsparciu przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, brali udział jako eksperci (edukacja formalna - szkolnictwo wyższe z zakresu budownictwa, edukacja formalna – zawodowa edukacja formalna z zakresu budownictwa) w pracach nad Sektorową Ramą Kwalifikacji dla Budownictwa (SRK Bud). W konsekwencji powstała Rama (SKR Bud), w której jest 1200 kompetencji specyficznych dla sektora budownictwa (ułożonych zgodnie ze stopniem złożoności). Ten materiał został przekazany ministrom właściwym, którzy prześlą wniosek o włączenie Sektorowej Ramy Kwalifikacji w Budownictwie do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

Związki Uczelni z przemysłem uatrakcyjniają proces dydaktyczny poprzez wycieczki do zakładów przemysłowych regionu. Bardzo ważnym elementem w procesie kształcenia praktycznego jest dostęp do nowoczesnych technologii, z którymi absolwent zetknął się w zakładach pracy:

- ANDREWEX Sp. z o.o.,
- DOMPOL Sp. z o. o.,
- EBUD - Przemysłówka Sp. z o.o. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe,
- Przedsiębiorstwo Organizacji Budownictwa „POBUD“ Sp. z o.o.,
- KORMOST S.A.

Kolejnym przykładem łączenia teorii z praktyką są wykłady otwarte w ramach cyklicznych spotkań branżowych. Wydarzenia te stwarzają możliwość spotkania studentów z przedsiębiorcami oraz transferu wiedzy między tymi grupami. Pozwalają na dyskusję w środowisku branżowym na istotne

tematy związane z budownictwem. W spotkaniach branżowych uczestniczyły następujące firmy i stowarzyszenia:

- Kujawsko – Pomorska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa,
- ANDREWEX Sp. z o.o.,
- EBUD - Przemysłówka Sp. z o.o. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe
- KORMOST S.A.,
- Holcim Polska S.A.,
- Przedsiębiorstwo Organizacji Budownictwa „POBUD“ Sp. z o.o.,
- AEC DESIGN Sp. z o.o.,
- Polski Związku Inżynierów i Techników Budownictwa,
- Pomorsko – Kujawska Izba Budownictwa

Budowanie pozytywnego wizerunku szkolnictwa zawodowego realizują Katedra Budownictwa i Projektowania Inżynierskiego poprzez współpracę ze szkołami ponadgimnazjalnymi oraz instytucjami kształcenia ustawicznego. Do głównych celów współpracy należy rozwijanie wśród młodzieży zainteresowania budownictwem oraz pogłębianie wiedzy i umiejętności budowlanych, kształtowanie nawyku doskonalenia zawodowego u uczniów i absolwentów szkół o profilu budowlanych oraz lepsze przygotowanie uczniów do podejmowania dalszego kształcenia na kierunkach budowlanych w szkołach wyższych. W ramach współpracy:

- uruchomiono studia podyplomowe „Budownictwo - studia dla nauczycieli”, – dzięki którym nauczyciele mają możliwość pogłębić wiedzę budowlaną, przenosząc ją na grunt edukacji w szkołach. Studia trwały 3 semestry i stanowiły jedną z form samokształcenia w trakcie realizacji kolejnych stopni awansu zawodowego nauczycieli;
- przy organizacji Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Budowlanych, ufundowano nagrody dla zwycięzców eliminacji okręgowych, nauczyciele akademicy zasiadali w jury konkursu, a także zrealizowano cykl dodatkowych, specjalistycznych zajęć dla najzdolniejszych uczniów Zespół Szkół Budowlanych im. Jurija Gagarina w Bydgoszczy biorących udział w finale ogólnopolskim;
- prowadzono otwarte wykłady dla młodzieży ponadgimnazjalnej w następujących szkołach:
  - Zespół Szkół Budowlanych im. Jurija Gagarina w Bydgoszczy,
  - I LO im. Cypriana Kamila Norwida w Bydgoszczy,
  - VII LO im. Janusza Kusocińskiego w Bydgoszczy,
  - Zespół Szkół Mechanicznych nr 1 w Bydgoszczy,
  - Zespół Szkół im. Ziemi Dobrzyńskiej w Nadrożu,
  - Zespół Szkół Inżynierii Środowiska w Toruniu,
  - Zespół Szkół Technicznych w Toruniu,
  - Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego i VIII LO,
  - Zespół Szkół Mechanicznych Elektrycznych i Elektronicznych,
  - Zespół Szkół Samochodowych w Toruniu,
  - Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Brodnicy.
- przekazywano szkołom materiały i pomoce dydaktyczne oraz pomagano w nawiązywaniu współpracy między szkołami a przedsiębiorstwami.

Rozwój branży budowlanej stawia również nowe wyzwania przed projektowaniem inżynierskim. Obecnie już nie wystarczą metody typu CAD, coraz częściej spotykamy się z pojęciem BIM (Building Information Modeling) pozwalającym modelować całe procesy zachodzące w budynkach,

przedstawiają one zapisane cyfrowo odzwierciedlenie fizycznych i funkcjonalnych właściwości budowli. Idą z duchem czasu Wyższa Szkoła Gospodarki podpisała umowę z firmą AEC Design Sp. z o.o. autoryzowanym partner Autodeska ze statusem Gold, która już od 25 lat dostarcza kompleksowe rozwiązania: oprogramowanie, specjalistyczne usługi, wdrożenia i szkolenia dla fachowców z branży budownictwa i architektury oraz branży mechanicznej. W ramach współpracy studenci mają możliwość uczestnictwa w dodatkowych kursach:

- Wprowadzenie do technologii BIM,
- Warsztaty z zastosowania technologii BIM w budowlanym procesie inwestycyjnym,
- Kurs technologii BIM,
- Szkolenie z zakresu Revit Architecture poziom podstawowy,
- Szkolenie z zakresu Revit Architecture poziom zaawansowany,
- Navisworks 2017,
- Advance Steel poziom podstawowy,
- Szkolenie z zakresu Revit MEP wod-kan poziom podstawowy,
- Szkolenie z zakresu Revit MEP wod-kanpoziom zaawansowany,
- Szkolenie z zakresu Revit Structure poziom podstawowy,
- Szkolenie z zakresu Revit Structure poziom zaawansowany,
- Szkolenie z zakresu AutoCAD 2D poziom podstawowy,
- Szkolenie z zakresu AutoCAD 2D poziom zaawansowany,
- Szkolenie z zakresu AutoCAD 3D.

Przykładem łączenia teorii z praktyką, szczególnie istotnym, biorąc pod uwagę stopień komputeryzacji w branży budowlanej, są umiejętności studentów zdobywane podczas pracy w programach wspomagających projektowanie, w ramach przedmiotów:

- Komputerowe wspomaganie projektowania
- Podstawy BIM,
- Wytrzymałość materiałów,
- Specjalistyczne systemy informatyczne,
- Kosztorysowanie prac budowlanych.

Zajęcia z tego zakresu pozwalają studentowi uzyskać umiejętności zastosowania najnowszego oprogramowania do projektowania z wykorzystaniem systemów CAD, a także obsługi wybranych programów komputerowych wspomagających obliczanie, kosztorysowanie i projektowanie konstrukcji między innymi:

- Autodesk AutoCAD,
- Autodesk Revit,
- Autodesk Robot Structural Analysis Professional,
- Program do analizy statycznej i wytrzymałościowej dowolnych płaskich konstrukcji prętowych – RM WIN,
- Zintegrowane narzędzie do analizy konstrukcji budowlanych – SOLDIS PROJEKTANT,
- Program do kosztorysowania WINBUD,
- Rodos - Program do kosztorysowania,
- Norma Pro,
- Program graficzny ArchiCad.

Dla absolwentów studiów pierwszego stopnia na kierunku „budownictwo”, którzy przeważnie rozpoczęli już karierę zawodową i chcą poszerzyć kompetencje, zwiększając swoją atrakcyjność na rynku pracy Instytut Budownictwa i Projektowania Inżynierskiego wraz z Centrum Kształcenia Podyplomowego i Szkoleń WSG przygotował ofertę studiów podyplomowych w następujących obszarach branży budowlanej:

- Certyfikacja i Audyt Energetyczny Budynków – 15 edycja,
- Architektura Wnętrz – 9 edycja,
- Proces inwestycyjny i administracja budowlana – 2 edycja,
- Autocad – projektowanie w środowisku 2D i 3D – 2 edycja,
- Ocena Oddziaływania Inwestycji Na Środowisko – 2 edycja,
- Eksploatacja, Remonty i Utrzymanie Obiektów Budowlanych,
- Kosztorysowanie Robót Budowlanych,
- Urbanistyka i Planowanie Przestrzenne.

Wyższa Szkoła Gospodarki wraz z Uniwersytetem Kazimierza Wielkiego i Politechniką Bydgoską od 2010 r. corocznie organizuje Bydgoski Festiwal Nauki. Celem Festiwalu jest popularyzacja nauki, kultury i sztuki, promocja wśród mieszkańców Bydgoszczy i regionu najważniejszych osiągnięć naukowych, technicznych, a także rozbudzenie zainteresowań szeroko rozumianą kulturą i sztuką. Bydgoski Festiwal Nauki jest największym tego typu wydarzeniem w Bydgoszczy, w którym czynnie uczestniczą pracownicy akademicy Instytutu Budownictwa i Projektowania Inżynierskiego. Jako wieloletni współorganizator wydarzenia Instytut zaprezentował szereg ciekawych imprez dla uczestników

w każdym wieku, od przedszkolaka po seniora, na przykład:

- Odkrywamy Świat Małego Budowlańca,
- Statyka w obiektach zabytkowych,
- Paradoxy, sofizmaty i ciekawostki matematyczne,
- Komputerowe modelowanie wybranych elementów konstrukcji,
- Projekt domku letniskowego w programie AutoCAD,
- Jak zbudować rekordowy most?,
- Odkrywki miejskie,
- Ile naprawdę kosztuje dom? - dlaczego projekt to nie tylko rysunek,
- Budynki zielone – budynkami przyszłości,
- Od teorii do praktyki – droga zawodowa architekta,
- Odkrywanie świata osób z niepełnosprawnościami za pomocą technologii VR,
- Przełam bariery niepełnosprawności. Warsztaty wirtualnej rzeczywistości.

Działania popularyzatorskie realizowane były również w projekcie w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa „Projekt sieciowania i międzynarodowej promocji kościołów gotyckich na ziemi chełmińskiej”. Program zajęć opracowany i zrealizowany przez pracowników KNT obejmował udział w prelekcji dotyczącej zasad budowania budynków sakralnych, ćwiczenia z zakresu inwentaryzacji budynków oraz dokonywania zdjęć termowizyjnych w budowlach zabytkowych. Projekt został dofinansowany z budżetu Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Istotna dla WSG jest współpraca między uczelniami, szczególnie uczelniami z regionu, czego dowodem jest na przykład podpisane porozumienie o współpracy z Uniwersytetem Mikołaja Kopernika w Toruniu. W ramach współpracy realizowane będą między innymi następujące cele:

- realizacja kompleksowych badań chemicznych i materiałowych obejmujących wykorzystanie popiołów po spalaniu ciężkiej pozostałości z ropy naftowej jako dodatku do cementu oraz funkcjonalizację krzemu/krzemionki w celu wytworzenia kostek chodnikowych o kontrolowanej luminescencji,
- promowanie idei zrównoważonego rozwoju (6R) poprzez projektowanie procesów i materiałów minimalizujących wpływ na środowisko, ponowne wykorzystanie surowców odpadowych oraz ocenę cyklu życia (LCA) opracowywanych produktów,
- prowadzenie wspólnych działań edukacyjnych i popularyzatorskich, realizacja staży, praktyk, zgodnych z misją obu podmiotów, mających na celu zdobycie doświadczenia w zakresie nowoczesnych technik analitycznych oraz technologii przetwarzania i charakterystyki materiałów,
- zastosowanie opracowanych technik analitycznych w praktyce, poprzez ich wdrażanie w obszarze inżynierii materiałowej, chemii, technologii budownictwa czy ochrony środowiska.

Władze Uczelni są w Prezydium Sejmiku Gospodarczego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Organu samorządu gospodarczego regionu zrzeszającego osoby fizyczne, a także organizacje województwa kujawsko-pomorskiego reprezentujące interesy przedsiębiorców takie jak:

- Pomorsko-Kujawska Izba Budownictwa w Bydgoszczy,
- „Pracodawcy Pomorza i Kujaw” Związek Pracodawców,
- Izba Przemysłowo-Handlowa Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
- Kujawsko-Pomorska Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości w Bydgoszczy,
- Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna,
- Izba Przemysłowo-Handlowa w Toruniu,
- Kujawsko-Pomorskie Zrzeszenie Handlu i Usług,
- Nadwiślański Związek Pracodawców Lewiatan,
- Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna.

Zasadniczym zadaniem Sejmiku jest wypracowywanie wspólnego stanowiska organizacji i środowisk gospodarczych we wszystkich istotnych kwestiach dotyczących regionu, a zwłaszcza związanych z jego rozwojem gospodarczym, w tym branży budowlanej.

Dziekan Kolegium Nauk Technicznych jest członkiem Toruńskiej Rady Rozwoju, zespołu doradczego, eksperckiego, opiniodawczego i inicjatywnego przy prezydencie Miasta Torunia. Toruńską Radę Rozwoju tworzy osoby działające na rzecz rozwoju gospodarczego, przestrzennego i społecznego miasta, wspierania przedsiębiorczości i innowacyjności oraz wykorzystania nowoczesnych technologii i inteligentnego zarządzania miastem.

Władze Uczelni dążą do zapewnienia pracownikom szkoleniach podnoszących kompetencje dydaktyczne. Nauczyciele akademicy mają możliwość doskonalenia swoich umiejętności np. w ramach projektów:

- „Projektując słuchaj ludzi” (program: Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, działanie: 3.5. Kompleksowe programy szkół wyższych, fundusz: Europejski Fundusz Społeczny) który miał

na celu podniesienie kompetencji oraz kadry dydaktycznej Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy, w zakresie stosowania rozwiązań opartych na koncepcji projektowania uniwersalnego oraz w celu podniesienia świadomości w zakresie problemów, z jakimi borykają się osoby z niepełnosprawnościami. W ramach projektu odbyły się szkolenia mające na celu wzmocnienia świadomości i kompetencji kadry WSG z efektywnego nauczania projektowania uniwersalnego;

- „Kształcenie przez całe życie drogą do sukcesu zawodowego” (program: FERS.00.00, działanie: FERS.01.05, numer naboru: FERS.01.05-IP.08-008/23), którego głównym celem jest dostosowanie kwalifikacji lub kompetencji do potrzeb i oczekiwań pracodawców i rynku pracy – przekwalifikowanie się (reskilling) a także wypełnienie luk w umiejętnościach (skills gap) 500 osób do 30.09.2027 r. z terenu całego kraju.

Interesariusze zewnętrzni skupieni wokół Kolegium Nauk Technicznych odgrywają więc kluczową rolę w procesie dydaktycznym, pełniąc rolę społecznego doradcy Uczelni w przygotowaniu inżynierów budownictwa dla potrzeb zmieniającego się stale rynku pracy oraz umożliwiającego studentom odbywanie praktyk oraz zajęć w przedsiębiorstwach czy zbieranie materiałów do prac dyplomowych. Niektórzy absolwenci zostali zatrudnieni przez współpracujących z Uczelnią pracodawców.

6.2. Sposoby, częstotliwości i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji.

W ramach monitorowania i doskonalenia form współpracy odbywają się spotkania z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Podczas tworzenia programu studiów na kierunku budownictwo, Katedra korzysta z potencjału kadrowego oraz rozwojowego - w tym projektowego i wdrożeniowego - podmiotów branży budowlanej. W ramach przeglądów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym przeprowadza się z partnerami branżowymi również konsultacje sylwetek absolwenta, efektów uczenia się kierunkowych oraz przedmiotowych (sylabusy) z interesariuszami zewnętrznymi. Wymiana poglądów i ocena dotyczą również metod weryfikacji przyjętych efektów uczenia się. Dyskutowanym i opiniowanym elementem programu jest również program praktyk studenckich. Podmioty współpracujące po analizie oferty studiów, przygotowanej na nowy rok akademicki proszone są o wydanie opinii na piśmie – rekomendacji. Wsparcie branży współpracującej przy udoskonalaniu procesu kształcenia jest regularne w związku z praktycznym profilem studiów i ma wpływ na osiągnięte przez studentów efekty uczenia się. Regularnie, co roku, odbywają się posiedzenia Konwentu WSG. Konwent jest organem doradczym i wspierającym, a do jego głównych zadań należy:

- wspieranie rozwoju działalności jednostek badawczo-kształceniowych,
- kształtowanie i inicjowanie szeroko zakrojonej współpracy między nauką, biznesem i administracją publiczną, i wyrażanie opinii w sprawach dotyczących proponowanych kierunków kształcenia, efektów uczenia się i programów studiów, oferty kształcenia na studiach podyplomowych oraz kursach i szkoleniach, a także organizacji praktyk i staży studenckich,
- wzajemny rozwój i promowanie, zwłaszcza w zakresie realizacji projektów, organizacji konferencji, seminariów, szkoleń, spotkań eksperckich czy wydarzeń branżowych,
- podejmowanie wspólnych przedsięwzięć projektowych i eksperckich,
- zapraszanie studentów na wizyty studyjne do siedziby przedsiębiorstwa,
- zgłaszanie zapotrzebowania na prace dyplomowe,
- wyrażanie opinii w innych sprawach przedłożonych przez dyrektora jednostki.

Przedstawiciele Konwentu i otoczenia społeczno-gospodarczego rokrocznie podczas dyplomatorium, doceniają najlepsze prace dyplomowe/projekty dyplomowe absolwentów Wyższej Szkoły Gospodarki, wyróżniając je w kategorii „Nagrody branżowe“. Absolwenci kierunku budownictwo w ostatnich latach otrzymali wyżej wymienione nagrody.

W roku akademickim 2025/26 na kierunku budownictwo powołano Zadaniowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia (ZZdsZJK) z określonym przydziałem zadań, kompetencji i odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia, szczególnie programu studiów. Do jego zadań należy zbieranie informacji od interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych, prowadzenie pomiaru jakości kształcenia oraz opracowanie wyników pomiaru i przekazanie ich do Senackiej Komisji ds. Kształcenia. Zalecenia będące efektem posiedzeń zostają realizowane w trakcie bieżącego roku akademickiego.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	-	-

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

7.1. Rola umiędzynarodowienia procesu kształcenia w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku (przy uwzględnieniu każdego z ocenianych poziomów studiów).

Umiędzynarodowienie i wiążąca się z tym strategia umiędzynarodowienia Uczelni są kluczowymi działaniami mającymi za zadanie angażowanie, rozwój i wspieranie wszystkich aktywności Wyższej Szkoły Gospodarki, w tym przede wszystkim procesów kształcenia. Rozwój współpracy międzynarodowej w zakresie kształcenia na kierunku Budownictwo jest kluczowy dla realizacji projektów międzynarodowych oraz rozwoju kadry i studentów, którzy korzystają z programu Erasmus+.

Wyższa Szkoła Gospodarki realizując zadania uczelni stawiającej na wiedzę i praktykę, wspiera studentów i wykładowców w realizacji swojej kariery i rozwoju kompetencji z wykorzystaniem wachlarza projektów i możliwości z nimi związanych. Tak istotne dla rozwoju kwestie jak Praktyki w ramach Erasmus+, udział w wydarzeniach jak International Staff Week (Teaching i Training – dla kadry akademickiej i administracyjnej) są nieodłącznym elementem rozwoju umiędzynarodowienia. W długoterminowej wizji rozwoju umiędzynarodowienia kierunku Uczelnia planuje kontynuację projektu SAFE istotnego dla ocenianego kierunku (opis w dalszej części), jak również nawiązanie kolejnych współprac dotyczących zarówno miejsc odbywania praktyk oraz aktywności skierowanej dla Kadry.

Współpraca międzynarodowa to także inicjowanie oddolnych aktywności. Przedstawiciele Działu Spraw Międzynarodowych (a szerzej Pionu Międzynarodowego) na licznych spotkaniach tematycznych jak Rada Dyrektorów, spotkania akademickie czy seminaria wewnętrzne oraz indywidualne rozmowy inicjują i wskazują ścieżki indywidualnego rozwoju międzynarodowego dla poszczególnych osób z pomocą DSM.

Odpowiedni poziom umiędzynarodowienia kierunku pozwala na wzmacnianie jakości zajęć poprzez wystąpienia kadry zagranicznej w ramach albo wizyt indywidualnych albo zdalnie celem prowadzenia wykładów i zajęć eksperckich i wymiany doświadczeń oraz dobrych praktyk. Docelowo WSG jest w stanie przedstawić i wdrożyć plan prowadzenia części zajęć w języku obcym po spełnieniu warunków jakościowych i technicznych.

W ostatnich latach Uczelnia zrealizowała lub realizuje projekty o charakterze międzynarodowym w następujących programach:

- a) Erasmus+ KA2 Capacity Building in High Education oraz pokrewne (projekty wielostronne):
- Projekt SAFE (Sustainable, Accessible Future Environments; program Erasmus+ Partnerships for Cooperation, 2022-2025) – celem zakończonego już 3-letniego projektu było podnoszenie wiedzy kadry akademickiej i studentów w zakresie problematyki dostępności i bezpieczeństwa obszarów miejskich. Projekt realizowany był z partnerami ze Słowenii (lider - Wydział Architektury Uniwersytetu w Ljublanie), Finlandii, Hiszpanii i Niemiec. Jako partner WSG wniósł do projektu swoje praktyczne doświadczenia z pracy z grupami społecznymi, które są w obszarze szczególnego zainteresowania: osobami z niepełnosprawnością, seniorami, rodzinami z małymi dziećmi. Szczególnie ważną rolę w kontekście umiędzynarodowienia kształcenia odgrywało jedno z zadań projektu – 5 edycji jednotygodniowych Intensive Study Program: krótkoterminowych mobilności, w trakcie których studenci i kadra pracowali w mieszanych, międzynarodowych i interdyscyplinarnych zespołach nad tworzeniem rozwiązań poprawiających dostępność i bezpieczeństwo ww. grup społecznych w wybranych lokalizacjach miasta będącego gospodarzem wydarzenia. Efektem prac były projekty urbanistyczne na profesjonalnych makietach wraz z prezentacją społecznych, historycznych i kulturowych kontekstów proponowanego do wdrożenia rozwiązania. Mobilność taką organizowano również na terenie Bydgoszczy, u WSG jako partnera projektu – w przygotowanie i prowadzenie zajęć w jej trakcie zaangażowani byli wykładowcy [REDACTED]. W projekcie powstały również ogólnodostępne podręczniki, tutoriale, studia przypadków i inne materiały naukowo-dydaktyczne, pozwalające partnerom (i wszelkim innym zainteresowanym instytucjom) na kontynuowanie edukacji o dostępności i bezpieczeństwie w nowoczesnych, angażujących formach po zakończeniu projektu: <https://eusafe.fa.uni-lj.si/>. W ramach upowszechniania i utrwalania efektów opisywanego projektu WSG organizować będzie poświęcony analogicznej tematyce International Week i Blended Intensive Program w maju 2026 r.
  - Project ENGAGE (Enhancing Sustainable Entrepreneurial Ecosystem in Higher Education of Azerbaijan; Erasmus+ Capacity Building For Higher Education, 2023-2026) – celem projektu jest rozwój ekosystemu przedsiębiorczości akademickiej w szkolnictwie wyższym Azerbejdżanu. Projekt realizowany jest z partnerami z Azerbejdżanu, Estonii, Hiszpanii

i Portugalii, a rolą WSG jako partnera jest dzielenie się praktycznym doświadczeniem we współpracy nauka-biznes (akademicki inkubator przedsiębiorczości, uczelniane spółki spin-off/out, patenty i licencje itp.); <https://engage.edu.az/>

- Projekt DEVICES (Developing Education in Vietnam and Cambodia Enhancing Employability for Students, 2024-2027) – celem projektu jest wspieranie uczelni wyższych w Wietnamie i Kambodży; <https://devices-erasmus.eu> w zakresie wspierania zatrudnialności studentów budowanie portfolioów kompetencyjnych, rozwój umiejętności prozatrudnieniowych;
  - Projekt RESKILL (Reskill Revolution: Pioneering Change in Adult Education, 2025-2028) – celem projektu jest podnoszenie kwalifikacji kadr turystyki i hotelarstwa – dorosłych osób pracujących, planujących pracę lub chcących powrócić do sektora turystycznego; <https://reskill-revolution.eu/>
- b) Europejski Korpus Solidarności (European Solidarity Corps);
- c) Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej - Welcome to Poland; EURAXESS;
- d) Program International Academic Staff;
- e) Projekty mobilnościowe Erasmus+:
- KA 131 - mobilności z krajami programu
  - KA 171 - mobilności z krajami partnerskimi programu
- f) Projekty programów MNiSW i Instytutu Rozwoju Języka Polskiego w obszarze promocji języka polskiego jako obcego i glottodydaktyki polonistycznej na świecie: konferencje glottodydaktyczne w 2023, 2024 i 2025; projekt Polonijni Kumple dla młodzieży z Litwy i Łotwy.

Istotną rolę z punktu widzenia operacyjnego Gospodarki w Bydgoszczy, realizowanym w ramach programu Welcome to Poland pełni projekt finansowany przez NAWA – Welcome Center. Jest to specjalny program zawierający działania zmierzające do wyposażenia w szerokie kompetencje międzynarodowe kadry akademickiej np. Zwiększenie znajomości języków obcych, szkolenia dot. pracy w środowisku międzynarodowym. Drugim filarem programu jest szeroko pojęta pomoc funkcjonującym na Uczelni studentom międzynarodowym poprzez następujące działania: powołanie dedykowanego punktu wspierającego studentów w codziennym życiu w środowisku akademickim i regionalnym, zorganizowanie cyklu warsztatów i szkoleń ze znajomości historii Polski i regionu, etykiety akademickiej, zasad współżycia społecznego, czy poruszania się po rynku pracy. Jedną z największych grup beneficjentów tego projektu są zagraniczni studenci, którzy poza kompetencjami kulturowymi niezbędnymi do funkcjonowania w Polsce zyskują także wiedzę przydatną w kontekście przyszłej praktyki zawodowej (regiony Polski, zwyczaje i obyczaje, święta, itp.). Program ten funkcjonuje na Uczelni od 2018 roku i obecnie trwa jego kolejna edycja (zakończenie w lutym 2026). Jednocześnie złożona została nowa koncepcja projektowa w naborze programu Welcome to Poland (2025) organizowanym przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej.

Z kolei w październiku 2025 r. uczelnia rozpoczęła - w roli partnera - realizację projektu REGIOSTAFFNET finansowanego ze środków programu NAWA-EURAXESS Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej. Projekt zakłada wspólne działania pięciu uczelni regionu kujawsko-pomorskiego (UMK – lider, WSG, PBŚ, AM w Bydgoszczy, UWSB Merito w Toruniu) w zakresie poprawy warunków do przyjmowania zagranicznych naukowców i doktorantów jako części rozwoju tzw. „umiędzynarodowienia w domu”.

7.2. *Aspekty programu studiów i jego realizacji, które służą umiędzynarodowieniu, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia w językach obcych.*

Program studiów na kierunku budownictwo uwzględnia szereg działań wspierających umiędzynarodowienie kształcenia, co jest odpowiedzią na rosnące wymagania globalnego rynku pracy. Kluczowym elementem jest wprowadzenie zajęć prowadzonych w językach obcych, które przygotowują studentów do funkcjonowania w międzynarodowym środowisku zawodowym. Szczególne znaczenie mają przedmioty takie jak „Angielska terminologia techniczna w budownictwie”, które rozwijają umiejętność posługiwania się specjalistycznym słownictwem w języku angielskim, niezbędnym w pracy z dokumentacją projektową, normami oraz w komunikacji z zagranicznymi partnerami. Uzupełnieniem są zajęcia eksperckie, często prowadzone przez wykładowców i praktyków z doświadczeniem międzynarodowym, które odbywają się również w języku angielskim. Takie podejście nie tylko podnosi kompetencje językowe, ale również kształtuje otwartość na współpracę w zróżnicowanych kulturowo zespołach, co jest kluczowe w realizacji projektów budowlanych na skalę globalną. Dzięki temu absolwenci kierunku budownictwo są lepiej przygotowani do pracy w międzynarodowych firmach, uczestnictwa w projektach transgranicznych oraz dalszego rozwoju zawodowego w środowisku wielojęzycznym.

7.3. *Stopień przygotowania studentów do uczenia się w językach obcych i sposobów weryfikacji osiągnięcia przez studentów wymaganych kompetencji językowych oraz ich oceny.*

Umiędzynarodowieniu kształcenia służy również lektorat językowy. Studenci, dokonując wyboru języka obcego na etapie rekrutacji, w zdecydowanej większości wybierają język angielski. Nauka języka obcego rozpoczyna się po określeniu poziomu kompetencji językowych studentów na podstawie testu poziomującego dostępnego na platformie ONTE. W zależności od liczby studentów oraz poziomu wyjściowych kompetencji językowych tworzone są grupy językowe. Grupy o najniższych kompetencjach wyjściowych realizują zajęcia od poziomu A2+, kolejne – od poziomu B1/B1+, a następne – od poziomu B1+/B2. Wynik testu jest dodatkowo weryfikowany przez lektora podczas pierwszych zajęć. Łączny wymiar lektoratu wynosi 156 godzin dydaktycznych, z czego 126 godzin przeznaczonych jest na rozwijanie kompetencji w zakresie języka ogólnego i komunikacji w środowisku zawodowym (zaliczenie na ocenę), a 30 godzin – na naukę terminologii oraz analizę tekstów technicznych z zakresu budownictwa (zaliczenie bez oceny). Studenci WSG mają również możliwość zdobycia międzynarodowego certyfikatu z języka angielskiego w środowisku pracy – British Council EnglishScore. Obecnie wśród studentów kierunku budownictwo 2 osoby posiadają certyfikat na poziomie B2, 4 osoby na poziomie B2+, a 2 osoby – na poziomie C1.

Lektorat językowy rozwija umiejętności językowe wykorzystywane podczas odbioru, przetwarzania i tworzenia wypowiedzi, a także przygotowuje studentów do posługiwania się językiem w sytuacjach zawodowych, w tym poprzez znajomość słownictwa specjalistycznego i umiejętność czytania i analizowania tekstów branżowych. W ramach przedmiotów *język obcy* (zaliczenie na ocenę w każdym semestrze) oraz *język obcy specjalistyczny* (zaliczenie bez oceny) dobór metod sprawdzania i oceniania kompetencji językowych jest powiązany z zakładanymi efektami uczenia się i uwzględnia praktyczny charakter lektoratu językowego. System weryfikacji opiera się na bieżącej ocenie pracy i aktywności studentów, zadaniach realizowanych podczas zajęć i na platformie edukacyjnej ONTE, a także na testach, pracach domowych, pisemnych i wypowiedziach ustnych, co pozwala na wszechstronne sprawdzenie i ocenę kompetencji receptywnych i produktywnych (indywidualne wypowiedzi ustne,

udział w dyskusji, praca w parach i grupach, odgrywanie ról, tworzenie maili, profili zawodowych, listów motywacyjnych, analiza tekstów, praca z tekstem słuchanym, ćwiczenia realizowane podczas zajęć oraz na platformie edukacyjnej ONTE). Metody te pozwalają ocenić stopień opanowania praktycznych umiejętności językowych, w tym adekwatnego reagowania w sytuacjach komunikacyjnych, formułowania wypowiedzi, argumentowania oraz posługiwania się słownictwem ogólnym i specjalistycznym. W przypadku języka obcego specjalistycznego dodatkowe znaczenie ma test zaliczeniowy oraz zadania sprawdzające rozumienie treści o charakterze technicznym, co umożliwi ocenę kompetencji językowych w kontekstach branżowych. System oceniania, obejmujący skale punktowe, kryteria oceny wypowiedzi ustnych i pisemnych oraz progi zaliczeń, zapewnia przejrzystość procesu oceniania i rzetelne potwierdzenie osiągnięcia efektów uczenia się.

7.4. Skala i zasięg mobilności i wymiany międzynarodowej studentów i kadry.

Wyższa Szkoła Gospodarki uczestniczy w programie Erasmus+ od marca 2005 r. Mobilność pracowników i nauczycieli akademickich. Program ten jest istotnym czynnikiem dla umiędzynarodowienia WSG oraz programów nauczania – pozwala na podnoszenie kompetencji w zakresie metod kształcenia, zarządzania różnymi aspektami funkcjonowania szkolnictwa wyższego, doskonalenie poziomu znajomości specjalistycznego języka obcego, nawiązanie kontaktów międzynarodowych, wymianę doświadczeń oraz poznanie specyfiki funkcjonowania jednostek badawczo-kształceniowych oraz administracyjnych w uczelniach partnerskich na całym świecie. Dzięki doświadczeniom uzyskanym poprzez wykłady, wyjazdy studyjne, staże naukowe, istnieje również możliwość włączenia międzynarodowych aspektów do projektów kulturalnych, edukacyjnych czy badawczo-rozwojowych. Sprawozdania z wyjazdów są często przyczynkiem do poszerzania oferty o specjalności kształcenia, które mieszczą się w europejskich trendach edukacyjnych.

Warto również zauważyć, iż mobilność ma znaczenie dla rozwoju osobistego kadry – praca w międzynarodowym środowisku pozwala na rozwinięcie kompetencji językowych oraz komunikacyjnych, a także umożliwia zapoznanie się z nowymi trendami badań czy też innymi metodami kształcenia i weryfikacji efektów uczenia się.

WSG uczestniczyła i uczestniczy obecnie w dwóch poddziałaniach programu mobilnościowego Erasmus+ o oznaczeniach KA131 i KA171, a także programu Europejskiego Korpusu Solidarności. Szczególne znaczenie ma poddziałanie KA171, które wpływa niezwykle mocno na poziom umiędzynarodowienia. Pozwala bowiem na mobilności z krajami spoza Unii Europejskiej, a co za tym idzie, wzmacnia gradient oddziaływania marki. W ostatnich latach WSG wzmacnia model współpracy z krajami Dalekiej Azji jak i Afryki. Nasze główne starania oscylują wokół pogłębienia współpracy mobilnościowej i projektowej z takimi krajami jak Malezja, Filipiny czy Wietnam (Azja) oraz Zambia, Rwanda czy Tanzania (Afryka). Uczelnia w ramach Erasmus+ KA171 zaznacza także wyraźnie swoją obecność w Indiach, Gruzji, Ukrainie czy też na Bałkanach (Kosowo oraz Czarnogóra), co znajduje swoje odzwierciedlenie w obszarach studiów anglojęzycznych i ukraińskojęzycznych i późniejszego zainteresowania rekrutacją kandydatów z tych regionów.

W ramach programu Erasmus+ poddziałanie KA131 w ostatnich 3 latach wykładowcy i pracownicy administracyjni odwiedzili następujące kraje: Bułgaria, Czechy, Niemcy, Finlandia, Litwa, Łotwa, Estonia, Hiszpania, Portugalia, Słowacja, Słowenia, Rumunia oraz Węgry.

W ramach programu KA171 uczelnia realizowała mobilność kadry akademickiej w takich krajach jak: Zambia, Gruzja, Ukraina, Kazachstan, Czarnogóra, Indie, Uzbekistan, Armenia, Azerbejdżan, Mongolia, Rwanda, Filipiny, Kosowo, Tanzania.

Cyklicznie w ramach programu Erasmus+ KA171 gościmy także studentów z takich krajów jak: Gruzja, Ukraina, Armenia, Zambia, Rwanda, Filipiny, Malezja, Kosowo czy Czarnogóra. W minionych latach następujący wykładowcy odbyli swoje mobilności w ramach programu Erasmus+ (w tym wyjazdy projektowe poza KA 131 i KA 171):

- ██████████ – Viadrina, Niemcy (2023/24, 2024/25),
- ██████████ - Pitesti, Rumunia (2022/23), Podgorica, Czarnogóra (2022/23), Wilno, Litwa (2025/26),
- ██████████ – Pitesti, Rumunia (2022/23), Lusaka oraz Livingstone, Zambia (czerwiec 2023, marzec 2024, kwiecień 2025), Kigali Rwanda (marzec 2025), Gjakove, Gjilan, Kosowo (grudzień 2024), Alicante, Hiszpania (listopad 2025), Wilno, Litwa (grudzień 2025), Podgorica Czarnogóra (2022/23), Hanoi, Wietnam (czerwiec 2025), Macerata, Włochy (luty 2025),
- ██████████ - w roku akademickim 2018/2019, Siena, Włochy,
- ██████████ – Kazachstan (październik 2024), Hanoi, Wietnam (czerwiec 2025), Alicante Hiszpania (listopad 2025), Macerata, Włochy (luty 2025), Rzym, Włochy (marzec 2025); mobilności typu Intensive Study Program w ramach projektu SAFE poświęcone dostępności i bezpieczeństwu obszarów miejskich (Ljubljana XI 2023; Kilonia XII 2023; Vantaa V 2024; Granada X 2024).

W ramach umowy o współpracy pomiędzy Wyższą Szkołą Gospodarki a Lwowskim Narodowym Uniwersytetem Zarządzania Środowiskiem:

- nauczyciel akademicki WSG odbył staż naukowy pod tytułem „Zastosowanie zaawansowanych technologii w projektowaniu i realizacji budynków i konstrukcji” w Wydziale Technologii i Organizacji Budownictwa,
- nauczyciel akademicki LNUZŚ odbył staż naukowy pod tytułem “Innowacyjne technologie w konstrukcjach inżynierskich” w Kolegium Nauk Technicznych.

Statystyki liczebności studentów Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy, wyjeżdżających w ramach programu Erasmus+ zaprezentowano w tabeli poniżej:

	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26
Studenci wyjeżdżający na studia w ramach programu Erasmus+	1+9 BIP	6+31 BIP	2+22 BIP	1+2 BIP W procesie
Studenci wyjeżdżający na praktyki w ramach programu Erasmus+	3	1	3	W procesie

7.5. Udział wykładowców z zagranicy w prowadzeniu zajęć na ocenianym kierunku.

Od 2019 roku do teraz wykładowca Lwowskiego Narodowego Uniwersytetu Zarządzania Środowiskiem prowadzi zajęcia na kierunku budownictwo. W 2023 podpisano umowę o współpracy między Uczelniami, która umacniała kontakty Kolegium Nauk Technicznych WSG z Wydziałem Budownictwa i Architektury Lwowskiego Narodowego Uniwersytetu Zarządzania Środowiskiem.

Ponadto w trakcie wizyt studyjnych partnerów zagranicznych w WSG (2024, 2025) [REDAKTOWANE] [REDAKTOWANE] prowadziła warsztaty w pracowni dostępności z wykorzystaniem sprzętu symulacyjnego dla Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu Masowego w Astanie (Kazachstan) - program MBA Sport Management Kazachstan i dla uczestników projektu RITA „Ukraińskie centrum terapii zajęciowej poprzez gry adaptacyjne”.

7.6. Sposoby, częstości i zakres monitorowania i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia oraz doskonalenia warunków sprzyjających podnoszeniu jego stopnia, jak również wpływu rezultatów umiędzynarodowienia program studiów i jego realizację.

Umiędzynarodowienie uczelni wyższych jest jednym z najważniejszych kierunków rozwoju, mającym swoje podstawy w procesach globalizacyjnych. Uczelnia dla utrzymania stabilności w zakresie kształcenia tworzy ofertę kierowaną do obcokrajowców, a szerokie, międzynarodowe kontakty z instytucjami z całego świata są obecnie wyznacznikiem rozwoju WSG wpływającym na podnoszenie jakości jej działań we wszystkich obszarach aktywności.

Dzięki takiemu podejściu Uczelnia wzmacnia swoją markę jako instytucja międzynarodowa, dobrze rozpoznawalna w krajach Europy Środkowo-Wschodniej, a także w krajach Kaukazu, Azji Centralnej oraz Południowej i Afryki Subsaharyjskiej, gdzie prowadzona jest rekrutacja i nawiązywane są relacje instytucjonalne. Obecnie sieć współpracy Uczelni obejmuje ponad 100 uczelni partnerskich z całego świata.

Umiędzynarodowienie daje Uczelni szansę na transfer i generowanie wiedzy we współpracy z zagranicznymi partnerami oraz podnoszenie jakości kształcenia. Daje także możliwość zwiększenia liczby studentów z zagranicy, szansę na podwyższenie kompetencji międzynarodowych, poznanie innych kultur oraz przejmowanie dobrych praktyk, a także promocję kultury i języka polskiego oraz wartości Unii Europejskiej w różnych rejonach świata. Wśród kolejnych atutów Wyższej Szkoły Gospodarki w obszarze umiędzynarodowienia wymienić należy także możliwość realizacji różnego rodzaju projektów międzynarodowych wiążących się m.in. z edukacją, kulturą, sportem czy nauką. Umiędzynarodowienie w WSG nie jest celem samym w sobie, lecz także narzędziem do podnoszenia jakości we wszystkich obszarach funkcjonowania Uczelni. Dostrzega się także coraz większą rolę kompetencji międzynarodowych na rynku pracy, z czym z kolei wiąże się potrzeba nabywania tzw. miękkich kompetencji.

W celu zapewnienia dbałości o umiędzynarodowienie procesu kształcenia, od roku 2012 funkcjonował Zespół ds. umiędzynarodowienia Uczelni. Zespół odpowiadał m.in. za: stały nadzór nad realizacją przyjętej przez Władze WSG strategii umiędzynarodowienia w ramach Strategii WSG i poszczególnych jednostek badawczo-kształceniowych, proponowanie form motywowania studentów i kadry

naukowo-dydaktycznej do udziału w procesie umiędzynarodowienia oraz koordynację wszelkich form umiędzynarodowienia Uczelni określonych w strategii umiędzynarodowienia WSG. Doceniając rangę umiędzynarodowienia, w związku z rozszerzaniem wielowymiarowych działań WSG w tym zakresie, we wrześniu 2016 r. powołano Prorektora ds. międzynarodowych. Administracyjną i merytoryczną obsługę zadań związanych z umiędzynarodowieniem realizuje Pion Międzynarodowy WSG, który tworzą: Dział Spraw Międzynarodowych, Biuro Rekrutacji Międzynarodowej, Instytut Europejski oraz Centrum Europejskie. Jednostki badawczo-kształceniowe WSG wyznaczyły pełnomocników ds. umiędzynarodowienia. W ramach Strategii Uczelni zawarte są istotne elementy umiędzynarodowienia, natomiast Dział Spraw Międzynarodowych cyklicznie tworzy Strategię Umiędzynarodowienia. W roku akademickim 2024/25 oraz 2025/26 nazwano dokument „Umiędzynarodowienie – strategia i cele 2024/2025” oraz adekwatnie „Umiędzynarodowienie – strategia i cele 2025/2026”.

Działania z zakresu umiędzynarodowienia są regularnie sprawozdawane, dyskutowane i ewaluowane, w zależności od skali i kontekstu, na posiedzeniach najważniejszych gremiów informacyjnych i decyzyjnych Uczelni, w szczególności Senatu, Rady Dyrektorów, spotkań pracowniczych kolegów i katedr WSG. Plany mobilnościowe kadry podlegają konsultacjom z jednostkami odpowiedzialnymi za politykę kadrową i pionem kanclerskim w celu jak najlepszego dopasowania instrumentu rozwojowego, jakim jest mobilność kadry do potrzeb uczelni. Ocena realizacji poszczególnych programów i projektów realizowana jest na bieżąco według wytycznych instytucji finansujących i nadzorujących (np. Komisja Europejska, NAWA, FRSE – Narodowa Agencja programu Erasmus+).

Uczelnia systematycznie organizuje specjalnie dedykowany dla studentów międzynarodowych tydzień nazywany „Orientation Week”, w którym odbywa się cykl działań takich jak: warsztaty, spotkania z kadrami, spotkania integracyjne oraz zaznajamianie studentów z funkcjonowaniem w systemie polskiej i europejskiej edukacji, a także w społeczności lokalnej. „Orientation Week” odbywają się 2 razy w roku akademickim; na jego początku w semestrze zimowym oraz na początku semestru letniego. Ich ideą jest przybliżenie nowym studentom spoza Polski głównych zasad funkcjonowania w środowisku akademickim na WSG, jak i integracji ze społecznością lokalną. Dodatkowo – podobną funkcję jak Orientation Week sprawować będzie platforma online opracowywana w ramach projektu iWelcome Center – umiędzynarodowienie w przestrzeni wirtualnej Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy w ramach programu Welcome to Poland (edycja 2023) organizowanym przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej.

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy co roku w okresie wiosenno-letnim organizuje także International Week. Wydarzenie skierowane do całej społeczności akademickiej WSG oraz partnerów akademickich Uczelni z całego świata. Co roku gościmy liczne delegacje z krajów programów Erasmus+ KA 131 i KA 171. W minionym roku akademickim 2024/25 International Week organizowany był łącznie z krótkoterminową mobilnością studentów – Blended Intensive Program Erasmus+ (BIP WSG). Tematyka spotkania oscylowała wokół kwestii Sztucznej Inteligencji. Od tego samego roku akademickiego WSG zdecydowała o zwiększeniu liczby organizowanych wydarzeń typu BIP do dwóch rocznie, z uwagi na zmieniające się potrzeby studentów i ich częstsze preferencje dla wyjazdów o krótszym charakterze. Kolejny BIP zorganizowany w grudniu br. poświęcony został tematyce gamifikacji w szkolnictwie wyższym.

W 2022 r. uczelnia otrzymała międzynarodową akredytację THE-ICE (The International Centre of Excellence in Tourism and Hospitality Education) dla kierunku turystyka i rekreacja. Akredytacja ta jest dowodem uznania jakości kształcenia w ścisłej współpracy z branżą hospitality i jej współczesnymi standardami. W tym samym roku uczelnia została także członkiem ACEEU (Accreditation Council for Entrepreneurial and Engaged Universities) – międzynarodowej organizacji akredytującej uczelnie przedsiębiorcze i społecznie zaangażowane.

Mobilność pracowników i kadry akademickiej jest pierwszym krokiem do ustanowienia bliższej współpracy, która owocować może udziałem we wspólnych projektach i konferencjach międzynarodowych. Pozwala to na wymianę dobrych praktyk pomiędzy uczelniami, wprowadzenie treści o charakterze międzynarodowym do programów nauczania zwiększa atrakcyjność Uczelni dla studentów międzynarodowych.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Należy zadbać o podjęcie działań motywacyjnych w kierunku zachęcania studentów „budownictwa” do większej mobilności, szczególnie w ramach programu Erasmus.	<p>Jednym z podstawowych celów strategicznych uczelni jest jej umiędzynarodowienie, w tym zakresie Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy kształci młodzież z wielu krajów świata. Stanowi to okazję, aby zachęcać naszych studentów do korzystania z programów takich jak Erasmus. Uczelniany dział zajmujący się umiędzynarodowieniem przekazuje studentom informacje związane z możliwościami uczestnictwa w programie Erasmus+, a także odbywania praktyk w przedsiębiorstwach ponadnarodowych.</p> <p>Nastąpiło zintensyfikowanie działań motywujących w celu zwiększenia mobilności studentów kierunku budownictwo, szczególnie w ramach programu Erasmus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mobilność jest systematycznie promowana podczas spotkań ze studentami I roku, seminariów dyplomowych i wydarzeń kierunkowych. • podkreślamy korzyści zawodowe: realizacja części studiów na uczelniach technicznych za granicą, doświadczenie w międzynarodowych zespołach projektowych, praktyki w firmach budowlanych.

		<ul style="list-style-type: none"> • studenci powracający z mobilności dzielą się doświadczeniami (spotkania, relacje w mediach), co pełni funkcję peer-mentoringu realnie zwiększając zainteresowanie udziałem w kolejnych edycjach. • informacje o wyjazdach przekazywane są wielokanałowo: newsletter Działu Spraw Międzynarodowych, systemy uczelniane, media społecznościowe, komunikaty dla kadry. • Biuro Współpracy Międzynarodowej zapewnia doradztwo, wsparcie formalne i kursy językowe. <p>Dzięki tym działaniom studenci budownictwa mają realną możliwość zdobycia wiedzy, umiejętności i kontaktów w środowisku międzynarodowym, co zwiększa ich konkurencyjność na rynku pracy.</p>
--	--	--

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

8.1. Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnościami.

Studenci kształcący się na kierunku „budownictwo” mają możliwość kreowania własnej ścieżki edukacyjnej poprzez indywidualny wybór niektórych elementów programu studiów. Dotyczy to, m. in.: zajęć fakultatywnych, wyboru tematyki pracy dyplomowej/projektu dyplomowego, praktyk studenckich oraz korzystania z programów mobilnościowych. Program Most i Erasmus+ jest jednym z najbardziej efektywnych metod rozwijających indywidualne zainteresowania studenta. Istotne znaczenie w motywowaniu studentów do ich aktywnego udziału w procesie kształcenia, dostosowanego do indywidualnych potrzeb, jest wybór instytucji, w której odbywają się praktyki. W opinii wielu studentów, dobrze wybrane miejsce praktyki ma decydujący wpływ na tworzenie indywidualnej wizji własnej kariery zawodowej.

Rozwiązania w zakresie indywidualizacji procesu kształcenia są pochodną oczekiwań samych studentów (w tym studentów z niepełnosprawnościami) oraz możliwości organizacyjnych Uczelni i kadry. [Regulamin Studiów WSG](#) przewiduje indywidualną organizację studiów (IOS), indywidualny program studiów (IPPS) oraz indywidualną ścieżkę studiowania (IŚS). Student może korzystać z indywidualnej organizacji studiów w ciągu wybranego semestru. IOS jest specjalnym trybem organizacji kształcenia umożliwiającym studentowi ustalenie indywidualnych sposobów osiągnięcia efektów uczenia się i ich weryfikacji z prowadzącymi zajęcia. Studenci wybitnie zdolni mogą również

podjąć kształcenie na kierunku „budownictwo” według indywidualnego programu studiów. IPPS polega na rozszerzeniu zakresu efektów uczenia się w ramach studiowanego kierunku, poziomu, profilu, specjalności studiów. Indywidualna ścieżka studiowania, zwana dalej IŚS, dotyczy indywidualizacji w zakresie realizacji planów studiów, w tym sposobów osiągnięcia efektów uczenia się i ich weryfikacji oraz indywidualnej organizacji procesu studiowania. Student studiuje w ramach IŚS na podstawie oferty programowej/przedmiotowej Uczelni, z uwzględnieniem jego indywidualnych zainteresowań oraz liczby punktów ECTS przypisanej poszczególnym formom zajęć lub modułom przedmiotowym. IŚS w szczególności dotyczy studentów, którzy zostali przyjęci na wyższy niż pierwszy semestr studiów.

Regulacje prawne, dotyczące wyrównania szans edukacyjnych studentów z niepełnosprawnościami, są szczegółowo opisane w [Regulaminie studiów](#) przyjętym [Uchwałą Senatu WSG z dnia 15 kwietnia 2025 r. w sprawie: zatwierdzenia Regulaminu Studiów WSG](#). W Uczelni i w Kolegium Nauk Stosowanych zajęcia dydaktyczne oraz zaliczenia i egzaminy mogą być prowadzone z wykorzystaniem alternatywnych rozwiązań, które pozwolą dostosować realizację zajęć do indywidualnych potrzeb. Istotnym elementem wsparcia jest przekazywanie materiałów dydaktycznych od prowadzącego zajęcia oraz zgoda na rejestrację zajęć. Do organizacji i prowadzenia działań zmierzających do zapewnienia równych szans na Uczelni został powołany opiekun studentów niepełnosprawnych. Studenci mają możliwość uczestniczenia w projekcie „Kompleksowy program wsparcia osób z niepełnosprawnościami w Bydgoszczy”, czyli tzw. „Uczelnia Dostępna”. W ramach projektu zapewniono kompleksowe wsparcie edukacyjne osób z niepełnosprawnością wzroku przez tyflop pedagoga, osób z niepełnosprawnością słuchu przez surdopedagoga, osób z niepełnosprawnością ruchową przez konsultanta ds. osób z niepełnosprawnością ruchową oraz kompleksowe wsparcie psychologiczne osób ze wszystkimi rodzajami niepełnosprawności. Podjęliśmy też kolejne kroki dotyczące niwelowania barier architektonicznych, włączania technologii wspierających oraz z zakresu podnoszenia świadomości dotyczącej niepełnosprawności.

Uczelnia realizowała projekt „Projektując słuchaj ludzi”, który miał na celu podniesienie kompetencji studentów i kadry dydaktycznej Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy, w zakresie stosowania rozwiązań opartych na koncepcji projektowania uniwersalnego poprzez:

- modyfikację programów kształcenia, wprowadzającą zajęcia z projektowania uniwersalnego, umożliwiającą studentom poznanie potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz praktyczne zastosowanie zasad uniwersalnego projektowania produktów i usług. Studenci budownictwa mają w ramach przedmiotów do wyboru dwa przedmioty związane z projektowaniem uniwersalnym: „Projektowanie uniwersalne moduł I – Bariery a dostępność przestrzeni publicznych” oraz „Projektowanie uniwersalne moduł II – Projektowanie przestrzeni publicznych”;
- działania podnoszące kompetencje dydaktyczne kadry;
- realizację szkoleń dla kadry dydaktycznej w celu efektywnego nauczania projektowania uniwersalnego, z których na kierunku budownictwo skorzystały 4 osoby.

W ramach projektu w Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy udostępnione są studentom i wykorzystywane podczas zajęć 3 symulatory VR:

- symulator geriatryczny – komputer PC wraz z oprogramowaniem, zestaw HTC Vive Pro, kombinezon do symulacji odczuć starczych,

- symulator wad wzroku i symulator osoby niedosłyszącej – komputer PC wraz z oprogramowaniem, zestaw Oculus Quest 2,
- symulator wózka inwalidzkiego – komputer PC wraz z oprogramowaniem, platforma mechaniczna z wózkiem inwalidzkim firmy InterIT.

Symulator ograniczeń geriatrycznych jest narzędziem, które pozwala na odczucie ograniczeń ruchowych i innych trudności z jakimi musi zmagać się duża część osób starszych. Użytkownik jest ubrany w tzw. kombinezon geriatryczny, a w trakcie przebywania w wirtualnym świecie zmagają się z różnorodnymi ograniczeniami motorycznymi.

Symulator wad wzroku umożliwia bezpośrednie zetknięcie się z barierami i niedogodnościami z którymi w codziennym życiu spotykają się osoby dotknięte chorobami upośledzającymi zmysł wzroku. Zastosowanie technologii wirtualnej rzeczywistości pozwala na spojrzenie na świat oczami osób doświadczonych chorobami ograniczającymi pole widzenia czy postrzeganie barw. Takie doświadczenie pozwala na lepsze zrozumienie problemów na jakie natrafiają ludzie zmagający się z zaćmą, astygmatyzmem, starczowzrocznością czy zwyrodnieniem plamki żółtej. Dzięki temu użytkownicy korzystający z symulatora zyskują wiedzę, która pozwoli na uwzględnienie potrzeb osób z dysfunkcjami wzroku.

Symulator osoby niedosłyszącej pozwala użytkownikowi wcielić się w rolę osoby niepełnosprawnej, dotkniętej dysfunkcją słuchu.

Symulator mieszanej rzeczywistości to innowacyjne narzędzie edukacyjne, które pozwala osobom pełnosprawnym doświadczyć codziennych trudności, z jakimi mierzą się osoby z niepełnosprawnościami ruchowymi. Uczestnik siada na wózek inwalidzki na mechanicznej platformie i w symulowanych warunkach stara się pokonać bariery architektoniczne w przestrzeni publicznej, takie jak strome podjazdy, wysokie krawężniki czy zastawione przez auta chodniki.

Dodatkowo udostępniany jest zwykły wózek inwalidzki, którego wykorzystanie podczas zajęć pozwala doświadczyć różnych problemów utrudniających codzienne funkcjonowanie osób dotkniętych niepełnosprawnością ruchową. Użytkownik, korzystając z wózka inwalidzkiego musi poradzić sobie w przemieszczaniu się w przestrzeni publicznej, często niedostosowanej do osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Takie doświadczenie, w ramach uczenia się przez przeżywanie, pozwala na lepsze zrozumienie problemów, na jakie natrafiają osoby z niepełnosprawnością ruchową w życiu codziennym.

Celem jest nauka przez doświadczanie: zrozumienie, jak drobne elementy przestrzeni wpływają na samodzielność i komfort życia. Symulatory rzeczywistości wirtualnej i mieszanej rozwijają empatię, zwiększają świadomość problemów dostępności oraz inspirują do projektowania bardziej inkluzywnych rozwiązań w przestrzeni publicznej i prywatnej.

W ramach projektu zakupione zostały również „Gry Narodów Świata” Nowus, które uczą koncentracji, logicznego myślenia, dostarczają dużo pozytywnych emocji i integrują pokolenia. Gry wzorowane są na tradycyjnych grach narodów świata, sięgających swoimi korzeniami nawet XV wieku. W Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszcy dostępne są następujące gry:

- Bilard Marynarski (Novuss) – gra zręcznościowa pochodząca z Łotwy,
- Culbuto – gra zręcznościowa pochodząca z Francji,
- Puk Luk - gra zręcznościowa pochodząca z Francji,
- Crokinole – towarzyska gra zręcznościowa pochodząca z Kanady,
- Cornhole – plenerowa gra zręcznościowa pochodząca ze Stanów Zjednoczonych,
- Jacollo – gra zręcznościowa pochodząca z Holandii,
- Elastik – gra zręcznościowa pochodząca z Francji,
- Elastik four - gra zręcznościowa pochodząca z Francji,
- Shuffleboard stołowy - gra zręcznościowa pochodząca z Holandii,
- Mini curling podłogowy - skandynawska gra zręcznościowa,
- Boccia – plenerowa gra zręcznościowa pochodząca z Włoch.

Gry wykorzystywane były w ramach zajęć z przedmiotów projektowanie prospołeczne w edukacji oraz podczas zajęć dla Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz Uniwersytetu Dziecięcego. Dodatkowo wykorzystywane są one podczas różnego typu wydarzeń aktywizujących studentów m.in. podczas juwenaliów, targów edukacyjnych i warsztatów dla młodzieży szkół średnich.

Biuro obsługi studentów Pracowni Kształcenia Praktycznego jest dostępne dla studentów niezależnie od barier językowych: polskojęzycznych, anglojęzycznych, ukraińskojęzycznych i rosyjskojęzycznych (powołano Student Support Office, który w ramach głównych działań skupia się na procesach aktywizacji i adaptacji studenta zagranicznego w środowisko akademickie Uczelni. Pomieszczenie biura jest przystosowane architektonicznie dla osób z niepełnosprawnościami, a dodatkowo kontakt możliwy jest osobiście, mailowo i telefonicznie (pracownicy dostępni są w godzinach dyżurów).

Wyższa Szkoła Gospodarki realizuje spójny i zindywidualizowany system wsparcia skierowany do studentów z niepełnosprawnościami, którego celem jest zapewnienie im równych szans w dostępie do kształcenia, pełnego uczestnictwa w procesie dydaktycznym oraz możliwości realizowania indywidualnych ścieżek edukacyjnych. System ten obejmuje rozwiązania organizacyjne, dydaktyczne, doradcze i administracyjne, dostosowywane do rodzaju niepełnosprawności oraz rzeczywistych potrzeb funkcjonalnych studentów.

Wsparcie studentów z niepełnosprawnościami ma charakter indywidualny i procesowy. Uczelnia dokonuje rozpoznania potrzeb studentów na podstawie dokumentacji oraz bezpośredniego kontaktu, a następnie dobiera adekwatne formy wsparcia, które mogą być modyfikowane w trakcie toku studiów, w zależności od zmieniającego się stanu zdrowia lub sytuacji studenta. Przyjęte rozwiązania mają na celu umożliwienie samodzielnego studiowania przy jednoczesnym zachowaniu obowiązujących efektów uczenia się i wymagań programowych.

Centralną rolę w systemie wsparcia pełni Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych, które koordynuje działania podejmowane na rzecz studentów z niepełnosprawnościami. Biuro zapewnia studentom wsparcie informacyjne, organizacyjne i doradcze, pośredniczy w kontaktach z nauczycielami akademickimi oraz jednostkami administracyjnymi, a także rekomenduje rozwiązania dostosowujące organizację kształcenia do indywidualnych potrzeb studentów. Działania Biura realizowane są z poszanowaniem autonomii studenta oraz zasad poufności.

W ramach systemu wsparcia Uczelnia zapewnia elastyczne rozwiązania organizacyjne i dydaktyczne, umożliwiające studentom z niepełnosprawnościami dostosowanie toku studiów do ich możliwości psychofizycznych. Obejmują one m.in. korzystanie z indywidualnych form studiowania, dostosowanie organizacji zaliczeń i egzaminów, wsparcie w planowaniu harmonogramu zajęć oraz reagowanie na sytuacje związane z pogorszeniem stanu zdrowia lub czasową niesprawnością. Rozwiązania te stosowane są w sposób systemowy i oparty na jasnych procedurach, co zapewnia transparentność i równość traktowania.

Istotnym elementem systemu wsparcia jest dostępność pomocy psychologicznej i doradczej skierowanej do studentów z niepełnosprawnościami. Uczelnia zapewnia możliwość korzystania ze stałych dyżurów doradcy ds. studentów w Poradni Akademickiej, co sprzyja wspieraniu dobrostanu psychicznego, radzeniu sobie z obciążeniami wynikającymi z procesu studiowania oraz wzmacnianiu kompetencji adaptacyjnych w środowisku akademickim.

System wsparcia obejmuje również pomoc materialną i socjalną adresowaną do studentów z niepełnosprawnościami. Studenci mają zapewniony dostęp do informacji oraz wsparcia organizacyjnego w zakresie ubiegania się o stypendia, zapomogi i inne formy pomocy finansowej, w szczególności w sytuacjach losowych lub związanych z kosztami wynikającymi z niepełnosprawności.

Działania te umożliwiają kontynuowanie studiów mimo barier ekonomicznych.

Uczelnia wspiera także aktywizację edukacyjną i zawodową studentów z niepełnosprawnościami poprzez współpracę z Biurem Karier, możliwość realizacji praktyk zawodowych dostosowanych do ich możliwości oraz udział w projektach i programach ukierunkowanych na rozwój kompetencji zawodowych i społecznych. Działania te sprzyjają przygotowaniu studentów do samodzielnego funkcjonowania na rynku pracy po ukończeniu studiów.

Całość rozwiązań funkcjonujących w Wyższej Szkole Gospodarki tworzy spójny, dostępny i elastyczny system wsparcia studentów z niepełnosprawnościami, oparty na współpracy Biura ds. Osób Niepełnosprawnych, kadry dydaktycznej oraz administracji Uczelni. System ten zapewnia ciągłość wsparcia przez cały okres studiów oraz możliwość jego modyfikacji w odpowiedzi na indywidualne potrzeby studentów, skutecznie wyrównując ich szanse edukacyjne.

8.2. Zakres i formy wspierania studentów w procesie uczenia się.

Uczelnia zapewnia studentom sprawną obsługę administracyjną dzięki dobrze zorganizowanemu i efektywnemu systemowi. Wszystkie sprawy związane z procesem kształcenia można załatwić w Dziekanacie w Toruniu oraz w Dziale Spraw Studenckich w Bydgoszczy, co pozwala na wygodne procedowanie formalności w jednym miejscu. Takie rozwiązanie zwiększa efektywność obsługi i umożliwia studentom szybkie uzyskanie potrzebnej pomocy. Szczegółowe informacje o funkcjonowaniu dziekanatu dostępne są na stronie uczelni: <https://www.wsg.pl/dzieskanat>.

Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami zajmuje się wspieraniem osób z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami oraz koordynowaniem działań Grup Aktywności Studenckiej.

Na poziomie organizacji kształcenia kluczową rolę pełnią: dyrektor Katedry Budownictwa i Projektowania Inżynierskiego, koordynator kierunku oraz opiekunowie lat i grup. Ich zadaniem jest

towarzystwie studentom w planowaniu ścieżki kształcenia, wyjaśnianie wymagań programowych, pomoc w rozwiązywaniu bieżących problemów dydaktycznych oraz szybkie reagowanie na sygnały trudności w uczeniu się. Dodatkowym ogniwem są promotorzy prac dyplomowych, którzy prowadzą studentów w końcowym etapie kształcenia, wspierając ich w łączeniu wiedzy teoretycznej z praktyką inżynierską.

Ważnym narzędziem wspierającym proces uczenia się są konsultacje dydaktyczne i dyżury nauczycieli akademickich. Każdy prowadzący zajęcia ma wyznaczone godziny konsultacji, publikowane na początku semestru i uzupełnione możliwością umawiania spotkań indywidualnych, także z wykorzystaniem narzędzi kształcenia na odległość. W trakcie konsultacji studenci mogą uzyskać dodatkowe wyjaśnienia do zagadnień omawianych na wykładach, ćwiczeniach, laboratoriach i zajęciach projektowych, skonsultować rozwiązania zadań obliczeniowych czy projekty inżynierskie oraz omówić strategię przygotowania do zaliczeń i egzaminów. Przekłada się to bezpośrednio na poprawę wyników w nauce i ograniczanie ryzyka niezaliczenia semestru.

Dodatkowo na Uczelni powołano Student Support Office, które w ramach głównych działań skupia się na procesach aktywizacji i adaptacji studenta zagranicznego w środowisko akademickie Uczelni, a także w tkankę społeczną miasta poprzez następujące działania: wspieranie studentów w codziennym życiu w środowisku akademickim i regionalnym, zorganizowanie cyklu warsztatów i szkoleń ze znajomości historii Polski i regionu, etykiety akademickiej, zasad współżycia społecznego, czy poruszania się po rynku pracy. W celu zapewnienia studentom odpowiednich informacji na temat obowiązujących przepisów prawnych jednostka aktywnie współpracuje z instytucjami zewnętrznymi takimi jak: Straż Graniczna, Policja, Urząd Wojewódzki, NFZ ZUS. Dodatkową formą wsparcia jednostki i studentów międzynarodowych jest program współfinansowany przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej – Welcome Center, w którym WSG bierze udział od 2018 roku. Od 1 września 2024 roku jesteśmy w trakcie realizacji III edycji programu, celem, którego jest wzmocnienie procesu umiędzynarodowienia i budowanie potencjału w zakresie przyjmowania i obsługi zagranicznych studentów, promowaniu uczelni na arenie międzynarodowej, w szczególności poprzez współpracę z absolwentami zagranicznymi.

Kolejną formą wsparcia jest Regionalne Centrum Integracyjno-Doradcze (RCID), utworzone na terenie uczelni we współpracy z Kujawsko-Pomorskim Urzędem Wojewódzkim, Kujawsko-Pomorskim Urzędem Marszałkowskim oraz Konsulatem Honorowym Ukrainy w Bydgoszczy. Centrum powstało w odpowiedzi na rzeczywiste potrzeby wynikające z kryzysu migracyjnego wywołanego wojną w Ukrainie. Realizując misję uczelni zaangażowanej społecznie, od stycznia 2024 roku jednostka działa na rzecz wszystkich cudzoziemców w Województwie Kujawsko-Pomorskim, funkcjonując jako Centrum Integracji Cudzoziemców (CIC). W ramach funkcjonowania centrum, obywatele innych krajów (w tym studenci uczelni) mogą pozyskać pomoc z zakresu legalizacji pobytu i pracy, nauki języka polskiego, pomoc psychologiczną, pomoc w pozyskaniu numeru PESEL oraz założeniu kont bankowych, a także konsultacje prawne. Ponadto, pracownicy RCID udzielają informacji na temat poszukiwania mieszkania i pracy, dobrowolnych ubezpieczeń zdrowotnych i społecznych. CIC jest inicjatorem i organizatorem różnego rodzaju wydarzeń międzykulturowych, podczas których, obcokrajowcy mają szansę na poznanie się, nawiązanie przyjaźni ze wspólnotą lokalną, a także promowanie swojej kultury.

Warto podkreślić, że Wyższa Szkoła Gospodarki aktywnie wspiera inicjatywy studentów, w tym ich działania na rzecz integracji. Na uczelni działa Zrzeszenie Studentów z Zagranicy (Association of International Students, AIS), które funkcjonuje w ramach Kolegium Studiów i Procesów Międzynarodowych. Zrzeszenie organizuje różnorodne wydarzenia skierowane do studentów oraz całej społeczności akademickiej, które nie tylko umacniają więź z uczelnią, ale także ułatwiają aklimatyzację studentom-cudzoziemcom. Zrzeszenie Studentów z Zagranicy odgrywa również istotną rolę społeczną, angażując się w wolontariat. Członkowie AIS współpracują z uchodźcami, biorąc udział w akcjach charytatywnych, w wydarzeniach dla dzieci uchodźczych.

Istotnym elementem wsparcia w uczeniu się jest szerokie wykorzystanie metod i technik kształcenia na odległość. Zajęcia na kierunku „budownictwo” są wspierane przez platformę ONTE oraz środowisko MS Teams, na których prowadzący udostępniają materiały dydaktyczne (prezentacje, instrukcje do laboratoriów, przykładowe projekty, zbiory zadań, filmy instruktażowe), zadania do samodzielnego wykonania oraz testy kontrolne umożliwiające bieżące sprawdzanie stopnia opanowania treści. Studenci mają również możliwość uczestniczenia w konsultacjach i spotkaniach w formule zdalnej, co jest szczególnie istotne dla osób pracujących zawodowo oraz dojeżdżających spoza Bydgoszczy. Zajęcia z wykorzystaniem e-learningu są projektowane i monitorowane we współpracy z Pracownią Dydaktyki Mieszanej, co zapewnia ich wysoką jakość dydaktyczną.

Proces uczenia się jest także wspierany poprzez szereg rozwiązań w zakresie indywidualizacji kształcenia, przewidzianych w [Regulaminie Studiów WSG](#). Studenci kierunku „budownictwo” mogą korzystać z:

- Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS) – umożliwiającej elastyczne dostosowanie terminów i sposobów zaliczeń do sytuacji życiowej i zawodowej studenta, przy zachowaniu pełnej realizacji zakładanych efektów uczenia się;
- Indywidualnego Programu i Planu Studiów (IPPS) – adresowanego do studentów wyróżniających się w nauce, pozwalającego na rozszerzenie zakresu treści i efektów uczenia się oraz intensywniejszy rozwój kompetencji inżynierskich pod opieką nauczyciela-tutora;
- Indywidualnej Ścieżki Studiowania (IŚS) – umożliwiającej przebudowę planu studiów, w tym dobór przedmiotów i harmonogramu zajęć w taki sposób, aby jak najlepiej odpowiadały one potrzebom i dotychczasowym doświadczeniom studenta (np. osób przyjętych na wyższe semestry lub studiujących w naborze zimowym).

Wspieranie uczenia się ma również wymiar zasobowy. Studenci kierunku „budownictwo” korzystają z bogatej oferty Biblioteki WSG, obejmującej literaturę z zakresu konstrukcji budowlanych, technologii robót, prawa budowlanego, BIM i narzędzi CAD, a także z dostępu do źródeł elektronicznych oraz specjalistycznych baz danych. Biblioteka prowadzi szkolenia biblioteczne i instruktaże z wyszukiwania informacji naukowej, co wspiera studentów w pracy nad projektami, zadaniami obliczeniowymi i pracami dyplomowymi.

Dodatkowo, Dział Praktyk aktywnie wspiera studentów na każdym etapie realizacji praktyk zawodowych. Przygotowuje pomoce, które są wsparciem w znalezieniu odpowiedniego miejsca odbywania praktyk, zgodnego z profilem kształcenia oraz zainteresowaniami studenta. Udziela informacji dotyczących wymogów formalnych, zasad zaliczenia oraz niezbędnej dokumentacji. Pracownicy działu utrzymują kontakt zarówno ze studentami, jak i z opiekunami praktyk po stronie

przedsiębiorstw, monitorując przebieg praktyk i służąc pomocą w przypadku pojawienia się trudności. Ponadto dział praktyk organizuje spotkania informacyjne, konsultacje oraz współpracuje z firmami i instytucjami w celu poszerzenia bazy miejsc praktyk.

8.3. Formy wsparcia.

Wyższa Szkoła Gospodarki wdrożyła kompleksowy system wsparcia obejmujący studentów na wszystkich etapach kształcenia oraz rozwoju społecznego, naukowego i zawodowego. Fundamentem tego systemu są właściwe relacje między studentami, kadrami dydaktycznymi oraz władzami uczelni, co sprzyja tworzeniu atmosfery otwartości, zrozumienia i współpracy. Wsparcie ma charakter wieloaspektowy i jest realizowane regularnie, z wykorzystaniem sprawdzonych metod działania, dzięki czemu możliwe jest dostosowanie działań do indywidualnych potrzeb studentów oraz zapewnienie stabilnych, przyjaznych warunków sprzyjających nauce i wszechstronnemu rozwojowi.

Elementy systemu wsparcia i opieki naukowej obejmują:

- system planowanych konsultacji z nauczycielami akademickimi;
- szkolenia dotyczące praw i obowiązków dla nowo przyjętych studentów;
- obsługę administracyjną w dziekanacie, w tym możliwość składania pism i podań w formie elektronicznej;
- nowoczesną, systematycznie modernizowaną infrastrukturę dydaktyczną (w tym laboratoryjną);
- zasoby Biblioteki Głównej WSG wraz z dostępem do elektronicznych baz danych;
- dostęp do licencjonowanego oprogramowania wybranych producentów;
- system wsparcia procesu dydaktycznego ONTE;
- ofertę studenckiej Grupy Aktywności Studenckiej (GAS);
- bazę sportowo-rekreacyjną oraz bazę domów studenta;
- możliwość wymiany akademickiej i uczestnictwa w programie Erasmus+;
- szeroką ofertę pomocy materialnej, w tym przejrzyste zasady uzyskiwania stypendiów za wyniki w nauce oraz w sporcie;
- dostęp do sieci bezprzewodowej Wi-Fi;
- możliwość skorzystania z pomocy psychologicznej;
- wspieranie aktywności kulturalnej i sportowej studentów;
- działania wspomagające wejście na rynek pracy (m.in. Targi Pracy, spotkania z pracodawcami);
- strefy relaksu w wybranych budynkach;
- działalność Biura Karier;
- wsparcie w rozpoczynaniu aktywności zawodowej oraz w kontynuowaniu edukacji;
- aktywne konta społecznościowe Wydziału i Uczelni;
- możliwość realizacji programu kształcenia w ramach indywidualnej organizacji studiów.

W WSG mobilność krajowa i międzynarodowa stanowi jedno z kluczowych narzędzi wdrażania strategii i wsparcia studentów w budowaniu kompetencji zawodowych, w tym oczywiście studentów kierunku „budownictwo”. System wsparcia mobilności jest spójny z polityką jakości kształcenia i opiera się na współpracy kilku jednostek: Działu Spraw Międzynarodowych (DSM), Działu Praktyk, Samorządu Studentów oraz jednostek badawczo-kształceniowych.

DSM odpowiada za kompleksową obsługę studentów planujących wyjazdy zagraniczne w ramach programu Erasmus+ oraz projektów międzynarodowych. Studenci są corocznie informowani o możliwości udziału w następujących formach mobilności:

- wyjazdy na studia w ramach Erasmus+ KA131 (mobilności semestralne);
- krótkoterminowe mobilności typu Blended Intensive Programme (BIP);
- wyjazdy na praktyki zawodowe w ramach Erasmus+ KA131;
- wyjazdy projektowe związane z realizowanymi na uczelni projektami międzynarodowymi.

Informacja o możliwościach wyjazdowych przekazywana jest wielokanałowo: poprzez newsletter DSM (z podaniem terminów rekrutacji, godzin dyżurów oraz form kontaktu), ogłoszenia w systemach uczelnianych, media społecznościowe oraz komunikaty kierowane do kadry i władz jednostek podczas Rady Dyrektorów, Spotkań Akademickich i seminariów WSZJK. Dzięki temu studenci budownictwa uzyskują zarówno informacje merytoryczne o ofertach, jak i bezpośrednie wsparcie organizacyjne.

Samorząd Studentów pełni rolę pośrednika informacyjnego i organizacyjnego: promuje oferty mobilności, wspiera studentów w przygotowaniu wniosków oraz inicjuje projekty integrujące studentów z różnych kierunków i filii z partnerami zewnętrznymi.

WSG oferuje różnorodne formy wsparcia, aby zagwarantować wszystkim studentom, w tym osobom z niepełnosprawnościami, równe szanse w edukacji. System pomocy jest stale doskonalony dzięki współpracy z samorządem studenckim oraz organizacjami społecznymi, co pozwala na jego regularną ocenę i dostosowanie do aktualnych potrzeb studentów.

Wychodząc naprzeciw potrzebom studentów ze szczególnymi wymaganiami, uczelnia podejmuje działania mające na celu eliminację barier architektonicznych. Wiele budynków zostało wyposażonych w udogodnienia, takie jak szerokie drzwi wejściowe, windy oraz toalety dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Sale dydaktyczne są wyposażone w monitory multimedialne, projektory i tablice interaktywne, co ułatwia prezentację materiałów i podnosi komfort nauki.

8.3.1. Krajowa i międzynarodowa mobilność studentów.

W Wyższej Szkole Gospodarki mobilność krajowa i międzynarodowa jest jednym z kluczowych narzędzi realizacji strategii budowania kompetencji zawodowych studentów, w tym studentów kierunku budownictwo. System wsparcia mobilności jest spójny z polityką jakości kształcenia i opiera się na współpracy kilku jednostek: Działu Spraw Międzynarodowych (DSM), Działu Praktyk, Samorządu Studentów oraz jednostek badawczo-kształceniowych.

Dział Spraw Międzynarodowych odpowiada za kompleksową obsługę studentów planujących wyjazdy zagraniczne w ramach programu Erasmus+ oraz projektów międzynarodowych. Studenci są corocznie informowani o możliwości udziału w różnych formach mobilności, w szczególności:

- wyjazdach na studia w ramach Erasmus+ KA131 (mobilności semestralne);
- krótkoterminowych mobilnościach typu Blended Intensive Programme (BIP);
- wyjazdach na praktyki zawodowe w ramach Erasmus+ KA131;

- wyjazdach projektowych związanych z realizowanymi na Uczelni projektami międzynarodowymi.

Informacja o możliwościach wyjazdowych przekazywana jest wielokanałowo: poprzez newsletter DSM (wraz ze wskazaniem terminów rekrutacji, godzin dyżurów i form kontaktu z zespołem), ogłoszenia w systemach uczelnianych, media społecznościowe oraz komunikaty kierowane do kadry i władz jednostek podczas Rady Dyrektorów, Spotkań Akademickich oraz seminariów WSZJK. Dzięki temu studenci budownictwa uzyskują zarówno informacje merytoryczne o ofertach wyjazdowych, jak i bezpośrednie wsparcie organizacyjne.

Studenci kierunku „budownictwo” korzystają zarówno z mobilności wyjazdowych, jak i z tzw. „mobilności u siebie” (internationalisation at home). W roku akademickim 2024/2025 aktywnie uczestniczyli w realizacji projektu SAFE – pełniąc funkcje mentorów oraz członków jury oceniającego projekty grup roboczych – a także w wydarzeniach *Orientation Week* i *International Week*, integrujących społeczność studentów polskich i zagranicznych oraz umożliwiających pracę w międzynarodowych zespołach projektowych.

Na etapie przygotowania do wyjazdu DSM zapewnia studentom:

- indywidualne konsultacje (dobór uczelni partnerskiej/projektu do profilu studiów);
- wsparcie w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych i Porozumienia o programie studiów (Learning Agreement);
- informację o zasadach uznawania efektów uczenia się i przypisanych punktów ECTS po powrocie.

Po zakończeniu mobilności okres studiów lub praktyk zrealizowany za granicą jest zaliczany na poczet programu studiów, a efekty uczenia się są dokumentowane i uwzględniane w toku dalszego kształcenia, zgodnie z procedurami WSZJK oraz uczelnianymi zasadami uznawania efektów uczenia się.

W wymiarze krajowym mobilność studentów kierunku budownictwo realizowana jest przede wszystkim poprzez:

- udział w projektach i wizytach studyjnych w przedsiębiorstwach współpracujących z Uczelnią (m.in. firmy zrzeszone w Pomorsko-Kujawskiej Izbie Budownictwa),
- formy zajęć i warsztaty specjalistyczne organizowane przez partnerów branżowych,
- uczestnictwo w ogólnopolskich konferencjach branżowych, konkursach projektowych i inicjatywach rozwijających kompetencje inżynierskie i przedsiębiorcze (np. Konkursy i konferencje organizowane przez Izbę Inżynierów Budownictwa i Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa).

Samorząd Studentów pełni rolę pośrednika informacyjnego i organizacyjnego: promuje oferty mobilności, wspiera studentów w przygotowaniu wniosków, a także inicjuje projekty integrujące studentów z różnych kierunków i filii z partnerami zewnętrznymi.

W odpowiedzi na wcześniejsze zalecenia PKA dotyczące zwiększenia udziału studentów budownictwa w programie Erasmus, Uczelnia wzmocniła działania motywujące:

- mobilność jest systematycznie promowana podczas spotkań ze studentami I roku, spotkań organizacyjnych kierunku oraz seminariów dyplomowych,
- w informacjach o mobilnościach podkreśla się korzyści zawodowe: możliwość realizacji części programu studiów na uczelniach technicznych za granicą, zdobycia doświadczenia w międzynarodowych zespołach projektowych oraz odbycia praktyk w przedsiębiorstwach o profilu budowlanym,
- studenci powracający z mobilności dzielą się doświadczeniami (spotkania otwarte, krótkie relacje w mediach społecznościowych), co pełni funkcję „peer-mentoringu” i realnie zwiększa zainteresowanie udziałem w kolejnych edycjach.

Uczelnia stwarza studentom kierunku budownictwo szerokie możliwości uczestnictwa w programach mobilności krajowej i międzynarodowej. Studenci mogą korzystać z wymiany w ramach programu Erasmus+, który umożliwia realizację części studiów na uczelniach partnerskich w krajach Unii Europejskiej oraz poza jej granicami. Program obejmuje zarówno mobilność edukacyjną, jak i praktyki zawodowe w przedsiębiorstwach zagranicznych, co pozwala na zdobycie doświadczenia w międzynarodowym środowisku pracy.

Ponadto uczelnia uczestniczy w krajowych programach wymiany, takich jak MOST, które umożliwiają realizację semestru lub roku studiów na innych uczelniach w Polsce. Studenci mają również dostęp do ofert praktyk i staży organizowanych we współpracy z firmami krajowymi i zagranicznymi, co wspiera rozwój kompetencji zawodowych i językowych.

Mobilność studentów jest wspierana poprzez działania Biura Współpracy Międzynarodowej, które zapewnia doradztwo, pomoc w formalnościach oraz organizację kursów językowych. Dzięki tym inicjatywom studenci kierunku Budownictwo mają realną możliwość poszerzenia wiedzy, zdobycia nowych umiejętności oraz nawiązania kontaktów w środowisku międzynarodowym, co zwiększa ich konkurencyjność na rynku pracy.

8.3.2. We wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji.

Wsparcie studentów kierunku budownictwo w wejściu na rynek pracy oraz kontynuowaniu edukacji ma charakter systemowy i jest ściśle powiązane z praktycznym profilem kształcenia oraz specyfiką branży budowlanej. Dział Praktyk, Akademickie Biuro Karier oraz Program Absolwent funkcjonują jako spójny ekosystem: od pierwszego kontaktu studenta z rynkiem pracy poprzez obowiązkowe praktyki kompetencyjne i inżynierskie aż po wsparcie w rozwoju zawodowym absolwentów. Szczególnie istotne jest to w przypadku kierunku budownictwo, gdzie znacząca część studentów podejmuje zatrudnienie w branży już w trakcie studiów. Potwierdzają to zgłoszenia pracy zawodowej jako formy realizacji praktyk branżowych oraz bieżące obserwacje kadry dydaktycznej. Akademickie Biuro Karier wspiera studentów polskich i zagranicznych w przygotowaniu do polskiego rynku pracy, w tym:

- a) Doradzając w zakresie tworzenia i weryfikacji dokumentów aplikacyjnych;
- b) Pomagając w wyszukiwaniu ofert pracy i korzystaniu z portali rekrutacyjnych;
- c) Przygotowując do rozmów kwalifikacyjnych;
- d) Publikując oferty pracy i praktyk na portalach społecznościowych, platformach uczelnianych oraz w bezpośrednich komunikatach do studentów.

Dodatkowo porozumienie Bydgoskich Biur Karier oraz z Wojewódzkim Centrum Doradztwa Zawodowego pozwala na wymianę doświadczeń i organizację wspólnych przedsięwzięć dla studentów polskich i zagranicznych.

Wsparcie absolwentów i promocja kontynuacji nauki odbywa się poprzez Program Absolwent, który skierowany jest do absolwentów studiów licencjackich, inżynierskich, magisterskich oraz podyplomowych. Absolwenci, którzy zgłoszą chęć uczestnictwa, otrzymują Kartę Absolwenta, co wzmacnia więź z uczelnią i umożliwia korzystanie z przywilejów programu. Najważniejsze korzyści to:

- a) zniżki na dalszą edukację w WSG (kursy, szkolenia, studia podyplomowe);
- b) zniżki u partnerów Programu Absolwent (ponad 25 podmiotów);
- c) dostęp do zasobów Biblioteki WSG i Ośrodka Informacji Naukowej;
- d) preferencyjny wynajem obiektów uczelnianych;
- e) możliwość udziału w warsztatach, konferencjach i wydarzeniach uczelnianych.

Kontynuacja edukacji jest wspierana zarówno na poziomie indywidualnego doradztwa, jak i rozwiązań systemowych. Akademickie Biuro Karier pomaga studentom i absolwentom w planowaniu ścieżki rozwoju zawodowego, wyboru studiów drugiego stopnia lub studiów podyplomowych oraz kursów specjalistycznych przygotowujących do uzyskania uprawnień budowlanych lub pełnienia funkcji kierowniczych w sektorze budownictwa. Program Absolwent poprzez oferowane korzyści sprzyja utrzymaniu relacji z uczelnią oraz systematycznemu podnoszeniu kwalifikacji po ukończeniu studiów. Dane z Ogólnopolskiego Systemu Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów (ELA) oraz wewnętrznych analiz losów zawodowych stanowią ważne źródło informacji o sytuacji absolwentów kierunku budownictwo na rynku pracy (czas poszukiwania pracy, poziom wynagrodzeń, obszary zatrudnienia, kontynuacja nauki). Na ich podstawie Akademickie Biuro Karier oraz władze Kolegium Nauk Technicznych modyfikują ofertę doradczą i szkoleniową, a wnioski przekazywane są do Zadaniowych Zespołów ds. Jakości Kształcenia i wykorzystywane przy aktualizacji programu studiów. Zapewnia to sprzężenie zwrotne między realnymi losami absolwentów a formami wsparcia oferowanymi studentom i programem kształcenia.

Absolwent kierunku budownictwo jest przygotowany do podjęcia pracy w sektorze budowlanym oraz do kontynuowania kształcenia na wyższych poziomach. Posiada wiedzę i umiejętności umożliwiające zatrudnienie w firmach wykonawczych, biurach projektowych, administracji publicznej oraz jednostkach nadzoru budowlanego, gdzie może pełnić funkcje inżyniera budowy, projektanta, kosztorysanta czy inspektora nadzoru. Po uzyskaniu wymaganych uprawnień budowlanych absolwent może samodzielnie kierować procesem budowlanym lub projektować obiekty.

Absolwent ma również możliwość dalszego rozwoju edukacyjnego poprzez podjęcie studiów drugiego stopnia, studiów podyplomowych w obszarach specjalistycznych, takich jak zarządzanie projektami, prawo budowlane, audyt energetyczny czy technologia BIM, a także kształcenia w Szkole Doktorskiej, co pozwala na realizację badań naukowych, uzyskanie stopnia doktora oraz uczestnictwo w projektach wdrożeniowych. Dodatkowo może zdobywać certyfikaty branżowe i uprawnienia zawodowe, które zwiększają jego konkurencyjność na rynku pracy.

Tak szerokie możliwości sprawiają, że absolwent kierunku budownictwo jest przygotowany zarówno do pracy w kraju, jak i za granicą, a także do prowadzenia własnej działalności gospodarczej w sektorze budowlanym.

8.3.3. Aktywności studentów: sportowej, artystycznej, organizacyjnej, w zakresie przedsiębiorczości.

Wyższa Szkoła Gospodarki na przestrzeni 35 lat funkcjonowania na rynku edukacyjnym była pionierem w realizacji programu kariery dwutorowej dla sportowców. W swojej historii możemy pochwalić się najwyższymi sukcesami sportowymi Naszych studentów i absolwentów. Mowa oczywiście o Igrzyskach Olimpijskich. Na 11 medali olimpijskich w Londynie, 4 należały do studentów Naszej Uczelni. W Rio de Janeiro były to 2 medale na 11 zdobytych przez polską reprezentację, w Tokio kolejne trzy: złoty, srebrny i brązowy! Do Paryża kwalifikacje uzyskało 14 studentów i absolwentów, którzy pomimo złej passy przywieźli do kraju 2 brązowe medale a w całym dorobku olimpijskim znalazło się 39 studentów Wyższej Szkoły Gospodarki.

Akademicki Związek Sportowy WSG istnieje 24 lata a wyniki sportowe mówią same za siebie. Jesteśmy wśród najlepszych klubów uczelnianych w województwie kujawsko-pomorskim i odgrywamy znaczącą rolę w rywalizacji akademickiej w całej Polsce. Od 19 lat w ścisłej czołówce rankingu szkół niepublicznych oraz rywalizacji medalowej. A w ostatnich dwóch latach zdobywając kolejno pierwsze miejsce we wspomnianej klasyfikacji. W Akademickich Mistrzostwach Europy w wioślarstwie jesteśmy niekwestionowanym wielokrotnym Mistrzem Europy. Uczelnia zdobyła: 52 medale Akademickich Mistrzostw Świata, 47 medale Akademickich Mistrzostw Europy, 80 medali Akademickich Mistrzostw Polski. AZS WSG prowadzi 10 czynnych sekcji sportowych oraz kilka dodatkowych powoływanych na potrzeby zawodów. Startujemy w 34 konkurencjach Akademickich Mistrzostw Polski. AZS WSG to ponad 200 sportowców - stypendystów. Ponad 50 klubów partnerskich z całego regionu. AZS WSG to także sport wyczynowy. W 2019 roku dołączyliśmy do Akademickiego Centrum Szkolenia Sportowego. Pomagamy w kontynuowaniu kariery sportowej, gdzie każdy zawodnik ma szansę na indywidualną organizację studiów mając wówczas czas na treningi. Uczelnia posiada wspaniałe funkcjonujący program sportowy, który przewiduje otrzymywanie stypendium za wyniki sportowe. Dla studentów nie będących mistrzami, uczelnia zapewnia uczestnictwo w ligach amatorskich oraz sekcjach sportowych: koszykówka, siatkówka, piłka nożna i futsal, pływanie, podnoszenie ciężarów, tenis stołowy, lekkoatletyka, kolarstwo górskie, wioślarstwo, aerobik, tenis ziemny, judo, sporty walki, narty i snowboard, piłka ręczna oraz sporty dla osób z niepełnosprawnościami takie jak: goalball, boccia, dart, bilard, tenis stołowy, kręgle, badminton, szachy. Osoby te mają szansę startować w zawodach z cyklu Integracyjne Mistrzostwa Polski Należy również wspomnieć o doskonałym zapleczu techniczno-sanitarnym. W pełni funkcjonalna, nowoczesna hala widowiskowo-sportowa, profesjonalna sala do tańca i fitness oraz sala do masażu i fizjoterapii. Dostęp do nadbrzeża rzeki Brda i sprzętu sportowego. AZS WSG uczestniczy i jest organizatorem wielu wydarzeń sportowych m.in. Akademickich Mistrzostw Pomorza i Kujaw. Wspieramy wszelkie imprezy akademickie w regionie. Niezliczone atuty naszej uczelni przedkładają się na jej status wśród zadowolonych studentów i pozytywnych ocen wśród poczytnych rankingów ogólnopolskich.

Forma rekreacji / dyscyplina sportu	Miejsce
Gry zespołowe: <ul style="list-style-type: none"> • koszykówka • siatkówka • piłka nożna 	Obiekty sportowe WSG
Sporty indywidualne: <ul style="list-style-type: none"> • tenis stołowy • judo • Badminton 	Obiekty sportowe WSG
Centrum Fitness Rewital: <ul style="list-style-type: none"> • Fitness • Spinning • Siłownia 	Obiekty sportowe WSG
Kajaki	Przystań WSG
Narciarstwo/Snowboard	Stok narciarski „Myślęcinek”
Pływanie	Basen „Astoria”

Uczelnia stwarza szeroki wachlarz możliwości do rozwoju przedsiębiorczości studentów. W procesie kształcenia oraz w ofercie zajęć dodatkowych wykorzystywane są nowoczesne metody dydaktyczne, takie jak ekonomiczne gry symulacyjne – m.in. zajęcia typu „Gra w przedsiębiorczość”, które pozwalają w bezpiecznym środowisku trenować podejmowanie decyzji biznesowych, analizę ryzyka i pracę zespołową.

Studenci mogą rozwijać swoje pomysły biznesowe także poprzez udział w projektach i warsztatach z zakresu podstaw przedsiębiorczości, cash flow, komunikacji interpersonalnej czy zarządzania zasobami ludzkimi, realizowanych w różnych jednostkach Uczelni.

W obszarze praktycznego przygotowania do rynku pracy kluczową rolę odgrywa Pracownia Kształcenia Praktycznego, która wspiera studentów w organizacji praktyk zawodowych w lokalnych firmach i instytucjach, pomagając w kontakcie z pracodawcami oraz dopasowaniu miejsca praktyk do profilu kształcenia. W indywidualnie uzasadnionych przypadkach możliwe jest również zaliczenie praktyki na podstawie własnej działalności gospodarczej, co szczególnie wspiera najbardziej przedsiębiorczych studentów.

Przy WSG działa Fundacja Akademicka „Gaudeamus”, która, poprzez realizację projektów edukacyjno-kulturalnych oraz pozyskiwanie środków finansowych, wspiera rozwój uzdolnionych studentów, w tym osób angażujących się w działania o charakterze przedsiębiorczym i innowacyjnym. Fundacja umożliwia m.in. udział w projektach, konkursach, inicjatywach grantowych oraz działaniach rozwijających kompetencje społeczne i organizacyjne studentów.

Istotnym elementem systemu wsparcia jest program „Uczelnia Kreatywna” – forma stypendialnego programu uczelnianego, finansowanego ze środków własnych WSG. Jego celem jest wspieranie aktywności studentów, umożliwienie im realizacji własnych pomysłów oraz inwestowanie we własny

rozwój. Program (podzielony na sektory „Aktywni kreatywni” i „Kreatywni liderzy”) premiuje m.in. zaangażowanie w działalność organizacji studenckich, Grup Aktywności Studenckiej, wolontariat, działania administracyjne i promocyjne na rzecz Uczelni, ale także dorobek artystyczny, naukowy, międzynarodowy i projektowy. W praktyce oznacza to, że aktywni i przedsiębiorczy studenci mogą ubiegać się o wsparcie finansowe na realizację własnych inicjatyw, często uzupełnione warsztatami rozwijającymi kompetencje miękkie i liderские.

Uzupełnieniem tego systemu jest program „Uczelnia Liderów”, adresowany do studentów-obcokrajowców, odnoszących sukcesy w nauce, ambitnych, działających na rzecz Uczelni oraz aktywnych w działalności naukowej, społecznej i kulturalnej, jak również do kandydatów na studentów WSG. Program ma charakter stypendialny i motywacyjny – wzmacnia postawy liderские, zaangażowanie w środowisko akademickie i aktywny udział w projektach międzynarodowych, co jest szczególnie istotne w kontekście rosnącej liczby studentów zagranicznych.

Opisany system możliwości organizacyjnych, działalności w Samorządzie oraz wsparcia w obszarze przedsiębiorczości powoduje, że studenci mogą nie tylko zdobywać kwalifikacje inżynierskie, ale również realne doświadczenia w zarządzaniu projektami, pracy zespołowej, tworzeniu i wdrażaniu własnych inicjatyw oraz rozwijaniu kompetencji liderских i biznesowych.

Kwestią propagowania i wspierania przedsiębiorczości studenckiej zajmuje się w ramach realizacji swojego podstawowego zadania, jakim jest wspieranie rozwoju zawodowego studentów Akademickie Biuro Karier. Współpracuje ono z firmami oraz instytucjami działającymi w ramach konkretnych branż oraz współtworzy Porozumienie Bydgoskich Biur Karier w zakresie działań prozawodowych rzecz studentów i absolwentów. Oprócz pozyskiwania ofert pracy, praktyk i staży podejmowane są inicjatywy umożliwiające studentom bliższy kontakt z potencjalnym pracodawcą. Są to między innymi Targi Pracy, warsztaty, szkolenia, konferencje oraz spotkania z pracodawcami z regionu. Ponadto w ramach wspierania przedsiębiorczości studenckiej współpracuje z takimi instytucjami jak: Wojewódzki Urząd Pracy wraz z Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Bydgoska Agencja Rozwoju Regionalnego, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne i inne. Studenci i absolwenci filii mogą korzystać w formie on-line lub stacjonarnie, z warsztatów czy spotkań indywidualnych (konsultacje i pomoc w pisaniu CV, określania ścieżki zawodowej itp.).

Elementy przedsiębiorczości studenckiej uwzględniane są także w ramach realizowanych przez Uczelnię projektów dofinansowanych ze środków unijnych w tym m.in.:

- Projekt Science 4 Business (zadanie Inkubator Rozwoju) realizowany w konsorcjum 80 polskich jednostek naukowych (wartość projektu: 2 999 209,00 zł): wykonanie grantów przedwdrożeniowych w zespołach badawczych złożonych z pracowników naukowych i studentów;
- Projekt Rozwój Akademickiego Biura Karier Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy (wartość projektu: 356 937,50 zł): objęcie łącznie 500 studentów wsparciem w postaci mentoringu, warsztatów z zakresu przedsiębiorczości i konsultacji z coachem;
- Projekt Program rozwoju technicznego (wartość projektu: 11 227 580,13 zł): zakup licencji systemu informatycznego biura karier obejmującego m.in. portal internetowy z wyszukiwarką ofert pracy i praktyk oraz system badania kompetencji;
- Projekt Wykorzystanie innowacyjnych narzędzi w kształceniu na kierunku pielęgniarstwo (wartość projektu: 10 769 879,69 zł): w ramach rozszerzenia dla osób uciekających do Polski z Ukrainy w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej warsztaty z zakresu przedsiębiorczości

realizowane w kontakcie bezpośrednim oraz z wykorzystaniem b-learningu dla studentów z Ukrainy (niezależnie od kierunku);

- Projekt Kompleksowy program rozwoju Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy (wartość projektu: 8 106 318,73 zł): zakup gier symulacyjnych z zakresu zakładania i prowadzenia przedsiębiorstwa.

8.4. System motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposobów wsparcia studentów wybitnych.

System motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej, a także sposoby wsparcia studentów wybitnych opiera się na różnorodnych mechanizmach i świadczeniach. Uczelnia stosuje system stypendialny, w ramach którego przyznawane są stypendia rektora za wysokie wyniki w nauce, co stanowi istotną motywację do dalszego rozwoju i osiągnięcia coraz lepszych rezultatów. Dodatkowo studenci mogą ubiegać się o stypendia za osiągnięcia naukowe, artystyczne i sportowe, w tym prestiżowe Stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, które wyróżnia osoby o wyjątkowych dokonaniach na poziomie krajowym.

Uczelnia wspiera również aktywność naukową poprzez organizację konkursów na najlepsze prace dyplomowe, granty badawcze oraz możliwość udziału w projektach realizowanych we współpracy z instytucjami zewnętrznymi. Wsparcie obejmuje także dostęp do laboratoriów, zasobów bibliotecznych i platform e-learningowych, co ułatwia prowadzenie badań i rozwój kompetencji. Dodatkowo studenci wybitni mogą liczyć na indywidualne konsultacje z opiekunami naukowymi, a także na promowanie ich osiągnięć w mediach uczelnianych i podczas wydarzeń akademickich.

8.5. Sposobów informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej.

Kandydaci oraz studenci mogą zapoznać się z informacjami dotyczącymi wsparcia materialnego na stronie internetowej uczelni w zakładce [Sprawy studenckie - Stypendia i zapomogi](#).

Na WSG funkcjonuje Dział Spraw Studenckich – Dział Stypendialny, który odpowiada za kompleksową obsługę świadczeń przyznawanych z funduszu stypendialnego. W jego kompetencjach znajduje się administracja stypendiami socjalnymi, stypendiami dla osób z niepełnosprawnościami, stypendiami rektora oraz zapomogami, co pozwala studentom w jednym miejscu sprawnie załatwiać wszystkie kwestie związane z przyznawaniem wsparcia finansowego.

Studenci mają możliwość ubiegania się o różne formy pomocy, w tym stypendium socjalne, również w zwiększonej wysokości, stypendium dla osób z niepełnosprawnościami, zapomogę oraz stypendium rektora. Formą motywowania do osiągnięcia wysokich wyników w nauce jest wspomniane [Stypendium Rektora](#), przyznawane za bardzo dobre wyniki w nauce, co stanowi zachętę do dalszego rozwoju.

Kolejnym prestiżowym wyróżnieniem jest Stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, przyznawane studentom za wybitne osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe na poziomie krajowym. Jest to wyróżnienie, które docenia wyjątkowe osiągnięcia i motywuje do dalszego rozwoju. Dodatkowo dostępne są stypendia finansowane przez jednostki samorządu terytorialnego, wspierające rozwój naukowy i aktywność społeczną studentów. Przykładem jest konkurs na najlepszą pracę dyplomową związaną z Bydgoszczą, który promuje badania i działania na rzecz rozwoju miasta.

Studenci mogą również ubiegać się o zakwaterowanie w domu studenckim uczelni, a w uzasadnionych przypadkach o miejsce dla małżonka lub dziecka, zgodnie z kryteriami i trybem określonym w regulaminie.

Dzięki szerokiemu wachlarzowi świadczeń WSG wspiera swoich studentów w zaspokajaniu potrzeb materialnych i socjalnych, tworząc warunki sprzyjające nauce i rozwojowi.

Uczelnia stosuje różnorodne sposoby informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej, aby zapewnić pełną dostępność i przejrzystość procedur. Podstawowym źródłem informacji jest strona internetowa uczelni, gdzie w zakładce *Sprawy studenckie – Stypendia i zapomogi* publikowane są szczegółowe regulaminy, terminy oraz aktualne komunikaty dotyczące świadczeń. Dodatkowo funkcjonuje dedykowana strona Działu Spraw Studenckich (DSS), na której znajdują się informacje o zasadach przyznawania stypendiów i zapomóg, a także wzory wniosków i instrukcje ich wypełniania.

Istotnym kanałem komunikacji jest system ISAPS, w którym studenci otrzymują powiadomienia o terminach składania wniosków, zmianach w regulaminach oraz innych istotnych informacjach związanych z pomocą materialną. Informacje są również zamieszczane w panelu studenta, co umożliwia szybki i wygodny dostęp do aktualnych danych w formie elektronicznej.

Uczelnia wykorzystuje także tradycyjne formy komunikacji, takie jak tablice informacyjne i plakaty umieszczane w budynkach dydaktycznych, aby dotrzeć do jak najszerszej grupy odbiorców. Ważnym elementem są spotkania organizacyjne dla studentów pierwszego roku, podczas których omawiane są możliwości uzyskania wsparcia finansowego oraz procedury składania wniosków. Dodatkowo informacje są przekazywane drogą elektroniczną poprzez newslettery i wiadomości e-mail, a także publikowane w mediach społecznościowych uczelni.

Studenci mogą również uzyskać bezpośrednio wsparcie w Dziale Spraw Studenckich, gdzie pracownicy udzielają szczegółowych informacji, pomagają w wypełnianiu dokumentów i wyjaśniają wszelkie wątpliwości związane z procesem przyznawania świadczeń.

8.6. Sposobu rozstrzygnięcia skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów oraz jego skuteczności.

Na poziomie uczelni funkcjonuje system składania skarg i wniosków, który umożliwia członkom społeczności akademickiej anonimowe zgłaszanie uwag, sugestii, skarg oraz propozycji. W tym celu udostępniono specjalny punkt kontaktowy w postaci skrzynki pocztowej, do której można wrzucać wiadomości. Zgłoszenia są weryfikowane przez Prorektora raz w miesiącu. Po wstępnej analizie, w przypadku potwierdzenia nieprawidłowości lub stwierdzenia potrzeby wprowadzenia zmian, podejmowane są odpowiednie działania naprawcze.

Studenci mają również możliwość składania skarg bezpośrednio do Dziekana, zarówno w formie pisemnej, jak i elektronicznej. Wszystkie skargi, po ich rejestracji, podlegają szczegółowej analizie, a proces rozstrzygnięcia odbywa się po dokładnym zbadaniu okoliczności sprawy. W zależności od charakteru zgłoszenia, do procedury mogą zostać włączone odpowiednie jednostki, takie jak Zadaniowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, szczególnie w przypadku spraw dotyczących doskonalenia jakości edukacji na uczelni.

W trosce o bezpieczeństwo, godność, równość, niezbywalne i niepodzielne prawa człowieka, wolne od mobbingu, dyskryminacji i molestowania środowisko do pracy i nauki w Wyższej Szkole Gospodarki

w Bydgoszczy, dążymy do wdrażania standardów mających na celu zapewnienie równego traktowania wszystkich studentów Uczelni. W związku z powyższym na Uczelni obowiązuje [Regulamin przeciwdziałania przemocy, dyskryminacji i molestowaniu seksualnemu](#) wprowadzony [Uchwałą Kolegium Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy z dnia 1 października 2018 r. w sprawie: przyjęcia Regulaminu przeciwdziałania przemocy, dyskryminacji i molestowaniu seksualnemu](#). Jego celem jest zapobieganie wszelkim przejawom mobbingu i dyskryminacji oraz wspieranie tworzenia pozytywnych relacji interpersonalnych wśród członków społeczności akademickiej. Polityka obejmuje zarówno studentów, jak i pracowników uczelni, zapewniając im bezpieczne i przyjazne środowisko pracy oraz nauki. W ramach działań prewencyjnych uczelnia prowadzi działania edukacyjne, organizuje szkolenia oraz monitoruje sytuację wśród pracowników i studentów, aby skutecznie przeciwdziałać niepożądanym zjawiskom. Dokument ten stanowi podstawę do podejmowania interwencji w przypadku naruszeń i jest elementem systemu zapewniania jakości oraz kultury wzajemnego szacunku w środowisku akademickim.

Ponadto uczelnia realizuje działania interwencyjne, których celem jest eliminowanie skutków mobbingu i dyskryminacji oraz podejmowanie odpowiednich kroków wobec osób odpowiedzialnych za takie zachowania. Ofiarom mobbingu i dyskryminacji udzielana jest niezbędna pomoc, aby zapewnić im wsparcie i ochronę. Społeczność akademicka zobowiązana jest do dbania o atmosferę wzajemnego szacunku, tolerancji i poszanowania godności osobistej, a także do reagowania na wszelkie przypadki mobbingu i dyskryminacji w środowisku uczelni.

Członek wspólnoty Uczelni, który uzna, że został poddany przemocy, dyskryminacji lub molestowaniu seksualnemu albo który zaobserwował wymienione zjawiska mobbingu ma prawo zgłosić ten fakt w formie skargi do Uczelnianej Komisji ds. Przeciwdziałania Zjawiskom Przemocy, Dyskryminacji i Molestowania Seksualnego. W uzasadnionych przypadkach Rektor może skierować sprawę do Komisji Dyscyplinarnej.

8.7. Zakres, poziom i skuteczność systemu obsługi administracyjnej studentów, w tym kwalifikacji kadry wspierającej proces kształcenia.

System obsługi administracyjnej studentów w WSG obejmuje pełny zakres spraw związanych z tokiem studiów, począwszy od procesu rekrutacji, poprzez obsługę dokumentacji przebiegu studiów, rozliczenia finansowe, przyznawanie świadczeń z funduszu stypendialnego, aż po wsparcie socjalne i organizacyjne. Obsługa realizowana jest w Dział Spraw Studenckich oraz w wyspecjalizowanych jednostkach, takich jak Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami czy Dział Stypendialny. System zapewnia studentom możliwość załatwienia wszystkich spraw w jednym miejscu, zarówno w formie stacjonarnej, jak i elektronicznej (panel studenta, ISAPS).

Poziom organizacyjny obsługi opiera się na jasno określonych procedurach i harmonogramach, które są dostępne w regulaminach publikowanych na stronie internetowej uczelni w zakładce [akty prawa wewnętrzne](#). Komunikacja z studentami odbywa się wielokanałowo: poprzez stronę internetową, system dziekanatowy, pocztę elektroniczną, media społecznościowe oraz bezpośredni kontakt w punktach obsługi. Dodatkowo organizowane są spotkania informacyjne dla studentów pierwszego roku, a informacje o wsparciu materialnym i organizacyjnym są regularnie aktualizowane w systemie ISAPS oraz na stronie WSG w zakładce [dziekanat](#).

Skuteczność systemu jest monitorowana poprzez analizę wskaźników jakości obsługi, takich jak terminowość rozpatrywania wniosków, liczba skarg i odwołań, wyniki ankiet satysfakcji studentów oraz efektywność komunikacji informacyjnej. Wprowadzone procedury zapewniają szybkie i transparentne rozstrzygnięcie spraw, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości podejmowane są działania naprawcze. System jest stale doskonalony poprzez aktualizację procedur, rozwój obsługi elektronicznej oraz szkolenia kadry.

Kadra administracyjna wspierająca proces kształcenia posiada odpowiednie kwalifikacje merytoryczne i społeczne. Pracownicy legitymują się wykształceniem kierunkowym oraz uczestniczą w cyklicznych szkoleniach z zakresu prawa o szkolnictwie wyższym, ochrony danych osobowych, dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, przeciwdziałania dyskryminacji i komunikacji interpersonalnej. Kompetencje kadry są weryfikowane w ramach ocen okresowych oraz audytów jakości, co zapewnia wysoki standard obsługi i profesjonalizm w realizacji zadań.

8.8. Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom.

W trosce o bezpieczeństwo, godność, równość, prawa człowieka, wolne od mobbingu, dyskryminacji i molestowania środowisko do pracy i nauki w Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy, wdrażane są standardy mające na celu zapewnienie równego traktowania wszystkich studentów Uczelni. W razie nieetycznego lub niezgodnego z prawem zachowania studentów obowiązuje Regulamin prac komisji dyscyplinarnej do spraw studentów i słuchaczy studiów podyplomowych oraz odwoławczej komisji dyscyplinarnej do spraw studentów i słuchaczy studiów podyplomowych. Wniosek o wszczęcie postępowania wyjaśniającego w przypadku nieetycznego lub niezgodnego z prawem zachowania/postępowania studentów może złożyć każdy, a w szczególności członek społeczności akademickiej, pracownik będący i niebędący nauczycielem akademickim, student i słuchacz oraz organ Uczelni do Rektora WSG. Rzecznik dyscyplinarny na wniosek Rektora wszczyna postępowanie wyjaśniające. W uzasadnionych przypadkach sprawy kierowane są przez Rzecznika do Komisji dyscyplinarnej WSG. Przyjęta 1 października 2018 r. [Uchwałą Kolegium Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy w sprawie: przyjęcia procedury przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji w siedzibie i we wszystkich jednostkach Wyższej Gospodarki w Bydgoszczy](#) procedura oraz [Regulamin przeciwdziałania przemocy, dyskryminacji i molestowaniu seksualnemu](#) dotyczą całej społeczności akademickiej. Informacje dotyczące bezpieczeństwa umieszczone są dodatkowo na stronie Uczelni w zakładce [bezpieczeństwo](#).

Działania informacyjne prowadzą również jednostki badawczo-kształceniowe, Samorząd Studencki oraz Dział Spraw Studenckich z Biurem ds. Osób z Niepełnosprawnościami. Samorząd Studencki prowadzi działania informacyjne oraz edukacyjne poprzez stworzenie i promowanie „Kodeksu Etyki Studenta”, w którym zawarte są wszystkie zasady dotyczące dobrego obycia Studenta na Uczelni i godne reprezentowanie jej poza nią. O tych zasadach informuje na spotkaniach informacyjnych ze studentami na początku każdego roku akademickiego.

Przedstawiciele WSG wchodzi w skład Rady ds. Równego Traktowania, powołanej przez Prezydenta Bydgoszczy Rafała Bruskiego. Rada jako niezależny podmiot ma wspierać prezydenta Bydgoszczy we wszelkich przejawach dyskryminacji i niesprawiedliwego traktowania. Chodzi o zwalczanie wszelkich

przejawów dyskryminacji, w szczególności ze względu na: płeć, wiek, niepełnosprawność, światopogląd, religię, wyznanie, orientację seksualną, narodowość, rasę, pochodzenie etniczne. Uczelnia, ma na uwadze Konwencję ONZ oraz inne akty prawne dotyczące działalności na rzecz osób z niepełnosprawnościami, stwarza warunki do pełnego uczestnictwa osób z niepełnosprawnością we wszystkich aspektach życia akademickiego. Wyższa Szkoła Gospodarki nie zmniejszając wymagań merytorycznych, wyrównuje szanse studiowania osobom z niepełnosprawnością, likwiduje bariery architektoniczne i komunikacyjne. Od wielu lat realizowany jest i udoskonalany „Program Niepełnosprawni - Pełnosprawni na studiach”. Bezpośrednią pomocą studentom niepełnosprawnym zajmuje się Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami. W Uczelni funkcjonuje również Pełnomocnik Rektora i Kanclerza ds. Osób Niepełnosprawnych. Studenci słabosłyszący mają możliwość na WSG bezpłatnego wypożyczenia systemu FM oraz korzystania z pomocy tłumacza języka migowego. Dla studentów niepełnosprawnych dostępna jest specjalna [strona internetowa](#) z dostosowaną wersją dla słabowidzących. Studenci niewidomi i niedowidzący mogą także korzystać ze zdigitalizowanych materiałów dydaktycznych oraz z wypożyczonych dyktafonów.

W Uczelni dostępna jest także pracownia komputerowa z przystosowanymi stanowiskami komputerowymi do potrzeb studentów niewidomych, słabowidzących oraz poruszających się na wózku inwalidzkim. Również w Bibliotece przystosowane są stanowiska komputerowe ze sprzętem i oprogramowaniem dla studentów niepełnosprawnych. Wyższa Szkoła Gospodarki organizowała Kujawsko-Pomorskie Złoty Studentów Niepełnosprawnych, Integracyjne Mistrzostwa Polski w Goalball, obchody Dnia Osoby Niepełnosprawnej oraz współorganizowała konferencje i seminaria dotyczące problematyki osób niepełnosprawnych (m.in. Targi pracy bez barier, Osoba Niepełnosprawna w zatrudnieniu). Ponadto WSG była kilkakrotnie nagradzana w konkursie Polskiej Organizacji Pracodawców Osób Niepełnosprawnych.

W Uczelni realizowano liczne projekty skierowane do osób niepełnosprawnych, m.in.: „Projekt PAMON - Program Animacji Młodych Osób Niepełnosprawnych” oraz „Praca na Start”. Wyższa Szkoła Gospodarki współpracuje ze specjalistycznymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi oraz placówkami integracyjnymi. Działalność WSG na rzecz idei wsparcia osób z niepełnosprawnościami została dostrzeżona nie tylko na szczeblu regionalnym i makroregionalnym, ale też ogólnopolskim. W 2008 r. przyznano Uczelni statuetkę Lodołamacze, w późniejszych latach kilkakrotnie srebrne i brązowe medale, a w 2019 r. uhonorowano WSG ogólnopolską statuetką LODOŁAMACZ 2019 w kategorii Instytucja za ponad 10 letnie zaangażowanie na rzecz wspierania osób z niepełnosprawnościami. Za działalność na rzecz osób z dysfunkcją wzroku Uczelni zostało też przyznane ogólnopolskie wyróżnienie Fundacji Szansa dla Niewidomych Idol 2019 w kategorii Uczelnia. Studenci mogą korzystać z darmowego wsparcia psychologicznego i terapeutycznego, świadczonego przez specjalistów w Psychologiczno-Pedagogicznej Poradni Akademickiej przy Wyższej Szkole Gospodarki. Poradnia Akademicka oferuje: rozmowy z psychologiem, z Doradcą ds. Studentów oraz z Doradcą metodycznym ds. Studiów. Zachęca się studentów do kontaktu z niniejszą instytucją, która dedykuje swoją pomoc studentom w przypadku: nieśmiałości, lęku, osamotnienia, obniżonego nastroju lub depresji, kłopotów w kontaktach z rówieśnikami, problemów na studiach, konfliktów z rodzicami, problemów z zaburzeniami odżywiania, niezadowolenia z siebie, swojego wyglądu i osiągnięć, kontaktów z używkami i uzależnieniami, innych trudności. Student ma możliwość: nazwania i zrozumienia własnych uczuć i przeżyć, analizy własnych myśli, uczuć, przekonań, potrzeb i zachowań, nauki dokonywania wyborów i wprowadzania zmian w swoim życiu. Studenci lub wykładowcy korzystają

z rozmów wspierających, bądź cyklu spotkań o charakterze terapeutycznym. Na stronie internetowej Akademickiej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej znajdują się również nagrane filmy, które mogą stanowić źródło informacji i wsparcia dla osób w różnych sytuacjach życiowych wymagających wsparcia.

8.9. Współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi.

Współpraca z Samorządem Studenckim WSG oraz organizacjami studenckimi ma charakter stały, systemowy i opiera się na włączaniu studentów kierunku w procesy współdecydowania o sprawach dydaktycznych, organizacyjnych i socjalnych. Samorząd Studencki jest formalnym przedstawicielem ogółu studentów Uczelni, w tym studentów Budownictwa, a jego przedstawiciele zasiadają m.in. w Senacie, Radzie Dyrektorów, komisjach dyscyplinarnych oraz zadaniowych zespołach ds. zapewniania jakości kształcenia na poszczególnych kierunkach. Dzięki temu opinie i potrzeby studentów są systematycznie uwzględniane przy planowaniu procesu kształcenia oraz modyfikowaniu programów studiów.

W przeciągu całego roku odbywają się regularne spotkania przedstawicieli Samorządu z Prorektorami, Dziekanami, Kanclerzem oraz Działem Spraw Studenckich, podczas których omawiane są kwestie jakości kształcenia, organizacji zajęć, infrastruktury dydaktycznej, a także szeroko rozumianej jakości życia studentów (warunki socjalne, dostęp do pomocy materialnej, psychologicznej i prawnej). Szczególny nacisk kładziony jest na wsparcie nowoprzybyłych studentów z zagranicy – Samorząd, we współpracy z Poradnią Akademicką oraz jednostkami administracyjnymi, pomaga w dostępie do lokali mieszkalnych, informacji, konsultacji prawnych oraz wsparcia psychologicznego w języku polskim i angielskim.

Samorząd Studencki WSG aktywnie działa w strukturach ogólnopolskiego ruchu studenckiego: aktywnie uczestniczy w Zjazdach Forum Uczelni Niepublicznych oraz współpracuje z Parlamentem Studentów RP. Przedstawiciele Samorządu biorą udział w konsultacjach dokumentów strategicznych, kampaniach informacyjnych oraz szkoleniach dotyczących praw studenta i jakości kształcenia, co przekłada się na podnoszenie standardów także na kierunku Budownictwo. Udział w inicjatywach PSRP – takich jak „Strefa Komfortu PSRP”, „Studenckie prawa – jasna sprawa” czy „EkoSamorząd” – ma wymiar praktyczny: na Uczelni prowadzone są akcje promujące równość, dobrostan psychiczny oraz świadomość praw studenta - w liczne akcje włączają się również studenci Budownictwa (m.in. poprzez wolontariat, udział w wydarzeniach, konsultacje i publikowanie treści informacyjnych).

Istotnym obszarem współpracy z organizacjami studenckimi są Grupy Aktywności Studenckiej, koła naukowe oraz organizacje o profilu międzynarodowym, takie jak Association of International Students (AIS) oraz KU AZS WSG. Samorząd koordynuje możliwość pozyskiwania środków finansowych z budżetu Uczelni na inicjatywy studenckie – w tym projekty integracyjne, naukowe, sportowe i kulturalne – na podstawie składanych wniosków. W praktyce oznacza to wsparcie m.in. wydarzeń integrujących studentów polskich i zagranicznych, udział w lokalnych akcjach społecznych (np. wolontariat podczas Szlachetnej Paczki, wydarzenia miejskie organizowane we współpracy z Urzędem Miasta/Urzędem Marszałkowskim, a także współorganizację przedsięwzięć międzyuczelnianych i międzykierunkowych, w których uczestniczą również studenci omawianego kierunku.

Uczelnia ze wsparciem Samorządu, aktywnie wspiera mobilność studentów i ich udział w projektach międzynarodowych. Dotyczy to zarówno wyjazdów dydaktycznych i projektowych w ramach programów uczelnianych, jak i inicjatyw zewnętrznych, np. wyjazdów typu „Idealand – Stock Market of Entrepreneurial Idea”, w których studenci rozwijają kompetencje przedsiębiorcze, projektowe oraz umiejętność pracy w zespołach międzynarodowych. Samorząd pełni tu funkcję pośrednika informacyjnego i organizacyjnego – zbiera zgłoszenia, pomaga w formalnościach oraz promuje wyjazdy w kanałach komunikacji (media społecznościowe, strona samorządu).

Komunikacja między Samorządem a studentami odbywa się wielokanałowo: za pośrednictwem poczty elektronicznej, systemu ISAPS, platformy ONTE, oficjalnej strony Samorządu oraz profili w mediach społecznościowych (Facebook, Instagram). Zapewnia to krótki czas reakcji na zgłaszane sprawy oraz umożliwia szybkie konsultowanie z Władzami Uczelni wniosków i postulatów dotyczących m.in. harmonogramów zajęć, warunków studiowania czy działań wspierających dobrostan studentów. Mechanizm ten realnie wzmacnia partycypację studentów w kształtowaniu środowiska akademickiego oraz stanowi rzeczowy element Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

8.10. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania studentów, jak również oceny kadry wspierającej proces kształcenia, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów.

System wsparcia i motywowania studentów na kierunku budownictwo podlega systematycznemu monitorowaniu w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK) oraz sprawozdawczości jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za obsługę studenta, praktyki i wejście na rynek pracy. Na poziomie ogólnouczelnianym dane dotyczące funkcjonowania systemu wsparcia są analizowane przez Zadaniowe Zespoły ds. Zapewniania Jakości Kształcenia oraz Senacką Komisję ds. Kształcenia, które w oparciu o cykliczne raporty i mierniki formułują rekomendacje doskonalące zarówno ofertę wsparcia, jak i sposób jej realizacji.

Monitorowanie systemu wsparcia odbywa się w kilku komplementarnych wymiarach. Na etapie realizacji praktyk zawodowych Dział Praktyk prowadzi bieżącą weryfikację formalną zgłaszanych miejsc odbywania praktyk (kompletność dokumentacji, zgodność z kierunkiem studiów, realność zakresu zadań), a także pozyskuje od studentów ankiety ewaluacyjne po zakończeniu praktyk. Opinie studentów dotyczące warunków, zakresu obowiązków oraz jakości współpracy z opiekunem praktyk stanowią podstawę do wycofywania miejsc ocenianych negatywnie lub kierowania do praktykodawców informacji zwrotnej z zaleceniami doskonalącymi. Uzpełnieniem tego procesu jest okresowa hospitacja wybranych miejsc odbywania praktyk przez opiekunów praktyk.

Równolegle prowadzone są badania ankietowe wśród studentów, obejmujące m.in. ocenę obsługi administracyjnej, jakości informacji przekazywanych przez Biuro Obsługi Studenta, Dział Praktyk i Akademickie Biuro Karier, funkcjonowania systemu pomocy materialnej, a także ocenę działań motywujących (stypendia, programy typu „Uczelnia Kreatywna”, „Uczelnia Liderów”, aktywność Grup Aktywności Studenckiej). Badania te mają charakter cykliczny i realizowane są z wykorzystaniem kwestionariuszy elektronicznych (MS Forms, ISAPS) oraz w wybranych grupach, w formie ankiet papierowych. Po zakończeniu roku akademickiego 2024/2025 zostały przeprowadzone kolejne badania ankietowe wśród studentów studiów inżynierskich na kierunku Budownictwo. Ankiety zostały

wysłane do studentów ze wszystkich roczników, jednak zwrotność była stosunkowo niewielka – 10 ankiet na podstawie których zostały opracowane odpowiedzi. W elektronicznym formularzu znalazły się następujące pytania:

1. Jak oceniasz dostępność dokumentów dotyczących toku studiów (sylabusy, programy studiów, regulaminy)?
2. Czy wiesz, gdzie znaleźć wymagane dokumenty dotyczące procesu kształcenia?
3. Jak oceniasz jasność i przejrzystość informacji o przedmiotach, efektach uczenia się i sposobach zaliczenia?
4. Co Twoim zdaniem można poprawić w zakresie dostępu do informacji akademickich?
5. Jak oceniasz dostępność materiałów z zajęć (prezentacje, nagrania, notatki)?
6. Czy materiały dydaktyczne są publikowane na czas?
7. Jak oceniasz dostępność platformy Microsoft Teams oraz pakietu Office?
8. Jakie trudności napotykasz w korzystaniu z oprogramowania?
9. Jak oceniasz warunki w salach wykładowych i ćwiczeniowych (oświetlenie, wyposażenie, ogrzewanie/klimatyzacja)?
10. Jak oceniasz ogólną infrastrukturę budynków uczelni?
11. Czy masz łatwy dostęp do sal komputerowych/laboratoriów technicznych?
12. Jak oceniasz infrastrukturę sportową i możliwość z niej korzystania (obiekty, grafiki, sprzęt)?
13. Czy korzystasz z zasobów biblioteki uczelnianej?
14. Jak oceniasz dostępność materiałów bibliotecznych (książki, czasopisma, bazy danych)?
15. Jak oceniasz godziny otwarcia i obsługę w bibliotece?
16. Co warto byłoby poprawić w funkcjonowaniu biblioteki?
17. Jak oceniasz pomoc ze strony Biura Obsługi Studenta? (Dziekanat)
18. Czy czujesz się dobrze poinformowany/a o sprawach organizacyjnych (zmiany planu, sesja, stypendia)?
19. Czy wiesz, gdzie szukać pomocy w sprawach socjalnych, psychologicznych lub akademickich?
20. Co najbardziej cenisz w studiowaniu na naszej uczelni?
21. Jakie trudności napotykasz jako student/studentka
22. Jakie zmiany chciał(a)byś wprowadzić, aby poprawić jakość studiowania?

Uzyskane odpowiedzi na zadane pytania kształtowały się następująco:

1. Ankietowani ocenili dostępność dokumentów dotyczących toku studiów (sylabusy, programy studiów, regulaminy), ocenę bardzo dobrą wystawiło 70% respondentów, ocenę dobrą – 20% respondentów, ocenę średnią wskazało 10% respondentów. Zatem wystawione oceny były wyłącznie pozytywne, brak było ocen negatywnych.
2. Studenci kierunku Budownictwo udzielili następujących odpowiedzi na pytanie – czy wiesz, gdzie znaleźć wymagane dokumenty dotyczące procesu kształcenia – 80% ogółu badanych udzieliło odpowiedzi twierdzącej, że wie, gdzie znajduje się taka dokumentacja, natomiast 20% ogółu badanych wybrało odpowiedź – nie jestem pewien/pewna. Zdecydowana większość studentów wie, gdzie wyszukać dokumenty dotyczące procesów kształcenia.
3. W tym pytaniu respondenci ocenili w skali 5-cio punktowej jasność i przejrzystość informacji o przedmiotach, efektach uczenia się i sposobach zaliczenia. Uzyskane wyniki były następujące – ocenę 5 punktów (bardzo dobry) wystawiło 60% ankietowanych, ocenę 4 punkty (dobry) wystawiło 30% ankietowanych, ocenę 2 punkty (źle) wystawiło 10% ankietowanych. 90% respondentów

pozytywnie oceniło tę kategorię, natomiast w przypadku 10% odpowiedzi pojawiły się głosy negatywne.

4. W tym pytaniu studenci kierunku Budownictwa zostali poproszeni o podanie swoich własnych propozycji w kontekście tego co można poprawić w zakresie dostępu do informacji akademickich. Pojawiły się pozytywne odpowiedzi typu – dostępność do informacji jest wzorcowa i nie wymaga korekty oraz że wszystko jest jasne i klarowne.
5. Respondenci wypowiedzieli się również pozytywnie na temat dostępności materiałów z zajęć (prezentacje, nagrania, notatki). W skali 5-cio punktowej uzyskaliśmy następujące wyniki, 5 punktów i bardzo dobrą ocenę wystawiło 60% badanych, 4 punkty i ocenę dobrą wystawiło 40% badanych.
6. Ankietowani wypowiedzieli się w pozytywnym świetle co do terminowości publikowania materiałów dydaktycznych – 90% ankietowanych udzieliło odpowiedzi, że materiały dydaktyczne są publikowane zawsze na czas, 10% respondentów odpowiedziało, że materiały dydaktyczne publikowane są czasami.
7. Osoby poddane badaniu również w pozytywnym świetle oceniły dostępność platformy Microsoft Teams oraz pakietu MS Office. W skali 5-cio punktowej wyniki kształtowały się następująco: ocenę bardzo dobrą (5 punktów) wystawiło 60% ankietowanych, ocenę dobrą (4 punkty) wystawiło 30% ankietowanych, natomiast ocenę średnią (3 punkty) wystawiło 10% ankietowanych.
8. W przypadku otwartego pytania jakim było – jakie napotykasz trudności w korzystaniu z oprogramowania odpowiedzi były zróżnicowane od braku trudności czy też braku problemów aż po wskazanie problemów z logowaniem się do udostępnionego pakietu MS Office, wskazaniem, że pewne pliki są nieprawidłowo wyświetlane w przeglądarce internetowej. Być może problemy natury technicznej wynikają ze zróżnicowanej konfiguracji komputerów posiadanych przez użytkowników oraz mogą być powiązane z kwestiami przepustowości łącza internetowego.
9. W pytaniu jak oceniasz warunki w salach wykładowych i ćwiczeniowych (oświetlenie, wyposażenie, ogrzewanie, klimatyzacja) – respondenci udzielili następujących odpowiedzi w 5-cio punktowej skali – 60% ankietowanych wystawiło ocenę bardzo dobrą (5 punktów), 20% ankietowanych wystawiło ocenę dobrą (4 punkty), 10% badanych wystawiło ocenę średnią (3 punkty), 10% badanych wystawiło ocenę złą (2 punkty). Jak widać respondenci w 90% ocenili pozytywnie warunki w salach wykładowych i ćwiczeniowych.
10. Ogólna ocena infrastruktury budynków uczelni wypadła satysfakcjonująco, ocenę bardzo dobrą (5 punktów) wystawiło 60% ankietowanych, ocenę dobrą (4 punkty) wystawiło 20% ankietowanych, ocenę średnią (3 punkty) wystawiło 10% ankietowanych, natomiast 10% ankietowanych nie było zadowolonych i wystawiło ocenę złą (2 punkty) w tej kategorii.
11. Natomiast w pytaniu o to czy masz łatwy dostęp do sal komputerowych/laboratoriów technicznych 100% badanych odpowiedziało twierdząco, że ma łatwy dostęp.
12. Studenci ocenili również w skali 5-cio punktowej infrastrukturę sportową i możliwość z niej korzystania (obiekty, grafiki, sprzęt), wyniki kształtowały się następująco: ocenę bardzo dobrą (5 punktów) wystawiło 60% ogółu badanych, ocenę średnią (3 punkty) wskazało 30% ogółu badanych, ocenę bardzo złą (1 punkt) wskazało 10% ogółu badanych. Tę kategorię pozytywnie oceniło 90% badanych respondentów.
13. W kolejnym pytaniu 70% ankietowanych wskazało, że nie korzystało z zasobów biblioteki uczelnianej, 30% badanych odpowiedziało, że rzadko korzystało z zasobów biblioteki.

14. W tym pytaniu studenci udzielili odpowiedzi co do oceny dostępności materiałów bibliotecznych (książki, czasopisma, bazy danych). W skali 5-cio punktowej uzyskano następujące wyniki: 50% ankietowanych oceniło tę kategorię na ocenę bardzo dobrą (5 punktów), 10% ankietowanych oceniło tę kategorię na ocenę dobrą (4 punkty) a 40% ankietowanych wystawiło ocenę średnią (3 punkty). Mimo zróżnicowanych ocen i tę kategorię można ocenić pozytywnie.
15. W pytaniu jak oceniasz godziny otwarcia i obsługę w bibliotece studenci przyznali następujące oceny: 5 punktów (bardzo dobry) wskazało 50% badanych, 4 punkty (dobry) wskazało 10% badanych, 3 punkty (średnio) wskazało 40% badanych. W tym przypadku informacja zwrotna wskazuje na uzyskane wysokie wyniki w ramach tej kategorii.
16. W pytaniu otwartym dotyczącym tego co można byłoby poprawić w zakresie funkcjonowania biblioteki nie odnotowano, żadnych sugestii ze strony studentów.
17. Jak oceniasz pomoc ze strony Biura Obsługi Studenta (Dziekanat)? – uzyskane wyniki w tym pytaniu w ramach 5-cio punktowej skali wyglądały następująco: 90% ankietowanych wystawiło wysoką ocenę bardzo dobrą (5 punktów), pojawiły się jednak głosy krytyczne i 10% badanych wystawiło ocenę złą (2 punkty).
18. W pytaniu czy czujesz się dobrze poinformowany/a o sprawach organizacyjnych (zmiany planu, sesja, stypendia)? – 90% respondentów odpowiedziało, że zdecydowanie tak, 10% respondentów odpowiedziało, że zdecydowanie nie. Wyniki te oznaczają, że przepływ informacji w kwestiach organizacyjnych stoi na wysokim poziomie.
19. Czy wiesz, gdzie szukać pomocy w sprawach socjalnych, psychologicznych lub akademickich? 80% ankietowanych odpowiedziało, że wie, gdzie szukać pomocy natomiast 20% procent respondentów odpowiedziało przecząco. Zdecydowana większość badanych jest świadoma tego, gdzie szukać pomocy w sprawach socjalnych, psychologicznych lub akademickich.
20. W pytaniu otwartym - co najbardziej cenisz w studiowaniu na naszej uczelni studenci wskazali różne odpowiedzi – chwalono uczelnie przede wszystkim za podejście do studenta, za poziom nauczania oraz poziom zaangażowania prowadzących zajęcia, za wysoki poziom obsługi ze strony dziekanatu czy też miłą atmosferę ze strony wykładowców, za bardzo dobry kontakt z wykładowcami i pracownikami dziekanatu oraz za mix zajęć zdalnych i tych odbywających się na miejscu.
21. W pytaniu otwartym - jakie trudności napotykasz jako student/studentka pojawiły się następujące odpowiedzi: od żadnych poprzez brak znaczących trudności, sugestie na temat zbyt dużej objętości materiału edukacyjnego, braku kontaktu z wykładowcami czy też z dziekanatem, konieczność pogodzenia nauki, pracy oraz obowiązków rodzinnych.
22. W pytaniu otwartym jakie zmiany chciał(a)byś wprowadzić, aby poprawić jakość studiowania pojawiły się następujące sugestie: ujednoczenia metody kontaktów z wykładowcami, wprowadzenie krótszych zajęć w niedzielę czy też szybsze nakładanie kart egzaminacyjnych.

Uzyskane wyniki prezentowane są władzom Kolegium oraz dyrektorowi jednostki prowadzącej kierunek i analizowane pod kątem potrzeb modyfikacji oferty wsparcia, godzin i form dostępności biur, zakresu oferty doradczej i szkoleniowej. Istotnym źródłem informacji o skuteczności wsparcia w obszarze wejścia na rynek pracy są dane z Ogólnopolskiego Systemu Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów (ELA) oraz wewnętrzne raporty z monitoringu losów absolwentów, przygotowywane przez Akademickie Biuro Karier. Dane te – obejmujące m.in. czas poszukiwania pracy, poziom wynagrodzeń, stabilność zatrudnienia i zbieżność pracy z profilem kierunku – wykorzystywane

są do oceny efektywności działań doradczo-szkoleniowych, modyfikacji oferty warsztatów oraz dopasowywania działań motywujących (np. ukierunkowanych programów stypendialnych) do realnych potrzeb rynku pracy.

Kadra administracyjna bezpośrednio wspierająca proces kształcenia (pracownicy Biura Obsługi Studenta, Działu Praktyk, Akademickiego Biura Karier, Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami) podlega okresowej ocenie, prowadzonej zgodnie z wewnętrznymi regulacjami uczelni. W ocenie tej uwzględniane są wyniki badań satysfakcji studentów, uwagi zgłaszane przez Samorząd Studencki, a także analizowane skargi i wnioski kierowane do władz Uczelni. Wyniki ocen kadry wspierającej omawiane są na poziomie kierownictwa jednostek oraz w ramach seminariów WSZJK, podczas których wypracowywane są rekomendacje dotyczące m.in. standardów obsługi, praktyk komunikacyjnych, pracy z osobami neuroróżnorodnymi czy obsługi studentów zagranicznych. Służy to systematycznemu podnoszeniu jakości kontaktu student–administracja oraz wzmacnianiu roli pracowników wsparcia jako partnerów w procesie uczenia się.

W ocenie i doskonaleniu systemu wsparcia uczestniczą różne grupy interesariuszy. Studenci włączani są w te procesy zarówno poprzez udział w badaniach ankietowych i konsultacjach, jak i reprezentację w Samorządzie Studenckim oraz ZZds.ZJK dla kierunku. Samorząd, poprzez udział w Senacie, Radzie Dyrektorów i spotkaniach z władzami, przekazuje wnioski dotyczące funkcjonowania systemu wsparcia, w tym jakości obsługi, przejrzystości procedur, wsparcia psychologicznego oraz działań antydyskryminacyjnych, co przekłada się na konkretne decyzje organizacyjne i zmiany w wewnętrznych rozwiązaniach uczelni.

Interesariusze zewnętrzni, w szczególności pracodawcy i opiekunowie praktyk, przekazują informacje zwrotne na temat przygotowania studentów i absolwentów do pracy, jakości współpracy podczas praktyk oraz skuteczności działań doradczych i projakościowych Uczelni. Dane te, wraz z raportami ELA i badaniami losów absolwentów, są analizowane przez dyrekcje jednostek badawczo-kształceniowych, co umożliwia projektowanie działań prowadzących zarówno do doskonalenia oferty wsparcia, jak i lepszego ukierunkowania instrumentów motywacyjnych na potrzeby rynku pracy.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Zaleca się przeprowadzenie szkoleń mających na celu podniesienie kompetencji osób pracujących w Biurze Obsługi Studenta.	Zgodnie z zaleceniami pracownicy Biura Obsługi Studenta zostali przeszkoleni w ramach szkoleń wewnętrznych o następującej tematyce: <ul style="list-style-type: none"> Wykorzystanie narzędzi do pracy biurowej Microsoft 365 w pracy Uczelni, Ochrona danych osobowych i cyberzagrożenia,

		<ul style="list-style-type: none"> • Nowoczesne narzędzia komunikacji i organizacji pracy Uczelni, • Różnorodność w Uczelni wyższe,j • Warsztaty wykorzystania Sztucznej inteligencji, <p>a także zaplanowane zostały kolejne szkolenia w zakresie obsługi studentów.</p>
--	--	--

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

9.1. Zakres, sposoby zapewnienia aktualności i zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców, w tym przyszłych i obecnych studentów, udostępnianej publicznie informacji o warunkach przyjęć na studia, programie studiów, jego realizacji i osiągniętych wynikach.

Uczelnia zapewnia aktualność i zgodność informacji o warunkach przyjęć, programach studiów, ich realizacji oraz efektach uczenia się poprzez systemowe działania i różnorodne narzędzia komunikacji. Kluczowe źródła to informatyczny system ISAPS (w czterech wersjach językowych), platforma edukacyjna ONTE (Moodle) oraz Biuletyn Informacji Publicznej (BIP). ISAPS umożliwia bieżący dostęp do danych o przebiegu studiów, ONTE – publikację sylabusów, programów i zasad zaliczeń, a BIP – regulaminów, uchwał rekrutacyjnych, informacji o akredytacjach i strategii Uczelni.

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy realizuje obowiązek publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej dokumentów takich jak: statut i strategia uczelni, regulamin zarządzania prawami autorskimi, prawami pokrewnymi i prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji, regulamin studiów, regulamin świadczeń dla studentów, zasady i tryb przyjmowania na studia, programy studiów, informacje o wysokości opłat pobieranych od studentów, uchwały PKA dotyczące oceny programowej lub oceny kompleksowej wraz z ich uzasadnieniem, sprawozdania finansowe samorządu studenckiego. Informacje aktualizowane są na bieżąco przez administratora strony. Poza informacjami udostępnionymi w Biuletynie Informacji Publicznej, Uczelnia zapewnia dostęp do informacji o ofercie dydaktycznej, a także o zasadach rekrutacji i warunkach przyjęć na studia również poprzez stronę internetową: <https://wsg.byd.pl/>, której doskonalenie polegało m.in. na dostosowaniu dla osób niepełnosprawnych oraz tłumaczeniu na język angielski.

Na stronie WSG w zakładce [edukacja](#) znajduje się opis sylwetki absolwenta, efekty, które może on osiągnąć na danym kierunku i specjalności. Corocznie są one analizowane na zebraniach JBK oraz na spotkaniach zespołu ds. oferty edukacyjnej.

Przyjęcie kandydatów do Uczelni następuje na podstawie wyników postępowania rekrutacyjnego opisanego szczegółowo w [załączniku nr 1 Procedura postępowania rekrutacyjnego WSG do Uchwały Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy z dnia 17 czerwca 2025 r. o zmianie Uchwały z dnia 14 maja 2024 r w sprawie: warunków i trybu rekrutacji na poszczególnych kierunkach studiów na rok](#)

[akademicki 2025/2026](#), który udostępniony jest do wiadomości publicznej w Biuletynie Informacji Publicznej.

Treści publikowane na stronach internetowych weryfikowane są:

- poprzez monitoring stron realizowany przez Dział Marketingu i Komunikacji,
- doraźnie w wyniku większych i ważniejszych informacji przekazywanych przez pracowników Uczelni oraz studentów,
- na bieżąco wykorzystywana jest analityka internetowa i dane ilościowe (przy pomocy narzędzi Google Analytics).

Wykładowcy Wyższej Szkoły Gospodarki korzystają z wewnętrznego systemu iSAPS, który zapewnia dostęp do wszelkich informacji związanych z aktualnym rozkładem zajęć, harmonogramami roku akademickiego, procedurą dyplomowania, funkcjonowaniem Uczelni. System ISAPS 3.0 ułatwia komunikację i realizację zadań: wewnętrzny komunikator umożliwiający wysyłanie informacji do studentów, integracja ISAPS 3.0 z MS Office 365 umożliwiająca m.in. tworzenie klas i zespołów, w ramach, których istnieje możliwość umieszczania materiałów dla studentów i nagrań z transmisji zajęć w sali.

Informacje przekazywane są także w gablotach na terenie Uczelni oraz przez opiekunów roczników i Biura Obsługi Studenta. Ważną rolę odgrywają spotkania studentów z przedstawicielami jednostek dydaktycznych i Samorządu Studenckiego, które służą konsultowaniu programów i doskonaleniu procesu kształcenia. Efekty uczenia się publikowane są na stronie internetowej, a zasady ich weryfikacji przedstawiane są podczas pierwszych zajęć i w sylabusach. Proces dyplomowania, w tym wybór tematów i organizacja egzaminów, regulują uchwały Senatu.

Uczelnia wykorzystuje także platformę zdalnego nauczania Moodle – ONTE, na której wykładowcy prowadzą kursy b-learningowe w ramach prowadzonych przedmiotów. Jest ona udoskonalana od roku akademickiego 2020/2021 (coroczne aktualizacje wersji Moodle). Platforma daje możliwość udostępniania studentom szeregu treści dydaktycznych (tekstów, plików, stron internetowych, nagrań audio i wideo, galerii zdjęć). Na platformie dostępne są również poradniki zarówno dla studentów jak i prowadzących zajęcia oraz pracowników Uczelni. Platforma jest zsynchronizowana z innymi systemami informatycznymi Uczelni. Każdy student WSG posiada konto w iSAPS, które jest jednocześnie jego kontem osobistym do platformy zdalnego nauczania ONTE. Wykorzystanie tego narzędzia pozwala na budowanie kursów b-learningowych zawierających treści, materiały multimedialne, odnośniki do źródeł zewnętrznych. Funkcjonalność platformy zapewnia także możliwość rejestracji użytkowników oraz zarządzanie nimi. Platforma daje możliwość komunikacji na linii wykładowca-student oraz student-student zarówno synchroniczne jak i asynchroniczne (czaty, forum dyskusyjne). W związku z wprowadzonymi zmianami oraz zwiększeniem zakresu zajęć zdalnych prowadzono szereg szkoleń wykładowców w zakresie korzystania z tego narzędzia.

Dostosowanie informacji do różnych grup odbiorców obejmuje tłumaczenie dokumentów na język angielski, anglojęzyczną wersję ONTE oraz wielojęzyczny interfejs ISAPS. Nowa strona internetowa i aplikacja są projektowane zgodnie z wytycznymi WCAG 2.1, zapewniając dostępność dla osób z trudnościami. Proces ma charakter ciągły, opiera się na publikacji danych w formie elektronicznej, bezpośredniej komunikacji oraz mechanizmach konsultacyjnych.

9.2. Sposób, częstość i zakres oceny publicznego dostępu do informacji, udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także skuteczności działań doskonalących w tym zakresie.

Dostępność informacji dotyczących całego procesu kształcenia zapewniają następujące narzędzia: informatyczny system administrowania procesem studiowania (ISAPS), platforma edukacyjna ONTE (oparta na technologii Moodle) oraz Biuletyn Informacji Publicznej. Informacje podstawowe zamieszczane są w gablotach umiejscowionych na terenie Uczelni oraz przekazywane są studentom przez opiekunów roczników, pracowników Biura Obsługi Studenta - Dziekanatu oraz Biura Aktywizacji Studentów i Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami. Studenci mają zapewniony szeroki dostęp do informacji o przebiegu swoich studiów. Istotną rolę odgrywają także spotkania przedstawicieli jednostek badawczo-kształceniowych ze studentami, podczas których studenci wskazują na kierunki niedoskonałości w funkcjonowaniu Uczelni, przede wszystkim procesu dydaktycznego. Ich rezultatem są zmiany mające na celu doskonalenie programów studiów oraz procedur określających proces studiowania. Większość tego typu działań była już prowadzona w poprzednich latach, obecnie jednak mają one charakter systemowy.

W Uczelni podejmowane są ustawiczne działania w celu usprawnienia przepływu informacji pomiędzy podmiotami, a zakładane efekty uczenia się są publikowane w postaci elektronicznej – na stronie internetowej Uczelni. O sposobach weryfikowania zakładanych efektów uczenia się w ramach poszczególnych form zajęć dydaktycznych studenci informowani są podczas pierwszych zajęć (jest to obowiązek prowadzącego) oraz poprzez programy przedmiotu (sylabusy) publikowane na platformie ONTE.

Studentów zapoznaje się z zasadami procesu dyplomowania, w tym z zasadami przeprowadzania egzaminów dyplomowych, ustalania i wyboru tematów prac dyplomowych/projektów dyplomowych, wyboru promotorów/opiekunów prac/projektów dyplomowych i recenzentów oraz zagadnieniami na egzamin dyplomowy – w oparciu o [Uchwałę Senatu WSG z dnia 6 maja 2025 roku w sprawie procesu dyplomowania](#). Powyższe dwie uchwały zmieniające dostosowały proces dyplomowania do nowych warunków wynikających z wprowadzania w kraju rygorów pracy podyktowanych stanem epidemicznym. Na ich mocy uregulowano proces przeprowadzenia egzaminu dyplomowego z wykorzystaniem technologii informatycznych oraz z zastosowaniem formy mieszanej (hybrydowej). Organizowane są spotkania studentów z przedstawicielami Samorządu Studenckiego oraz starostami grup studenckich. Spotkania te mają na celu przedstawienie aktualnych działań w zakresie doskonalenia jakości kształcenia, zebranie opinii studentów na temat procesu kształcenia, zarówno w wymiarze dydaktycznym, jak i organizacyjnym, konsultowanie programów kształcenia. Zgodnie z prowadzoną przez Uczelnię polityką transparentności platforma edukacyjna ONTE służy udostępnianiu programów przedmiotów (sylabusów) prowadzonych w ramach kierunku studiów, a także programów studiów. Aby zapewnić sobie dostęp do opinii studentów, Uczelnia umożliwia im wyrażanie opinii na platformie edukacyjnej ONTE.

Programy studiów oraz opisy efektów uczenia się udostępnione są również na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Wyższej Szkoły Gospodarki www.bip.wsg.byd.pl. W tym miejscu zarówno studenci, jak i kandydaci mogą zapoznać się z [Regulaminem Studiów](#), Regulaminem przyznawania pomocy materialnej, Regulaminem opłat oraz Uchwałami dotyczącymi rekrutacji. Dostępne są także

informacje dotyczące akredytacji, uprawnień i certyfikatów otrzymanych przez Uczelnię. Upubliczniona jest również informacja o [strategii i misji Uczelni na lata 2024-2027](#).

Duży nacisk kładzie się na udostępnianie informacji o procesie kształcenia w języku angielskim m.in. poprzez sukcesywne tłumaczenie wszelkich istotnych dla studentów dokumentów. Studenci mogą zapoznać się z [regulaminem studiów](#) w języku angielskim oraz [organizacją roku akademickiego](#) na stronie Uczelni. Upublicznione są tam również wzory dokumentów oraz informacje dotyczące egzaminu dyplomowego. Anglojęzyczna wersja platformy ONTE zapewnia dostęp do programów przedmiotu, informacji o sposobie zaliczenia praktyk zawodowych oraz zagadnieniach do egzaminu.

W trosce o komfort studentów i pracowników Uczelni interfejs informatycznego systemu administrowania procesem studiowania (iSAPS) przygotowany został w czterech wersjach językowych: polska, angielska, rosyjska oraz ukraińska. Użytkownik może wybrać jedną z tych wersji podczas logowania do systemu.

Mając na względzie zapewnienie dostępu do publicznych informacji dla osób z trudnościami oraz wraz ze zmianą głównego serwisu internetowego Uczelni zaprojektowano aplikację, która uwzględnia wytyczne WCAG 2.1 zarówno na poziomie samego kodu portalu, jak i elementów systemu CMS dostępnego dla redaktorów poszczególnych serwisów tematycznych. Implementowane są zalecenia standardu na poziomach A (obowiązkowy) i AA (zalecany) w zakresie odpowiadającym treści strony. Zalecenia poziomu AAA (opcjonalny) są wdrażane wybiórczo, zależnie od złożoności problemu i będą uzupełniane w przyszłości. Prace dotyczące wdrażania nowej strony internetowej zostały przesunięte/wstrzymane w związku z pandemią i przekierowaniem prac zespołu IT na organizację i usprawnienie możliwości prowadzenia dużej liczby zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Uczelnia jest w ostatniej fazie przygotowań nowej strony internetowej.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Zaleca się umieszczenie na stronie internetowej Uczelni, aktualnej, kompleksowej i wyczerpującej informacji dotyczącej programu kształcenia oraz procedur toku studiów, dostępnej publicznie, w tym należy opublikować sylabusy w celu zapewnienia kandydatom na studia stałego dostępu do informacji nt. poszczególnych modułów/przedmiotów.	Na platformie internetowej ONTE umieszczone są wszelkie informacje dotyczące kształcenia na kierunku budownictwo. Studenci mają publiczny dostęp do materiałów dotyczących studiów, programu kształcenia oraz informacji związanych z procesem dyplomowania w Biuletynie Informacji Publicznej Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy. Link do strony: https://bip.byd.pl/53-akty-prawa-wewnetrznego

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

10.1. Sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, kompetencji i zakresu odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku.

Jednym z głównych warunków wysokiej jakości kształcenia na kierunku „budownictwo” jest realizacja założeń polityki jakości znajdującej odzwierciedlenie w założeniach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK) w Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy zawartych w Księdze Jakości Wyższej Szkoły Gospodarki. System ten obejmuje cały proces kształcenia oraz wszystkie czynniki, które wpływają na właściwy przebieg tego procesu i zapewniają jego wysoką jakość.

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia w WSG jest:

- zgodny z aktami prawa powszechnego systemu szkolnictwa wyższego w Polsce oraz zbieżny z międzynarodowymi standardami określonymi np. w Deklaracji Bolońskiej;
- zgodny z aktami prawa wewnętrznego systemu zapewniania jakości przyjętymi w Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy podlegającym ewaluacji ([Uchwała Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy z dnia 1 października 2019 w sprawie: Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy](#));
- skorelowany z innymi działaniami prowadzonymi w Uczelni dotyczącymi kształcenia;
- skorelowany z obowiązkami osób zarządzających Uczelnią, jednostkami organizacyjnymi, badawczo-kształceniowymi i obowiązkami kadry akademickiej.

Programy studiów przygotowywane są zgodnie z [Uchwałą Kolegium Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy z dnia 12 marca 2019 roku w sprawie: wytycznych dotyczących projektowania programów studiów wyższych na kierunkach prowadzonych w Wyższej Szkole Gospodarki](#).

Za tworzenie i doskonalenie programów studiów, dla kierunku studiów na określonym poziomie i profilu kształcenia, jak też ich zgodność z obowiązującymi, aktami prawnymi, odpowiadają dyrektorzy jednostek badawczo-kształceniowych we współpracy z Zadaniowymi Zespołami ds. Zapewniania Jakości Kształcenia i Senacką Komisją ds. Kształcenia.

Zgodnie z założeniami polityki jakości i strukturą systemu w jednostkach badawczo-kształceniowych powoływane są Zadaniowe Zespoły ds. Zapewniania Jakości Kształcenia (ZZdsZJK) na kierunku, z określonym przydziałem zadań, kompetencji i odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia, szczególnie programu studiów. Do ich zadań należy zbieranie informacji od interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych, prowadzenie pomiaru jakości kształcenia oraz opracowanie wyników pomiaru i przekazanie ich do Senackiej Komisji ds. Kształcenia. Do zadań Senackiej Komisji ds. Kształcenia należy opracowywanie polityki jakości kształcenia w Wyższej Szkole Gospodarki, przygotowanie projektów uchwał dotyczących kształcenia, konsultowanie treści aktów wykonawczych dotyczących organizacji kształcenia i spraw studenckich, określanie podziału zadań i harmonogramu prac nad rozwojem systemu kształcenia, kontrola realizacji zadań zleconych poszczególnym jednostkom Uczelni, nadzór nad pracami dotyczącymi oferty edukacyjnej, opiniowanie wniosków w zakresie swoich kompetencji oraz wypracowanie zaleceń doskonalenia jakości kształcenia wynikających z ewaluacji systemu. Nadzór nad funkcjonowaniem polityki jakości i prawidłową

realizacją celów WSZJK należy do zadań Zadaniowych Zespołów ds. Jakości Kształcenia. Zespoły te prowadzą ewaluację funkcjonowania wybranych elementów systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz przeprowadza kontrolne działania WSZJK na poziomie ogólnouczelnianym. Co więcej, przedkładają organom Uczelni propozycje modyfikacji mechanizmów zapewnienia jakości kształcenia, prowadzi okresowe przeglądy programów i planów studiów, opracowuje mierniki efektywności funkcjonowania WSZJK we współpracy z Senacką Komisją ds. Kształcenia i ocenia procedury ewaluacji WSZJK.

Skład Zadaniowych Zespołów ds. Zapewniania Jakości Kształcenia ma charakter elastyczny i jest każdorazowo dostosowywany do zagadnień będących przedmiotem analizy. Oprócz stałych członków reprezentujących kadre dydaktyczną i kierownictwo jednostki do prac zespołu mogą być włączani nauczyciele prowadzący przedmioty objęte przeglądem, pracownicy administracyjni odpowiedzialni za obsługę toku studiów oraz specjaliści z innych jednostek Uczelni, jeżeli wymaga tego zakres omawianych spraw. W roku akademickim 2025/26 na kierunku budownictwo powołano Zadaniowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia (ZZdsZJK) z określonym przydziałem zadań, kompetencji i odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia, szczególnie programu studiów. Do jego zadań należy zbieranie informacji od interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych, prowadzenie pomiaru jakości kształcenia oraz opracowanie wyników pomiaru i przekazanie ich do Senackiej Komisji ds. Kształcenia.

W skład zespołu wchodzi również przedstawiciel studentów kierunku, co pozwala na uwzględnienie perspektywy osób studiujących na etapie formułowania wniosków i rekomendacji. W pracach zespołu mogą uczestniczyć także przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego (np. pracodawcy, opiekunowie praktyk, reprezentanci organizacji branżowych), zapraszani ad hoc w zależności od tematyki i zakresu weryfikowanych rozwiązań programowych. Dzięki temu decyzje dotyczące jakości kształcenia i modyfikacji programu studiów zapadają z uwzględnieniem perspektywy dydaktycznej, organizacyjnej, studenckiej i rynkowej, a system zapewniania jakości ma charakter rzeczywiście partycypacyjny.

Ocenę jakości kształcenia prowadzi się poprzez ocenę procesu kształcenia, warunków jego realizacji, a także wyników - efektów uczenia się oraz dokumentacji dydaktycznej. Monitorowanie tego procesu podejmuje się na podstawie:

- oceny przygotowania wszystkich jednostek wchodzących w skład struktury WSZJK, a szczególnie jednostek badawczo-kształceniowych, do planowania i realizacji procesu kształcenia;
- dokumentacji przebiegu procesu dydaktycznego - zaleca się przechowywanie prac etapowych, prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych w wersji papierowej lub elektronicznej przez okres trwania cyklu kształcenia dla studiów określonego stopnia. Znowelizowana, na skutek wniosków interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, [Uchwała Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki z dnia 1 października 2023 r. w sprawie: instrumentów Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia](#) wraz z załącznikami określa zasady weryfikacji, dokumentowania i archiwizacji dokumentacji potwierdzającej osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się;
- hospitacji zajęć, w tym zajęć realizowanych na ONTE (prowadzonej w jednostkach badawczo-kształceniowych według harmonogramu hospitacji przyjętego na dany rok akademicki);
- ankietyzacji zajęć przez studentów w formie elektronicznej;

- ewaluacji zajęć i weryfikacji efektów uczenia się przez prowadzących zajęcia (obowiązek wypełniania [karty ewaluacyjnej zajęć dydaktycznych](#) od r.a. 2017/2018);
- badania losów absolwentów, mimo, że nie jest to już działanie obowiązkowe z wykorzystaniem różnych źródeł;
- opinii z miejsca studenckich praktyk zawodowych, zgodnie z [Uchwałą Senatu z dnia 01.07.2025 r. w sprawie: dokumentowania studenckich praktyk zawodowych](#) wraz z załącznikami;
- opinii pracodawców na temat praktycznego wykorzystania wiedzy i umiejętności absolwentów w pracy zawodowej;
- opinii przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego na temat programów studiów, a także ich ewaluacji (udział w posiedzeniach ZZdsZJK, posiedzeniach Konwentów);
- analizy przebiegu kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Dodatkowym ogniwem doskonalenia jakości kształcenia są comiesięczne seminaria WSZJK organizowane przez prorektora ds. kształcenia. Od roku akademickiego 2021/2022 mają one charakter bardziej warsztatowy, z wykorzystaniem nie tylko dyskusji, ale też analizy przypadku, metod problemowych, dzielenia się dobrymi praktykami. Mają one formułę otwartą, a obowiązkowe są dla kierowników JBK, w tym dla przedstawicieli filii uczestniczących w seminariach, m.in. za pomocą MS Teams. Szczególny nacisk w pracy w ramach seminariów WSZJK w ciągu ostatnich 2 latów położono na:

- weryfikację sylabusów (programów przedmiotów pod kątem poprawności formułowania efektów szczegółowych (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne), metod weryfikacji efektów;
- analizę kadry pod kątem przydzielania zajęć, a następnie ich prowadzenie – z wykorzystaniem istniejących procedur i narzędzi;
- zwiększania znaczenia ZZdsZJK jako istotnego elementu polityki jakości WSG;
- znaczenie praw autorskich i konsekwencji ich nieprzestrzegania;
- rozwoju sztucznej inteligencji i jego wpływu na procesy kształcenia;
- indywidualizacji procesu kształcenia, zwłaszcza w kontekście potrzeb osób neuroróżnorodnych;
- konieczności przestrzegania zasad sformułowanych w wewnętrznych aktach prawnych, a w szczególności tych, które dotyczą polityki jakości;
- obowiązków kierowników jednostek dotyczącego podwyższania kompetencji pracowników w zakresie ww. tematyki, m.in. poprzez szkolenia kaskadowe, zebrania JBK i inne formy komunikacji.

System sprawozdawczy obejmuje te spośród obszarów funkcjonowania jednostek organizacyjnych Uczelni, które wpływają na proces kształcenia, zwiększanie jego efektywności, oceny jakości, a także zacieśniania współpracy i kreowania partnerskich relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym, właściwym dla poszczególnych kierunków i obszarów studiów (specjalności).

10.2. Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów.

Zasady projektowania, modyfikowania i zatwierdzania programu studiów na kierunku „budownictwo” są konsekwentnie realizowane w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK). Programy studiów przygotowywane są zgodnie z [Uchwałą Kolegium Wyższej Szkoły Gospodarki z dnia 12 marca 2019 r. w sprawie: wytycznych dotyczących projektowania programów](#)

[studiów wyższych na kierunkach prowadzonych w WSG](#). Wytyczne te precyzują wymagane elementy programu (opis efektów uczenia się zgodnych z PRK, strukturę modułową, liczbę i strukturę punktów ECTS, formy zajęć, udział praktyk zawodowych, sposób opisu sylwetki absolwenta) oraz etapy procedury projektowania i wprowadzania zmian, w tym ścieżkę opiniowania oraz tryb podejmowania uchwał przez organy kolegialne.

Za tworzenie, aktualizację i doskonalenie programu studiów na kierunku „budownictwo”, w tym za jego zgodność z przepisami prawa, standardami jakości kształcenia i wewnętrznymi regulacjami WSG, odpowiada Dyrektor JBK właściwej dla kierunku we współpracy z ZZdsZJK oraz Senacką Komisją ds. Kształcenia. W Kolegium Nauk Technicznych powołano zadaniowe zespoły jakości na poziomie kierunków, w tym dla kierunku budownictwo, z określonym zakresem zadań, kompetencji i odpowiedzialności w obszarze ewaluacji oraz doskonalenia programu studiów. Do ich obowiązków należy m.in. zbieranie informacji od interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, analiza danych dotyczących realizacji programu, formułowanie wniosków oraz przedstawianie ich Senackiej Komisji ds. Kształcenia jako podstawy do modyfikacji programu.

Przyjęte w WSG [Procedury postępowania w ramach WSZJK](#), pozytywnie zaopiniowane przez Senat i zatwierdzone Uchwałą Kolegium z dnia 24 marca 2015 r. są każdego roku aktualizowane i określają operacyjne kroki związane z przygotowaniem i wprowadzaniem zmian w programach studiów, w tym podział odpowiedzialności między dyrektorów jednostek, ZZdsZJK, Prorektora ds. Kształcenia oraz organy kolegialne. Od 2019 r. procedury te mają charakter systemowy, wykorzystują integrację narzędzi pakietu Microsoft 365 (w szczególności środowiska MS Teams i formularzy elektronicznych) z danymi z systemu iSAPS.

Istotnym elementem procedury projektowania i modyfikacji programu jest mechanizm oddolnego generowania wniosków usprawniających przez nauczycieli akademickich. Stosowana jest Karta ewaluacyjna zajęć dydaktycznych, w której prowadzący analizuje adekwatność efektów uczenia się, poziom ich osiągnięcia, metody kształcenia i weryfikacji oraz bilans nakładu pracy studenta, z możliwością wskazania propozycji zmian w programach przedmiotów i w samym programie studiów. Po zaopiniowaniu przez kierownika jednostki, wnioski te przekazywane są do ZZdsZJK i mogą stanowić podstawę modyfikacji programu zgodnie z procedurą opisaną w załączniku do [Uchwały Kolegium z 12 marca 2019 r.](#)

Na poziomie całego kierunku projektowanie i zmiany programu są oparte na analizie wiarygodnych danych pozyskiwanych w ramach WSZJK: wyników hospitacji zajęć, ankietyzacji studenckiej, kart ewaluacyjnych, analiz danych z systemu ELA i raportów wewnętrznych, opinii pracodawców oraz przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego (m.in. poprzez Konwent WSG i udział praktyków w pracach zespołów kierunkowych), a także opinii z miejsc odbywania praktyk oraz badania losów absolwentów. Zasady weryfikacji, dokumentowania i archiwizacji dokumentacji potwierdzającej osiągnięcie efektów uczenia się, w tym materiałów do oceny programu studiów, określa znowelizowana [Uchwała Senatu WSG z dnia 1 października 2023 r. w sprawie instrumentów Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia wraz z załącznikami](#). Zmiany w programie (np. w strukturze modułów, liczbie punktów ECTS przypisanych do praktyk, proporcji treści praktycznych, przyporządkowaniu efektów kierunkowych do przedmiotów) są przygotowywane na poziomie jednostki i ZZdsZJK,

opiniowane przez Senacką Komisję ds. Kształcenia, a następnie przedkładane Senatowi WSG do zatwierdzenia w formie uchwały.

10.3. Sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów na ocenianym kierunku oraz źródeł informacji wykorzystywanych w tych procesach.

Na poziomie procesu kształcenia bieżący monitoring opiera się przede wszystkim na systematycznym sprawdzaniu osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów oraz na analizie dokumentacji dydaktycznej.

W WSG obowiązuje roczny system rozliczania osiągnięć studenta. Warunkiem zaliczenia roku jest uzyskanie zaliczeń i pozytywnych ocen końcowych ze wszystkich form zajęć, zgodnie z obowiązującym programem studiów i wymaganym limitem punktów ECTS. W trakcie semestru efekty uczenia się są weryfikowane na bieżąco metodami określonymi w sylabusach (odpowiedzi ustne, testy, kolokwia, prace projektowe i praktyczne), zgodnie z [Regulaminem Studiów WSG](#).

Istotnym instrumentem bieżącej oceny jakości kształcenia są hospitacje zajęć dydaktycznych, w tym zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Hospitacjom podlegają wszyscy nauczyciele akademicki zgodnie z [Uchwałą Senatu z dnia 1 października 2023 r. w sprawie instrumentów WSZJK](#) oraz harmonogramem hospitacji na dany rok akademicki. Po każdej hospitacji sporządzany jest protokół według obowiązującego wzoru, omawiany z prowadzącym; w przypadku zastrzeżeń formułowane są zalecenia i działania korygujące, których wdrożenie jest weryfikowane w toku kolejnej hospitacji. Od roku akademickiego 2023/24 hospitacjom podlegają także zajęcia na platformie ONTE, z oceną m.in. aktualności materiałów, zgodności z programem przedmiotu i adekwatności zastosowanych metod aktywizujących.

Bieżącą informację zwrotną o jakości zajęć i organizacji kształcenia dostarczają również anonimowe ankiety studenckie prowadzone w formie elektronicznej. Kwestionariusz ([zał. 1 do Uchwały Senatu z 1 października 2023 r. w sprawie instrumentów WSZJK](#)) obejmuje ocenę takich elementów, jak: organizacja zajęć, przygotowanie i zaangażowanie prowadzącego, różnorodność metod kształcenia, aktualność treści, jasność kryteriów zaliczenia, sposób przekazywania treści oraz relacje ze studentami. Wyniki ankiet przekazywane są kierownikom jednostek i wykorzystywane w okresowych ocenach nauczycieli, a także stanowią jedną z podstaw wniosków doskonalących program i realizację studiów. W wyniku wniosków składanych przez kierowników JBK oraz dyskusji na posiedzeniu Senackiej Komisji ds. Kształcenia dotyczących potrzeby podniesienia poziomu autorefleksji prowadzących zajęcia oraz systemowego zbierania informacji o proponowanych przez prowadzących zajęcia zmianach w programach przedmiotu i programach studiów opracowano kolejne narzędzie ewaluacji. Od roku akademickiego 2017/2018 obowiązuje [Karta ewaluacyjna zajęć dydaktycznych](#), w której prowadzący zajęcia dokonuje analizy efektów, poziomu ich osiągnięcia, metod kształcenia i weryfikacji efektów, bilansu nakładu pracy studenta, z możliwością zaproponowania zmian, które po opinii kierownika JBK są kierowane do Zadaniowego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia. Mogą one stanowić podstawę dokonywania zmian w programie studiów, zgodnie z procedurą przyjętą w [zał. 7 Uchwały Kolegium Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy z dnia 12 marca 2019 roku w sprawie: wytycznych dotyczących projektowania programów studiów wyższych na kierunkach prowadzonych w Wyższej Szkole Gospodarki](#).

Stałym elementem bieżącego monitorowania programu jest również weryfikacja realizacji i efektów praktyk zawodowych, odbywanych przez studentów w podmiotach branży budowlanej. Opiekunowie praktyk, zarówno po stronie uczelni, jak i instytucji przyjmujących, potwierdzają osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się, w szczególności praktycznych umiejętności i kompetencji społecznych.

Okresowy przegląd programu studiów na kierunku budownictwo realizowany jest przez Zadaniowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia właściwy dla kierunku. Na potrzeby okresowego przeglądu programu studiów analizowane są w szczególności:

- zbiorcze wyniki zaliczeń i egzaminów, rozkład ocen oraz powtarzanie przedmiotów;
- dane dotyczące terminowości ukończenia studiów, odsiewu i przyczyn rezygnacji ze studiów;
- wyniki hospitacji i ankiet studenckich;
- wnioski z kart ewaluacyjnych wykładowców;
- informacje z monitoringu praktyk zawodowych;
- dane z systemu ELA dotyczące sytuacji zawodowej absolwentów kierunku;
- opinie interesariuszy zewnętrznych (pracodawców, opiekunów praktyk, przedstawicieli branży budowlanej), pozyskiwane m.in. w ramach współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym opisywanej w kryterium 6.

Od 2016 r. monitoring losów absolwentów prowadzony jest wyłącznie w oparciu o Ogólnopolski System Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów (ELA), który dostarcza porównywalnych, obiektywnych danych o zatrudnieniu, czasie poszukiwania pracy, wynagrodzeniach i kontynuacji kształcenia. Dane ELA są raportowane na poziomie kierunków i stanowią ważne źródło informacji przy podejmowaniu decyzji dotyczących aktualizacji efektów uczenia się i struktury programu studiów.

Wyniki analiz i przeglądów są omawiane w gronie ZZdsZJK, kierownictwa jednostki, a następnie przekazywane do Senackiej Komisji ds. Kształcenia, która formułuje rekomendacje dla Senatu w zakresie modyfikacji programu studiów, planu studiów i rozwiązań organizacyjnych. Tam, gdzie to zasadne, wnioski mają charakter kompleksowy (np. dotyczą struktury modułów, udziału treści praktycznych i liczby godzin zajęć projektowych) i są ujmowane w projektach uchwał Senatu zmieniających program studiów.

Do kluczowych źródeł informacji wykorzystywanych w bieżącym monitorowaniu oraz okresowym przeglądzie programu studiów na kierunku „budownictwo” należą:

- dokumentacja przebiegu studiów i dane z systemu iSAPS (zaliczenia, oceny, punkty ECTS, powtarzanie przedmiotów, odsiew);
- wyniki hospitacji zajęć, w tym zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość;
- wyniki ankiet studenckich dotyczących zajęć i nauczycieli akademickich;
- wnioski z kart ewaluacyjnych zajęć dydaktycznych;
- dokumentacja i opinie z realizacji praktyk zawodowych;
- dane z systemu ELA oraz informacje gromadzone przez Biuro Karier;
- opinie pracodawców i przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego współpracujących z kierunkiem;

- analizy i raporty przygotowywane w ramach systemu sprawozdawczego WSZJK, obejmującego obszary wpływające na jakość kształcenia i współpracę z otoczeniem.

Tak zorganizowany system pozwala Uczelni na szybką identyfikację obszarów wymagających usprawnień oraz systemowe wdrażanie zmian, z zachowaniem zgodności ze standardami jakości kształcenia oraz oczekiwaniami rynku pracy w sektorze budownictwa.

Istotnym instrumentem oceny jakości kształcenia, w tym osiągania zakładanych efektów uczenia się, są hospitacje zajęć, w tym zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Hospitacji podlegają wszyscy pracownicy naukowo-dydaktyczni Uczelni zgodnie z [Uchwałą Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki z dnia 1 października 2023 r. w sprawie: instrumentów Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia](#) i harmonogramem na dany r.a. Na podstawie przeprowadzonej hospitacji zajęć hospitujący sporządza protokół według obowiązującego na Uczelni wzoru ([protokół hospitacji zajęć dydaktycznych WSG](#)). W celu ewaluacji zajęć prowadzonych na platformie ONTE, od roku akademickiego 2023/24 wprowadzono ich hospitacje ([zał. 5 do Uchwały Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki z dnia 1 października 2023 w sprawie: instrumentów Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia](#)). Opiniowana jest m.in. zgodności tematyki z programem przedmiotu, aktualność materiałów podawczych oraz dobór odpowiednich form aktywizujących, a także zachowanie odpowiednich proporcji między formami podawczymi a aktywizującymi. Wynik hospitacji jest każdorazowo omawiany przez osobę hospitującą z hospitowanym, co zostaje przez niego potwierdzone podpisem. W sytuacji zastrzeżeń do poziomu hospitowanych zajęć są formułowane wnioski i zalecenia, a ich wdrożenie weryfikowane jest podczas powtórnej hospitacji w kolejnym semestrze, nie później jednak niż po upływie roku.

Ocena zajęć dydaktycznych i osiąganych na nich efektów uczenia się dokonywana przez nauczyciela akademickiego i inne osoby prowadzące zajęcia jest wspomagana anonimową ankietą dla studentów przeprowadzaną w kontakcie bezpośrednim lub od r.a. 2019/2020 elektronicznie. Wzór kwestionariusza ankiety stanowi zał. nr 1 do [Uchwały Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki z dnia 1 października 2023 r. w sprawie: instrumentów Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia \(ocena zajęć dydaktycznych\)](#).

W ankiecie studenci oceniają elementy takie jak: punktualność oraz sumiennosc w odbywaniu zajęć, organizację zajęć, zaangażowanie i przygotowanie prowadzącego, różnorodność form prowadzenia zajęć, efektywność wykorzystania czasu, umiejętność korzystania z pomocy technicznych, kulturę osobistą prowadzącego, umiejętność zainteresowania studentów treściami zajęć, aktualność przekazywanych treści, sposób przekazywania treści, czytelność kryteriów zaliczenia, stosunek prowadzącego do studentów, motywowanie studentów do aktywności i poszerzania wiedzy oraz dostępność prowadzącego. Atutem ankietyzacji jest także informacja, w jakim procencie zajęć student uczestniczył. Wypełnione kwestionariusze ankiety przekazywane są kierownikowi jednostki organizacyjnej, w której zatrudniony jest dany prowadzący zajęcia.

Wyniki przeprowadzanej ankietyzacji oraz protokoły ich hospitacji, wykorzystywane są w okresowych ocenach nauczycieli akademickich. Są one każdorazowo omawiane przez przełożonego z pracownikiem; natomiast z nauczycielami, którzy uzyskali negatywne oceny, przeprowadza się rozmowę dyscyplinującą oraz ustala działania korygujące wraz z terminem ich realizacji bądź kieruje

wniosek o zmianę warunków pracy lub jej rozwiązanie. Skutkiem niskiej oceny jest także ponowna ankietyzacja w kolejnym semestrze bądź dodatkowa hospitacja zajęć.

10.4. Sposoby oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, jego zakończenia oraz przydatności efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji, jak też wykorzystania wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów.

System oceny osiągnięcia efektów uczenia się na kierunku „budownictwo” jest spójny z polityką jakości WSG i rozwiązaniami przyjętymi w ramach WSZJK. Efekty uczenia się określone w sylwetce absolwenta danego kierunku studiów są weryfikowane na różnych etapach kształcenia. Po zakończeniu danego roku akademickiego prowadzone są analizy uzyskiwanych przez studentów ocen, analizy terminowości ukończenia studiów i przyczyn odsiewu studentów.

W WSG obowiązuje roczny system rozliczania osiągnięć studenta. Warunkiem zaliczenia roku jest uzyskanie zaliczeń i pozytywnych ocen końcowych z wszystkich form zajęć dydaktycznych, zgodnie z obowiązującym programem studiów oraz osiągnięcie wymaganej liczby punktów ECTS. W czasie trwania semestru efekty uczenia się osiągnane przez studentów są weryfikowane na bieżąco poprzez metody wskazane przez prowadzących w programach przedmiotu (sylabusach) np. odpowiedzi ustne, testy, kolokwia, prace pisemne i projektowe, prace praktyczne. Zasady zaliczeń i skalę ocen określa [Regulamin Studiów WSG](#).

Na poziomie przedmiotu każdy efekt uczenia się ma przypisaną co najmniej jedną metodę weryfikacji, wskazaną w programie przedmiotu (sylabusie). Do weryfikacji efektów z zakresu wiedzy stosuje się m.in. egzaminy pisemne i ustne, testy, sprawdziany, rozwiązanie zadań problemowych, raporty z badań, prace projektowe oraz interpretację wyników liczbowych. Efekty z obszaru umiejętności sprawdzane są poprzez zadania projektowe (indywidualne i grupowe), ćwiczenia laboratoryjne, studia przypadków, prezentacje, udział w dyskusjach oraz wykonywanie zleconych zadań praktycznych. Kompetencje społeczne oceniane są m.in. poprzez obserwację zachowań i postaw, pracę w grupie, samoocenę i ocenę koleżeńską, udział w działaniach na rzecz Uczelni i otoczenia.

Weryfikacja efektów uczenia się odbywa się na kilku poziomach: osoby odpowiedzialnej za przedmiot, wskazanej w programie przedmiotu (określenie warunków i sposobu zaliczenia, dobór metod kontroli i oceny), studenta (samoocena, udział w ankietach), a także dyrektora JBK (hospitacje, analiza wyników zaliczeń i ankiet studenckich). W kartach przedmiotów szczegółowo opisano przedmiotowe efekty uczenia się, ich powiązanie z efektami kierunkowymi oraz odpowiadające im metody weryfikacji.

Kolejnym sposobem weryfikacji zakładanych efektów uczenia się jest ich weryfikacja poprzez efekty uzyskane przez studentów na praktykach zawodowych. Praktyki zawodowe odbywają się w odpowiednich dla danego kierunku instytucjach (przedsiębiorstwach, stowarzyszeniach, itd.), w których studenci w rzeczywistych warunkach przyszłej pracy zawodowej wykonują zadania, jednocześnie doskonaląc i rozwijając kompetencje społeczne związane z przyszłą działalnością zawodową. Opiekę nad organizacją i przebiegiem praktyk zawodowych na danym kierunku, potwierdzeniem uzyskania przez studentów odbywających praktyki zakładanych efektów uczenia się, sprawują merytoryczni opiekunowie praktyk. Szczegółowe zasady organizacji praktyk i ich zaliczania zawarte są w [Regulaminie Studenckich Praktyk Zawodowych Wyższej Szkoły Gospodarki](#) przyjętym [Zarządzeniem Rektora z dnia 1 października 2024](#).

Doceniając rangę procesu dyplomowania, w trosce o jej jakość zmodyfikowano przebieg tego procesu, stwarzając studentom większe możliwości korzystania z różnorodnych form zajęć modułu określonego jako „proces dyplomowania”. Zasady dyplomowania, w tym zasady przeprowadzania egzaminów dyplomowych, ustalania i wyboru tematów prac dyplomowych, wyboru promotorów prac i recenzentów (jeśli praca występuje) zawiera [Uchwała Senatu WSG z dnia 6 maja 2025 roku w sprawie procesu dyplomowania](#) wraz z Procedurą Modułu Dyplomowania ([zał. nr 2 do uchwały w sprawie procesu dyplomowania](#)).

Od roku akademickiego 2019/2020 w Uczelni podjęto decyzję o rezygnacji z prac dyplomowych na studiach I stopnia i wprowadzeniu do procesu kształcenia projektu dyplomowego. Wprowadzenie projektu dyplomowego poprzedzone było konsultacjami ze wszystkimi interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, których wcześniejsze uwagi legły u podstaw podjęcia prac nad wprowadzeniem zmian w procesie dyplomowania na studiach I stopnia. Szczegółowe informacje dotyczące założeń projektu dyplomowego zostały zawarte w [Instrukcji Prorektora ds. Kształcenia z dnia 1 października 2019 roku w sprawie realizacji przedmiotu projekt dyplomowy od r.a. 2019/2020 jako elementu procesu dyplomowania](#). Pierwotne rozwiązania ulegały modyfikacjom na zebraniach instytutów i katedr, ZZdsJK, a także w trakcie seminariów WSZJK, doprowadzając do ostatecznego kształtu instrukcji i formularza oceny projektu dyplomowego.

Projekt dyplomowy (inżynierski), ze względu na swój aplikacyjny charakter lepiej wpisuje się w założenia profilu praktycznego, w większym stopniu umożliwia realizację efektów uczenia się wynikających z misji Uczelni zaangażowanej poprzez rozwiązywanie problemów praktycznych, co często daje możliwość wpływania na jakiś fragment rzeczywistości i przeżywania z tego tytułu satysfakcji. Poza tym, dzięki projektom dyplomowym (inżynierskim) student częściej nawiązuje kontakt z jednostkami branżowymi, w szczególności tymi, w których odbywał praktyki, co zwiększa jego szanse na rynku pracy. Projekt dyplomowy (inżynierski) pozwala na kompleksową weryfikację efektów kierunkowych, w szczególności umiejętności praktycznych, stosowania narzędzi inżynierskich (w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych), rozwiązywania problemów projektowych oraz kompetencji społecznych związanych z odpowiedzialnością zawodową i pracą zespołową. Zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów (w pracy zawodowej, kursach, aktywności społecznej, samokształceniu) określa [Uchwała Kolegium WSG w sprawie potwierdzania efektów uczenia się](#). Potwierdzenie polega na formalnej weryfikacji posiadanych przez kandydata/ studenta kompetencji, z zastosowaniem metod adekwatnych do typu efektów (przegląd portfolio, egzaminy, zadania praktyczne, rozmowa kwalifikacyjna), co pozwala na zaliczanie części programu studiów bez obniżania wymaganego poziomu kwalifikacji.

Przydatność efektów uczenia się na rynku pracy jest oceniana na podstawie monitoringu losów absolwentów oraz danych z Ogólnopolskiego Systemu Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów (ELA), które stanowią obecnie podstawowe źródło obiektywnych informacji o zatrudnieniu, czasie poszukiwania pracy, poziomie wynagrodzeń i kontynuacji kształcenia. Analizy prowadzone na poziomie kierunku budownictwo wskazują, że znacząca część studentów niestacjonarnych pracuje w branży budowlanej już w trakcie studiów, co potwierdza wysoki poziom adekwatności efektów uczenia się do potrzeb rynku pracy oraz możliwość bezpośredniego wykorzystania zdobytych kompetencji. Dane z systemu ELA i raportów Biura Karier są raportowane do instytutu, kolegium i organów centralnych Uczelni; służą m.in. identyfikacji luk kompetencyjnych

i obszarów wymagających wzmocnienia (np. w zakresie umiejętności miękkich, kompetencji cyfrowych lub specjalistycznych uprawnień branżowych), a także planowaniu działań wspierających wejście absolwentów na rynek pracy.

Wyniki oceny osiągnięcia efektów uczenia się są systemowo wykorzystywane do doskonalenia programu studiów. Po zakończeniu semestru i roku akademickiego analizowane są m.in.: rozkład ocen z poszczególnych przedmiotów, liczba warunków i powtórzeń, terminowość ukończenia studiów, wyniki praktyk, rezultaty projektów i egzaminów dyplomowych oraz wnioski z kart ewaluacyjnych zajęć dydaktycznych. Analizy te prowadzone są przez Zadaniowy Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia dla kierunku „budownictwo” we współpracy z dyrektorem jednostki i Senacką Komisją ds. Kształcenia. W przypadku stwierdzenia obniżenia poziomu osiągania efektów uczenia się (np. wyraźnego spadku wyników w wybranym module, sygnałów z praktyk o brakach kompetencyjnych) kierownik jednostki zobowiązuje prowadzących do wdrożenia działań naprawczych zgodnie z procedurami WSZJK. Mogą one obejmować zmianę metod kształcenia i oceniania, modyfikację treści programowych, wzmocnienie zajęć o charakterze projektowym lub laboratoryjnym, a w uzasadnionych przypadkach – propozycję korekt w efektach uczenia się i strukturze programu studiów, przedkładaną następnie Senatowi. Równoległe, wnioski z analiz ELA są uwzględniane przy aktualizacji efektów kierunkowych i doborze treści kształcenia, tak aby program studiów pozostawał spójny z wymaganiami rynku pracy i umożliwiał zarówno podjęcie zatrudnienia w sektorze budownictwa, jak i kontynuację nauki na studiach II stopnia.

10.5. Zakres, formy udziału i wpływu interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów.

Interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni biorą udział w określaniu zakładanych efektów uczenia się na różnych etapach kształcenia. Opinie uzyskane od interesariuszy wewnętrznych (studentów i nauczycieli) i zewnętrznych (pracodawców i absolwentów) stanowią podstawę do określania i doskonalenia sylwetki absolwenta, efektów uczenia się, programu studiów. Spotkania z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi są protokołowane. Wchodzą one również w skład Zadaniowych Zespołów ds. Zapewniania Jakości Kształcenia działających w poszczególnych JBK. Badania prowadzone wśród zewnętrznych interesariuszy Uczelni - absolwentów i pracodawców wpisują się w prowadzony przez WSG od lat monitoring rynku pracy. Szczegółowe cele tego typu badań to:

- pozyskanie informacji na temat losów zawodowych absolwentów WSG;
- pozyskanie informacji o losach zawodowych absolwentów innych uczelni;
- pozyskanie opinii pracodawców i instytucji wspierających zatrudnienie absolwentów szkół wyższych o ich przygotowaniu do wykonywania pracy i ich aktywności na rynku pracy.

Dodatkową platformą pozyskiwania informacji od interesariuszy wewnętrznych, doskonalenia jakości uczenia się, dyskusji i podnoszenia kompetencji pracowników w Uczelni stanowią organizowane od roku akademickiego 2012/2013 przez Prorektora ds. kształcenia seminaria dotyczące WSZJK, kierowane do wszystkich pracowników Uczelni. Od roku akademickiego 2021/2022 mają one charakter bardziej warsztatowy, z wykorzystaniem nie tylko dyskusji, ale też analizy przypadku, metod problemowych, dzielenia się dobrymi praktykami. Zmiana formuły wynika z konieczności zwiększenia skuteczności tych spotkań jako narzędzia doskonalenia jakości uczenia się w WSG. Na wniosek

kierowników filii umożliwiono udział pracowników tychże jednostek drogą online. Wnioski i postulaty zgłaszane na seminariach są przekazywane pracownikom JBK oraz odpowiednim organom Uczelni do dalszych analiz i decyzji.

Stworzono mechanizmy komunikowania się pracowników Uczelni, studentów, absolwentów oraz przedstawicieli otoczenia, w tym pracodawców (np. dyżury pracowników, konsultacje ze studentami na platformie zdalnego nauczania ONTE, spotkania Konwentu WSG, udział studentów i przedstawicieli otoczenia w Zadaniowych Zespołach ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, udział studentów w Senackiej Komisji ds. Kształcenia, w posiedzeniach Senatu, a do roku 2019/2020 w Kolegium Uczelni).

10.6. Sposoby wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku.

WSG, zgodnie z przyjętą polityką jakości, prowadzi ewaluację zewnętrzną i wewnętrzną skuteczności poszczególnych elementów WSZJK. Do przykładowych działań zmierzających do pozyskania opinii interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych należą:

- Konsultacje z interesariuszami wewnętrznymi, tj. pracownikami każdej jednostki badawczo-kształceniowej uwzględniające ich uwagi dotyczące systemu kształcenia;
- Zwiększenie wpływu wszystkich studentów na przebieg procesu kształcenia poprzez uruchomienie na platformie zdalnego nauczania ONTE obszaru, na którym studenci mogą zgłaszać swoje uwagi dotyczące efektów uczenia się i programów studiów; zwiększenie aktywności SS jako odbiorcy indywidualnych i grupowych opinii;
- Szkolenia i seminaria prowadzone w JBK dotyczące między innymi sposobów formułowania efektów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, charakterystyki zróżnicowanych metod kształcenia, sugerowanych metody weryfikacji efektów uczenia się;
- Udoskonalenie, na wniosek interesariuszy wewnętrznych (Zadaniowych Zespołów ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, opinii zgłaszanych w ramach seminariów dotyczących WSZJK, oraz opinii Samorządu Studenckiego) przebiegu procesu dyplomowania. Opracowanie przepisów regulujących proces dyplomowania w wewnątrzuczelnianym systemie informatycznym iSAPS, co przyczyniło się do podniesienia jakości procesu dyplomowania poprzez ujednoczenie procedur zgłaszania, zatwierdzania listy promotorów/opiekunów projektów dyplomowych, tematyki prac dyplomowych/projektów dyplomowych, poprawę terminowości realizacji poszczególnych etapów procesu dyplomowania. Elektroniczna archiwizacja przebiegu tego procesu umożliwiła skuteczniejszy nadzór nad nim. Przeprowadzono we wszystkich jednostkach badawczo-kształceniowych szkolenie pracowników w zakresie posługiwania się omawianą procedurą;
- Przygotowanie kwestionariusza ankiety dotyczącej studenckich praktyk zawodowych wypełnianej przez studenta oraz ankiety dotyczącej studenckich praktyk zawodowych wypełnianej przez praktykodawcę, obowiązującej od roku akademickiego 2017/2018;
- Przygotowanie Karty ewaluacji zajęć dydaktycznych, która obowiązuje od roku akademickiego 2017/2018, która wielokrotnie została bardzo pozytywnie oceniona przez ZO PKA i stanowi naszym zdaniem dobrą praktykę wypracowaną w ramach WSZJK w WSG. Ewaluacja sposobu wypełniania tego narzędzia wskazała, iż w skali Uczelni początkowo nauczyciele akademicy i inne osoby prowadzące zajęcia bardzo rzadko traktowali Kartę jako możliwość realnego wpływania na poszczególne elementy prowadzonych zajęć. Informacje o znaczeniu tego

narzędzia dla doskonalenia jakości kształcenia przekazywano na seminariach WSZJK, na zebraniach JBK, na spotkaniach WSZJK, co znajduje odzwierciedlenie w formułowanych przez pracowników opiniach, propozycjach zmian, które następnie są kierowane przez dyrektora JBK do ZZdsZJK;

- Udział kierowników JBK i pracowników innych jednostek organizacyjnych mających wpływ na kształcenie w cyklu seminariów na temat Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji organizowanych w 2019 r. przez IBE na zamówienie Uczelni;
- Wprowadzenie, od semestru letniego roku akademickiego 2018/2019 obowiązku weryfikacji miejsca praktyk, przed jej rozpoczęciem, przez merytorycznego opiekuna praktyk, która odbywa się poprzez Internetowy System Administrowania Procesem Studiowania (iSAPS);
- Opracowanie i wprowadzenie do realizacji od roku akademickiego 2023/2024 kwestionariusza hospitacji zajęć prowadzonych na ONTE, które do tej pory były nadzorowane poprzez system raportów. Opracowanie kwestionariusza hospitacji tych zajęć zwiększa świadomość spójności tego typu zajęć z pozostałymi formami - zarówno prowadzących zajęcia, jak również dyrektorów JBK sprawujących nadzór na przebiegiem procesu kształcenia. Podejmowane działania są efektem ewaluacji dotychczasowych procedur i wynikają z potrzeby podnoszenia ich skuteczności oraz systemowego charakteru.

Przykładem działań podejmowanych ustawicznie na podstawie diagnoz wewnętrznych, na podstawie informacji od interesariuszy zewnętrznych, wniosków wyciąganych po akredytacjach ZO PKA jest systemowe usprawnienie procedury realizacji studenckich praktyk zawodowych oraz ułatwienia dostępu do dokumentacji od semestru letniego roku akademickiego 2022/2023 na Uczelni została wdrożona procedura wystawiania skierowań i umów o praktyki w wersji elektronicznej. Dokumenty z podpisem elektronicznym Rektora dostępne są na indywidualnych kontach studentów w Internetowym Systemie Administrowania Procesem Studiowania (iSAPS). W związku z wdrożeniem tej procedury zostały zrealizowane działania:

- przygotowanie funkcjonalności w module praktyk iSAPS, która umożliwi wygenerowanie dokumentów oraz wgranie na odpowiednie konta studentów podpisanych plików;
- testy wdrożeniowe realizowane od 23.01.2023 do 24.02.2023 na wybranych kierunkach studiów;
- przygotowanie szczegółowych instrukcji dla studentów, opisujące proces pozyskania dokumentacji krok po kroku w czterech wersjach językowych – polska, angielska, ukraińska i rosyjska.

Instrukcje zostały zamieszczone dla wszystkich studentów i opiekunów merytorycznych praktyk w obszarach informacyjnych na platformie zdalnego nauczania ONTE. Obszary te zawierają szczegółowe informacje dotyczące procedury realizacji praktyk, instrukcje, programy praktyk, Regulamin Studenckich Praktyk Zawodowych, harmonogramy, listy opiekunów merytorycznych i wybrane wzory dokumentacji na zaliczenie praktyk.

Systemowo udoskonalono również nadzór nad przygotowaniem programów studiów, co przyczyniło się do poprawy terminowości i jakości realizacji tego zadania przez JBK. W tym celu Pion Kształcenia, na polecenie Prorektor ds. kształcenia, opracował rozwiązanie umożliwiające gromadzenie i nadzorowanie przygotowania dokumentacji kształcenia oraz raportowanie postępu prac. Bazuje ono

na kompleksowo wdrażanych na uczelni narzędziach pakietu Microsoft 365 oraz integracji ich z danymi z systemu iSAPS. Jest ono wdrażane etapami.

Etap I: utworzenie na platformie MS Teams zespołu dla przedstawicieli wszystkich jednostek badawczo-kształceniowych, w którym, dla każdego kierunku osobno, utworzono kanał. Pozwala to zarówno na wymianę wiadomości z osobami odpowiedzialnymi za przygotowanie dokumentacji oraz dzięki stworzeniu jednolitej struktury folderów wewnątrz, zapewnia to tzw. „pamięć organizacji”. Wydzielona przestrzeń w wirtualnej chmurze zapobiegać ma sytuacjom w których, w ramach rotacji pracowników lub długotrwałej absencji, tracony był dostęp do plików, a także umożliwia wymianę know-how pomiędzy jednostkami (dostęp do dokumentacji kształcenia wypracowanej przez inne jednostki).

Etap II: stworzenie systemu raportowania poziomu realizacji zadania. W tym celu połączono dane z systemu iSAPS wraz z zagregowanymi danymi dotyczącymi zamieszczonej przestrzeni chmurowej dokumentacji, co umożliwiło opracowanie zbioru pięciu raportów publikowanych w ramach zespołu. Wykorzystanie narzędzi pakietu Microsoft 365, w szczególności wewnętrznych mechanizmów programu Excel (PowerQuery) pozwala na przyspieszenie procesu weryfikacji kompletności dokumentacji (funkcja odświeżania zapytań). Oprócz funkcji informacyjnej, pełnić ma to funkcję motywacyjną (wykorzystanie mechanizmu grywalizacyjnego w zarządzaniu – lista rankingowa, co nie jest bez znaczenia w przypadku grupy menadżerskiej, charakteryzującej się nastawieniem na wynik).

Etap III: stworzenie automatycznie odświeżanych raportów w programie PowerBi (w trakcie opracowywania). Etap ten zakłada przygotowanie raportów w postaci tzw. dashboardów udostępnianych prorektor ds. kształcenia oraz pozostałym członkom Senatu.

System raportowania jest ciągle rozwijany, m.in. dzięki opiniom i uwagom zbieranym podczas Seminariów WSZJK. Wśród postulatów kierowników jednostek badawczo-kształceniowych pojawiły się głosy wyrażające potrzebę wdrożenia sprawniejszego systemu zarządzania programami przedmiotów (sylabusami). Pozwoli to zmniejszyć nakład pracy i błędy w dokumentacji (pobieranie danych dotyczących m.in. nazw przedmiotów, liczby godzin, form z systemu iSAPS), ułatwi ich dostępność i edycję (dostęp poprzez przeglądarkę internetową z każdego komputera podłączonego do Internetu), usprawni weryfikację kompletności oraz przyspieszy generowanie plików wyjściowych w postaci gotowego sylabusu. Wdrożenie rozwiązania, w pilotażowej wersji, planowane jest na przełom maja i czerwca 2026 roku.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	-	-

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej.

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Profil praktyczny studiów – silne ukierunkowanie na potrzeby rynku pracy (zajęcia praktyczne, laboratoria, projekty i praktyki zawodowe), co stwarza możliwości kształtowania umiejętności i daje większe poczucie sprawstwa. 2. Spójność ze strategią i profilem praktycznym – koncepcja kształcenia jest ściśle zintegrowana ze strategią Uczelni na lata 2024–2027. 3. Wysoki poziom i doświadczenie kadry naukowo-dydaktycznej w tym jej zróżnicowanie, wysokie kompetencje naukowe i dydaktyczne, a także wykorzystanie ekspertów/praktyków. 4. Aktywna współpraca z interesariuszami zewnętrznymi (ZZdsZJK + interesariusze) – wypracowywany przez lata kontakt z otoczeniem społeczno-gospodarczym, umożliwiającą lepszą odpowiedź na potrzeby edukacyjne regionu, zapewnianie dobrych miejsc praktyk i dostęp do kadry prowadzącej zajęcia praktyczne (mechanizm zbierania opinii oraz przeglądów programów studiów celem doskonalenia kształcenia i oferty). 5. Wysoki poziom przygotowania naszego systemu kształcenia do realizacji zajęć zdalnych, odpowiadających na potrzeby współczesnego świata. To wielorakie doświadczenie, w tym studentów, również jest kompetencją, która przyda im się w pracy. 	<p>Słabe strony</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Brak szerokiej rozpoznawalności kierunku w skali ogólnopolskiej – konkurencja z dużymi uczelniami technicznymi oraz politechnikami. 2. Potrzeba ciągłej aktualizacji programów – dynamiczne zmiany w przepisach (wysokie tempo deregulacji/nowelizacji prawa budowlanego) i technologiach budowlanych wymagają intensywnej pracy nad programem. 3. Ograniczone umiędzynarodowienie – mimo strategii, obecny poziom mobilności studentów i kadry na kierunku budownictwo wymaga rozwoju. 4. Relatywnie mała baza badawcza – kierunek jest skupiony głównie na praktyce, co ogranicza potencjał w obszarze badań i innowacji. 5. Małe zainteresowanie studentów elektronicznym wypełnianiem ankiet oceny kadry dydaktycznej i sposobu realizacji przez nią poszczególnych przedmiotów – konieczność częstego i regularnego przypominania studentom o znaczeniu ich udziału w doskonaleniu pracy dydaktycznej pracowników i podnoszeniu jej jakości.

Czynniki zewnętrzne	<p>Szanse</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rosnące zapotrzebowanie na inżynierów budownictwa – rozwój infrastruktury i inwestycji w regionie oraz w kraju. 2. Możliwość rozwoju kształcenia ustawicznego – mikropoświadczenia, kursy, szkolenia, studia podyplomowe dla osób chcących podnieść kwalifikacje (dodatkowa elastyczność studiowania). 3. Nastawienie na rozwój i współpracę otoczenia społeczno-gospodarczego – nowe miejsca praktyk, staże i wspólne projekty badawczo-rozwojowe. 4. Rozwój technologii i cyfryzacji budownictwa – szansa na wyróżnienie kierunku poprzez nowoczesne narzędzia (automatyzacja, VR, AR i sztuczna inteligencja w edukacji oferujące nowe możliwości w budownictwie, które mogą być włączone do programu nauczania). 5. Zielona transformacja oraz rosnące znaczenie efektywności energetycznej, polityk klimatycznych i norm przestrzeni na nowe specjalności (zrównoważone budownictwo). 	<p>Zagrożenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Utrzymujący się niż demograficzny – spadek liczby kandydatów w perspektywie kilku lat (rekordowo niska dzietność) zwiększa presję rekrutacyjną i wymusza elastyczne formy kształcenia. 2. Niepewność regulacyjna (prawo budowlane, cyfryzacja dokumentacji) oraz zmiany trendów i technologii – ciągła aktualizacja programu studiów generująca ryzyko niespójności oraz niedostosowania programu do aktualnych wymagań. 3. Rosnąca konkurencja (politechniki, studia dualne oraz kursy online) – presja na wyróżnienie oferty oraz ryzyko spadku rekrutacji. 4. Szybka ewolucja technologii – uczelnie, które nie wdrożą odpowiedzialnego systemu bezpieczeństwa danych w dydaktyce, będą odstawać od oczekiwań rynku i standardów etycznych. 5. Niestalość rynku pracy w budownictwie – wahania koniunktury uzależnione od cykli gospodarczych, inwestycji publicznych i prywatnych oraz zmian regulacyjnych (w jednych latach obserwujemy boom inwestycyjny, a w innych spowolnienie).
----------------------------	--	---

.....

(Pieczęć uczelni)

.....

(Podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(Podpis Rektora)

Bydgoszcz, dnia 19.12.2025 r.

Część III. Załączniki

Wykaz załączników zestawienia dotyczącego ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku.

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny.

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2023 poz. 2787).

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne.

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich. / Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela.

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych.

Tabela 7. Wykaz egzaminów dyplomowych według lat, z podziałem na formy studiów; wykaz można przygotować według przykładowego wzoru – dotyczy studiów pierwszego stopnia kończących się egzaminem dyplomowych.

Wykaz załączników uzupełniających

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2023 poz. 2787)
2. Obsadę zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów.
4. Charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w tabeli 4, tabeli 5 (jeśli dotyczy ocenianego kierunku) oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku), a w przypadku kierunku pielęgniarstwo lub położnictwo także nauczycieli akademickich oraz inne osoby prowadzące zajęcia odpowiednio z podstaw opieki pielęgniarstwa lub podstaw opieki położniczej, sporządzoną wg następującego wzoru.
5. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych.
6. Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów; wykaz można przygotować według przykładowego wzoru.
7. Wykaz egzaminów dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na formy studiów; wykaz można przygotować według przykładowego wzoru – dotyczy studiów pierwszego stopnia kończących się egzaminem dyplomowych.

**WYŻSZA SZKOŁA
GOSPODARKI**